โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้

(สำหรับครูผู้สอน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้

(สำหรับครูผู้สอน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ด้วยพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมุ่งหมายให้การศึกษาบ่มเพาะสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการให้กับคนไทย อันได้แก่ ๑) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง ๓) มีอาชีพ มีงานทำ ๔) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอด โครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา จึงทรงพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ NEW DLTV ในทุกด้าน เช่น ระบบออกอากาศ อุปกรณ์เทคโนโลยี บุคลากรและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องสัญญาณ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา มีจิตอาสาในการสรรค์สร้างและพัฒนาประเทศให้มั่นคง

การสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา เป็นการสอนออกอากาศในแนวใหม่ บันทึกเทปการสอนจากห้องเรียนต้นทางของโรงเรียนวังไกลกังวลในพระบรมราชูปถัมภ์ ครูปลายทางสามารถดูเทปการสอนผ่านทางเว็ปไซต์ www.dltv.ac.th และ Application on mobile DLTV ของมูลนิธิ และมีคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรม และบริบทของแต่ละโรงเรียน

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ ๒ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๒ ซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูปลายทางใช้ในการเตรียมการสอนล่วงหน้า รวมทั้งสามารถจัดเตรียมเอกสาร ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งมั่นพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาสังคมไทยและยกระดับคุณภาพของคนไทยให้เข้มแข็ง สมดัง พระราชปณิธาน “...การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ...” ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/๕๘๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รับรองความร่วมมือการพัฒนาคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อการสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม

เรียน เลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ มศทท. ๙/๗๒ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ แจ้งว่า มูลนิธิ ฯ ได้ปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้นิเทศ ครูผู้สอนจากโรงเรียนต้นทางและโรงเรียนปลายทาง และได้พัฒนาเป็นคู่มือครูและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย ฉบับปรับปรุง คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ๖๐ พรรษา ระดับประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง โดยมูลนิธิ ฯ ได้ดำเนินการพัฒนาและบรรณาธิการกิจโดยคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เป็นผู้ร่วมในการพัฒนาคู่มือจนสำเร็จ และได้ประชุมหารือเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุงจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้น

ในการนี้ ขอรับรองว่าคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ๖๐ พรรษา ระดับประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง และคู่มือครูและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย ฉบับปรับปรุง สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัมพร พินะสา)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๖๕-๖๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๕๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ **ก**

หนังสือรับรองความร่วมมือการพัฒนาคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อการสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม **ข**

สารบัญ **ค**

คำชี้แจงการรับชมรายการออกอากาศด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม **ซ**

ตอนที่ ๑ วิชาสังคมศึกษา **๑**

คำชี้แจงรายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๒**

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๑๑**

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด **๑๒**

โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๑๔**

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา **๑๗**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา ๒๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดา ๓๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ ๔๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ๕๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก ๖๗

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชากดก ๗๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๘๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย ๙๗

แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ๑๐๗

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส **๑๐๘**
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๑๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๑๒๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๑๓๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๑๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา ๑๕๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๑๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๑๘๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก ๑๙๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี ๒๐๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ๒๐๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ **๒๐๘**
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒๒๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม ๒๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน ๒๕๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ๒๖๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒๖๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนพิธี ๒๘๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี ๒๘๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ๒๙๗
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ ๓๐๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย **๓๐๕**
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย ๓๐๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย ๓๑๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย ๓๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย ๓๔๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ ๓๕๒
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (กลางภาค) ๓๕๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด **๓๕๔**
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด ๓๕๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ๓๖๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ๓๗๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด ๓๘๗

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ ๓๙๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง ๔๐๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ๔๑๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๔๒๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลักษณะของภูมิประเทศ ๔๓๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๔๔๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด ๔๕๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๔๖๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด ๔๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ ๔๗๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม ๔๘๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย ๔๙๑
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ๕๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง ๕๐๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) ๕๐๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒) ๕๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๕๒๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๕๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๕๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๕๕๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๕๕๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร ๕๗๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม ๕๘๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้ ๕๙๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ ๖๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม ๖๐๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๖๐๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๖๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม ๖๒๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ๖๓๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ ๖๓๗
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ปลายภาค) ๖๓๘

บรรณานุกรม ๖๓๙

ภาคผนวก ๖๔๑
ภาคผนวก ก แบบประเมินรวม (สังคมศึกษา) ๖๔๑

ตอนที่ ๒ วิชาประวัติศาสตร์ **๖๕๓**

คำชี้แจงรายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๖๕๔**

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๖๖๓**

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด **๖๖๔**

โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ **๖๖๕**

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย **๖๖๗**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย ๖๗๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย ๖๘๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย ๗๐๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทาน จากอารยธรรมเขมร ๗๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย ๗๒๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย ๗๔๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย ๗๕๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ๗๗๑
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ๗๘๐
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (กลางภาค) ๗๘๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย **๗๘๒**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์) ๗๘๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๘๐๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า ๘๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๘๒๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๘๔๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา ๘๕๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล ๘๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย ๘๘๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย ๘๙๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย ๙๐๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก ๙๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย ๙๒๘
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ๙๓๘
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ปลายภาค) ๙๓๙

บรรณานุกรม **๙๔๐**

ภาคผนวก **๙๔๑**
ภาคผนวก ก แบบประเมินรวม (ประวัติศาสตร์) ๙๔๑
ภาคผนวก ข ผังกราฟิก ๙๕๓
ภาคผนวก ค แบบประเมินตนเอง แบบบันทึกการเรียนรู้ และแนวคำถามบันทึกผลหลังสอน สำหรับครู ๙๖๓

คณะผู้จัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ (ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑) **๙๖๙**
คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจักการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา

คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ **๙๗๓**
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓)

สถาบันวิทยบริการ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง
การรับชมรายการออกอากาศด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริการการจัดการเรียนการสอน จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องรายการ ทั้งรายการสด (Live) และรายการย้อนหลัง (On demand) สามารถรับชมผ่านช่องทาง ต่อไปนี้

๑. www.dltv.ac.th

๒. Application on mobile DLTV

- ระบบ Android เข้าที่ Play Store/Google Play พิมพ์คำว่า DLTV
- ระบบ iOS เข้าที่ App Store พิมพ์คำว่า DLTV

หมายเลขช่องออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ๑๕ ช่องรายการ

ช่อง (DLTV)	ช่อง (TRUE)	รายการในเวลาเรียน (ช่วงเวลา ๐๘.๓๐ น.-๑๔.๓๐ น.)	รายการนอกเวลา (ช่วงเวลา ๑๔.๓๐ น.-๐๘.๓๐ น.)
DLTV ๑	ช่อง ๑๘๖	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	สถาบันพระมหากษัตริย์
DLTV ๒	ช่อง ๑๘๗	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ความรู้รอบตัว
DLTV ๓	ช่อง ๑๘๘	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
DLTV ๔	ช่อง ๑๘๙	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
DLTV ๕	ช่อง ๑๙๐	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ศิลปวัฒนธรรมไทย
DLTV ๖	ช่อง ๑๙๑	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	หน้าที่พลเมือง
DLTV ๗	ช่อง ๑๙๒	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
DLTV ๘	ช่อง ๑๙๓	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	ภาษาต่างประเทศ
DLTV ๙	ช่อง ๑๙๔	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	การเกษตร
DLTV ๑๐	ช่อง ๑๙๕	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑	รายการสำหรับเด็ก-การเลี้ยงดูลูก
DLTV ๑๑	ช่อง ๑๙๖	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๒	สุขภาพ การแพทย์
DLTV ๑๒	ช่อง ๑๙๗	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๓	รายการสำหรับผู้สูงวัย
DLTV ๑๓	ช่อง ๑๙๘	รายการของการอาชีพวังไกลกังวล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	
DLTV ๑๔	ช่อง ๑๙๙	รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
DLTV ๑๕	ช่อง ๒๐๐	รายการพัฒนาวิชาชีพครู	

*** หมายเหตุ : รายการสอนออกอากาศในเวลาเรียนระดับชั้นปฐมวัย ช่วงเวลา ๐๘.๓๐ น.-๑๑.๓๐ น.**

การติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

โทร ๐๒ ๒๘๒ ๖๗๓๔

โทรสาร ๐๒ ๒๘๒ ๖๗๓๕

๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๗-๘

โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕๙๕๑

web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)

dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)

๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗, ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website http//www.kkws.ac.th

Facebook มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Website http//www.dltv.ac.th

ตอนที่ ๑
วิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๐
มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง
รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
๓) มีวินัย
๔) ใฝ่เรียนรู้
๕) อยู่อย่างพอเพียง
๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
๗) รักความเป็นไทย
๘) มีจิตสาธารณะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เป็นวิชาที่ประกอบด้วยหลายแขนงสาระ ทำให้มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ เป็นการนำวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ เป็นต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประกอบด้วย ๒ รายวิชา คือ วิชาสังคมศึกษาและวิชาประวัติศาสตร์

วิชาสังคมศึกษากำหนดสาระต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ๒) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ๓) เศรษฐศาสตร์ ๔) ภูมิศาสตร์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม การเปลี่ยนแปลงตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ มีทักษะและมีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และเพื่อเกิดค่านิยมที่เหมาะสม มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามด้านความรู้ โดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญในสาขาต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นกำลังของชาติ เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

หลักการออกแบบกิจกรรมมีการบูรณาการด้านคุณลักษณะ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะการพัฒนาค่านิยมและเจตคติที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๒) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติน่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อมหรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๓) ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ และสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม สมดุล และยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาที่ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ในการสร้างพลเมืองดีของประเทศอันเป็นรากฐานของพลโลกต่อไป ดังนั้น การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาจึงต้องใช้วิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมเติมเต็มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ดี ตลอดจนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่เรียน

กระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา

๑. การพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชา อันประกอบด้วยเครื่องมือช่วยคิด กระบวนการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ที่ได้จากการบูรณาการที่เชื่อมโยงเป็นสาระเรื่องราวต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม

๒. การพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตพื้นฐาน เช่น ทักษะการรู้จักตนเอง ทักษะการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทักษะการปรับตัว ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการวางแผนและการจัดการ และทักษะการทำงานเป็นทีม

๓. การพัฒนาเจตพิสัยและคุณลักษณะ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะการพัฒนาค่านิยมและเจตคติที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เช่น ความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน โดยยึดหลักธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

การออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อใช้ในการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดหรือมีวิธีการคิด ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายอันเป็นพื้นฐานของการเสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสบการณ์และปลูกฝังเจตคติที่ดีในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทัศนศึกษานอกสถานที่ การเรียนรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน งานวิเคราะห์จากการศึกษาภาคสนาม วิเคราะห์แหล่งข้อมูล การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยอิสระจากศูนย์การเรียนรู้และการเรียนรู้ตามความสนใจ การสอนวิชาสังคมไม่ควรจำเจอยู่ในห้องเรียนอย่างเดียว

การเรียนรู้โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ได้แก่ เกม การศึกษาสถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ โครงงาน การทดลอง ศิลป์สร้างสรรค์การสอน การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มย่อย การแก้ปัญหากลุ่ม สืบค้นความรู้ กลุ่มสัมพันธ์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การอภิปราย

การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ได้แก่ การแก้สถานการณ์ การถามตอบ การสืบสวน ความคิดรวบยอด การพัฒนากระบวนการคิด การใช้ทักษะกระบวนการ การสอนโดยใช้วิธีการตั้งคำถามผู้เรียน การเรียนการสอนเน้นความจำ การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) การเรียนการสอนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสอนกระบวนการคิด ๑๐ มิติ การคิดเปรียบเทียบ การคิดสังเคราะห์ การคิดประยุกต์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดกลยุทธ์ การคิดบูรณาการ การคิดมโนทัศน์ การคิดอนาคต การคิดวิพากษ์

การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอน ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ชุดการสอนประกอบคำบรรยายของครู คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการนำเสนอโดยวีดิทัศน์

นอกจากนั้น ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูต้องลดบทบาทในการสอนโดยเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นและอย่างหลากหลาย ดังนี้

๑) ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วย การกระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและอภิปรายผล เช่น แบ่งกลุ่มให้อภิปราย แสดงบทบาทสมมุติ จัดนิทรรศการด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา

๒) ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนและลงข้อสรุปได้โดยที่ไม่ใช้เวลานานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน

๓) เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรจะชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง

๔) การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ครูควรย้ำให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ครูควรเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือกำลังเกิดขึ้นกับสังคมมาเป็นตัวอย่างในการสอนวิชาสังคม นักเรียนจะได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงเหตุการณ์ของคนทั่วไปมาเกริ่นนำเพื่อโยงสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน หรือนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาอภิปราย ร่วมกันกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมเรื่องที่สอน นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือสร้างสถานการณ์จำลองให้ทดลองปฏิบัติ

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้น และช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล

๒) บัตรภาพ

๓) เกม/เพลง/นิทาน

๔) คลิป/วีดิทัศน์/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน

๕) สถานการณ์สมมุติ

๖) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชน ล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลิน มุสิกุล, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงค้า, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมินให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลิน มุสิกุล, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน ๒ ประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้นสรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ประกอบการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

การประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ หรือไม่ เช่น การทำโครงงาน การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การประเมินโดยผู้เรียนแต่ละคน โดย**การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)** ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา (ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ ดูภาคผนวก ค) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตัวเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง และผู้ปกครองร่วมประเมิน

๕. คำแนะนำบทบาทครูปลายทางในการจัดการเรียนรู้

ครูปลายทางควรมีบทบาทการสอนคู่ขนานกับครูต้นทางในการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกขั้นตอนการสอน ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมตัวก่อนสอน

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยงทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผลและประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับ/ประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน รวมถึงการวัดประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

(๔) ศึกษาคลิปบทเรียนที่มีการอัปโหลดล่วงหน้าเพื่อทำความเข้าใจการจัดกิจกรรม PowerPoint และสื่อต่าง ๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอน โดยเฉพาะแนวการจัดกิจกรรมในขั้นตอนช่วงการปฏิบัติ ทั้งด้านวิธีการ สื่อที่ใช้ และช่วงเวลาของการทำแต่ละกิจกรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางเตรียมนักเรียน/ช่วยเหลือ ส่งเสริม/อำนวยความสะดวกนักเรียนตามบริบทของห้องเรียนของตนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพ

(๕) เตรียมใบงาน (ที่คัดเลือกสำหรับมอบหมายให้นักเรียนได้ทำตามเห็นควรและเหมาะสม) รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ตามระบุในแผนฯ และ/หรือที่ปรากฏในคลิป (ในกรณีมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม)

(๖) ติดตามข้อมูลรายละเอียดการจัดกิจกรรมในช่วงการปฏิบัติตามกำหนดการสอนที่มีรายละเอียดของสื่อการสอน ใบงาน ใบความรู้ บนเว็บไซต์ www.dltv.ac.th

๒) ขั้นการจัดการเรียนรู้

(๑) สร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรม เช่น กระตุ้นให้นักเรียนคิด ตอบคำถามของครูต้นทาง ฟังเฉลยและช่วยเสริม/อธิบาย/ในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ชมเชย/ให้กำลังใจหากนักเรียนทำได้ดี

(๒) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ตามไม่ทัน เช่น อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) กำกับดูแลให้มีวินัยในการเรียน เช่น ไม่เล่นหรือพูดคุยกัน ปฏิบัติตามคำสั่งในการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๔) อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้/อุปกรณ์

(๕) สังเกตพฤติกรรมนักเรียน เช่น คุณลักษณะผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้/การปฏิบัติงาน ความรู้ในบทเรียน และบันทึกข้อมูลตามแนวทางประเมินที่แนะนำไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนานักเรียนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งชั้น/กลุ่ม/รายบุคคลตามกรณี

๓) ขั้นการปฏิบัติ

(๑) ทบทวนขั้นตอนการทำกิจกรรมตามที่ครูต้นทางแนะนำ และตามข้อแนะนำการปฏิบัติ ที่ระบุใน PowerPoint ตรวจสอบความเข้าใจ และเตรียมนักเรียนก่อนทำกิจกรรม (การแบ่งกลุ่ม ฯลฯ)

(๒) กำกับให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามลำดับเวลาตามแนวทางที่ระบุบน PowerPoint

(๓) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรม

(๔) เตรียมพร้อมนักเรียนสำหรับกิจกรรมในขั้นตอนสรุปการเรียน (ถ้ามี) เช่น การสรุปผลปฏิบัติงานเพื่อเทียบเคียงกับผลงานที่นักเรียนต้นทางจะนำเสนอ เป็นต้น

๔) ขั้นสรุป

(๑) กำกับนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเฉลยใบงาน/สรุปผลการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๒) ทบทวนประเด็นสำคัญที่มีการสรุปท้ายชั่วโมง และงาน/ใบงานที่ครูต้นทางมอบหมายให้ทำเป็นการบ้าน/หรือใบงานที่ครูปลายทางได้เลือกมาใช้กับชั้นเรียนของตน

(๓) จัดให้นักเรียนได้ทำแบบประเมินตามระบุในหัวข้อ *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้* (เฉพาะหลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้และครึ่ง/ปลายภาคเรียน)

๕) การบันทึกผลหลังสอน

(๑) บันทึกการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และแบบประเมินตนเอง บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อวิเคราะห์เทคนิค หรือวิธีการใดที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จ อุปสรรค และ/หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้น เช่น เทคนิคหรือวิธีการใด การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมอย่างไร ฯลฯ ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์ โดยใช้คำถามที่ให้ไว้ใน “คำถามบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูปลายทาง” (ดูภาคผนวก ค) เป็นแนวทางในการย้อนคิด ไตร่ตรองสิ่งที่เกิดขึ้นและนำไปบันทึกผลหลังสอนของชั่วโมงนั้น ๆ

(๓) วิเคราะห์และสรุปผลจากข้อมูลตามปัญหา/ความสำเร็จที่เกิดขึ้น และเสนอแนวทางการปรับปรุง เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ/ส่งเสริมนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นงานวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน พุทธประวัติตั้งแต่บรรลุธรรมจนถึงประกาศธรรม ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนาพร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์ ประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน อำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ สิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน หน้าที่เบื้องต้นของเงิน แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง แหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่ แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

โดยการใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทางภูมิศาสตร์ ทักษะการนำไปใช้อภิปราย สรุป

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ทักษะกระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญทางสังคมศึกษา ได้ตระหนัก เห็นคุณค่า มีศรัทธา รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘
ส ๑.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓
ส ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕
ส ๒.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓
ส ๓.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒ , ป.๔/๓
ส ๓.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒
ส ๕.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓
ส ๕.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

รวมทั้งหมด ๓๐ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๖๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุธรรมจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ป.๔/๔ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๕ ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนาพร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.๔/๒ มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ป.๔/๒ ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ป.๔/๓ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒
รวมเวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๙	มุ่งมั่นและศรัทธา	ส ๑.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓ ป.๔/๔	พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และมีความผูกผันอยู่กับวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชน เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้พุทธศาสนิกชนทำความดีตามหลักธรรม ส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา การแสวงหาหนทางแห่งการพ้นทุกข์ และเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งผลให้พุทธศาสนิกชนมีหลักธรรมที่ใช้สำหรับการดำรงชีวิต พระอุรุเวลกัสสปะ เป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีบริวารมาก และช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ชาดกเป็นนิทานทางพระพุทธศาสนาที่เป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ มีข้อคิดสอนใจที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง เป็นบุคคลที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่เคารพสูงสุดของชาวพุทธ	๘	๗

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑๐	พาจิตแจ่มใส	ส ๑.๑ ป.๔/๔ ป.๔/๖	ไตรสิกขา เป็นหลักธรรมที่ปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือการไม่ทำชั่ว การทำความดี ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ การบริหารจิตและเจริญปัญญา เป็นการฝึกจิตให้เกิดความสงบ มีสมาธิแน่วแน่อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การบริหารจิต และเจริญปัญญา สามารถฝึกได้หลายได้วิธี เช่น สวดมนต์ ไหว้พระ แผ่เมตตา ฝึกให้มีสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	๙	๗
๑๑	ปฏิบัติมาเป็นนิจ	ส ๑.๑ ป.๔/๕ ป.๔/๗ ส ๑.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	พุทธศาสนสุภาษิต เป็นคติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เป็นข้อคิดเพื่อให้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์ การกระทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้สังคมสงบสุข ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๙	๘
๑๒	ศาสนาในประเทศไทย	ส ๑.๑ ป.๔/๗ ส ๑.๒ ป๔/๑	ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้าซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้	๔	๓

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข		
๑๓	มหัศจรรย์ทางกายภาพจังหวัด	ส ๕.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓ ส ๕.๒ ป.๔/๑	จังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่รวมเอาอำเภอตำบล หมู่บ้าน และชุมชนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีสิ่งต่าง ๆ มากมายหลากหลายอยู่ภายในจังหวัด มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียมที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้	๑๖	๑๔
๑๔	ซึมซับการเปลี่ยนแปลง	ส ๕.๒ ป.๔/๒	การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ	๑๐	๘
๑๕	หวงแหนสิ่งแวดล้อม	ส ๕.๒ ป.๔/๓	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม	๔	๓
รวมตลอดภาคเรียน				**๖๐**	**๕๐**

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙
มุ่งมั่นและศรัทธา

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๘ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุธรรมจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ป.๔/๔ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ พระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระอุรุเวลกัสสปะ เป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีบริวารมาก และช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ชาดกเป็นนิทานทางพระพุทธศาสนาที่เป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ มีข้อคิดสอนใจที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง เป็นบุคคลที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่เคารพสูงสุดของชาวพุทธ

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
๒) ประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ
๓) พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
๔) พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๕) ประวัติพระอุรุเวลกัสสปะ
๖) ชาดก
๗) การปฏิบัติและคุณธรรมของพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
๘) ความหมายของพระรัตนตรัย

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) จำแนกความสำคัญของพระพุทธศาสนา และศาสนาที่ตนนับถือ
๒) จำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ
๓) เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
๔) เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๕) จำแนกข้อคิดที่เป็นประโยชน์นำมาปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวัน
๖) จำแนกข้อมูลจากเนื้อเรื่องของชาดก
๗) จำแนกและนำคุณธรรมแบบอย่างไปปฏิบัติต่อตนเอง
๘) จำแนกหลักความเชื่อในพพระพุทธศาสนา

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน
๒) เห็นความสำคัญของประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ
๓) ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ได้
๔) ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๕) ชื่นชมและเห็นคุณค่าคุณธรรมแบบอย่างนำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๖) เห็นคุณค่าและนำข้อคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์
๗) เห็นคุณค่าและชื่นชมแบบอย่างการทำความดี
๘) เห็นคุณค่าและความสำคัญในพระรัตนตรัย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์
๕.๒ ใฝ่เรียนรู้
๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อหา	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. ภาษา	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์
๓. ความสะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด	ผลงานสำเร็จเป็นระเบียบ	ผลงานขาดความเป็นระเบียบสะอาด สวยงาม
๔. ความรับผิดชอบ	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๓-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๙-๑๒	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๕-๘	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑-๔	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน มีหลักคำสอนเป็นที่พึ่งทางใจ สอนให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกความสำคัญของพระพุทธศาสนา และศาสนาที่ตนนับถือ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

๔. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพศาสนิกชนไปประกอบศาสนพิธี ๑) ภาพที่ ๑ คนเวียนเทียน ๒) ภาพที่ ๒ คนทำการละหมาด ๓) ภาพที่ ๓ คนเข้าพิธีศีลสมรส ๒. ครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) บุคคลในภาพที่ ๑ กำลังทำอะไรที่ไหน อย่างไร ๒) บุคคลในภาพที่ ๒ กำลังทำอะไรที่ไหน อย่างไร ๓) บุคคลในภาพที่ ๓ กำลังทำอะไรที่ไหน อย่างไร ๔) นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดคนจึงไปในสถานที่ตามภาพดังกล่าว	๑. นักเรียนดูภาพ ๑) ภาพที่ ๑ คนเวียนเทียน ๒) ภาพที่ ๒ คนทำการละหมาด ๓) ภาพที่ ๓ คนเข้าพิธีศีลสมรส ๒. นักเรียนตอบคำถามบุคคลในภาพกำลังทำอะไร ๑) ภาพที่ ๑ คำตอบเวียนเทียนที่วัด ๒) ภาพที่ ๒ คำตอบการละหมาดที่มัสยิด ๓) ภาพที่ ๓ คำตอบคนเข้าพิธีศีลสมรสในโบสถ์คริสต์ ๔) (ตัวอย่างคำตอบ) เพราะคนที่ไปเห็นถึงความสำคัญของศาสนาที่ตนเองนับถือ และคิดว่าสถานที่นั้นเป็นศูนย์รวมจิตใจ	๑. สื่อจาก PowerPoint ภาพคนเวียนเทียน ๒. ภาพคนทำการละหมาด ๓. ภาพคนเข้าพิธีศีลสมรส ๔. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๕) นักเรียนส่วนใหญ่ในห้องเรียนนับถือศาสนาอะไร ๓. ครูพูดเชื่อมเข้าสู่เนื้อหา (นักเรียนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ ทุกคนจะมีศาสนาที่ตนเองนับถือเพราะศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี และเป็นที่พึ่งทางใจ เป็นเครื่องยึดเหนียวทางจิตใจของตนเอง)	๕) (คำตอบ ศาสนาพุทธ)		
๒.	๑. จำแนกความสำคัญของพระพุทธศาสนา และศาสนาที่ตนนับถือได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่องความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ ๑) ความสำคัญของศาสนาพุทธ ๒) ความสำคัญของศาสนาคริสต์ ๓) ความสำคัญของศาสนาอิสลาม	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่องความสำคัญของศาสนาโดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ ๑) ความสำคัญของศาสนาพุทธ ๒) ความสำคัญของศาสนาคริสต์ ๓) ความสำคัญของศาสนาอิสลาม	- สื่อจาก PowerPoint เรื่องความสำคัญของศาสนา	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูนำกิจกรรมเกมความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือมาให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูชี้แจงกิจกรรมโดยให้นักเรียนอ่านและตอบว่าเป็นความสำคัญของศาสนาอะไร	๒. นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	๑. สื่อจาก PowerPoint เรื่องกิจกรรมเกมความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต
๓.	๒. บอกความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจง ดังนี้ คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อชุมชนของตนเอง ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ และกำหนดเวลาให้นักเรียนทำใบงาน ๓. เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนด ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	๑. นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจงของใบงานตนเอง และนำความสำคัญของศาสนาที่ตนเองนับถือเตรียมเขียนลงในใบงาน ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ ๓. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานของตนเอง	- แบบประเมิน	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ มีความสำคัญต่อศาสนิกชนอย่างไร และสังคมส่วนรวมอย่างไร ๒. ครูพูดสรุปโดยการนำหลักธรรมในทางศาสนาพุทธให้นักเรียนฟัง ดังนี้ “การที่ทุกศาสนาจะอยู่ร่วมกันในสังคมให้สงบสุขนั้นควรนำหลักธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมาปฏิบัติก็คือ สังควัตถุ ๔ ประกอบไปด้วย ทาน คือ การให้ ปิยวาจา คือ การพูดจาไพเราะ อัตถจริยา คือ ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สมานัตตา คือ การวางตัวให้เหมาะสม”	๑. นักเรียนร่วมกันและแสดงความคิดเห็นความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ มีความสำคัญต่อศาสนิกชน (เป็นที่เครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ) และสังคมส่วนรวม (ให้คนในสังคมมีคนดีและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข)	- สื่อจาก PowerPoint สรุปเรื่องความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

๒) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกความสำคัญของพระพุทธศาสนา และศาสนาที่ตนนับถือ	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ“ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ“ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อชุมชนของตนเอง

๑. ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือมีความสำคัญต่อชุมชนของนักเรียนอย่างไร

_____

_____

_____

๒. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างไร

_____

_____

_____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อชุมชนของตนเอง

๑. ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือมีความสำคัญต่อชุมชนของนักเรียนอย่างไร

พระพุทธศาสนามีศาสนสถานเป็นแหล่งปฏิบัติกิจกรรมทางสังคม เป็นที่ประกอบศาสนพิธี พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ

๒. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างไร

การนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ปลัดกระทรวงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุธรรมจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตัวชี้วัด ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสดามีความสำคัญต่อศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม จะต้องรู้และเข้าใจในประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือเป็นหลักยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ

๔. สาระการเรียนรู้

- ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดา จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพมาให้นักเรียนดู ๑) ภาพที่ ๑ ลุมพินีวัน ๒) ภาพที่ ๒ นครมักกะฮ์ ๓) ภาพที่ ๓ เมืองเบธเลเฮม ๒. ครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนคิดว่าภาพที่ ๑ เป็นสถานที่เกิดของศาสดาใด ๒) นักเรียนคิดว่าภาพที่ ๒ เป็นสถานที่เกิดของศาสดาใด ๓) นักเรียนคิดว่าภาพที่ ๓ เป็นสถานที่เกิดของศาสดาใด ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถาม นักเรียนจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติของศาสดาก่อนที่จะมาเป็นศาสดาของตนที่นับถือมีความเป็นมาอย่างไร)	๑. นักเรียนดูภาพที่ครูนำมาให้ดู ๑) ภาพที่ ๑ ลุมพินีวัน ๒) ภาพที่ ๒ เมืองเบธเลเฮม ๓) ภาพที่ ๓ นครมักกะฮ์ ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ ๑) ตอบ ศาสดาของศาสนาพุทธ ๒) ตอบ ศาสดาของศาสนาอิสลาม ๓) ตอบ ศาสดาของศาสนาคริสต์	๑. สื่อจาก PowerPoint ภาพลุมพินีวัน ภาพเมืองเบธเลเฮม ภาพนครมักกะฮ์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. จำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง จำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ - ประวัติศาสดาของศาสนาพุทธ - ประวัติศาสดาของศาสนาคริสต์ - ประวัติศาสดาของศาสนาอิสลาม ๒. ครูนำกิจกรรมเกมจำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือมาให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูชี้แจงกิจกรรมโดยให้นักเรียนอ่านและตอบว่าเป็นประวัติศาสดาของศาสนาอะไร	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่องประวัติศาสดาที่ตนนับถือ โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ - ประวัติศาสดาของศาสนาพุทธ - ประวัติศาสดาของศาสนาคริสต์ - ประวัติศาสดาของศาสนาอิสลาม ๒. นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ	๑. สื่อจาก PowerPoint เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ๒. สื่อจาก PowerPoint กิจกรรมเกมประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ - แบบสังเกต	- การสังเกต
๓.	๒. อธิบายประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจง ดังนี้ ให้นักเรียนเลือกศาสนาที่ตนนับถือ และเขียนอธิบายประวัติศาสดาที่ตนเองนับถือพอสังเขป	๑. นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจงของใบงานตนเอง และอธิบายประวัติศาสดาที่ตนเองนับถือพอสังเขปเตรียมเขียนลงในใบงาน	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- การตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ และกำหนดเวลาให้นักเรียนทำใบงาน ๓. เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนด ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	๒. นักเรียนใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ ๓. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานของตนเอง		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และแสดงความคิดเห็นประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ๒. ครูพูดสรุปโดยการพูดถึงคุณธรรมในการแสดงความเคารพศาสดาของตนเองที่นับถือ เราต้องศึกษาประวัติศาสดาเพื่อระลึกถึงศาสนาของตนเองที่เรานับถือ	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- สื่อจาก PowerPoint สรุป เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ประวัติศาสดา ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ประวัติศาสดา ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/ กระบวนการ (P) - จำแนกประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะ ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก.

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกศาสนาที่ตนนับถือและใส่เครื่องหมาย ✔ ลงใน ❤ และเขียนอธิบายประวัติศาสดาที่ตนเองนับถือพอสังเขป

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

ที่มาของภาพ : https://omeletsuthathip.wordpress.com/

❤ ❤ ❤

ประวัติศาสดาของศาสนา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติศาสดา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกศาสนาที่ตนนับถือและใส่เครื่องหมาย ✔ ลงใน ❤ และเขียนอธิบายประวัติศาสดาที่ตนเองนับถือพอสังเขป

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

ที่มาของภาพ : https://omeletsuthathip.wordpress.com/

❤ ❤ ❤

ตัวอย่างประวัติศาสดาของศาสนาพุทธ

พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กับนางสิริมหามายา ประสูติเมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่สวนลุมพินี เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับนางยโสธรา มีพระราชโอรสพระนามว่า ราหุล ทรงพบเทวทูตทั้ง ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ จึงเสด็จออกผนวช เพื่อค้นหาคำตอบสัจธรรมของชีวิต จนในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ พระองค์ได้ค้นพบอริยสัจ หลักความจริงอันประเสริฐ จึงได้ถือเป็นผู้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุธรรมจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธประวัติตอนตรัสรู้ เป็นเรื่องราวที่ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธจะต้องรู้และเข้าใจในตอนตรัสรู้เพื่อตระหนักและเห็นคุณค่าของพระองค์ที่ได้ตรัสรู้ด้วยหลักธรรมอริยสัจ ๔

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- สรุปพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ได้พอสังเขป

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ได้

๔. สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูสวมบทบาทสถานการณ์สมมติเป็นพุทธศาสนิกชนนั่งสมาธิอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้คำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนเรียนทราบหรือไม่ว่าองค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ใต้ต้นอะไร ๑. ใต้ต้นโพธิ์ ๒. ใต้ต้นสาละ ๓. ใต้ต้นไทร ครูอธิบายเพิ่มเติมในคำตอบข้อ ๑ เกี่ยวกับต้นโพธิ์ ดังนี้ “ต้นโพธิ์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ เราจะเรียกว่า ต้นศรีมหาโพธิ์”	๑. นักเรียนดูสถานการณ์สมมติเป็นพุทธศาสนิกชนนั่งสมาธิอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ ๑) ตอบ ใต้ต้นโพธิ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ใต้ต้นศรีมหาโพธิ์	๑. สื่อ PowerPoint บทบาทสถานการณ์สมมติเป็นพุทธศาสนิกชนนั่งสมาธิอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ๒. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนตรัสรู้ ๓. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒) วันสำคัญของพระพุทธศาสนาในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ คือวันวิสาขบูชา มีเหตุการณ์อะไรที่สำคัญเกิดขึ้นพร้อมกัน ๓ ประการ ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้รับชมสถานการณ์และตอบคำถามนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพุทธประวัติตอน องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้)	๒) ตอบ ประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน		
๒.	๑. เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติตอนตรัสรู้ได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ - เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้าทรงตรัสรู้ - วันที่ตรัสรู้ - สถานที่ตรัสรู้ - ตรัสรู้ด้วยวิธีบำเพ็ญเพียร - สิ่งที่ตรัสรู้	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง พุทธประวัติตอนตรัสรู้ โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ - เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ (เหตุการณ์การผจญมาร) - วันที่ตรัสรู้ (ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนตรัสรู้ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					- สถานที่ตรัสรู้ (ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา เมืองพาราณสี) - ตรัสรู้ด้วยวิธี (บำเพ็ญเพียรโดยการนั่งสมาธิ) - สิ่งที่ตรัสรู้ (อริยสัจ ๔)		
				๒. ครูนำกิจกรรมเกมเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ เกี่ยวกับเรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ มาให้นักเรียนทำกิจกรรม ๓. ครูชี้แจงกิจกรรมโดยให้นักเรียนดูภาพว่าภาพใดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน และเลือกภาพใส่ตามลำดับ	๒. นักเรียนทำกิจกรรมเกมเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ ๓. นักเรียนฟังครูชี้แจงกิจกรรมโดยให้นักเรียนดูภาพว่าภาพใดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน และเลือกภาพใส่ตามลำดับ		
๓.	๒. สรุปพุทธประวัติตอนตรัสรู้ได้พอสังเขป	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจง ดังนี้ ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติตอนตรัสรู้ มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ ๒. ครูให้นักเรียนใบงาน ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	๑. นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจงของใบงานตนเองและเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติตอนตรัสรู้ มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สรุปเรื่องประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ	๑. การสังเกต ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				และกำหนดเวลาให้นักเรียนทำใบงาน ๓. เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนด ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ ๓. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานของตนเอง	ตอนตรัสรู้	
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติตอนตรัสรู้ได้	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และแสดงความคิดเห็นเรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ ๒. ครูพูดเพิ่มเติมเสริมคุณธรรม ดังนี้ “ความสำเร็จเกิดจากการที่เรามีฉันทะ มีใจรักวิริยะ มีความเพียรพยายาม จิตตะ มีใจจดจ่อในสิ่งที่ทำ วิมังสา มีการไตร่ตรองและทดลอง เมื่อปฏิบัติครบแล้ว เราก็จะเกิดความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้”	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ ดังนี้ (พระองค์ทรงประทับนั่งขัดสมาธิ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา จนกระทั่งในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ พระองค์ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง สิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้น เป็นสัจธรรมเรียกว่า อริยสัจ ๔ ซึ่งถือว่าเป็นหลักธรรมที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา)	- สื่อ PowerPoint สรุปเรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติตอนตรัสรู้	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะ ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙
โอกาสทางการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ

ตอนตรัสรู้

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้ มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ

ตอนตรัสรู้

ที่มาของภาพ : https://www.freepik.com/

พระองค์ทรงประทับนั่งขัดสมาธิ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ณ อุรุเวลาเสนานิคม เมืองพาราณสี และตั้งจิตอธิษฐานด้วยความแน่วแน่ว่าตราบใดที่ยังไม่บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ ก็จะไม่ลุกขึ้นจากสมาธิบัลลังก์ แม้จะมีหมู่มารเข้ามาขัดขวาง แต่ก็พ่ายแพ้พระบารมีของพระองค์กลับไป จนกระทั่งในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ พระองค์ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง สิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้นเป็นสัจธรรมเรียกว่า อริยสัจ ๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม เป็นเรื่องราวที่ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธจะต้องรู้และเข้าใจ เพื่อตระหนักและเห็นคุณค่าของพระองค์ที่ได้ประกาศหลักธรรมครั้งแรก ทรงแสดงปฐมเทศนาคือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร แก่ปัญจวัคคีย์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- สรุปพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ได้พอสังเขป

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรมได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

๔. สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนาหรือหลักธรรมที่ทรงตรัสรู้เป็นครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้คำถามดังนี้ ๑) พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนาหรือหลักธรรมที่ทรงตรัสรู้เป็นครั้งแรกแก่ใคร ๑. ชฎิล ๓ พี่น้อง ๒. ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ๓. พระเจ้าพิมพิสาร ๒) วันสำคัญของพระพุทธศาสนาในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ คือวันอาสาฬหบูชา มีเหตุการณ์อะไรที่สำคัญ	๑. นักเรียนดูภาพพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนาหรือหลักธรรมที่ทรงตรัสรู้เป็นครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ ๑) ตอบ ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ๒) ตอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมเทศนาครั้งแรก	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถามนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพุทธประวัติตอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประกาศธรรม)	๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน		
๒.	๑. เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม โดยมีประเด็นของเนื้อหา ดังนี้ - พระพุทธเจ้าเสด็จโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ - เสด็จโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง - เสด็จโปรดพระเจ้าพิมพิสาร - พระอัครสาวกเบื้องขวา - พระอัครสาวกเบื้องซ้าย ๒. ครูนำกิจกรรมเกมเรียงบัตรภาพลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่อง พุทธประวัติ	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๒. นักเรียนทำกิจกรรมเกมเรียงบัตรภาพลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับ เรื่อง พุทธประวัติ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๒. บัตรภาพ เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๓. บัตรคำ เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๔. แบบการสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ตอนประกาศธรรม มาให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูชี้แจงกิจกรรมโดยให้นักเรียนอ่านข้อความจากบัตรภาพและเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนตามลำดับ	ตอนประกาศธรรม		
๓.	๒. สรุปพุทธประวัติตอนประกาศธรรมได้พอสังเขป	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจง ดังนี้ ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ ๒. ครูให้นักเรียนใบงาน ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม และกำหนดเวลาให้นักเรียนทำใบงาน ๓. เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนด ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	๑. นักเรียนแต่ละคนอ่านคำชี้แจงของใบงานตนเองและเขียนสรุป พุทธประวัติตอนประกาศธรรม มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ ๓. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานของตนเอง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม ๓. แบบประเมิน	๑. ตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติตอนประกาศธรรม	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และแสดงความคิดเห็นเรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ๒. ครูพูดเพิ่มเติมเสริมความสำคัญของพุทธประวัติตอนประกาศธรรม ดังนี้ “จากการที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมเทศนา ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ทำให้มีสิ่งที่บังเกิดขึ้นในโลกเป็นครั้งแรกคือมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครบบริบูรณ์ มีพระรัตนตรัยเกิดขึ้น เราเรียกว่า แก้วประเสริฐ ๓ ประการ”	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ดังนี้ (แสดงธรรมครั้งแรกโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ธรรมที่แสดง ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร พระภิกษุรูปแรกคือ พระอัญญาโกณฑัญญะ)	- สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติตอนประกาศธรรม	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๓) บัตรภาพ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
๔) บัตรคำ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะ ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ

ตอนประกาศธรรม

แสดงธรรมครั้งแรกโปรด.....

ธรรมที่แสดง.....

พระภิกษุรูปแรกคือ.....

พระอัครสาวกเบื้องขวา.....

พระอัครสาวกเบื้องซ้าย.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม มาพอสังเขปลงในกรอบภาพ

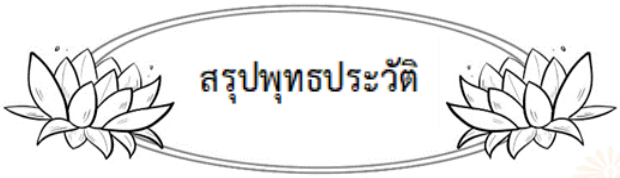

ตอนประกาศธรรม

แสดงธรรมครั้งแรกโปรด ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕

ธรรมที่แสดง ธัมมจักกัปปวัตนสูตร

พระภิกษุรูปแรกคือ พระอัญญาโกณฑัญญะ

พระอัครสาวกเบื้องขวา พระสารีบุตร

พระอัครสาวกเบื้องซ้าย พระโมคคัลลานะ

สื่อสำหรับครูบัตรภาพ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ที่มาของภาพ : htth://sites.google.com/site/nrrd2538/wan-sakhay 12/03/2563

ที่มาของภาพ : www.naewna.com 12/03/2563

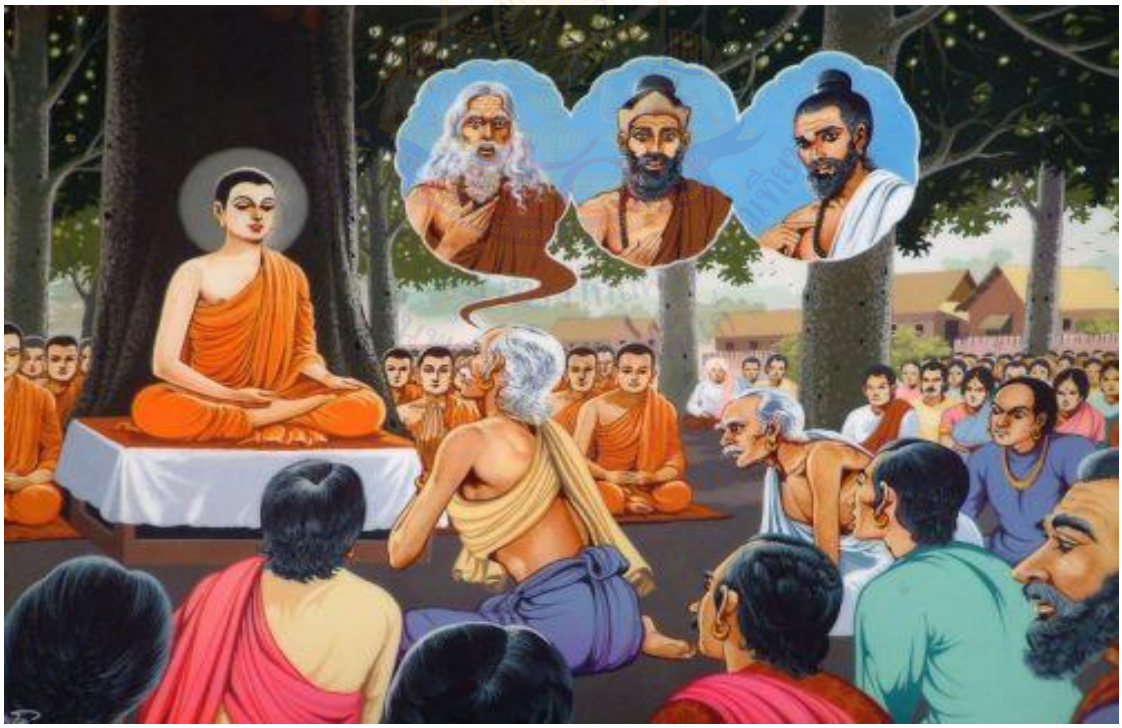

ที่มาของภาพ : www.w-nikro.com 12/03/2563

ที่มาของภาพ : http://dhammaforlearner.blogspot.com 12/03/2563

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สื่อสำหรับครูบัตรคำ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญสมาธิเจริญปัญญา
จนตรัสรู้อริยสัจ ๔

โกญฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรม
แล้วทูลขออุปสมบทเป็นพระภิกษุรูปแรก

ชฎิล ๓ พี่น้องบริวารขออุปสมบทเป็นพระภิกษุ

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์โปรด
พระอรหันต์ที่มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย

พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์
โปรดพระเจ้าพิมพิสาร

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตนหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระอุรุเวลกัสสปะ เป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีบริวารมาก และช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สามารถนำหลักปฏิบัติตนของท่านมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายประวัติพระอุรุเวลกัสสปะ

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกข้อคิดที่เป็นประโยชน์นำมาปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวันได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ชื่นชมและเห็นคุณค่าคุณธรรมแบบอย่างนำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

๔. สาระการเรียนรู้

- พุทธสาวก พระอุรุเวลกัสสปะ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพการกระทำความดีของพระภิกษุเพื่อสังคม และการเทศนา มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้คำถามดังนี้ ๑) การกระทำของพระภิกษุดังกล่าวท่านมีจุดประสงค์เพื่ออะไร ๒) นักเรียนคิดว่าชาวพุทธที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถามนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติพระอุรุเวลกัสสปะเป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีบริวารมาก และช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา)	๑. นักเรียนดูการกระทำความดีของพระภิกษุเพื่อสังคมการเทศนา ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ ๑) ตอบ เพื่อให้เราได้ฟังหลักธรรมทางศาสนา ๒) ตอบ นำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. สื่อ PowerPoint เรื่องพุทธสาวก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายประวัติพระอุรุเวลกัสสปะได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนประทับใจในบทบาทของพระภิกษุรูปใดบ้าง ๒) พระภิกษุที่นักเรียนรู้จักท่านประพฤติอย่างไร ๒. เมื่อนักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่พระสงฆ์แล้ว ครูนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนประวัติพุทธสาวก พระอุรุเวลกัสสปะ โดยให้นักเรียนดูวิดีโอเรื่อง พระอุรุเวลกัสสปเถระ	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับ เรื่อง พระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และตอบคำถาม ดังนี้ แนวคำตอบ ๑) (เลือกตามความประทับใจของตนเอง) แนวคำตอบ ๒) (ประพฤติตามกิจของสงฆ์ เช่น เดินบิณฑบาตร) ๒. นักเรียนนักเรียนดูวิดีโอเรื่อง พระอุรุเวลกัสสปเถระ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธสาวก ๒. แบบการสังเกต ๓. วิดีโอ เรื่อง พระอุรุเวลกัสสปะ	- การสังเกต
๓.	๒. จำแนกข้อคิดที่เป็นประโยชน์นำมาปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวันได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก ๒. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนคุณธรรมแบบอย่างที่ดีของพระอุรุเวลกัสสปะเป็นแผนภาพลงบนกระดาน	๑. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก ๒. ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนคุณธรรมแบบอย่างที่ดีของพระอุรุเวลกัสสปะเป็นแผนภาพลงบนกระดาน	๑. สื่อ PowerPoint สรุปเรื่อง ประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	- ประเมินการสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาประวัติพุทธสาวกโดยการจำแนกข้อคิดประโยชน์จากการศึกษาประวัติพุทธสาวกโดยบันทึกเป็นแผนภาพลงบนกระดาน	๓. นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาประวัติพุทธสาวกโดยการจำแนกข้อคิดประโยชน์จากการศึกษาประวัติพุทธสาวกโดยบันทึกเป็นแผนภาพลงบนกระดาน	๒. ทำใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก ๓. แบบสังเกต	
๔.	๓. ชื่นชมและเห็นคุณค่าคุณธรรมแบบอย่างนำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธสาวกโดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - พุทธสาวกที่ดีต้องปฏิบัติอย่างไร - ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวพุทธจะปฏิบัติตนเป็นพุทธสาวกที่ดีอย่างไร ๒. ครูสรุป เรื่อง พุทธสาวกให้นักเรียนฟัง	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธสาวก โดยตอบคำถาม ดังนี้ - พุทธสาวกที่ดีต้องปฏิบัติอย่างไร (เผยแผ่พระพุทธศาสนา) - ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวพุทธจะปฏิบัติตนเป็นพุทธสาวกที่ดีอย่างไร (นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา) ๒. นักเรียนฟังครูสรุปความรู้ดังนี้	- สื่อ PowerPoint สรุป เรื่อง พุทธสาวก	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					พุทธสาวกเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำข้อคิดคุณธรรมแบบอย่างมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธสาวก
๒) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
๓) วิดีโอ เรื่อง พระอุรุเวลกัสสปะเถระ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายประวัติพระอุรุเวลกัสสปะ	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกข้อคิดที่เป็นประโยชน์นำมาปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวัน	- ประเมินการจำแนกข้อคิด	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของพุทธประวัติ ตอนประกาศธรรม	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ต่อไปนี้

๑. ทำไมอุรุเวลกัสสปะจึงให้พระพุทธเจ้าเข้าพักแรมในโรงไฟ

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ทำไมพระพุทธเจ้าจึงไม่ทรงได้รับอันตรายจากการเข้าไปพักแรมในโรงไฟ

.....
.....
.....
.....
.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

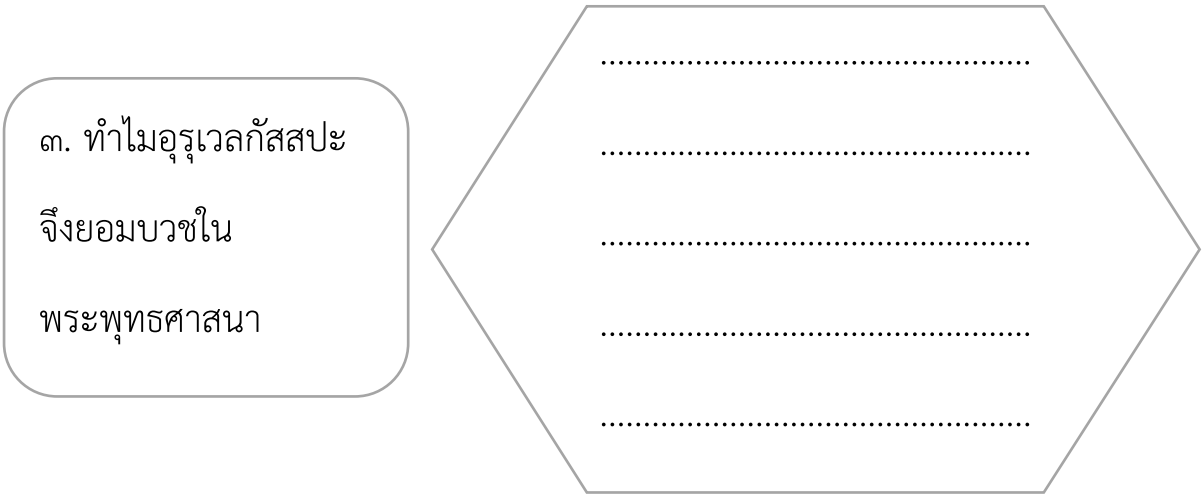

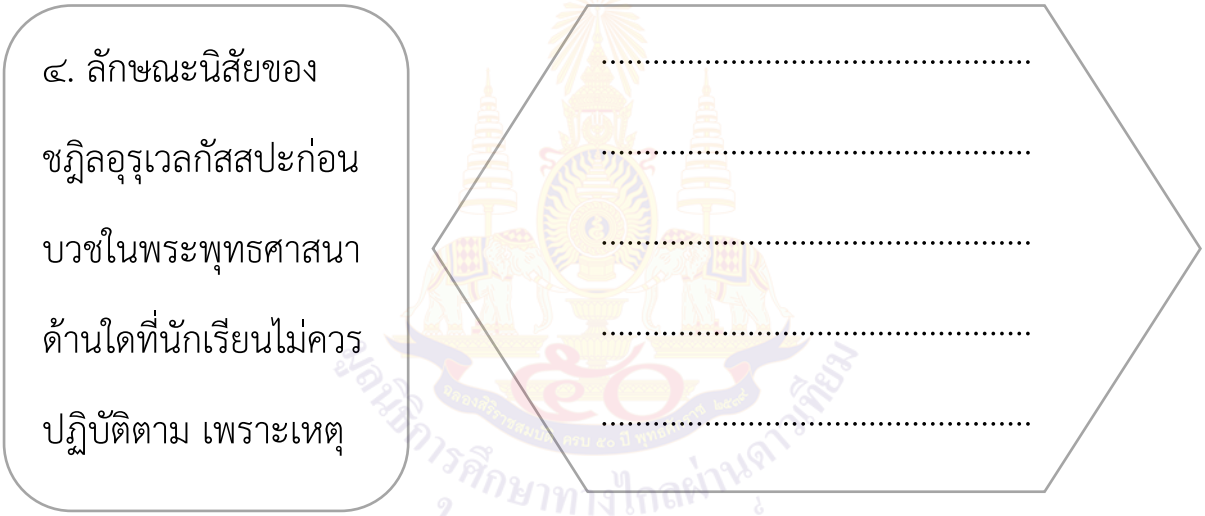

สรุป คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง คือ

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ต่อไปนี้

๑. ทำไมอุรุเวลกัสสปะจึงให้พระพุทธเจ้าเข้าพักแรมในโรงไฟ

เพราะอยากรู้ว่าพระพุทธเจ้ามีอานุภาพเพียงใด เนื่องจากในโรงไฟนั้นมีพญานาคดุร้ายอาศัยอยู่

๒. ทำไมพระพุทธเจ้าจึงไม่ทรงได้รับอันตรายจากการเข้าไปพักแรมในโรงไฟ

เพราะพระองค์ทรงกำจัดฤทธิ์ของพญานาคโดยบันดาลให้ขดกายอยู่ในบาตร

๓. ทำไมอุรุเวลกัสสปะจึงยอมบวชในพระพุทธศาสนา

เพราะรู้สึกสำนึกตัวเกิดความละอายใจจึงละความถือดี

๔. ลักษณะนิสัยของชฎิลอุรุเวลกัสสปะก่อนบวชในพระพุทธศาสนาด้านใดที่นักเรียนไม่ควรปฏิบัติตาม เพราะเหตุใด

ดื้อรั้นกระด้าง เพราะความดื้อรั้นเป็นสิ่งไม่ดี

สรุป คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง คือ

พรหมวิหารธรรม เป็นธรรมสำหรับใช้ปกครองลูกน้องบริวารให้มีความสุข

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชาดก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชาดกเป็นนิทานทางพระพุทธศาสนาที่เป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ มีข้อความสอนใจที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกข้อคิดสอนใจจากชาดกได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกข้อมูลจากเนื้อเรื่องของชาดกได้ถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและนำข้อคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๔. สาระการเรียนรู้

- ชาดกกุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย)

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชาดก จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพของนิทานทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ลิงรดน้ำมาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) จากที่นักเรียนได้ดูภาพนักเรียนเคยอ่านเรื่องราวจากนิทานเรื่องนี้หรือไม่อย่างไร ๒) ให้นักเรียนยกตัวอย่างชาดกหรือนิทานอีสปที่นักเรียนเคยฟังหรือที่ประทับใจว่ามีเรื่องใดบ้างและในแต่ละเรื่องให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนดูภาพของนิทานทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ลิงรดน้ำ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยอ่านตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพราะเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ) ๒) แนวคำตอบ (ชาดก เรื่อง มหาวาณิชชาดกมีการประมาณตนเพียงพอ ไม่โลภมาก พอใจในสิ่งที่ตนเองมี)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ชาดก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถามนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับชาดก ความหมายของชาดกหรือนิทานทางพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ มีข้อคิดสอนใจที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน)	๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ชาดก		
๒.	๑. จำแนกข้อมูลจากเนื้อเรื่องของชาดกได้ถูกต้อง	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ให้นักเรียนศึกษาชาดกเรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๒. ครูให้ผู้แทนนักเรียน ๒ คน ออกมาเล่าหน้าชั้นเรียน ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. นักเรียนศึกษา เรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๒. ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าเรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๓. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ชาดกเรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๒. แบบการสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. บอกข้อคิดสอนใจจากชาดกได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานให้แต่ละคู่ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อคิดสอนใจที่ได้จากชาดกเรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๒. ครูให้จับคู่ทำใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก	๑. นักเรียนจับคู่ทำใบงานให้แต่ละคู่ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อคิดสอนใจที่ได้จากชาดกเรื่อง กุฏิทูสกชาดก (ลิงเกเรกับนกขมิ้น) และมหาอุกกุสชาดก (สัตว์สี่สหาย) ๒. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก	- ทำใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก - แบบประเมิน - แบบสังเกต	- ประเมินการสังเกต
๔.	๓. เห็นคุณค่าและนำข้อคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากชาดก โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) กุฏิทูสกชาดกและมหาอุกกุสชาดกให้ข้อคิดและคุณธรรมสอนใจในเรื่องใด	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากชาดก ๑) นักเรียนตอบคำถาม (กุฏิทูสกชาดก ให้ข้อคิดสอนใจคือ “ผู้ต้องการที่จะเป็นคนมีปัญญาต้องรักษาศีล ทำจิตให้มั่นคงจนเป็นสมาธิ แล้วปัญญาก็จะเกิดแก่ตนเอง” และมีคติธรรมว่า “คนพาลเมื่อบัณฑิตแนะนำดี ย่อมโกรธแค้นและ	- สื่อ PowerPoint สรุปเรื่อง ชาดก	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒) นักเรียนประทับใจหรือชอบใจพฤติกรรมของใครในชาดกทั้ง ๒ เรื่องนี้ เพราะอะไร ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง ชาดก	อาฆาต” และมหาอุกกุสชาดกให้ข้อคิดและคุณธรรมสอนใจในเรื่องมิตรแท้สามารถช่วยเหลือในยามทุกข์ยามลำบากได้ ๒) นักเรียนตอบคำถาม (ประทับใจพญาราชสีห์เพราะเป็นมิตรแท้ที่ดีและเก่งเป็นผู้นำและไล่พรานป่าไปให้พ้นได้) ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องชาดกเป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่ทรงนำมาใช้สอนและแสดงธรรมแก่พุทธสาวก เพื่อให้พุทธสาวกเข้าใจในหลักธรรมอย่างถ่องแท้และนำไปปฏิบัติให้เกิดความสงบสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน	- สื่อ PowerPoint สรุป เรื่อง ชาดก	- การสังเกต

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ชาดก

๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกข้อคิดสอนใจจากชาดก	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกข้อมูลจากเนื้อเรื่องของชาดก	- ประเมินการจำแนกข้อคิด	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและนำข้อคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชาดก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากชาดก เรื่อง ลิงเกเรกับนกขมิ้น และเรื่อง สัตว์สี่สหาย พร้อมทั้งเสนอแนวทางการนำข้อคิดที่ได้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ข้อคิดที่ได้	**การนำข้อคิดที่ได้ไปปฏิบัติ**
เรื่อง ลิงเกเรกับนกขมิ้น _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____

ข้อคิดที่ได้	**การนำข้อคิดที่ได้ไปปฏิบัติ**
เรื่อง สัตว์สี่สหาย _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง ชาดก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ชาดก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากชาดก เรื่อง ลิงเกเรกับนกขมิ้น และเรื่อง สัตว์สี่สหาย พร้อมทั้งเสนอแนวทางการนำข้อคิดที่ได้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ข้อคิดที่ได้	**การนำข้อคิดที่ได้ไปปฏิบัติ**
เรื่อง ลิงเกเรกับนกขมิ้น “คนพาลเมื่อบัณฑิตแนะนำดี ย่อมโกรธแค้นและอาฆาต”	รักษาศีล ๕ ในชีวิตประจำวัน และรับฟังเมื่อมีผู้ใหญ่หรือผู้ที่หวังดีกับเรามาตักเตือน
ข้อคิดที่ได้	**การนำข้อคิดที่ได้ไปปฏิบัติ**
เรื่อง สัตว์สี่สหาย มิตรแท้สามารถช่วยเหลือในยามทุกข์ยามลำบากได้	ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนมีความทุกข์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

- พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง เป็นบุคคลที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- สรุปข้อคิดการปฏิบัติและคุณธรรมของพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกและนำคุณธรรมแบบอย่างไปปฏิบัติต่อตนเอง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและชื่นชมแบบอย่างการทำความดี

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม
๔.๒ พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๑๓ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนเคยเห็นต้นแบบชาวพุทธที่ดีหรือไม่อย่างไร ๒) นักเรียนคิดว่าการเป็นต้นแบบชาวพุทธที่ดีควรปฏิบัติตนอย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคย/ไม่เคย เคยเห็นคนไปร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา) ๒) แนวคำตอบ (ใส่บาตรตอนเช้า เข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถาม นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง นักเรียนทราบหรือไม่ว่าพุทธศาสนิกชนตัวอย่างหมายถึงอะไร หมายถึง คนที่ยินดีที่จะปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเต็มใจที่จะปฏิบัติตามหลักธรรม เป็นต้นแบบที่ดีให้กับชาวพุทธ)			
๒.	๑. จำแนกและนำคุณธรรมแบบอย่างไปปฏิบัติต่อตนเองได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาพระประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จาก PowerPoint เรื่องพุทธศาสนิกชน ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาพระประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จาก PowerPoint เรื่องพุทธศาสนิกชน ๒. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๒. แบบการสังเกต ๓. PowerPoint กิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. สรุปข้อคิดการปฏิบัติและคุณธรรมของพุทธศาสนิกชนตัวอย่างได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ศึกษาเรื่อง พระประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จาก PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนิกชน ๒. ครูให้จับคู่ทำใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	๑. นักเรียนจับคู่ศึกษาเรื่อง พระประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จาก PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนิกชน ๒. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๒. แบบสังเกต	๑. ตรวจใบงาน ๒. การสังเกต
๔.	๓. เห็นคุณค่าและชื่นชมแบบอย่างการทำความดี	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) การศึกษาประวัติของพุทธศาสนิกชนตัวอย่างมีประโยชน์อย่างไร ๒) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลตัวอย่างทางพระพุทธศาสนาได้อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เป็นแนวทางให้เราได้ปฏิบัติตามเพื่อเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี) ๒) แนวคำตอบ (ปฏิบัติตนเป็นคนดีถือศีล ๕ เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา)	- สื่อ PowerPoint สรุป เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

๒) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปข้อคิดการปฏิบัติและคุณธรรมของพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกและนำคุณธรรมแบบอย่างไปปฏิบัติต่อตนเอง	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและชื่นชมแบบอย่างการทำความดี	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม

	ตอบ ....

๒. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีคืออะไร

	ตอบ ....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม	
	ตอบ ทรงนำหลักธรรมมงคลชีวิต ๓๘ ประการ มาปฏิบัติพระองค์ได้อย่างเหมาะสม เช่น ทรงเคารพเชื่อฟังพระบรมราชชนก และพระบรมราชชนนี ทรงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนด้วยความอ่อนน้อม เคารพครูอาจารย์โดยไม่ถือพระองค์
๒. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีคืออะไร	
	ตอบ ทรงปฏิบัติพระองค์ได้อย่างเหมาะสม เช่น ทรงเคารพและอ่อนน้อม เชื่อฟังญาติผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูพระองค์หลังจากทรงกำพร้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่เคารพสูงสุดของชาวพุทธมีศรัทธา ๔ ยึดมั่นและศรัทธาตามความเชื่อเรื่องกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าบุคคลมีกรรมเป็นตนเอง และเชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายความหมายของพระรัตนตรัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกหลักความเชื่อในพระพุทธศาสนาได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญในพระรัตนตรัย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัยพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
๔.๒ ศรัทธา ๔

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา จำนวน ๑๓ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) ภาพพระพุทธ (เราจะทำการแสดงความเคารพอย่างไร) ๒) ภาพพระธรรมหรือพระไตรปิฎก (นักเรียนเคยเห็นที่ไหนบ้าง) ๓) ภาพพระสงฆ์ (นักเรียนเคยเห็นพระสงฆ์ปฏิบัติอะไรในกิจวัตรประจำวัน) ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ดูภาพและตอบคำถามไปแล้ว นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง พระรัตนตรัยและศรัทธา ๔)	๑. นักเรียนดูภาพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (กราบแบบเบญจางคประดิษฐ์) ๒) แนวคำตอบ (เคยเห็นที่วัดและที่โรงเรียน) ๓) แนวคำตอบ (เคยเห็นบิณฑบาตตอนเช้า)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. จำแนกหลักความเชื่อในพระพุทธศาสนาได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย โดยมีประเด็นเนื้อหาดังนี้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศรัทธา ๔ ๒. ครูยกตัวอย่างความเชื่อโดยการนำภาพ คนรังแกสัตว์มาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งคำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนคิดว่าคนในภาพปฏิบัติตนอย่างไรเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ๒) หากนักเรียนถูกรังแกนักเรียนจะทำอย่างไร	๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศรัทธา ๔ จาก PPT เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ๒. นักเรียนดูภาพ และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ไม่เหมาะสม เพราะไปรังแกสัตว์) ๒) แนวคำตอบ (อดทน และใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหา ไม่ใช้อารมณ์เพราะไม่อยากให้เป็นกรรมต่อกัน)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. แบบการสังเกต ๓. สื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย กิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่าเป็นศรัทธา ๔ ข้อใด ดังนี้ เชื่อกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าสัตว์ทุกชีวิตมีกรรมเป็นของตน เชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า	๓. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ โดยการเลือกตอบจากสถานการณ์ที่ครูอ่านในเรื่องศรัทธา ๔ ๑) สถานการณ์เชื่อกรรม ๒) สถานการณ์เชื่อผลของกรรม ๓) สถานการณ์เชื่อว่าสัตว์ทุกชีวิตมีกรรมเป็นของตน ๔) สถานการณ์เชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า		
๓.	๒. อธิบายความหมายของพระรัตนตรัยได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. ครูให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในการทำใบงาน คำชี้แจงให้นักเรียนดูภาพและเขียนความหมายของพระรัตนตรัย	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. ครูให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในการทำใบงาน คำชี้แจงให้นักเรียนดูภาพและเขียนความหมายของพระรัตนตรัย	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย	
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญในพระรัตนตรัย	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย	๑. เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมาตอบคำถามท้าทาย ดังนี้ - พระรัตนตรัยมีความสำคัญอย่างไรในการดำเนินชีวิต ๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา	๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ตัวแทนนักเรียนออกมาตอบคำถามท้าทาย ดังนี้ (พระรัตนตรัย คือแก้วประเสริฐ ๓ ประการ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราควรแสดงความเคารพ และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อให้ผู้ปฏิบัติพ้นจากความทุกข์ได้) ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา	๒. แบบประเมิน ๓. แบบการสังเกต	

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย

๒) ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความหมายของพระรัตนตรัย	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกหลักความเชื่อในพระพุทธศาสนา	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญในพระรัตนตรัย	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพและเขียนความหมายของพระรัตนตรัย

พระพุทธ หมายถึง _____

_____

_____

_____

พระธรรม หมายถึง _____

_____

_____

_____

พระสงฆ์ หมายถึง _____

_____

_____

_____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พระรัตนตรัย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพและเขียนความหมายของพระรัตนตรัย

พระพุทธ หมายถึง พระพุทธเจ้า ผู้ก่อตั้งพุทธศาสนา

พระธรรม หมายถึง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

พระสงฆ์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นผู้เผยแผ่คำสอน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. จำแนกความสำคัญของพระพุทธศาสนาและศาสนาที่ตนนับถือ	☆☆☆☆☆
๒. จำแนกประวัติศาสดาของตนเองที่นับถือ	☆☆☆☆☆
๓. เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ตอนตรัสรู้และประกาศธรรมได้	☆☆☆☆☆
๔. จำแนกข้อคิดที่เป็นประโยชน์นำมาปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวันได้	☆☆☆☆☆
๕. จำแนกและนำคุณธรรมแบบอย่างไปปฏิบัติต่อตนเอง	☆☆☆☆☆
๖. จำแนกหลักความเชื่อในพระพุทธศาสนาได้	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
พาจิตแจ่มใส

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พาจิตแจ่มใส

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๙ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.๔/๔ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ไตรสิกขา เป็นหลักธรรมที่ปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือการไม่ทำชั่ว การทำความดี ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ การบริหารจิตและเจริญปัญญา เป็นการฝึกจิตให้เกิดความสงบ มีสมาธิแน่วแน่อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การบริหารจิตและเจริญปัญญาสามารถฝึกได้หลายวิธี เช่น สวดมนต์ ไหว้พระ แผ่เมตตา ฝึกให้มีสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความหมายของไตรสิกขา
๒) ความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว
๓) ความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการทำความดี
๔) การฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา
๕) ความหมายคำนมัสการพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา บอกประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา
๖) ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา บอกความหมายและยกตัวอย่างของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
๗) การฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก
๘) การฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกที่ตนเองปฏิบัติ
๙) วิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา
๒) วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทำความชั่ว
๓) วิเคราะห์หลักธรรมการทำความดี
๔) ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่ง
๕) ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา
๖) จัดเรียงบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัย
๗) วิเคราะห์สถานการณ์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
๘) ฝึกสติสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากการเล่มเกม
๙) จำแนกประเภทของอายตนะภายในและอายตนะภายนอก
๑๐) วิเคราะห์สถานการณ์ของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก
๑๑) ปฏิบัติการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก
๑๒) ปฏิบัติสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา
๒) ตระหนักและเห็นความสำคัญของหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว
๓) ตระหนักและเห็นความสำคัญของหลักธรรมการทำความดี
๔) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์
๕) เห็นความสำคัญของประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา
๖) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
๗) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก
๘) เห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก
๙) เห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๕.๒ ใฝ่เรียนรู้
๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนาสอนให้เป็นคนดีก่อน แล้วจึงจะสอนให้เป็นคนเก่ง และจะสอนให้มีคุณธรรม มีศีลธรรมก่อน หลังจากนั้นค่อยสอนให้คนมีสติปัญญา ตามหลักไตรสิกขา คือ การศึกษาในเรื่องศีล สมาธิ ปัญญานั่นเอง จะส่งผลให้มีความสุขประสบความสำเร็จในชีวิต

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความหมายของไตรสิกขาได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ สีลสิกขา คือ เบญจศีล
๔.๒ สมาธิ คือ จิตตสิกขา
๔.๓ ปัญญา คือ ปัญญาสิกขา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูเปิดเพลงไตรสิกขาให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร้องเพลงไตรสิกขาพร้อมกัน พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนของตนเองได้อย่างไรบ้าง ๒. ครูขอตัวแทนนักเรียนที่เป็นผู้นำกลุ่ม และหัวหน้าห้องออกมาพูดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (จากที่นักเรียนได้ร้องเพลง และตอบคำถามไปแล้ว นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง ไตรสิกขา)	๑. นักเรียนฟัง และร้องเพลงไตรสิกขาพร้อมกัน พร้อมตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (อ่านหนังสือทบทวนบทเรียน) ๒. ตัวแทนนักเรียนออกมาพูดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ไตรสิกขา	๑. เพลงไตรสิกขาจากสื่อ PowerPoint เรื่อง ไตรสิกขา ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกความหมายของไตรสิกขาได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษา เรื่อง ไตรสิกขา อธิสีลสิกขา หรือศีลอธิจิตตสิกขา หรือสมาธิ	๑. นักเรียนศึกษา เรื่อง ไตรสิกขา อธิสีลสิกขา หรือศีลอธิจิตตสิกขา หรือสมาธิ	- สื่อ PowerPoint เรื่อง	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				อธิปัญญาสิกขา หรือปัญญาจากสื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมถูกผิด เกี่ยวกับความหมายไตรสิกขา ให้นักเรียนอ่านความหมาย อธิสีลสิกขา อธิจิตตสิกขา อธิปัญญาสิกขา ข้อใดมีความหมายถูกให้ใส่เครื่องหมายถูก หากข้อใดมีความหมายไม่ถูกให้ใส่เครื่องกากบาท จากสื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ในกิจกรรมถูกผิด	อธิปัญญาสิกขา หรือปัญญาจากสื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ๒. นักเรียนทำกิจกรรมถูกผิดเกี่ยวกับความหมายไตรสิกขาจากสื่อ PowerPoint เรื่อง พระรัตนตรัย ในกิจกรรมถูกผิด	ไตรสิกขา	
๓.	๒. วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๒. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์และตอบคำถาม	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๒. นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงไตรสิกขาพัฒนาตน เพื่อตระหนัก และเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง ไตรสิกขา ๒. นักเรียนร่วมกันร้องเพลงไตรสิกขาพัฒนาตน เพื่อตระหนัก และเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา	๑. เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๒. แบบประเมิน ๓. แบบการสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ไตรสิกขา

๒) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของไตรสิกขา	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขา	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม

๑	บัวหอมได้รับเงินทอนจากแม่ค้าเกิน บัวหอมจึงคืนเงินทอนให้กับแม่ค้า	บูมบูมมักจะหยิบดินสอของเพื่อนไปใช้ โดยที่เพื่อนไม่รู้ และไม่คืนดินสอให้เพื่อน

๑) บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิศีลสิกขา

.....

๒) การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

.....

๒	ก่อนนอนปลายฝนจะสวดมนต์ นั่งสมาธิทุกวัน	ในเวลาว่างเป็นหนึ่งมักจะนำโทรศัพท์มาเล่นเกมเพื่อพัฒนาความสามารถอยู่เสมอ

๑. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิจิตตสิกขา

.....

๒. การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

.....

๓	โตโต้อ่านหนังสือทั้งวันทั้งคืน ก่อนสอบ ๑ วัน	โตโน่ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูสอนในห้องเรียนจนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

๑. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิปัญญาสิกขา

.....

๒. การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตรสิกขา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม

๑	บัวหอมได้รับเงินทอนจากแม่ค้าเกิน บัวหอมจึงคืนเงินทอนให้กับแม่ค้า	บูมบูมมักจะหยิบดินสอของเพื่อนไปใช้ โดยที่เพื่อนไม่รู้และไม่คืนดินสอให้เพื่อน

๑) บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิศีลสิกขา

บัวหอม

๒) การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

ส่งผลให้มีพฤติกรรมทางกายที่ดี

๒	ก่อนนอนปลายฝนจะสวดมนต์ นั่งสมาธิทุกวัน	ในเวลาว่างเป็นหนึ่งมักจะนำโทรศัพท์มาเล่นเกมเพื่อพัฒนาความสามารถอยู่เสมอ

๑. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิจิตตสิกขา

ปลายฝน

๒. การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

ส่งผลให้มีสติปัญญาที่ดี สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

๓	โตโต้อ่านหนังสือทั้งวันทั้งคืน ก่อนสอบ ๑ วัน	โตโน่ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูสอนในห้องเรียนจนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

๑. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหลักอธิปัญญาสิกขา

โตโน่

๒. การปฏิบัติดังกล่าวส่งผลอย่างไร

ส่งผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

โอวาท ๓ คือ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี การทำจิตใจให้ผ่องใส เป็นหลักธรรมที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา สามารถนำมาปฏิบัติตามหลักธรรมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว

๔. สาระการเรียนรู้

- การไม่ทำความชั่ว เบญจศีล ศีล ๕ และทุจริต ๓

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไม่ทำความชั่ว เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงสถานการณ์เกี่ยวกับการไม่ทำความชั่ว เป็นการแสดงเกี่ยวกับการลักทรัพย์ และโดนบทลงโทษ มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) จากสถานการณ์ใครเป็นผู้กระทำความชั่ว ๒) ผู้กระทำความชั่วผิดศีลข้อใด ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่หลักธรรมโอวาท ๓ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - หลักธรรมใดที่ถือว่าเป็นหลักคำสอนอันเป็นหัวใจหลักของพระพุทธศาสนา	๑. นักเรียนดูแสดงสถานการณ์เกี่ยวกับการไม่ทำความชั่ว เป็นการแสดงเกี่ยวกับการลักทรัพย์ และโดนบทลงโทษ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (คนที่ลักทรัพย์) ๒) แนวคำตอบ (ผิดศีลข้อ ๒ ห้ามลักทรัพย์) ๓. นักเรียนตอบคำถาม - คำตอบ (โอวาท ๓)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ไม่ทำความชั่ว ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้	**ขั้นสอน**	๒๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษา เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ให้พุทธศาสนิกชนได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยมีหลักธรรมดังนี้ เบญจศีล ศีล ๕ และทุจริต ๓ ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของหลักธรรมการไม่ทำความชั่วโดยการเล่นเกม ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกมบอกความหมาย เบญจศีลและทุจริต ๓ โดยให้นักเรียนอ่านความหมาย ว่าข้อใดคือความหมายที่ถูกต้อง จากนั้นใส่เครื่องหมายถูกและกากบาท	๑. นักเรียนศึกษา เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ให้พุทธศาสนิกชนได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยมีหลักธรรมดังนี้ เบญจศีล ศีล ๕ และทุจริต ๓ ๒. นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของหลักธรรมการไม่ทำความชั่วโดยการเล่นเกม ๓. นักเรียนทำกิจกรรมเกมบอกความหมาย เบญจศีลและทุจริต ๓ โดยอ่านความหมาย ว่าข้อใดคือความหมายที่ถูกต้อง จากนั้นใส่เครื่องหมายถูกและกากบาท	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. สื่อ PowerPoint เรื่อง การไม่ทำความชั่ว กิจกรรมถูกผิด	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์ จากนั้นใส่เครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ และตอบคำถาม	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์ จากนั้นใส่เครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว	
๔.	๓. ตระหนัก และเห็นความสำคัญของหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. ครูและนักเรียนสรุปหลักธรรม เบญจศีล และทุจริต ๓ ในเรื่องของการไม่ทำความชั่ว	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. นักเรียนสรุปหลักธรรม เบญจศีล และทุจริต ๓ ในเรื่องของการไม่ทำความชั่ว (เมื่อทุกคนปฏิบัติตามศีล คือ ไม่เบียดเบียนกันทางกาย วาจาแล้ว เราก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการละเว้นจากการทำความชั่ว จะทำให้ผู้อื่นและตนเองไม่เดือดร้อน มีความสุข ส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข)	๑. เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๒. แบบประเมิน ๓. แบบการสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูฝากคำถามให้นักเรียนคิดและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการไม่ทำความชั่ว - นักเรียนจะดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไรไม่ให้ประพฤติในทางชั่ว	๓. นักเรียนตอบคำถาม (ถือศีล ๕ ให้ครบ ๕ ข้อ เพื่อเป็นการละเว้นจากการทำความชั่ว)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทำความชั่ว	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนัก และเห็นความสำคัญของหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบโดยใส่ √ ลงใน ☐ พร้อมตอบ

สถานการณ์ที่ ๑

ธารามักพูดยุยงให้เพื่อนในกลุ่มแตกแยกกัน จนทำให้เพื่อนทะเลาะกัน

ประพฤติชั่วทาง

☐ กาย
☐ วาจา
☐ ใจ

☐ ข้อที่ ๑ ☐ ข้อที่ ๒ ☐ ข้อที่ ๓ ☐ ข้อที่ ๔ ☐ ข้อที่ ๕

เบญจศีลที่ควรงดเว้น

หากนักเรียนเป็นธารา นักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล และทุจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๒

ธันวาเป็นเด็กไม่ชอบสุนัข เมื่อเจอสุนัขธันวาจะนำไม้ไปตีเสมอ

ประพฤติชั่วทาง

☐ กาย
☐ วาจา
☐ ใจ

☐ ข้อที่ ๑ ☐ ข้อที่ ๒ ☐ ข้อที่ ๓ ☐ ข้อที่ ๔ ☐ ข้อที่ ๕

เบญจศีลที่ควรงดเว้น

หากนักเรียนเป็นธันวา นักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล และทุจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบโดยใส่ √ ลงใน ☐ พร้อมตอบ

สถานการณ์ที่ ๑

ธารามักพูดยุยงให้เพื่อนในกลุ่มแตกแยกกัน จนทำให้เพื่อนทะเลาะกัน

ประพฤติชั่วทาง

☐ กาย
☑ วาจา
☐ ใจ

เบญจศีลที่ควรงดเว้น

☐ ข้อที่ ๑ ☐ ข้อที่ ๒ ☐ ข้อที่ ๓ ☑ ข้อที่ ๔ ☐ ข้อที่ ๕

หากนักเรียนเป็นธารา นักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล และทุจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

นำหลักเบญจศีลในข้อที่ ๒ ไปใช้ในการงดเว้นจากการพูดจายุยงในทางไม่ดี

ไม่ประพฤติชั่วทางวาจา ด้วยการพูดความจริง

สถานการณ์ที่ ๒

ธันวาเป็นเด็กไม่ชอบสุนัข เมื่อเจอสุนัขธันวาจะนำไม้ไปตีเสมอ

ประพฤติชั่วทาง

☑ กาย
☐ วาจา
☐ ใจ

☑ ข้อที่ ๑ ☐ ข้อที่ ๒ ☐ ข้อที่ ๓ ☐ ข้อที่ ๔ ☐ ข้อที่ ๕

เบญจศีลที่ควรงดเว้น

หากนักเรียนเป็นธันวา นักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล และทุจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

นำหลักเบญจศีลในข้อที่ ๑ ไปใช้ในการงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ทรมาน หรือรังแกสัตว์ ไม่ประพฤติชั่วทางกาย ด้วยการมีความเมตตาต่อสัตว์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การทำความดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

โอวาท ๓ คือ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี การทำจิตใจให้ผ่องใส เป็นหลักธรรมที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา สามารถนำมาปฏิบัติตามหลักธรรมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการทำความดีได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์หลักธรรมการทำความดีได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนัก และเห็นความสำคัญของหลักธรรมการทำความดี

๔. สาระการเรียนรู้

- การทำความดี เบญจธรรม สุจริต ๓ พรหมวิหาร ๔

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การทำความดี เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพข่าวคนทำความดี เช่น คนให้อาหารสุนัขจรจัด คนเจอกระเป๋าเงินส่งคืนเจ้าของ ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) จากภาพข่าวคนให้อาหารสุนัขเป็นคนดีหรือไม่ เพราะอะไร ๒) จากภาพข่าวคนเจอกระเป๋าเงินส่งคืนเจ้าของเป็นคนดีหรือไม่ เพราะอะไร ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่หลักธรรมการทำความดี โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - นักเรียนใช้หลักธรรมใดในการทำความดี	๑. นักเรียนดูภาพข่าวคนทำความดี เช่น คนให้อาหารสุนัขจรจัด คนเจอกระเป๋าเงินส่งคืนเจ้าของ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากการดูภาพ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เป็นคนดีเพราะมีจิตใจเมตตา) ๒) แนวคำตอบ (เป็นคนดีเพราะมีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น) ๓. นักเรียนตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน - แนวคำตอบ (ใช้หลักธรรมเบญจศีลในการละเว้นจากการทำความชั่ว)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การทำความดี ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการทำความดีได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษา เรื่อง การทำความดี ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ให้พุทธศาสนิกชนได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยมีหลักธรรมดังนี้ เบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ ในเรื่อง ความเคารพ ความถ่อมตนการทำความดีให้พร้อม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของหลักธรรมการทำความดี โดยการเล่นเกม ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกมบอกความหมายเบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ ในเรื่อง ความเคารพ ความถ่อมตนการทำความดีให้พร้อม	๑. นักเรียนศึกษา เรื่อง เบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ ในเรื่อง ความเคารพ ความถ่อมตน การทำความดีให้พร้อม จากสื่อ PowerPoint เรื่อง การทำความดี ๒. นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของหลักธรรมการทำความดี โดยการเล่นเกม ๓. นักเรียนทำกิจกรรมถูกผิด ว่าข้อใดคือความหมายที่ถูกต้อง จากนั้นใส่เครื่องหมายถูกและกากบาท	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การทำความดี ๒. สื่อ PowerPoint เรื่อง การทำความดี กิจกรรมถูกผิด	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. วิเคราะห์หลักธรรมการทำความดีได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๒. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้และระบุหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๒. นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้และระบุหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี	
๔.	๓. ตระหนัก และเห็นความสำคัญของหลักธรรมการทำความดี	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๒. ครูและนักเรียนสรุปหลักธรรม เบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ ในเรื่อง ความเคารพ ความถ่อมตน การทำความดีให้พร้อม ในเรื่องของการทำความดี	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๒. นักเรียนสรุปหลักธรรม เบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ ในเรื่อง ความเคารพ ความถ่อมตน การทำความดีให้พร้อม ในเรื่องของการทำความดี (การได้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติที่ดีงาม มีความประพฤติที่ดีทั้งทางกาย วาจา ใจ เมื่อปฏิบัติแล้วจะไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน สังคมเกิดความสงบ	๑. เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๒. แบบประเมิน ๓. แบบการสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูฝากคำถามให้นักเรียนคิดและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการทำความดี - นักเรียนจะนำหลักการทำความดีไปดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร	เรียบร้อย ส่วนคนที่มีพรหมวิหาร ๔ ย่อมเป็นที่รักใคร่ของผู้พบเห็น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุขได้ ต้องมีความกตัญญูเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นคนมีสัมมาคารวะจะประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการรู้จักถ่อมตนต่อผู้อื่น และหมั่นทำความดีอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องรอจะทำให้พบความสุข ความเจริญ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข) ๓. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ ไม่พูดโกหก พูดจาไพเราะ มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ หมั่นทำบุญรักษาศีลและสวดมนต์)		

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การทำความดี
๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการทำความดี	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์หลักธรรมการทำความดี	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของหลักธรรมการทำความดี	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การทำความดี
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้และระบุหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น (แต่ละข้อเลือกตอบได้มากกว่า ๑ หลักธรรม)

หลักธรรม

- เบญจธรรม
- เบญจศีล
- ทุจริต ๓
- สุจริต ๓
- พรหมวิหาร ๔
- มงคล ๓๘ : ความเคารพ

๑ ระหว่างเดินทางกลับบ้าน แทนคุณเห็นกระเป๋าเงินตกอยู่ข้างทาง จึงหยิบมาเพื่อเปิดดู และพบว่ามีเงินอยู่ในกระเป๋าจำนวน ๕,๐๐๐ บาท แทนคุณอยากได้เงินจำนวนนั้นเพื่อนำไปซื้อของเล่น แต่เมื่อคิดดูแล้วว่าเจ้าของเงินคงจะเดือดร้อนที่ทำเงินหาย ก็เกิดความสงสาร จึงได้นำเงินไปให้ตำรวจเพื่อคืนให้แก่เจ้าของต่อไป

๑) แทนคุณนำหลักธรรมใดมาใช้

.....

.....

.....

๒) การกระทำของแทนคุณก่อให้เกิดผลอย่างไร

.....

.....

.....

๒ หลังเลิกเรียนเทียนหอมเดินกลับบ้าน ระหว่างทางได้พบคุณยายตาบอดกำลังจะข้ามถนน เทียนหอมจึงพาข้ามไป ก่อนจะข้ามเทียนหอมจะมองขวามองซ้าย เมื่อเห็นว่าไม่มีรถจึงข้าม คุณยายกล่าวขอบใจเทียนหอมที่เป็นเด็กดีช่วยพาคุณยายข้ามถนน เมื่อต้องแยกเข้าบ้าน เทียนหอมยกมือไหว้คุณยายพร้อมกล่าวคำว่า “สวัสดีค่ะ”

๑) เทียนหอมนำหลักธรรมใดมาใช้

.....

.....

.....

๒) การกระทำของเทียนหอมก่อให้เกิดผลอย่างไร

.....

.....

.....

..

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การทำความดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การทำความดี
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้และระบุหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น (แต่ละข้อเลือกตอบได้มากกว่า ๑ หลักธรรม)

หลักธรรม

- เบญจธรรม
- เบญจศีล
- ทุจริต ๓
- สุจริต ๓
- พรหมวิหาร ๔
- มงคล ๓๘ : ความเคารพ

๑ ระหว่างเดินทางกลับบ้าน แทนคุณเห็นกระเป๋าเงินตกอยู่ข้างทาง จึงหยิบมาเพื่อเปิดดู และพบว่ามีเงินอยู่ในกระเป๋าจำนวน ๕,๐๐๐ บาท แทนคุณอยากได้เงินจำนวนนั้นเพื่อนำไปซื้อของเล่น แต่เมื่อคิดดูแล้วว่าเจ้าของเงินคงจะเดือดร้อนที่ทำเงินหาย ก็เกิดความสงสาร จึงได้นำเงินไปให้ตำรวจเพื่อคืนให้แก่เจ้าของต่อไป

๑) แทนคุณนำหลักธรรมใดมาใช้

เบญจศีล ทุจริต ๓ เบญจธรรม สุจริต ๓

๒) การกระทำของแทนคุณก่อให้เกิดผลอย่างไร

ทำให้ไม่คิดทำความชั่ว มีความประพฤติชอบทางกายใจที่ดี และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

๒	หลังเลิกเรียนเทียนหอมเดินกลับบ้าน ระหว่างทางได้พบคุณยายตาบอดกำลังจะข้ามถนน เทียนหอมจึงพาข้ามไป ก่อนจะข้ามเทียนหอมจะมองขวามองซ้าย เมื่อเห็นว่าไม่มีรถจึงข้าม คุณยายกล่าวขอบใจเทียนหอมที่เป็นเด็กดีช่วยพาคุณยายข้ามถนน เมื่อต้องแยกเข้าบ้าน เทียนหอมยกมือไหว้คุณยายพร้อมกล่าวคำว่า “สวัสดีค่ะ”

๑) เทียนหอมนำหลักธรรมใดมาใช้

สุจริต ๓ เบญจธรรม พรหมวิหาร ๔

มงคล ๓๘ : ความเคารพ

๒) การกระทำของเทียนหอมก่อให้เกิดผลอย่างไร

ส่งผลให้เทียนหอมเป็นผู้ประพฤติชอบทางกาย วาจา ใจ ทำให้เกิดความและเจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

โอวาท ๓ คือ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี การทำจิตใจให้ผ่องใส เป็นหลักธรรมที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา สามารถนำมาปฏิบัติตามหลักธรรมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกการฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่งได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

๔. สาระการเรียนรู้

- การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่ง

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพการปฏิบัติสมาธิในท่าต่าง ๆ เช่น การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) จากภาพนักเรียนเคยปฏิบัติแบบใดบ้าง ๒) นักเรียนยังไม่เคยปฏิบัติแบบใดตามภาพ ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่หลักธรรมการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - นักเรียนต้องฝึกสมาธิแบบใด เพราะอะไร	๑. นักเรียนดูภาพภาพการปฏิบัติสมาธิในท่าต่าง ๆ เช่น การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากการดูภาพ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (การนั่งสมาธิ) ๒) แนวคำตอบ (การยืน การนอน) ๓. นักเรียนตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน - แนวคำตอบ (แบบเดิน เพราะต้องการฝึกสมาธิแบบการเคลื่อนไหว)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึง เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ การฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยการยืน การเดิน การนั่ง จากสื่อ PowerPoint เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. ครูให้นักเรียนฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยการยืน การเดิน การนั่ง ให้ฝึกแบบละ ๓ นาที ๓. ครูสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาว่านักเรียนชอบ การยืน การเดิน หรือการนั่ง พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ๔. ครูสุ่มนักเรียนออกมาบอกความรู้สึกจากฝึกบริหารจิตและบอกประโยชน์ที่ตนเองได้รับ	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึง เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ การฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยการยืน การเดิน การนั่ง จากสื่อ PowerPoint เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. นักเรียนฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยการยืน การเดิน การนั่ง แต่ละแบบจะใช้ฝึกสมาธิแบบละ ๓ นาที ๓. นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเหตุผลหลังจากการฝึกปฏิบัติ (ชอบการเดินเพราะได้เคลื่อนไหวและฝึกสมาธิได้ดี) ๔. นักเรียนบอกความรู้สึก (ประโยชน์ที่ได้คือทำให้มีสติและสมาธิในการฟังมากขึ้น)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. สื่อ PowerPoint เรื่อง การฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยการยืน การเดิน การนั่ง	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่ง ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ โดยให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ที่เคยปฏิบัติมา และตอบคำถาม	๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อทำใบงาน ๒. นักเรียนแต่ละคู่ลงมือวาดภาพเกี่ยวกับการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ที่เคยปฏิบัติมา และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์	
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ โดยการสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอใบงาน ๒. ครูและนักเรียนสรุปเรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์จากฝึกสมาธิการบริหารจิตจากการยืน การเดิน การนั่ง ๓. ครูฝากคำถามให้นักเรียนคิดและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการฝึกสมาธิการบริหารจิต - นักเรียนจะนำการฝึกสมาธิการบริหารจิต ไปดำเนินในชีวิตประจำวันอย่างไร	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มร่วมกันนำเสนอใบงานที่ ๔ เรื่องการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. นักเรียนสรุปเรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์จากฝึกสมาธิการบริหารจิตจากการยืน การเดิน การนั่ง ๓. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ จะนำการฝึกสมาธินั่ง ไปปฏิบัติก่อนเข้านอนทุกวัน เพื่อให้ตนเองมีสมาธิเกิดสติปัญญาที่ดีจะส่งผลให้เรียนหนังสือเข้าใจง่ายขึ้น)	๑. เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๒. แบบประเมิน ๓. แบบการสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่ง	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้บริสุทธิ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้บริสุทธิ์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ที่เคยปฏิบัติมา และตอบคำถาม

๑. การบริหารจิตที่เคยปฏิบัติมา คือ

.....

.....

.....

๒. เมื่อปฏิบัติแล้วรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

๓. เมื่อฝึกการบริหารจิตแล้วเกิดผลอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้บริสุทธิ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทำจิตใจให้บริสุทธิ์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ที่เคยปฏิบัติมา และตอบคำถาม

ภาพการบริหารจิตการนั่งสมาธิ และการเดินสมาธิ

๑. การบริหารจิตที่เคยปฏิบัติมา คือ

แนวคำตอบการบริหารจิตการแบบนั่งสมาธิ แบบการเดินสมาธิ

๒. เมื่อปฏิบัติแล้วรู้สึกอย่างไร

แนวคำตอบ เมื่อปฏิบัติแล้วทำให้มีใจจดจ่อเกิดสมาธิในการเรียนมากขึ้น

๓. เมื่อฝึกการบริหารจิตแล้วเกิดผลอย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ มีความคิดที่ดีต่อผู้อื่น พูดจาดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เพราะจิตใจเราผ่องใสบริสุทธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเจริญปัญญาสามารถฝึกได้หลายได้วิธี เช่น สวดมนต์ ไหว้พระ แผ่เมตตา เพื่อฝึกสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา และการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาพุทธ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกความหมายคำนมัสการพระรัตนตรัยและแผ่เมตตาได้

๒) บอกประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑) ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตาได้ถูกต้อง

๒) จัดเรียงบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา

๔. สาระการเรียนรู้

- การเจริญปัญญา การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูจัดแสดงภาพเกี่ยวกับการสวดมนต์ให้นักเรียนดู จากนั้นร่วมกันสนทนา ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระในเวลาใดบ้าง ๒) เมื่อนักเรียนสวดมนต์ไหว้พระแล้วรู้สึกอย่างไร ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่เรื่องการเจริญปัญญา โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - หลังจากที่นักเรียนสวดมนต์ นักเรียนเคยท่องบทแผ่เมตตาหรือไม่	๑. นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการสวดมนต์ให้นักเรียนดู จากนั้นร่วมกันสนทนา ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากการดูภาพ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ในเวลาตอนเช้า ตอนเข้าแถว และเวลากลางคืนก่อนนอน หรือเวลาอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องการความสบายใจ) ๒) แนวคำตอบ (รู้สึกเกิดสมาธิในการสวดมนต์) ๓. นักเรียนตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน - แนวคำตอบ (เคยท่องบทแผ่เมตตาหลังจากสวดมนต์ตอนเช้าหน้าเสาธง)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การเจริญปัญญา ๒. แบบสังเกต	๑. การสังเกต ๒. การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกความหมายคำนมัสการพระรัตนตรัย และแผ่เมตตาได้ ๒. ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตาได้ถูกต้อง ๓. จัดเรียงบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายการสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ๒. ครูให้นักเรียนดูสื่อ PowerPoint เรื่อง การเจริญปัญญา และปฏิบัติตามไปพร้อมกัน - คำนมัสการพระรัตนตรัย - บทแผ่เมตตา ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม โดยให้สมาชิกในกลุ่มนำบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัยที่ครูแจกให้แต่ละกลุ่มนำมาเรียงลำดับคำนมัสการพระรัตนตรัยให้ถูกต้องแล้วติดลงในแผ่นกระดาษ	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายการสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ๒. นักเรียนดูสื่อ PowerPoint เรื่อง การเจริญปัญญา และปฏิบัติตามไปพร้อมกัน - คำนมัสการพระรัตนตรัย - บทแผ่เมตตา ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันนำบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัยที่ครูแจกให้นำมาเรียงลำดับคำนมัสการพระรัตนตรัยให้ถูกต้องและติดลงในแผ่นกระดาษ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การเจริญปัญญา ๒. สื่อ PowerPoint คำนมัสการพระรัตนตรัย บทแผ่เมตตา ๓. บัตรคำนมัสการพระรัตนตรัย	การสังเกต
๓.	๔. บอกประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ให้นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มเขียนเติมคำแผ่เมตตาให้ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา	- นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มเขียนเติมคำแผ่เมตตาให้ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๕. เห็นความสำคัญของประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญาโดยการสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอใบงาน ๒. ครูและนักเรียนสรุปเรื่องการเจริญปัญญา การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ๓. ครูตั้งคำถามท้ายกิจกรรมดังนี้ - นักเรียนคิดว่าการเจริญปัญญา ในการสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตามีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มร่วมกันนำเสนอใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา ๒. นักเรียนสรุปเรื่องการเจริญปัญญา การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ๓. นักเรียนตอบคำถาม (มีความสำคัญมากเพราะการเจริญปัญญามีประโยชน์ต่อตัวเรา ทำให้เรามีจิตใจสงบสุข ทำให้เกิดสติปัญญาเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น)	๑. เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา ๒. แบบประเมิน ๓. แบบสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การเจริญปัญญา

๒) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. บอกการฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ๒. บอกประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑. ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา ๒. จัดเรียงบัตรคำนมัสการพระรัตนตรัย	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเติมคำแผ่เมตตาให้ถูกต้องสมบูรณ์และตอบคำถาม

..... สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวราโหนตุ .....

.....

อัพยาปัชฌา โหนตุ จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด .....

.....

....อย่าได้มีความ

.....

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกาย สุขใจ.....

.....

๑. ขณะสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตา นักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....

.....

๒. การสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตามีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเจริญปัญญา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเติมคำแผ่เมตตาให้ถูกต้องสมบูรณ์และตอบคำถาม

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวราโหนตุ จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพยาปัชฌา โหนตุ จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกัน และกันเลย

อนีฆา โหนตุ จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

๑. ขณะสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตา นักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....(จิตใจสงบ เป็นสุข).....

.....

๒. การสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตามีประโยชน์อย่างไร

.....(จิตใจสงบ เกิดสมาธิ).....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพื่อทำให้เกิดสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ในทางพระพุทธศาสนา

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) อธิบายความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้

๒) บอกความหมายและยกตัวอย่างของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑) วิเคราะห์สถานการณ์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้

๒) ฝึกสติสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากการเล่มเกมได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

๔. สาระการเรียนรู้

- การพัฒนาจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์คนเดินเล่นโทรศัพท์แล้วเดินจูงมือเด็กจากนั้นปล่อยมือเด็กเล่นโทรศัพท์ ไม่มองเด็กจนทำให้เด็กหาย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ - หลังจากดูสถานการณ์คนขาดสติสัมปชัญญะ นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับผลที่เกิดขึ้น ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่เรื่องสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาโดยครูใช้คำถาม ดังนี้ - นักเรียนเคยเดินลื่นล้มแบบไม่ได้ตั้งใจหรือไม่ เพราะเหตุใด	๑. นักเรียนดูสถานการณ์คนขาดสติสัมปชัญญะจากสถานการณ์ที่ครูแสดงให้ดู ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ - แนวคำตอบ (เหตุเกิดจากผู้หญิงคนนั้นสนใจโทรศัพท์มือถือมากเกินไปจึงทำเด็กพลัดหลงไป) ๓. นักเรียนตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน - แนวคำตอบ (เคย/ไม่เคย เพราะใจมัวแต่คิดเรื่องอื่นอยู่)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้ ๒. ฝึกสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากการเล่มเกมได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมาย ๑) สติสัมปชัญญะ ๒) สมาธิ ๓) ปัญญา ๒. ครูสุ่มให้นักเรียนออกมาเขียนตอบความหมายบนกระดาน ๓. ครูให้นักเรียนเล่นเกมฝึกสติ โดยแยกระหว่างตากับสมอง ของเรื่องสี จาก PowerPoint เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายการเรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมาเขียนความหมายบนกระดาน ๓. นักเรียนเล่นเกมฝึกสติ มีการแยกระหว่างตากับสมองของเรื่องสี ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ นักเรียนบอกสีที่เห็น และครั้งที่ ๒ อ่านข้อความว่าสีอะไร จาก PowerPoint เรื่องสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. เกมฝึกสติจาก PowerPoint เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	- การสังเกต
๓.	๓. บอกความหมายและยกตัวอย่างของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกัน เขียนลงในใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	- นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มเขียนความหมายและยกตัวอย่างของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ลงในใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๔. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. ครูและนักเรียนสรุปเรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๓. ครูตั้งคำถามท้ายกิจกรรมดังนี้ - การมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา มีความสำคัญอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มร่วมกันนำเสนอใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. นักเรียนสรุปเรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๓. นักเรียนตอบคำถาม (ทำให้เราไม่ประมาทในการใช้ชีวิตประจำวัน ใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้)	๑. เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๒. แบบประเมิน ๓. แบบสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกตพฤติกรรม

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑) อธิบายความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้ ๒) บอกความหมายและยกตัวอย่างของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๓. การสังเกต ๔. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ๓. แบบสังเกต ๔. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑) วิเคราะห์สถานการณ์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้ ๒) ฝึกสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากการเล่มเกม	- ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของประโยชน์ของการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและตอบคำถามพร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์

๑. สติสัมปชัญญะ คือ

.....

.....

.....

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีสติสัมปชัญญะ

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒. สมาธิ คือ

.....

.....

.....

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีสมาธิ

.....

.....

.....

๓. ปัญญา คือ

.....

.....

.....

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีปัญญา

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและตอบคำถามพร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์

๑. สติสัมปชัญญะ คือ

สติ คือ ความระลึกได้ หรือความจำได้ว่าเคยทำอะไร

สัมปชัญญะ คือ ความรู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีสติสัมปชัญญะ

กล้านั่งทำการบ้านอย่างมีสติอยู่ตลอดเวลา หากกล้าไม่มีสติงานที่ทำอยู่อาจจะผิดพลาดได้ กล้าจึงมีการรู้ตัวว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ และจำได้ว่าเคยเรียนอะไรมาจึงทำให้กล้าทำการบ้านสำเร็จ

๒. สมาธิ คือ

การมีใจตั้งมั่น มีความตั้งมั่นในจิต

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีสมาธิ

แก้วเป็นคนจริงจังกับการทำการบ้าน เวลาทำการบ้าน กล้าจะไม่คิดวอกแวกไปเรื่องอื่น มีใจจดจ่อกับสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่ตลอดเวลา

๓. ปัญญา คือ

ความรู้ความเข้าใจที่ชัดแจ้ง

ยกตัวอย่างสถานการณ์การมีปัญญา

กานต์ตั้งใจฟังครูสอนอย่างมีสติ จึงทำให้กานต์เกิด “ปัญญา” เพราะกานต์รู้และเข้าใจชัดเจนในเรื่องที่ครูสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา การฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ส่วนอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส อารมณ์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑) จำแนกประเภทของอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้
๒) วิเคราะห์สถานการณ์ของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก

๔. สาระการเรียนรู้

- การฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพธรรมชาติมาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนรับรู้การมองเห็นผ่านอวัยวะส่วนใดในร่างกาย ๒) สมมติว่านักเรียนได้กลิ่นอาหารระหว่างเดินไปโรงอาหารนักเรียนรับรู้เรื่องกลิ่นผ่านอวัยวะส่วนใดในร่างกาย ๓. ครูนำนักเรียนเข้าสู่เรื่องการพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก โดยครูอธิบายเพิ่มเติมจากคำถามนอกจากตาจมูก ยังมีหู ลิ้น กาย และใจ ที่นักเรียนได้รับรู้ผ่านอวัยวะ	๑. นักเรียนดูภาพธรรมชาติ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) คำตอบ ตา ๒) คำตอบ จมูก ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมจากคำถาม นอกจากตา จมูก ยังมีหู ลิ้น กาย และใจ ที่นักเรียนได้รับรู้ผ่านอวัยวะ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้ ๒. จำแนกประเภทของอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายและความแตกต่างของอายตนะ ๑) อายตนะภายในมีอะไรบ้าง (แนวคำตอบ สื่อเชื่อมต่อที่อยู่ในตัวคน) ๒) อายตนะภายนอกมีอะไรบ้าง (แนวคำตอบ สื่อเชื่อมต่อที่อยู่นอกตัวคน) ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมอายตนะ โดยให้นักเรียนแยกประเภทอายตนะภายในและอายตนะภายนอก จาก PowerPoint เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายและความแตกต่างของอายตนะ ๑) อายตนะภายในมีอะไรบ้าง ๒) อายตนะภายนอกมีอะไรบ้าง ๒. นักเรียนเล่นเกมอายตนะโดยการแยกประเภทอายตนะภายในและอายตนะภายนอก จาก PowerPoint เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. เกมอายตนะ จาก PowerPoint เรื่องการพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก	- การสังเกต
๓.	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วย	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมกันทำใบงาน โดยแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของชั้นเรียนให้เท่ากัน	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานตามความเหมาะสมของชั้นเรียน (โดยเฉลี่ยสมาชิกในกลุ่มให้เท่ากันทุกกลุ่ม)	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก	- การตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	อายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้			๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ว่าเป็นการรับรู้อายตนะส่วนใดในร่างกาย	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะสถานการณ์ว่าเป็นการรับรู้อายตนะส่วนใดในร่างกาย		
๔.	๔. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. ครูและนักเรียนสรุป เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึกอายตนะภายในและอายตนะภายนอก ๓. ครูตั้งคำถามท้ายกิจกรรมดังนี้ - การมีความความรู้สึกรับรู้อายตนะสามารถฝึกกำหนดความรู้สึกนี้ให้เกิดการพัฒนาจิตได้อย่างไร (หากนักเรียนยังไม่ทราบว่าจะพัฒนาจิตได้อย่างไร ในชั่วโมงต่อไปเราจะได้ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก)	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มร่วมกันนำเสนอใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. นักเรียนสรุป เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึกอายตนะภายในและอายตนะภายนอก ๓. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ ฝึกการฟังเพลงธรรมะ เพื่อให้จิตใจเกิดความสงบสุข)	๑. เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก

๒) ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑) จำแนกประเภทของอายตนะภายในและอายตนะภายนอกได้ ๒) วิเคราะห์สถานการณ์ของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. ประเมินการนำเสนอและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายในและอายตนะภายนอก	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ว่าเป็นการรับรู้อายตนะส่วนใดในร่างกาย

๑. ทุกครั้งที่แก้วร้องเพลงมาร์ชของโรงเรียน แก้วจะเปล่งเสียงออกมาให้ดังเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเอง

.....

.....

๒. กล้านั่งอยู่ที่สวนสาธารณะ เพราะกล้าชอบบรรยากาศของอากาศบริสุทธิ์และดอกไม้ที่อยู่ในสวน กล้ารับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

.....

.....

๓. ในตอนเช้าของวันพระ กานต์มักจะได้ยินที่วัดเปิดธรรมะ กานต์รับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

.....

.....

๔. ปอยเป็นผู้ตัดสินการทำอาหาร ปอยจะต้องชิมอาหารเพื่อเลือกคนที่มีฝีมือดีเพื่อคัดเลือกคนเข้าไปเป็นเชฟที่ดีที่สุดในโรงแรม ปอยรับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

.....

.....

๕. แป้งเป็นช่างทอผ้า ในการทอผ้าแป้งจะต้องใช้มือทอ ไม่ได้ใช้เครื่องจักร แป้งรับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

.....

.....

๖. เปาเป็นกรรมการแข่งขันกีฬากีฬา เมื่อนักกีฬาเข้าเส้นชัย เปาจะต้องตัดสินคนที่เข้าเส้นชัยก่อนเป็นคนชนะ เปารับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาจิตกำหนดความรู้สึก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ว่าเป็นการรับรู้อายตนะส่วนใดในร่างกาย

๑. ทุกครั้งที่แก้วร้องเพลงมาร์ชของโรงเรียน แก้วจะเปล่งเสียงออกมาให้ดังเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเอง

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ ใจ

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ อารมณ์

๒. กล้านั่งอยู่ที่สวนสาธารณะ เพราะกล้าชอบบรรยากาศของอากาศบริสุทธิ์และดอกไม้ที่อยู่ในสวน กล้ารับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ จมูก

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ กลิ่น

๓. ในตอนเช้าของวันพระ กานต์มักจะได้ยินที่วัดเปิดธรรมะ กานต์รับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ หู

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ เสียง

๔. ปอยเป็นผู้ตัดสินการทำอาหาร ปอยจะต้องชิมอาหารเพื่อเลือกคนที่มีฝีมือดีเพื่อคัดเลือกคนเข้าไปเป็นเชฟที่ดีที่สุดในโรงแรม ปอยรับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ ลิ้น

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ รส

๕. แป้งเป็นช่างทอผ้า ในการทอผ้าแป้งจะต้องใช้มือทอ ไม่ได้ใช้เครื่องจักร แป้งรับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ กาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ สิ่งที่ถูกต้องกาย

๖. เปาเป็นกรรมการแข่งขันกีฬากีฬา เมื่อนักกีฬาเข้าเส้นชัย เปาจะต้องตัดสินคนที่เข้าเส้นชัยก่อนเป็นคนชนะ เปารับรู้ความรู้สึกของอายตนะส่วนใดในร่างกาย

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายในคือ จมูก

- ได้รับรู้ความรู้สึกอายตนะภายนอกคือ กลิ่น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา การฝึกกำหนดความรู้สึกด้วยอายตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ส่วนอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส อารมณ์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกที่ตนเองปฏิบัติได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ปฏิบัติการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก

๔. สาระการเรียนรู้

- การฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก
  ๑) ฝึกการเห็น
  ๒) ฝึกการได้ยิน
  ๓) กำหนดการได้กลิ่น การลิ้มรส การสัมผัส การรับรู้ทางใจ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับเรื่องอายตนะภายในและอายตนะภายนอก โดยครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) สมมติว่านักเรียนกำลังนั่งเรียนอยู่ที่ห้อง ในระหว่างที่เรียนนั้น นักเรียนได้ยินเสียงเพลงที่ดังมากจากด้านนอกของโรงเรียน คำถามคือ เสียงเพลงที่ดังเป็นอายตนะอะไร ๒) หูของนักเรียนคืออายตนะอะไร ๓) นักเรียนอยากทราบวิธีการที่ทำให้จิตใจของเราสงบ โดยปราศจากความโกรธและความรำคาญจากเสียงเพลงที่ดังหรือไม่	๑. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับเรื่องอายตนะภายในและอายตนะภายนอก โดยตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) คำตอบ อายตนะภายนอก ๒) คำตอบ อายตนะภายใน ๓) คำตอบ อยากทราบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกที่ตนเองปฏิบัติได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูอธิบายวิธีการฝึกกำหนดความรู้สึก เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ ซึ่งครูได้อธิบายตามหัวข้อดังต่อไปนี้ ๑) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่ตา ๒) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่หู ๓) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่จมูก ๔) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่กาย ๕) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่ใจ ๒. ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียน โดยการตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) การระลึกถึงดวงตาใช้คำภาวนาว่าอย่างไร ๒) หากนักเรียนมองเห็นนก ใช้คำภาวนาว่าอย่างไร	๑. นักเรียนตั้งใจฟังคำอธิบายเรื่องวิธีการฝึกกำหนดความรู้สึก ๑) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่ตา ๒) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่หู ๓) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่จมูก ๔) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่กาย ๕) การฝึกกำหนดความรู้สึกที่ใจ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ๑) ตาหนอ ๒) เห็นนกหนอ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓) หากนักเรียนได้กลิ่นหอมของดอกไม้ ใช้คำภาวนาว่าอย่างไร	๓) หอมดอกไม้หนอ		
๓.	๒. ปฏิบัติการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนฝึกการกำหนดความรู้สึกตามครู โดยครูจะใช้สื่อภาพ เสียง และการกำหนดความรู้สึกทางกาย ดังต่อไปนี้ ๑) ฝึกกำหนดความรู้สึกทางการมองเห็น ๓ นาที (ครูแสดงภาพดอกกุหลาบ) ๒) การฝึกกำหนดความรู้สึกทางการได้ยิน ๓ นาที (ครูเปิดเพลงให้นักเรียนได้ยิน) ๓) การฝึกกำหนดความรู้สึกทางกาย ๓ นาที (ครูให้นักเรียนยืนอย่างสงบนิ่ง)	๑. นักเรียนฝึกการกำหนดความรู้สึกตามครู ๑) ดอกกุหลาบหนอ (ฝึกกำหนดความรู้สึก ๓ นาที) ๒) เสียงเพลงหนอ (ฝึกกำหนดความรู้สึก ๓ นาที) ๓) ยืนหนอ (ฝึกกำหนดความรู้สึก ๓ นาที)	๑. สื่อ PowerPoint ภาพ เสียง และการกำหนดความรู้สึกทางกาย ๒. แบบประเมิน	- การสังเกตพฤติกรรม
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการฝึกกำหนดความรู้สึก โดยการตั้งคำถามดังนี้ ๑) จากที่เราได้ฝึกกำหนด	๑. นักเรียนร่วมอภิปรายถึงประโยชน์ของการฝึกกำหนดความรู้สึก ๑) ทำให้จิตใจสงบ จิตใจ	- แบบประเมิน	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ความรู้สึกนักเรียนคิดว่าประโยชน์ของการฝึกมีอะไรบ้าง ๒) การฝึกกำหนดความรู้สึกมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร	ไม่ฟุ้งซ่านและปรุงแต่งไปในเรื่องอื่น ท้ายสุดคือทำให้เรามีสติอยู่กับปัจจุบันขณะ ๒) การฝึกกำหนดความรู้สึกมีประโยชน์ต่อการเรียนหนังสืออย่างมาก เพราะว่าจะช่วยให้มีความจำดี มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน รวมทั้งมีปัญญาที่ฉลาดหลักแหลม คิดวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ได้ไว		

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ฝึกกำหนดความรู้สึก

๒) ภาพดอกกุหลาบ

๓) เพลงโรงเรียนวังไกลกังวล

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึกที่ตนเองปฏิบัติ	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ปฏิบัติการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก	- ประเมินการนำเสนอ	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา ในการศึกษาเล่าเรียนเราจะต้องฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน จึงจะได้ผลที่ดี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกวิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ปฏิบัติสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน

๔. สาระการเรียนรู้

- การฝึกกำหนดรู้ในความรู้สึก
  ๑) ฝึกการฟัง
  ๒) ฝึกการอ่าน
  ๓) ฝึกการคิด
  ๔) ฝึกการเขียน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูตั้งประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ เพื่อเป็นการเข้าสู่บทเรียน ๑) คำว่า “สมาธิ” ในความคิดเห็นของนักเรียนนั้นมีความหมายว่าอย่างไร ๒) นักเรียนคิดว่า การทำสมาธิมีประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไรบ้าง ๓) นักเรียนอยากรู้วิธีการทำสมาธิเพื่อให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้นหรือไม่	๑. นักเรียนปฏิบัติตามเพลงที่ครูเปิด ด้วยการตบมือ ตบอก ตบไหล่ ๑) ความตั้งมั่นของจิตหรือความมีใจตั้งมั่น ๒) การทำสมาธินั้นช่วยให้มีความจำที่ดีขึ้น มีความรอบคอบในการทำงาน ไร้ซึ่งความผิดพลาด งานที่ทำมีประสิทธิภาพ ๓) แนวคำตอบ (อยากรู้)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกวิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูอธิบายวิธีการฝึกสมาธิในเรื่องของการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน	๑. นักเรียนตั้งใจฟังคำอธิบายฝึกสมาธิในเรื่องของการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูตั้งประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ เพื่อเป็นการประเมินความเข้าใจ ดังนี้ ๑) ในระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนหนังสือ เกิดมีเสียงรบกวนดังขึ้น นักเรียนมีวิธีอย่างไร ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียน ๒) กรณีที่นักเรียนต้องกรอกข้อมูลส่วนตัวเพื่อสมัครสอบ ซึ่งผิดพลาดไม่ได้ นักเรียนต้องใช้สมาธิในการกรอกข้อมูลอย่างไร ๓) กรณีที่นักเรียนทำข้อสอบปรนัยวิชาสังคม นักเรียนมีวิธีใด ให้ใจคิดจดจ่อกับการทำข้อสอบ	๒. นักเรียนร่วมตอบคำถามดังนี้ ๑) มีสมาธิจดจ่อกับเสียงคำสอนของครู หากใจเผลอไปรับรู้เสียงรบกวน ให้ดึงสติกลับมา แล้วใช้สมาธิจดจ่ออยู่กับเสียงคำสอนของครูทุกคำพูด ๒) ทำใจให้เป็นสมาธิ จิตจดจ่อกับสิ่งที่อ่านและเขียนอยู่เฉพาะหน้า ไม่ส่งใจไปคิดฟุ้งซ่านเรื่องอื่น ๓) ทำใจให้เป็นสมาธิ จิตจดจ่อกับการอ่านโจทย์และคิดใคร่ครวญคำตอบ ไม่ส่งใจไปคิดฟุ้งซ่านเรื่องอื่น	๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. ปฏิบัติสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมวัดความไวของสติและสมาธิ จำนวน ๑๐ ข้อ	๑. นักเรียนเล่นเกมวัดความไวของสติและสมาธิ จำนวน ๑๐ ข้อ	- สื่อ PowerPoint เกมวัดความไวของสติและสมาธิ จำนวน ๑๐ ข้อ	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเรื่องการวิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อเสียของการไม่มีสมาธิในการเรียนหนังสือ ๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส	๑. นักเรียนร่วมสรุปบทเรียนเรื่องการวิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อเสียของการไม่มีสมาธิในการเรียนหนังสือ ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส	- แบบประเมิน	- การสังเกตพฤติกรรม

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง พัฒนาจิตให้เรียนดี

๙. การประเมินผลรวบยอด

- ชิ้นงานหรือภาระงาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกวิธีฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ปฏิบัติสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง พาจิตแจ่มใส

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิขา	☆☆☆☆☆
๒. วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทีความชั่วและการทำความดีได้	☆☆☆☆☆
๓. ฝึกสมาธิการบริหารจิตเจริญปัญญา ด้วยการยืน การเดิน การนั่งได้	☆☆☆☆☆
๔. ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตาได้ถูกต้อง	☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์สถานการณ์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้	☆☆☆☆☆
๖. ปฏิบัติสมาธิด้วยการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนได้	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑
ปฏิบัติมาเป็นนิจ

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๙ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.๔/๕ ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.๔/๒ มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นคติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เป็นข้อคิดเพื่อให้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์ การกระทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้สังคมสงบสุข ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความหมายของพุทธศาสนสุภาษิต
๒) หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
๓) การทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
๔) ความหมายและความสำคัญของศาสนสถาน
๕) หน้าที่ของชาวพุทธที่ดี
๖) การมีมารยาทของชาวพุทธ
๗) ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

๘) การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร ได้ว่าใช้ในพิธีขั้นตอนใด

๙) ความสำคัญของวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) วิเคราะห์การปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิต

๒) วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

๓) นำเสนอบุคคลที่น่าชื่นชมในการทำความดีของตนเองบุคคล ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๔) วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนสถาน

๕) เสนอแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ

๖) วิเคราะห์สถานการณ์ในการมีมารยาทที่ดีของชาวพุทธตามที่กำหนด

๗) ปฏิบัติตนตามหลักศาสนพิธีได้เหมาะสมและถูกต้อง

๘) ปฏิบัติกล่าวการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร

๙) ปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามคำสอนที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต

๒) เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

๓) ตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๔) เห็นความสำคัญของศาสนสถานในศาสนาของตนเอง

๕) เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนสถานด้วยการแสดงหน้าของชาวพุทธที่ดี

๖) เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนาด้วยการแสดงมารยาทชาวพุทธที่ดี

๗) เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี

๘) เห็นคุณค่าและความสำคัญของกล่าวการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๖ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นคติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เป็นข้อคิดเพื่อให้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์การปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามคำสอนที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต

๔. สาระการเรียนรู้

- พุทธศาสนสุภาษิต
  ๑) สุขา สงฆสฺส สามคฺคี
  ๒) โลโก ปตฺถมฺภิกา เมตฺตา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพกิจกรรมที่แสดงถึงความเมตตามาให้นักเรียนดู เช่น - คนกวาดลานวัด - คนให้อาหารสัตว์ - คนเก็บขยะ ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ดังนี้ - จากภาพ นักเรียนคิดว่าบุคคลในภาพมีคุณธรรมอย่างไรบ้าง ๓. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ภาพกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตในเรื่องความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำความสุขมาให้ และเรื่อง เมตตาธรรมค้ำจุนโลก	๑. นักเรียนดูภาพกิจกรรมที่แสดงถึงความเมตตามาให้นักเรียนดู เช่น - คนกวาดลานวัด - คนให้อาหารสัตว์ - คนเก็บขยะ ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (มีความสามัคคี และมีเมตตา)	๑. สื่อจาก PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษาความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตจาก PowerPoint เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ๒. ครูนำเสนอพุทธศาสนสุภาษิต ที่กล่าวว่า - โลโกปตฺถมฺภิกา เมตฺตา เมตตาธรรมค้ำจุนโลก - สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ๓. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - สุภาษิตและพุทธศาสนสุภาษิตแตกต่างกันอย่างไร ๔. ครูให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง	๑. นักเรียนศึกษาความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตจาก PowerPoint เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ๒. ครูนำเสนอพุทธศาสนสุภาษิต ที่กล่าวว่า - โลโกปตฺถมฺภิกา เมตฺตา เมตตาธรรมค้ำจุนโลก - สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ๓. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ สุภาษิต คือ ถ้อยคำที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านาน และมีความหมายเป็นคติสอนใจ ส่วนพุทธศาสนสุภาษิต คำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เป็นเหมือนข้อคิด ข้อเตือนใจ ๔. นักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงาน	๑. สื่อจาก PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วชี้นำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น ๑) มีการช่วยเหลือกัน ๒) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน ๓) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน ๔) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง	ร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น ๑) มีการช่วยเหลือกัน ๒) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน ๓) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน ๔) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง		
๓.	๒. วิเคราะห์การปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์และร่วมกันวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน ๒.ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันลงมือทำใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์และร่วมกันวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ตรงกับหลักศาสนสุภาษิตใด ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันลงมือทำใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. แบบประเมิน	๑. ตรวจใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามคำสอนที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเฉลยใบงาน เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต โดยนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเฉลยใบงาน เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต	๑. เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. แบบประเมิน	๑. การประเมินความเข้าใจ ๒. การสังเกตพฤติกรรม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

๒) ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิต	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์การปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิต	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามคำสอนที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

สถานการณ์ที่ ๑

ในทุก ๆ เช้าที่นโมขับรถออกไปทำงานจะได้พบหญิงชราและลูกที่พิการขายพวงมาลัยทุกวัน นโมรู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือหญิงชราและลูกที่พิการจึงช่วยซื้อพวงมาลัยทุกวัน

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

.....

๒) นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๒

ชุมชนของน้ำมนต์มีการรณรงค์การเก็บขยะในคลอง ทุกคนในชุมชนจึงมารวมตัวกันที่คลองของชุมชนเพื่อช่วยกันเก็บขยะในคลอง

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ น้ำมนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

.....

๒) น้ำมนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

สถานการณ์ที่ ๑

ในทุก ๆ เช้าที่นโมขับรถออกไปทำงานจะได้พบหญิงชราและลูกที่พิการขายพวงมาลัยทุกวัน นโมรู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือหญิงชราและลูกที่พิการจึงช่วยซื้อพวงมาลัยทุกวัน

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

โลโกปตฺถมภิกา เมตฺตา เมตตาธรรมค้ำจุนโลก

๒) นโมนำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

ทำให้สังคมนั้นมีความเมตตาต่อกัน ส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สถานการณ์ที่ ๒

ชุมชนของน้ำมนต์มีการรณรงค์การเก็บขยะในคลอง ทุกคนในชุมชนจึงมารวมตัวกันที่คลองของชุมชน เพื่อช่วยกันเก็บขยะในคลอง

๑) จากสถานการณ์ที่ ๑ น้ำมนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตใดมาใช้

สุขา สงฆสส สามคคี ความพร้อมเพียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดสุข

๒) น้ำมนต์นำหลักพุทธศาสนสุภาษิตนี้มาปฏิบัติ จะส่งผลอย่างไร

ทำให้สังคมมีความสามัคคี ส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ หลักเบญจธรรม
๔.๒ หลักสุจริต ๓
๔.๓ หลักพรหมวิหาร ๔

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูเปิดคลิปเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจของคนในปัจจุบันให้ผู้เรียนดู เช่น - คลิปหนุ่มบิ๊กไบค์ช่วยคนแก่ข้ามถนน - คลิปชื่นชม “บุรุษไปรษณีย์” ช่วยเข็นรถจอดเสีย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ดังนี้ ๑) จากคลิปนักเรียนเห็นอะไร ๒) สิ่งที่เขาทำนั้นดีหรือไม่ เพราะอะไร ๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันใน	๑. นักเรียนดูคลิปเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจของคนในปัจจุบันให้ผู้เรียนดู เช่น - คลิปหนุ่มบิ๊กไบค์ช่วยคนแก่ข้ามถนน - คลิปชื่นชม “บุรุษไปรษณีย์” ช่วยเข็นรถจอดเสีย ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เห็นคนช่วยเหลือกัน) ๒) แนวคำตอบ (เป็นสิ่งที่ดี เพราะการช่วยเหลือ จะทำให้คนไม่มีคนเห็นแก่ตัว)	๑. คลิปหนุ่มบิ๊กไบค์ช่วยคนแก่ข้ามถนน https://www.youtube.com/watch?v=smTrwLB0lR8 ๒. คลิปชื่นชม “บุรุษไปรษณีย์” ช่วยเข็นรถจอดเสีย https://www.youtube.com/watch?v=a32W4L0B9OQ	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				สังคมอย่างสมานฉันท์นั้น ประกอบไปด้วย การปฏิบัติตนตามสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่น มีความเสมอภาคกันทางสังคม เคารพสิทธิของกันและกัน		๓. สื่อ PowerPoint เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	
๒.	๑. บอกหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนศึกษาหลักธรรมของพระพุธศาสนาในเรื่องของเบญจธรรม สุจริต ๓ และพรหมวิหาร ๔ จาก PowerPoint เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ดังนี้ ๑) หลักธรรมใดบ้างที่สอนให้ผู้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒) หลักธรรมเบญจธรรมช่วยให้ผู้ปฏิบัติอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสมานฉันท์อย่างไร		๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓) หลักธรรมสุจริต ๓ มีความประพฤติชอบทางใดบ้าง ๔) หลักธรรมพรหมวิหาร ๔ ช่วยให้สังคมเกิดความสมานฉันท์อย่างไร			
๓.	๒. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แล้วชี้นำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น ๑) มีการช่วยเหลือกัน ๒) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน ๓) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน ๔) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่าง ๒. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดให้มาประยุกต์ใช้กับ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วฟังครูชี้นำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ๒. นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดให้มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. แบบประเมิน	๑. ตรวจใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				สถานการณ์ดังกล่าว ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	ดังกล่าว ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยใช้คำถาม - นักเรียนมีหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์กับเพื่อนในชุมชนของตนได้อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และตอบคำถามดังนี้ - แนวคำตอบ ช่วยเหลือกันในชุมชน และรู้จักให้แบ่งปันสิ่งของที่มีให้กับผู้อื่น	๑. เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. แบบประเมิน	๑ การประเมินความเข้าใจ ๒. การสังเกตพฤติกรรม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดให้มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ดังกล่าว

เบญจธรรม	พรหมวิหาร ๔	สุจริต ๓

๑. น้ำมนต์เห็นกล่องดินสอของเพื่อนสวยกว่าของตนเองจึงเกิดความอยากได้

๑) น้ำมนต์ควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้

.....

๒) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

.....

๒. น้ำเหนือมีอาชีพเป็นตำรวจและมีหน้าที่จับคนผิดมาลงโทษ

๑) น้ำเหนือควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

.....

๒) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

.....

๓. น้ำหนึ่งหยอกล้อกับเพื่อนขณะเดินข้ามถนน

๑) น้ำหนึ่งควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้

.....

๒) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดให้มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ดังกล่าว

เบญจธรรม	พรหมวิหาร ๔	สุจริต ๓

๑. น้ำมนต์เห็นกล่องดินสอของเพื่อนสวยกว่าของตนเองจึงเกิดความอยากได้

๑) น้ำมนต์ควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้

สุจริต ๓

๒) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

คนในสังคมได้รับความยุติธรรม ทำให้สังคมเกิดความสงบสุข

๒. น้ำเหนือมีอาชีพเป็นตำรวจและมีหน้าที่จับคนผิดมาลงโทษ

๑) น้ำเหนือควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

พรหมวิหาร ๔

๒) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

คนในสังคมได้รับความยุติธรรม ทำให้สังคมเกิดความสงบสุข

๓. น้ำหนึ่งหยอกล้อกับเพื่อนขณะเดินข้ามถนน

๓) น้ำหนึ่งควรนำหลักธรรมใดไปประยุกต์ใช้

เบญจธรรม

๔) การนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดผลต่อสังคมอย่างไร

ผู้คนในสังคมมีสติสัมปชัญญะ ระลึกได้และรู้ตัว ใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาท เกิดความดีงามขึ้นในจิตใจของตนในสังคม ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๕ ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การกระทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้สังคมสงบสุข ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกการทำความดีของตนเองบุคคล ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอบุคคลที่น่าชื่นชมในการทำความดีของตนเองบุคคล ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม
๔.๒ การทำความดีของตนเอง

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพการทำความดีต่าง ๆ ให้นักเรียนดู (ภาพการใส่บาตร การทำความสะอาดโรงเรียน การปลูกต้นไม้) จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามดังนี้ ๑) ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพอะไร ๒) ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพอะไร ๓) ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพอะไร ๔) นักเรียนคิดว่าการกระทำตามภาพดังกล่าวนั้นเป็นอย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพการทำความดีต่าง ๆ ๑) นักเรียนภาพการใส่บาตร ๒) การทำความสะอาดโรงเรียน ๓) ปลูกต้นไม้ ๔) เป็นการกระทำที่ดี	๑. สื่อจาก PowerPoint (ภาพการใส่บาตร การทำความสะอาดโรงเรียน การปลูกต้นไม้)	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรมตามพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต มีหัวข้อประเด็น ดังนี้ ๑) การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ๒) การทำความดีของตนเอง ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนมีวิธีการการทำความดีของตนอย่างไรบ้าง ๒) นักเรียนได้ทำความดีต่อบุคคลในครอบครัวของตนเองอย่างไรบ้าง ๓) นักเรียนได้ทำความดีต่อโรงเรียนและชุมชนของตนเอง	๑. นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการทำความดี แล้วร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็น ๑) ตั้งใจเรียนหนังสือ มีวินัยในการพัฒนาตนเอง ๒) ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ช่วยสอนการบ้านน้อง ๓) เก็บขยะที่สาธารณะ ทำความสะอาดชุมชน ทำความสะอาดวัด	๑. สื่อจาก PowerPoint เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๓.	๒. นำเสนอบุคคลที่น่าชื่นชมในการทำความดีของตนเอง	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนสำรวจการทำความดีของสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนที่นักเรียน	๑. นักเรียนสำรวจการทำความดีของสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม	๑. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา			ชื่นชม ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม	ที่นักเรียนชื่นชม ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม	๒. แบบสังเกตพฤติกรรม	๒. สังเกตพฤติกรรม
๔.	๓. ตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้คำถาม - ถ้าทุกคนในสังคมทำแต่ความดี และปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจะส่งผลให้สังคมเป็นอย่างไร - ถ้าทุกคนในสังคมทำแต่ความดี และปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจะส่งผลให้สังคมเป็นอย่างไร ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา - แนวคำตอบ (สังคมจะมีแต่ความสุข ไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ประเทศไทยมีแต่เจริญก้าวหน้า) ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน	- แบบสังเกตพฤติกรรม	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ตามหลักศาสนา และสะท้อนคิดให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวม	ตามหลักศาสนา และสะท้อนคิดตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวม		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม

๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอบุคคลที่น่าชื่นชมในการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำความดีเพื่อตนเอง บุคคล และส่วนรวมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจการทำความดีของสมาชิกในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนที่นักเรียนชื่นชม และตอบคำถาม

ความดีที่ฉันทำ (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

.....

.....

.....

ชื่อ.....

คนดีในครอบครัวของฉัน (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

.....

.....

.....

ชื่อ.....

คนดีในชุมชนของฉัน (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

นักเรียนรู้สึกอย่างไรจากการปฏิบัติดังกล่าว

.....

.....

นักเรียนจะนำแบบอย่างที่ดีไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ชื่นชมคนดีมีคุณธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจการทำความดีของสมาชิกในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนที่นักเรียนชื่นชม และตอบคำถาม

ความดีที่ฉันทำ (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

.....

.....

ชื่อ.....

คนดีในครอบครัวของฉัน (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

เป็นผู้นำครอบครัวที่ดี เป็นแบบอย่างให้กับคนในครอบครัว

.....

.....

ชื่อ.....

คนดีในชุมชนของฉัน (มีการปฏิบัติตนอย่างไร)

เป็นผู้นำชุมชนที่ดี เป็นแบบอย่างให้กับคนในชุมชน

.....

.....

ชื่อ.....

นักเรียนรู้สึกอย่างไรจากการปฏิบัติดังกล่าว

ชื่นชมการกระทำของตนเอง คนในครอบครัว และคนในโรงเรียน

นักเรียนจะนำแบบอย่างที่ดีไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

หลักเมตตากรุณา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์วิทยทรัพยากร ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนสถานเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เราควรมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความหมายและความสำคัญของศาสนสถานได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนสถาน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของศาสนสถานในศาสนาของตนเอง

๔. สาระการเรียนรู้

- ความหมายและความสำคัญของศาสนสถาน การปฏิบัติตนต่อศาสนสถาน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูเปิดคลิปวันมาฆบูชา ๒๕๕๙ ณ วัดท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ให้นักเรียนดู จากนั้นตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ ๑) จากคลิป นักเรียนสังเกตเห็นอะไรบ้าง ๒) จากคลิป สถานที่ดังกล่าวคืออะไร ๓) จากคลิป ภาพที่นักเรียนได้ดูไป นักเรียนคิดว่าวันนี้เราจะมาเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของอะไร	๑. นักเรียนดูคลิปวันมาฆบูชา ๒๕๕๙ ณ วัดท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี จากนั้นตอบประเด็นคำถามดังนี้ ๑) จากคลิปศาสนิกชนกำลังเวียนเทียน ๒) อุโบสถ ๓) ศาสนสถาน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนสถาน ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูผู้สอนอธิบายประวัติความเป็นมาของวัด ความสำคัญของศาสนสถาน โดยใช้สื่อ	๑. นักเรียนฟังคำอธิบายประวัติความเป็นมาของวัด ความสำคัญของศาสนสถาน	๑. สื่อ PowerPoint ประวัติความ	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				PowerPoint เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของศาสนสถาน ๒. ครูผู้สอนตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ดังนี้ ๑) วัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนาชื่ออะไร ๒) ศาสนสถานหมายถึงอะไร ๓) ศาสนสถานมีความสำคัญอย่างไร	๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถาม ๑) วัดเชตวัน ๒) ศาสนสถานหมายถึงสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ๓) ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งเป็นศูนย์รวมจิตใจพุทธศาสนิกชน	เป็นมาของวัดความสำคัญของศาสนสถาน ๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. วิเคราะการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนสถาน	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน	๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน ๒. แบบสังเกต	๑. ตรวจใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของศาสนสถานในศาสนาของตนเอง	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยใช้คำถามท้าทายความคิด - นักเรียนมีวิธีบำรุง ศาสนสถานในชุมชนให้ดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน - ประชาชนช่วยกันทำนุบำรุงศาสนสถาน	- แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ศาสนสถาน

๒) ใบงานที่ เรื่อง ๔ ศาสนสถาน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายและความสำคัญของศาสนสถาน	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนสถานในศาสนาของตนเอง	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความสำคัญของศาสนสถานที่มีต่อศาสนิกชนชาวพุทธ

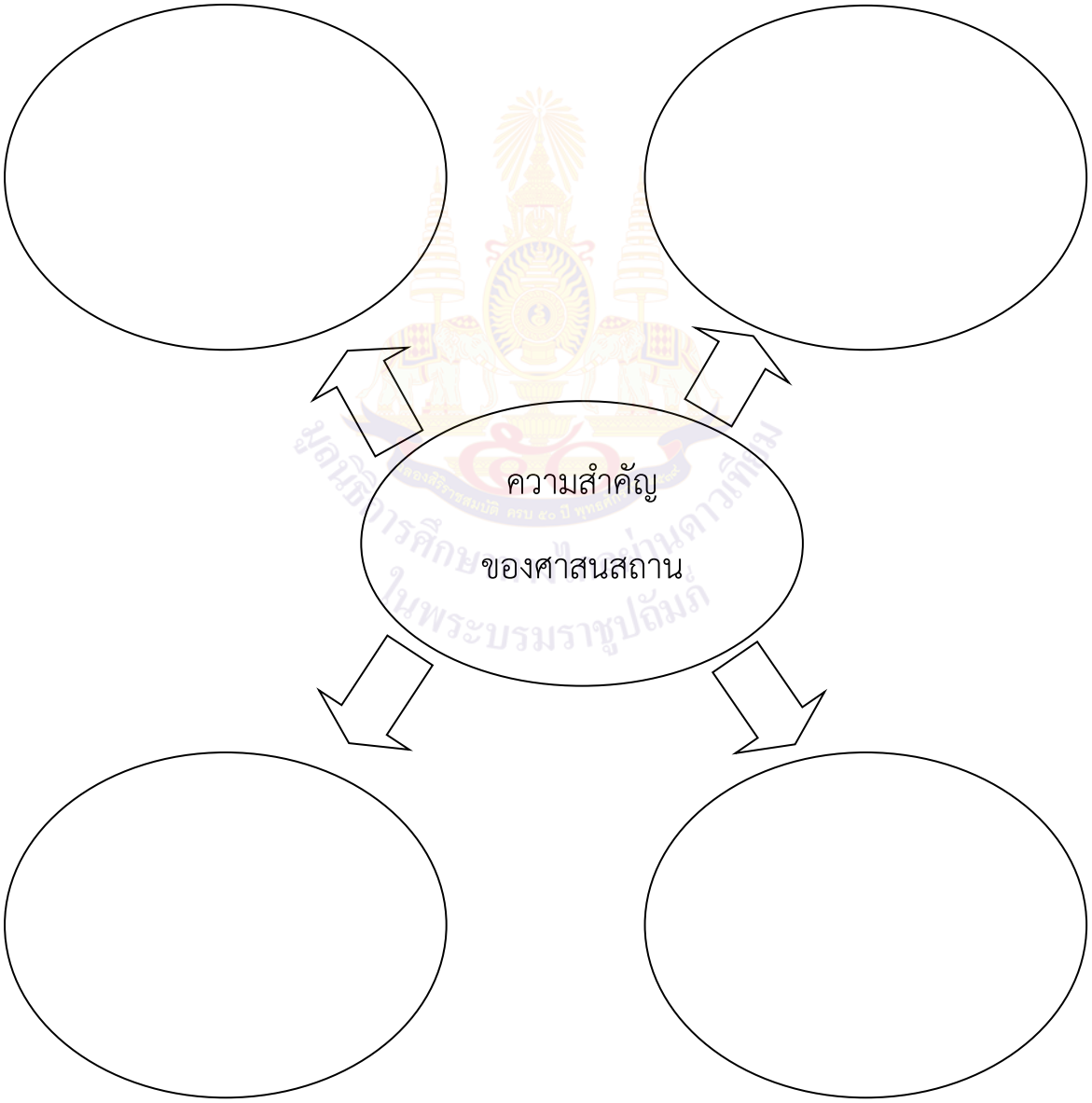

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถาน
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความสำคัญของศาสนสถานที่มีต่อศาสนิกชนชาวพุทธ

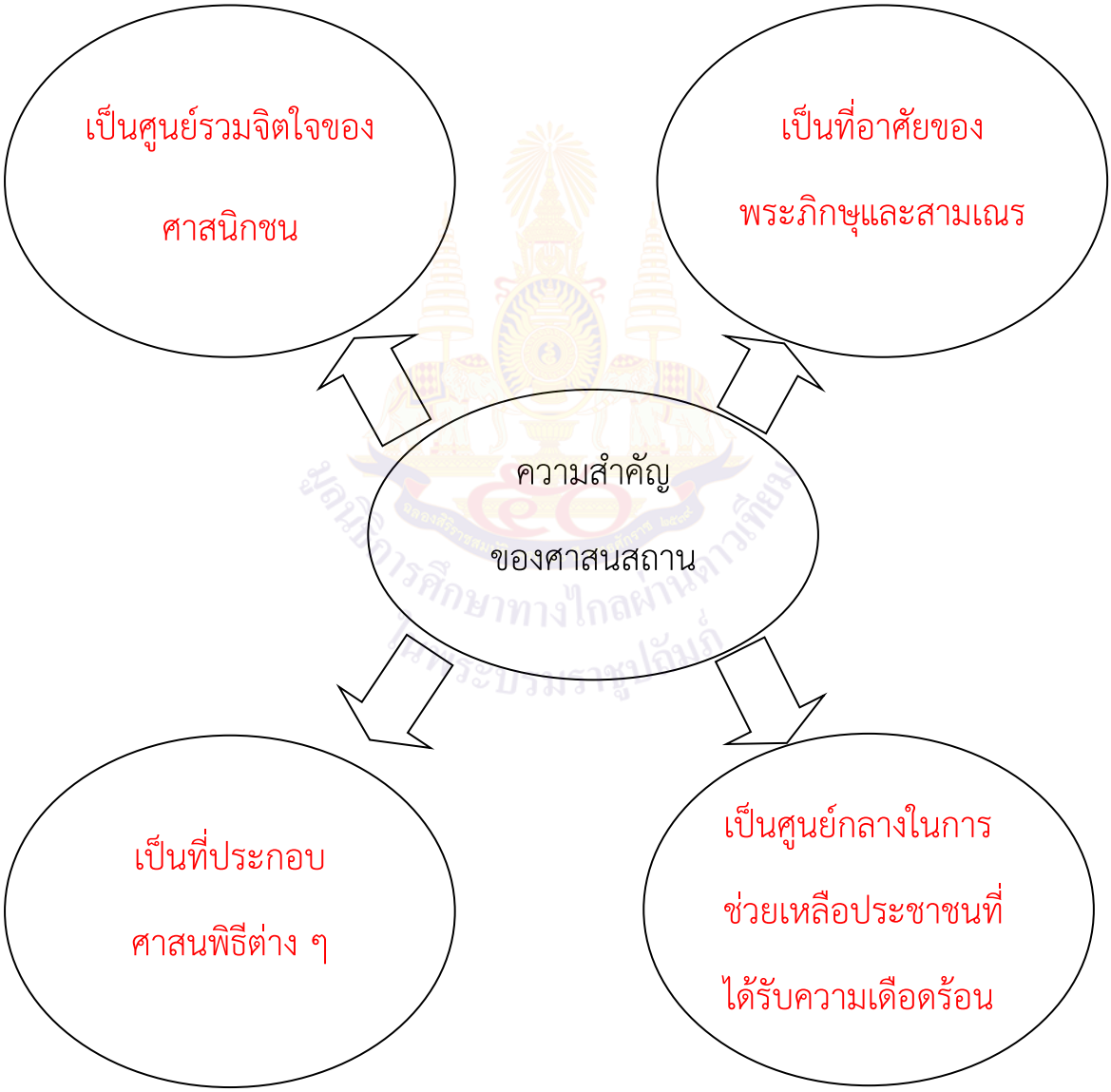

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนตามหน้าที่และมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกหน้าที่ของชาวพุทธที่ดีได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เสนอแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนสถานด้วยการแสดงหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี

๔. สาระการเรียนรู้

- หน้าที่ของชาวพุทธ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน การบำรุงรักษาศาสนสถาน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูเปิดคลิปบรรยากาศงานตักบาตรเทโว ปี ๒๕๖๑ จากยอดเขาพระพุทธเจติยคีรี วัดท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี แล้วตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ ๑) จากคลิป นักเรียนสังเกตเห็นอะไรบ้าง ๒) จากคลิป ศาสนิกชนกำลังทำอะไร ๓) จากคลิป ผู้ที่มาร่วมงานศาสนพิธีมีความแสดงความเคารพต่อศาสนสถานหรือไม่	๑. นักเรียนดูคลิปบรรยากาศงานทอดกฐินปลดหนี้ และคำถาม ๑) ภาพบรรยากาศงานตักบาตรเทโว ๒) นำข้าวสารอาหารแห้งใส่บาตร ๓) ผู้ที่มาร่วมงานศาสนพิธีมีความแสดงความเคารพต่อศาสนสถานเป็นอย่างมาก	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒) คลิป Unseen Thailand งานตักบาตรเทโว ปี ๒๕๖๑ จากยอดเขาพระพุทธเจติยคีรี วัดท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกหน้าที่ของชาวพุทธที่ดีได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูผู้สอนอธิบาย เรื่อง การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน และการบำรุงรักษาศาสนสถานโดยใช้สื่อ PowerPoint เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในหลักการปฏิบัติตนให้สมกับเป็นชาวพุทธที่ดี ๒. ครูผู้สอนตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ดังนี้ ๑) พุทธศาสนิกชนที่ดีควรเคารพศาสนสถาน โดยปฏิบัติตนอย่างไร ๒) เราจะบำเพ็ญประโยชน์ให้กับวัดได้อย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนฟังคำอธิบาย เรื่อง การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน และการบำรุงรักษาศาสนสถาน ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แต่งกายเรียบร้อย ให้เกียรติ ให้ความเคารพ ไม่ทำลายขีดเขียน ทำลายศาสนสถานต่าง ๆ ๒) ทำความสะอาดวัดและทำบุญบำรุงรักษาศาสนาสถาน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๓.	๒. เสนอแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูผู้สอนให้ผู้เรียนใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	- นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	๑. ตรวจใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนสถานด้วยการแสดงหน้าของชาวพุทธที่ดี	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยใช้คำถามท้าทายความคิด - พวกเราจะมีวิธีบำรุงศาสนสถานในชุมชนให้ดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน - ร่วมบุญกับทางวัด เพื่อบำรุงศาสนสถาน ทำความสะอาดวัด		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

๒) ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนสถานด้ายการแสดงหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดรูปกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของตนเองที่ได้ทำจิตอาสาให้กับวัดในชุมชน พร้อมทั้งเขียนบรรยายรายละเอียดของกิจกรรมที่ทำใต้รูป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดรูปกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของตนเองที่ได้ทำจิตอาสาให้กับวัดในชุมชน พร้อมทั้งเขียนบรรยายรายละเอียดของกิจกรรมที่ทำใต้รูป

ภาพคนกวาดวัด

สื่อนวัตกรรมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ช่วยทำความสะอาดวัดในชุมชนก่อนจะมีพิธีกรรมทางศาสนาด้วยการกวาดลานวัด และทำบุญเพื่อบริจาค บำรุง และบูรณะวัดเพื่อเป็นการบำรุงศาสนสถาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนตามหน้าที่และมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกการมีมารยาทของชาวพุทธได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์สถานการณ์ในการมีมารยาทที่ดีของชาวพุทธตามที่กำหนดได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนาด้วยการแสดงมารยาทชาวพุทธที่ดี

๔. สาระการเรียนรู้

- มารยาทของชาวพุทธ การปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อพระภิกษุ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติในการไปทำบุญที่วัด และสนทนากับพระภิกษุด้วยการประนมมือตลอดในระหว่างสนทนา ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ ๑) จากสถานการณ์ บุคคลในสถานการณ์ มีการปฏิบัติตนอย่างไร ๒) นักเรียนเคยปฏิบัติตามบุคคลในสถานการณ์บทบาทสมมติหรือไม่ อย่างไร	๑. นักเรียนดูคลิปบรรยากาศงานทอดกฐินปลดหนี้ และคำถาม ๑) แนวคำตอบ (ไปทำบุญและสนทนากับพระภิกษุ) ๒) แนวคำตอบ (เคยปฏิบัติตาม เวลาสนทนากับพระภิกษุจะประนมมือ)	๑. สื่อ PowerPoint มารยาทชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกการมีมารยาทของชาวพุทธได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมายของมารยาทชาวพุทธ การปฏิบัติตน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมายของมารยาทชาวพุทธ การปฏิบัติตนที่	๑. สื่อ PowerPoint เรื่องมารยาท	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ และการยืน การเดิน การนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ โดยใช้สื่อการสอน PowerPoint เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย รวมถึงการปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามวิถีชาวพุทธ ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมการปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อพระภิกษุ ให้เลือกตอบระหว่างถูกต้อง และไม่ถูกต้อง	เหมาะสมต่อพระภิกษุ และการยืน การเดิน การนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ ๒. นักเรียนทำกิจกรรมการปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อพระภิกษุ และเลือกตอบระหว่างถูกต้อง และไม่ถูกต้องต่อการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อพระภิกษุสงฆ์	ของชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. วิเคราะห์สถานการณ์ในการมีมารยาทที่ดีของชาวพุทธตามที่กำหนดได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์เกี่ยวกับมารยาทที่ดีของชาวพุทธ และให้นักเรียนตอบคำถาม ๒. ครูผู้สอนให้ผู้เรียนใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. นักเรียนอ่านสถานการณ์เกี่ยวกับมารยาทที่ดีของชาวพุทธ และตอบคำถาม ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	๑. ตรวจใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนาด้วยการแสดงมารยาทชาวพุทธที่ดี	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องมารยาทที่ดีของชาวพุทธ โดยใช้คำถามท้าทายความคิด - นักเรียนคิดว่าใครสามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อพระภิกษุอย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องมารยาทที่ดีของชาวพุทธ - มารยาทชาวพุทธเป็นสิ่งที่พุทธศาสนิกชนทุกคนควรปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม	๑. เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการมีมารยาทของชาวพุทธ	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการมีมารยาทที่ดีของชาวพุทธตามที่กำหนด	๑. ตรวจใบงาน ๒. ประเมินการนำเสนอ	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนาด้วยการแสดงมารยาทชาวพุทธที่ดี	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมารยาทที่ดีของชาวพุทธ และตอบคำถาม

สถานการณ์ที่ ๑

ชมพู่นั่งฟังพระภิกษุเทศนาที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา

ชมพู่ควรตนปฏิบัติอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๒

มะปรางเดินไปตลาดพบพระภิกษุระหว่างทาง

มะปรางควรตนปฏิบัติอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๓

มนตรีทำบุญขึ้นบ้านใหม่จึงต้องไปนิมนต์พระ

มนตรีควรตนปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๔

ปฐมพรนั่งอยู่ในสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ปฐมพรควรตนปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมารยาทที่ดีของชาวพุทธ และตอบคำถาม

สถานการณ์ที่ ๑

ชมพู่นั่งฟังพระภิกษุเทศนาที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา

ชมพู่ควรตนปฏิบัติอย่างไร

นั่งในท่าพับเพียบและประนมมือตั้งใจฟังอย่างมีสติ

สถานการณ์ที่ ๒

มะปรางเดินไปตลาดพบพระภิกษุระหว่างทาง

มะปรางควรตนปฏิบัติอย่างไร

เดินชิดทางซ้ายมือของพระภิกษุ และน้อมตัวยกมือไหว้

สถานการณ์ที่ ๓

มนตรีทำบุญขึ้นบ้านใหม่จึงต้องไปนิมนต์พระ

มนตรีควรตนปฏิบัติอย่างไร

แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ควรกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ และนั่งพับเพียบ ใช้คำพูดที่สุภาพ และประนมมือขณะสนทนากับพระภิกษุ

สถานการณ์ที่ ๔

ปฐมพรนั่งอยู่ในสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ปฐมพรควรตนปฏิบัติอย่างไร

นั่งตัวตรง เท้าชิด เข่าชิด วางมือไว้บนตัก เมื่อพระภิกษุเดินผ่านให้ลุกขึ้นยกมือไหว้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนพิธี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ ปฏิบัติมีตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนพิธี เป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อแสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ปฏิบัติตนตามหลักศาสนพิธีได้เหมาะสมและถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี

๔. สาระการเรียนรู้

- ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนพิธี เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ไปเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา และบทบาทสมมติในสถานการณ์ไปในงานงานพิธีมงคลสมรส ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากที่นักเรียนได้ดูสถานการณ์ ดังนี้ ๑) นักเรียนเคยมีโอกาสไปร่วมงานพิธีใด ๒) นักเรียนมีการปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อไปเข้าร่วมงานพิธี ๓. ครูพูดเพิ่มเติมจากประเด็นคำถาม (งานพิธีที่นักเรียนได้ดูเรียกว่า ศาสนพิธี)	๑. นักเรียนดูแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ไปเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนาและบทบาทสมมติในสถานการณ์ไปในงานพิธีมงคลสมรส ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยมีโอกาสไปร่วมงานเวียนเทียน) ๒) แนวคำตอบ (มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ปฏิบัติอย่างตั้งใจไม่คุยเสียงดังรบกวนผู้อื่น) ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมจากการตอบคำถาม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธี ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูถามนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน - นักเรียนทราบหรือไม่ว่าศาสนพิธี มีความหมายและความสำคัญอย่างไร ๕. ครูแจงให้นักเรียนทราบว่าในชั่วโมงนี้เราจะมีเรียนกันในเรื่องของความหมายและความสำคัญ	๔. นักเรียนตอบ (ทราบ/ไม่ทราบ) ๕. นักเรียนเตรียมตัวเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน		
๒.	๑. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนพิธีได้เหมาะสมและถูกต้อง	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องของความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีโดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมศาสนพิธี ในกุศลพิธี ด้วยการกล่าวแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และทำกิจกรรมการเวียนเทียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องของความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีโดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธี ๒. นักเรียนกล่าวแสดงตนเป็นพุทธมามกะก่อนเริ่มเข้าพิธี และทำกิจกรรมการเวียนเทียน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธี ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. อธิบายความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อเป็นเพื่อนคู่คิด ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่คิดทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี	๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ๒. นักเรียนแต่ละคู่คิดทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี ๒. แบบประเมิน	- ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีโดยการเฉลยใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี - นักเรียนจะทำอย่างไรให้ศาสนพิธียังคงอยู่เป็นระเบียบแบบแผนที่ดี	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ๒. นักเรียนตอบคำถาม เพื่อแสดงถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี - เข้าร่วมศาสนพิธี และปฏิบัติตามหลักศาสนพิธีอย่างถูกต้อง	๑. เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี ๒. แบบประเมิน	

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธี

๒) ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี	๑. ตรวจใบงาน ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี ๒. แบบสังเกต ๓. แบบประเมิน	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ปฏิบัติตนตามหลักศาสนพิธีได้เหมาะสมและถูกต้อง	- ประเมินการนำเสนอ	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนพิธี
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีลงในแผนผังความคิด

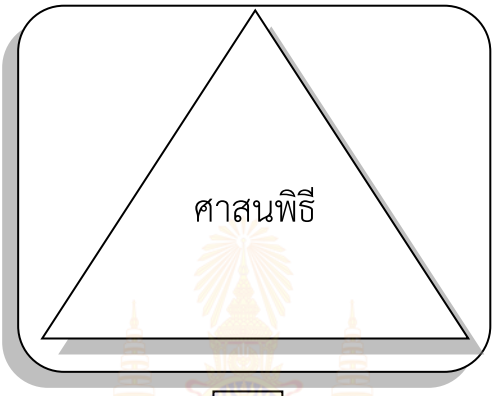

ความหมายของศาสนพิธี

ความสำคัญของศาสนพิธี

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศาสนพิธี
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีลงในแผนผังความคิด

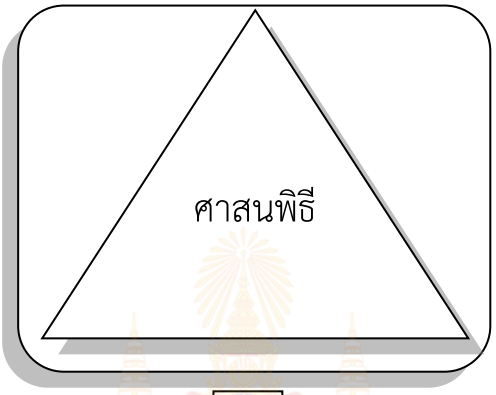

ความหมายของศาสนพิธี

ระเบียบแบบแผนหรือแบบอย่างที่ถือปฏิบัติในศาสนา

ความสำคัญของศาสนพิธี

ศาสนิกชนมีความสามัคคีกัน และเป็นสิ่งตอกย้ำใจให้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนพิธี เป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อแสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร ได้ว่าใช้ในพิธีขั้นตอนใด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ปฏิบัติกล่าวการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของกล่าวการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร

๔. สาระการเรียนรู้

- อาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ ใฝ่เรียนรู้
๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนดูภาพคนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ ๑) จากภาพนักเรียนเคยพบการกระทำดังกล่าวที่ใดบ้าง ๒) นักเรียนคิดว่าหลังจากจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องปฏิบัติอะไร ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาจะต้องมีคำกล่าวอาราธนา)	๑. นักเรียนดูภาพคนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยพบเห็น เมื่อเวลาไปงานพีกรรมทางศาสนา) ๒) แนวคำตอบ (ขั้นตอนต่อไปสวดมนต์) ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมจากการตอบคำถาม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี ๒. แบบสังเกต	การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้ว่าใช้ในพิธีขั้นตอนใด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องการอาราธนาในศาสนพิธี โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) อาราธนาศีล ๒) อาราธนาธรรม ๓) อาราธนาพระปริตร ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอารธนาในศาสนพิธีด้วยการบอกการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร ได้ว่าใช้ในพิธีขั้นตอนใด	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องการอาราธนาในศาสนพิธี โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) อาราธนาศีล ๒) อาราธนาธรรม ๓) อาราธนาพระปริตร ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอารธนาในศาสนพิธี	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. ปฏิบัติกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ กล่าวคำอาราธนาศีล กลุ่มที่ ๒ กล่าวคำอาราธนาธรรม กลุ่มที่ ๓ กล่าวคำอาราธนาพระปริตร	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล ๒. แบบประเมิน	- ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติและประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามคำกล่าวของกลุ่มตนเองและประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล และตรวจสอบแบบประเมิน กล่าวชื่นชมนักเรียนที่มีการปฏิบัติได้ดี ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี - นักเรียนจะทำอย่างไรให้ศาสนพิธียังคงอยู่เป็นระเบียบแบบแผนที่ดี	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ๒. นักเรียนตอบคำถาม เพื่อแสดงถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญของศาสนพิธี - เข้าร่วมศาสนพิธี และปฏิบัติตามหลักศาสนพิธีอย่างถูกต้อง	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี

๒) ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร	๑. การสังเกต ๒. การประเมิน	๑. แบบสังเกต ๒. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร	๑. ประเมินใบงานที่ เรื่อง ๘ ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล ๒. การสังเกต	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล ๒. แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของการกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประเมินการปฏิบัติการกล่าวคำอาราธนาศีล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอาราธนาในศาสนพิธี
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๔ คน ฝึกปฏิบัติกล่าวคำอาราธนาศีล แล้วบันทึกผลการปฏิบัติลงในแบบบันทึก โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามความเป็นจริง

กลุ่มที่_____

แบบประเมินการปฏิบัติกล่าวคำอาราธนา.....			
รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
๑. ความถูกต้องของคำอาราธนา			
๒. การออกเสียงชัดเจน			
๓. ความตั้งใจในการปฏิบัติ			

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๙ เรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วันธรรมสวนะหรือวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตนตามระเบียบพิธี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสำคัญของวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนาได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญในการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

๔. สาระการเรียนรู้

- ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ จำนวน ๙ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติเป็นคนใส่บาตรพระตอนเช้า ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ ๑) จากสถานการณ์นักเรียนเคยปฏิบัติหรือไม่ ๒) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามสถานการณ์ดังกล่าวได้ทุกวันหรือไม่ อย่างไร ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม (ในการทำบุญตักบาตร เราสามารถปฏิบัติได้ทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นวันพระหรือวันสำคัญทางศาสนาก็สามารถปฏิบัติได้ และนอกจากการทำบุญตักบาตรก็ยังมีการปฏิบัติแบบอื่นที่เราควรปฏิบัติกัน ในวันนี้เราจะได้เรียนและปฏิบัติกัน	๑. นักเรียนดูครูแสดงบทบาทสมมติ เป็นคนใส่บาตรพระตอนเช้า ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยปฏิบัติ) ๒) แนวคำตอบ (สามารถปฏิบัติได้ทุกวัน แต่ส่วนใหญ่มักจะปฏิบัติวันพระ) ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมจากการตอบคำถาม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง วันธรรมสวนะ และวันสำคัญทางศาสนา ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกความสำคัญของวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนาได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา มีความสำคัญอย่างไร โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) วันธรรมสวนะ ๒) วันมาฆบูชา ๓) วันวิสาขบูชา ๔) วันอัฐบูชา ๕) วันอาสาฬหบูชา ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบอกความสำคัญตามวัน ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในระเบียบการปฏิบัติในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา มีความสำคัญอย่างไร โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) วันธรรมสวนะ ๒) วันมาฆบูชา ๓) วันวิสาขบูชา ๔) วันอัฐบูชา ๕) วันอาสาฬหบูชา ๖) ระเบียบการปฏิบัติ ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบอกความสำคัญตามวัน ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในระเบียบการปฏิบัติในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	๑. PowerPoint เรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. แสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทาง	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อแสดงบทบาทสมมติ ๑) กลุ่มที่ ๑ ปฏิบัติตนใน	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อแสดงบทบาทสมมติ ๑) กลุ่มที่ ๑ ปฏิบัติตนใน	- แบบประเมิน	- ประเมินบทบาทสมมติ

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ศาสนา			วันธรรมสวนะ (ปฏิบัติเตรียมของทำบุญ ฟังธรรม) ๒) ปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา (เวียนเทียนบำเพ็ญประโยชน์) ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	วันธรรมสวนะ (ปฏิบัติเตรียมของทำบุญ ฟังธรรม) ๒) ปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา (เวียนเทียนบำเพ็ญประโยชน์) ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา		
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญในการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความสำคัญในการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนที่มีการปฏิบัติได้ดี ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ความสำคัญในการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ๒. นักเรียนตอบคำถาม เพื่อแสดงถึงความสำคัญการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	- แบบประเมินการตอบคำถาม	- ประเมินการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- นักเรียนจะนำการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ	- แนวคำตอบ (ทำบุญตักบาตรตอนเช้า และรักษาศีล) ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง วันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	๑. การสังเกต ๒. การประเมิน	๑. แบบสังเกต ๒. แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - แสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	- ประเมินการแสดงบทบาทสมมติ	- แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ	๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญในการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. วิเคราะห์หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ได้	☆☆☆☆☆
๒. วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนสถาน	☆☆☆☆☆
๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการมีมารยาทที่ดีของชาวพุทธตามที่กำหนดได้	☆☆☆☆☆
๔. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนพิธีได้เหมาะสมและถูกต้อง	☆☆☆☆☆
๕. ปฏิบัติกล่าวการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒
ศาสนาในประเทศไทย

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๔ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม วัฒนธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้าซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ประวัติศาสดาของแต่ละศาสนา
๒) ประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
๓) หลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย
๔) ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
๕) การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) จำแนกประวัติศาสดาของศาสนาอื่น
๒) วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย
๓) จำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
๔) จำแนกศาสนาสถานของศาสนาในประเทศไทย

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสดา
๒) เห็นความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย
๓) เห็นความสำคัญของศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
๔) เห็นความสำคัญของศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์
๕.๒ ใฝ่เรียนรู้
๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้าซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกประวัติศาสดาของแต่ละศาสนาได้
- อธิบายประวัติศาสดาของศาสดาของศาสนาในประเทศไทยพอสังเขป

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกประวัติศาสดาของศาสนาอื่นได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสดา

๔. สาระการเรียนรู้

- ประวัติศาสดา พระพุทธเจ้า นบีมุฮัมมัด พระเยซู

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพศาสนสถานของแต่ละศาสนามาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ - นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ได้อย่างมีความสุข ๓. ครูนำภาพสัญลักษณ์ของศาสนาต่างๆ มาให้นักเรียนดู ได้แก่ พระธรรมจักร พระจันทร์เสี้ยว ไม้กางเขน โอม จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันจำแนกว่าเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาใด	๑. นักเรียนดูภาพศาสนสถานของแต่ละศาสนา ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (มีใจเมตตา ยินดี และคอยช่วยเหลือ) ๓. นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกสัญลักษณ์ของศาสนาว่าเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาใด	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกประวัติศาสดาของแต่ละศาสนาได้ ๒. จำแนกประวัติศาสดาของศาสนาอื่นได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องประวัติศาสดาของแต่ละศาสนา โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) ศาสดาศาสนาพุทธ ๒) ศาสดาศาสนาอิสลาม ๓) ศาสดาศาสนาคริสต์ ๔) ศาสดาศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจำแนกประวัติศาสดาของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนอ่านและเลือกตอบว่าข้อความใดเป็นประวัติศาสดานั้น มีตัวให้เลือกตอบ ดังนี้ ๑) พระพุทธเจ้า ๒) นบีมุฮัมมัด ๓) พระเยซู ๔) เทพเจ้า	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องประวัติศาสดาของแต่ละศาสนา โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) ศาสดาศาสนาพุทธ ๒) ศาสดาศาสนาอิสลาม ๓) ศาสดาศาสนาคริสต์ ๔) ศาสดาศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจำแนกประวัติศาสดาของแต่ละศาสนา โดยอ่านและเลือกตอบว่าข้อความใดเป็นประวัติศาสดานั้น และเลือกตัวเลือกไปตอบให้ถูกต้อง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๓. อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทยพอสังเขป	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	ครูให้นักเรียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นพอสังเขปลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย	นักเรียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นพอสังเขปลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย	- การตรวจใบงาน
๔.	๔. เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสดา	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทย จากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสดา - ศาสดามีความสำคัญอย่างไรต่อศาสนา - ศาสดาทุกศาสนามีคำสอนอย่างไรที่เหมือนกัน	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทย จากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งศาสนา) - แนวคำตอบ (สอนให้ทุกคนเป็นคนดีรู้จักการเสียสละ)	๑. เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

๒) ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกประวัติศาสตร์ของแต่ละศาสนา - อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสดาของศาสนาในประเทศไทยพอสังเขป	๑. ประเมินการตอบคำถาม ๒. การสังเกต ๓. การประเมิน	๑. แบบสังเกต ๒. แบบประเมิน ๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกประวัติศาสดาของศาสนาอื่น	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสดา	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทยมาพอสังเขป

พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของศาสนา.....

เจ้าชายสิทธัตถะประสูติเมื่อ.....

.....

นบีมุฮัมมัดเป็นศาสดาของศาสนา.....

นบีมุฮัมมัดเกิดเมื่อ.....

.....

พระเยซูเป็นศาสดาของศาสนา.....

พระเยซูเกิดเมื่อ.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศาสดาของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาในประเทศไทยมาพอสังเขป

พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของศาสนา พุทธ

เจ้าชายสิทธัตถะประสูติเมื่อ วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เสด็จออกผนวชเมื่อพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พระองค์ตรัสรู้ธรรมอริยสัจ ๔ เมื่อพระชนมายุ ๓๕ พรรษา

นบีมุฮัมมัดเป็นศาสดาของศาสนา อิสลาม

นบีมุฮัมมัดเกิดเมื่อ พ.ศ. ๑๑๑๔ ที่นครมักกะฮ์ พระเจ้าอัลลอฮ์ได้ประทานคัมภีร์อัลกุรอานแก่ชาวมุสลิมผ่านนบีมุฮัมมัด เพื่อให้ชาวมุสลิมศึกษาและปฏิบัติตาม

พระเยซูเป็นศาสดาของศาสนา คริสต์

พระเยซูเกิดเมื่อ พ.ศ. ๕๔๓ ที่เมืองเบธเลเฮม แคว้นยูดาย เป็นชนชาติยิว พระเยซูเป็นพระบุตรที่พระเป็นเจ้าเยโฮวาห์ให้มาเกิดเป็นมนุษย์ เพื่อไถ่บาปให้มนุษย์พ้นจากบาป โดยปฏิบัติตามคัมภีร์ไบเบิล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้า ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา
๔.๒ หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม
๔.๓ หลักคำสอนของศาสนาคริสต์
๔.๔ หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพข่าวเกี่ยวกับการลักทรัพย์มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ - นักเรียนคิดว่าศาสนาใดสอนให้คนไม่ลักทรัพย์ ๓. ครูนำภาพคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์อัลกุรอาน คัมภีร์ไบเบิล คัมภีร์พระเวท จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันจำแนกว่าเป็นคัมภีร์ของศาสนาใด	๑. นักเรียนดูภาพศาสนสถานของแต่ละศาสนา ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ทุกศาสนาเพราะทุกศาสนาจะมีคำสอนคล้ายกัน ไม่นำของผู้อื่นนำมาเป็นของตนเอง) ๓. นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกคัมภีร์ของศาสนาว่าเป็นคัมภีร์ของศาสนาใด	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องคัมภีร์และหลักคำสอนของแต่ละศาสนา โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ๒) หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ๓) หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ๔) หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวิเคราะห์หลักคำสอนของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่าจากสถานการณ์เป็นหลักคำสอนของศาสนาใด มีตัวให้เลือกตอบดังนี้ ๑) ศาสนาพุทธ ๒) ศาสนาอิสลาม	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องคัมภีร์และหลักคำสอนของแต่ละศาสนา โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ๒) หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ๓) หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ๔) หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวิเคราะห์หลักคำสอนของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่าจากสถานการณ์เป็นหลักคำสอนของศาสนาใด และเลือกตอบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓) ศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู			
๓.	๒. บอกหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้เขียนหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย	- นักเรียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นพอสังเขปลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย	- การตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย จากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญในหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย - หลักคำสอนมีความสำคัญอย่างไรต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย จากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ในการดำเนินชีวิตประจำวันจะต้องยึดหลักคำสอนในศาสนาที่ตนเองนับถือ เพื่อทำความดีให้สังคมเกิดความสงบสุข	๑. เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย	๑. การสังเกต ๒. การประเมิน ๓. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกต ๒. แบบประเมิน ๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทย	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนหลักคำสอนที่สำคัญของแต่ละศาสนาในประเทศไทย

หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

.....

หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

.....

.....

.....

.....

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

.....

.....

.....

.....

หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนหลักคำสอนที่สำคัญของแต่ละศาสนาในประเทศไทย

หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

โอวาท ๓ เป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา คือ การทำความดี การไม่ทำความชั่ว การทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

หลักศรัทธา ๖ เป็นหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ อัลลอฮ์ และหลักปฏิบัติ ๕ ปะการ คือ การปฏิญาณตน การละหมาด การถือศีลอด การบริจาคทาน ประกอบพิธีฮัจญ์

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

บัญญัติ ๑๐ ประการ และหลักแห่งความรัก เป็นหลักคำสอนสำคัญที่พระเยซูสอนว่า จงรักพระเจ้า รักครอบครัว รักเพื่อนบ้าน และรักเพื่อนมนุษย์ และจะได้ความรักเป็นสิ่งตอบแทน

หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

หลักธรรม ๑๐ ประการ ๑) ธฤติ ๒) กษมา ๓) ทมะ ๔) อัสเตยะ ๕) เศาจะ ๖) อินทรียนิครหะ ๗) ธี ๘) วิทยา ๙) สัตยา ๑๐) อโกธะ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้า ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา
๔.๒ ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม
๔.๓ ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์
๔.๔ ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพงานบวช ภาพคนละหมาด ภาพคนกำลังทำพิธีศีลล้างบาป และภาพพิธีศราทธ์ มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ - จากภาพที่นักเรียนได้ดู คนในภาพมีเข้าร่วมในพิธีใดบ้าง ๓. ครูอธิบายเพิ่มเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน (ภาพที่นักเรียนได้ดู เราเรียกว่าศาสนพิธี ซึ่งเป็นพิธีของศาสนาที่อยู่ในประเทศไทย	๑. นักเรียนดูภาพงานบวช ภาพคนละหมาด ภาพคนกำลังทำพิธีศีลล้างบาป และภาพพิธีศราทธ์ ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (เคยเข้าร่วมพิธีงานบวช)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย โดยมี	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย โดยมีประเด็น	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง หลัก	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ประเด็นเนื้อหา ดังนี้ ๑) ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา ๒) ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม ๓) ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนพิธีของศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวิเคราะห์ศาสนพิธีของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่าจากสถานการณ์เป็นศาสนพิธีของศาสนาใด มีตัวให้เลือกตอบ ดังนี้ ๑) ศาสนาพุทธ ๒) ศาสนาอิสลาม ๓) ศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนาพรหมณ์-ฮินดู	เนื้อหา ดังนี้ ๑) ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา ๒) ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม ๓) ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนพิธีของศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวิเคราะห์ศาสนพิธีของแต่ละศาสนา โดยอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่า จากสถานการณ์นั้นเป็นศาสนาใด	คำสอนของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. จำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนจำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	- นักเรียนจำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	- การตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย จากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย - นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อศาสนพิธี	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย จากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ปฏิบัติตนให้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการของแต่ละศาสนา)	๑. เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย

๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่องศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกศาสนพิธีที่กำหนดให้และเขียนใส่ลงในกรอบศาสนาให้ถูกต้อง

พิธีอุปสมบท	พิธีศีลล้างบาป	พิธีศีลกำลัง	พิธีถือศีลอด
พิธีศราทธ์	พิธีศีลมหาสนิท	พิธีบรรพชา	พิธีละหมาด
พิธีสังสการ	พิธีทอดกฐิน	พิธีบูชาเทวดา	พิธีฮัจญ์

ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ

.....

.....

.....

ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

.....

.....

.....

พิธีอุปสมบท	พิธีศีลล้างบาป	พิธีศีลกำลัง	พิธีถือศีลอด
พิธีศราทธ์	พิธีศีลมหาสนิท	พิธีบรรพชา	พิธีละหมาด
พิธีสังสการ	พิธีทอดกฐิน	พิธีบูชาเทวดา	พิธีฮัจญ์

ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

.....

.....

.....

ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกศาสนพิธีที่กำหนดให้และเขียนใส่ลงในกรอบศาสนาให้ถูกต้อง

พิธีอุปสมบท	พิธีศีลล้างบาป	พิธีศีลกำลัง	พิธีถือศีลอด
พิธีศราทธ์	พิธีศีลมหาสนิท	พิธีบรรพชา	พิธีละหมาด
พิธีสังสการ	พิธีทอดกฐิน	พิธีบูชาเทวดา	พิธีฮัจญ์

ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ

พิธีอุปสมบท พิธีบรรพชา พิธีทอดกฐิน

ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

พิธีถือศีลอด พิธีละหมาด พิธีฮัจญ์

พิธีอุปสมบท	พิธีศีลล้างบาป	พิธีศีลกำลัง	พิธีถือศีลอด
พิธีศราทธ์	พิธีศีลมหาสนิท	พิธีบรรพชา	พิธีละหมาด
พิธีสังสการ	พิธีทอดกฐิน	พิธีบูชาเทวดา	พิธีฮัจญ์

ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

พิธีศีลล้างบาป พิธีศีลกำลัง พีธีศีลมหาสนิท

ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

พิธีศราทธ์ พิธีสังสการ พิธีบูชาเทวดา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์ ศูนย์ดิจิทัลเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนาเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน ทุกศาสนาล้วนมีศาสดาหรือเทพเจ้าซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ เราจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- จำแนกศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ศาสนสถานของพระพุทธศาสนา
๔.๒ ศาสนสถานของศาสนาอิสลาม
๔.๓ ศาสนสถานของศาสนาคริสต์
๔.๔ ศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ ใฝ่เรียนรู้

๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพวัด ภาพมัสยิด ภาพโบสถ์คริสต์ ภาพโบสถ์พราหมณ์ มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้ - จากภาพที่นักเรียนได้ดู นักเรียนเคยไปในสถานที่นั้นหรือไม่ และไปทำอะไรที่นั้น ๓. ครูอธิบายเพิ่มเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน (ภาพที่นักเรียนได้ดู เราเรียกว่าศาสนพิธี ซึ่งเป็นพิธีของศาสนาที่อยู่ในประเทศไทย	๑. นักเรียนดูภาพวัด ภาพมัสยิด ภาพโบสถ์คริสต์ ภาพโบสถ์พราหมณ์ ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (เคยไปวัดไปทำบุญ)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. จำแนกศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ศาสนสถานของศาสนา	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๑) ศาสนสถานของพระพุทธศาสนา ๒) ศาสนสถานของศาสนาอิสลาม ๓) ศาสนสถานของศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนสถานของศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจำแนกศาสนสถานของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนจำแนกภาพศาสนสถานเป็นของศาสนาใด ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงเรื่อง หลักการปฏิบัติตามกฎระเบียบของศาสนสถาน	๑) ศาสนสถานของพระพุทธศาสนา ๒) ศาสนสถานของศาสนาอิสลาม ๓) ศาสนสถานของศาสนาคริสต์ ๔) ศาสนสถานของศาสนาพรหมณ์-ฮินดู ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจำแนกศาสนสถานของแต่ละศาสนา โดยให้นักเรียนจำแนกภาพศาสนสถานเป็นของศาสนาใด	ในประเทศไทย ๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. บอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้เขียนบอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ เขียนลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษา ศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	- นักเรียนเขียนบอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ เขียนลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	- การตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือจากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย - นักเรียนจะนำหลักปฏิบัติกฎระเบียบของศาสนสถานมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร ๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย ๔. ครูให้นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กลางภาค	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือจากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (พูดด้วยวาจาที่สุภาพ มีใจเมตตากรุณาต่อสัตว์ แต่งกายสุภาพ) ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย ๔. นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กลางภาค	๑. เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย

๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	๑. การสังเกต ๒. การประเมิน	๑. แบบสังเกต ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนา.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

แนวคำตอบ การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาพุทธ

- การทำความสะอาด กวาดลานวัด ล้างห้องน้ำ

- การบริจาคเงินช่วยค่าน้ำค่าไฟวัด

- การช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของวัด

- การบริจาคสิ่งของเครื่องใช้เพื่อพัฒนาและบูรณะซ่อมแซมวัด

ห้องสมุดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศาสนาในประเทศไทย

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. จำแนกประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นได้	☆☆☆☆☆
๒. วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยได้	☆☆☆☆☆
๓. จำแนกศาสนพิธีของศาสนาในประเทศไทยได้	☆☆☆☆☆
๔. จำแนกศาสนสถานของศาสนาในประเทศไทยได้	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ชั้น ป.๔ กลางภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

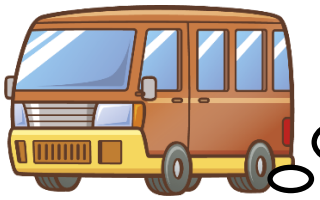

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

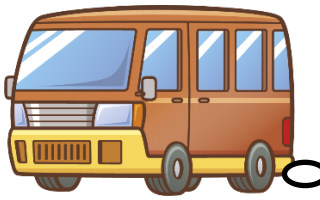

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓
มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑๖ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ป.๔/๒ ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่รวมเอาอำเภอตำบล หมู่บ้าน และชุมชนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีสิ่งต่าง ๆ มากมายหลากหลายอยู่ภายในจังหวัด มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) การใช้แผนที่ในศึกษาแผนที่จังหวัด
๒) การใช้รูปถ่ายในการศึกษาแผนที่จังหวัด บอกลักษณะทางกายภาพ
๓) ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
๔) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
๕) ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด
๖) ลักษณะของจังหวัดตนเองจากการดูแผนที่
๗) ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต
๘) ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๙) ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ
๑๐) ลักษณะจังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๑๑) แผนที่กายภาพจังหวัด
๑๒) แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
๑๓) รู้และเข้าใจภูมิลักษณ์ของจังหวัด
๑๔) ความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ
๑๕) ความสำคัญของภาพจากดาวเทียม
๑๖) ความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศ

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้
๒) ใช้รูปถ่ายวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้
๓) จำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ไว้
๔) วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
๕) วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด
๖) สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่
๗) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตกับลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ
๘) วิเคราะห์ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัดที่กำหนดให้
๙) นำเสนอลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ
๑๐) วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของจังหวัดที่สนใจกับจังหวัดตนเอง
๑๑) สืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่
๑๒) สืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
๑๓) วิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพ
๑๔) วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศ
๑๕) วิเคราะห์ภาพจากจากดาวเทียม
๑๖) นำเสนอแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด

๓.๒ เจตคติ

๑) เห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด
๒) เห็นความสำคัญของประโยชน์จากการใช้รูปถ่าย
๓) เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
๔) เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
๕) เห็นความสำคัญของลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด
๖) เห็นความสำคัญของการใช้แผนที่สำรวจลักษณะของจังหวัดตนเอง
๗) เห็นความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับภูมิประเทศและทรัพยากรรรมชาติ
๘) เห็นความสำคัญต่อลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด
๙) ตระหนักและเห็นความสำคัญของลักษะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ
๑๐) เห็นความสำคัญต่อจังหวัดที่สนใจและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของจังหวัดที่สนใจ
๑๑) ตระหนักและเห็นความสำคัญของแผนที่กายภาพจังหวัด

๑๒) ตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
๑๓) ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิลักษณ์ของจังหวัด
๑๔) ตระหนักและเห็นความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ
๑๕) ตระหนักและเห็นความสำคัญของภาพจากดาวเทียม
๑๖) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ ใฝ่เรียนรู้
๕.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด
๙) ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ
๑๐) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๑๑) ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด
๑๒) ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
๑๓) ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณะของจังหวัด
๑๔) ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ
๑๕) ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม
๑๖) ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- รู้และเข้าใจการใช้แผนที่ในศึกษาแผนที่จังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ประเภทของแผนที่ องค์ประกอบของแผนที่ การใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลในจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติว่าตนเองเองมาจากจังหวัดอะไร และเพื่อนอีก ๑ คนมาจากจังหวัดอะไร (ครูมาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อนอีก ๑ คนมาจากจังหวัดพัทลุง ครูจึงถามเพื่อนว่าจังหวัดพัทลุงติดกับจังหวัดอะไร และเพื่อนก็ถามครูว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ติดกับจังหวัดอะไรบ้าง ครูทั้ง ๒ คนพูดคุยตอบคำถาม) ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนจุดประกายความคิดดังนี้ ๑) นักเรียนอยู่จังหวัดอะไร จังหวัดที่นักเรียนอยู่ใกล้กับจังหวัดอะไรบ้าง	๑. นักเรียนดูครูแสดงบทบาทสมมติ ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถามจุดประกายดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ประจวบคีรีขันธ์)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง แผนที่กับจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒) หากนักเรียนต้องการทราบว่าจังหวัดของนักเรียนอยู่ใกล้กับจังหวัดใด นักเรียนจะทำอย่างไร ๓. ครูพูดเพิ่มเติม (หากนักเรียนจะศึกษาข้อมูลจากแผนที่ นักเรียนจะต้องเรียนรู้ว่าแผนที่มีกี่ชนิด องค์ประกอบของแผนที่ และการใช้แผนที่อย่างไร)	๒) แนวคำตอบ (ดูได้จากแผนที่) ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน		
๒.	๒. รู้และเข้าใจการใช้แผนที่ในศึกษาแผนที่จังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแผนที่ ดังนี้ ๑) ประเภทของแผนที่ ๒) องค์ประกอบของแผนที่ ๓) การใช้แผนที่ ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมรู้และเข้าใจการใช้แผนที่ โดยให้นักเรียนเลือกตอบว่าข้อใดเป็นแผนที่ที่สามารถนำมาใช้ศึกษาข้อมูลจังหวัดได้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในแผนที่ ดังนี้ ๑) ประเภทของแผนที่ ๒) องค์ประกอบของแผนที่ ๓) การใช้แผนที่ ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมรู้และเข้าใจการใช้แผนที่ โดยให้นักเรียนเลือกตอบว่าข้อใดเป็นแผนที่ที่สามารถนำมาใช้ศึกษาข้อมูลจังหวัดได้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง แผนที่กับจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด	- นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การตรวจใบงาน - การสังเกต
๔.	๓. เห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้จากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นเห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด - ในชีวิตประจำวันแผนที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้จากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (หากเราอยากทราบว่าจหากเราอยากทราบว่าจงหวัดวของเรามีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใดเราก็ต้องใช้แผนที่ในการศึกษาข้อมูล)	๑. เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด ๒. แบบสังเกต	

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจการใช้แผนที่ในศึกษาแผนที่จังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑ แผนที่กับจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของประโยชน์การใช้แผนที่ศึกษาจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ และตอบคำถาม

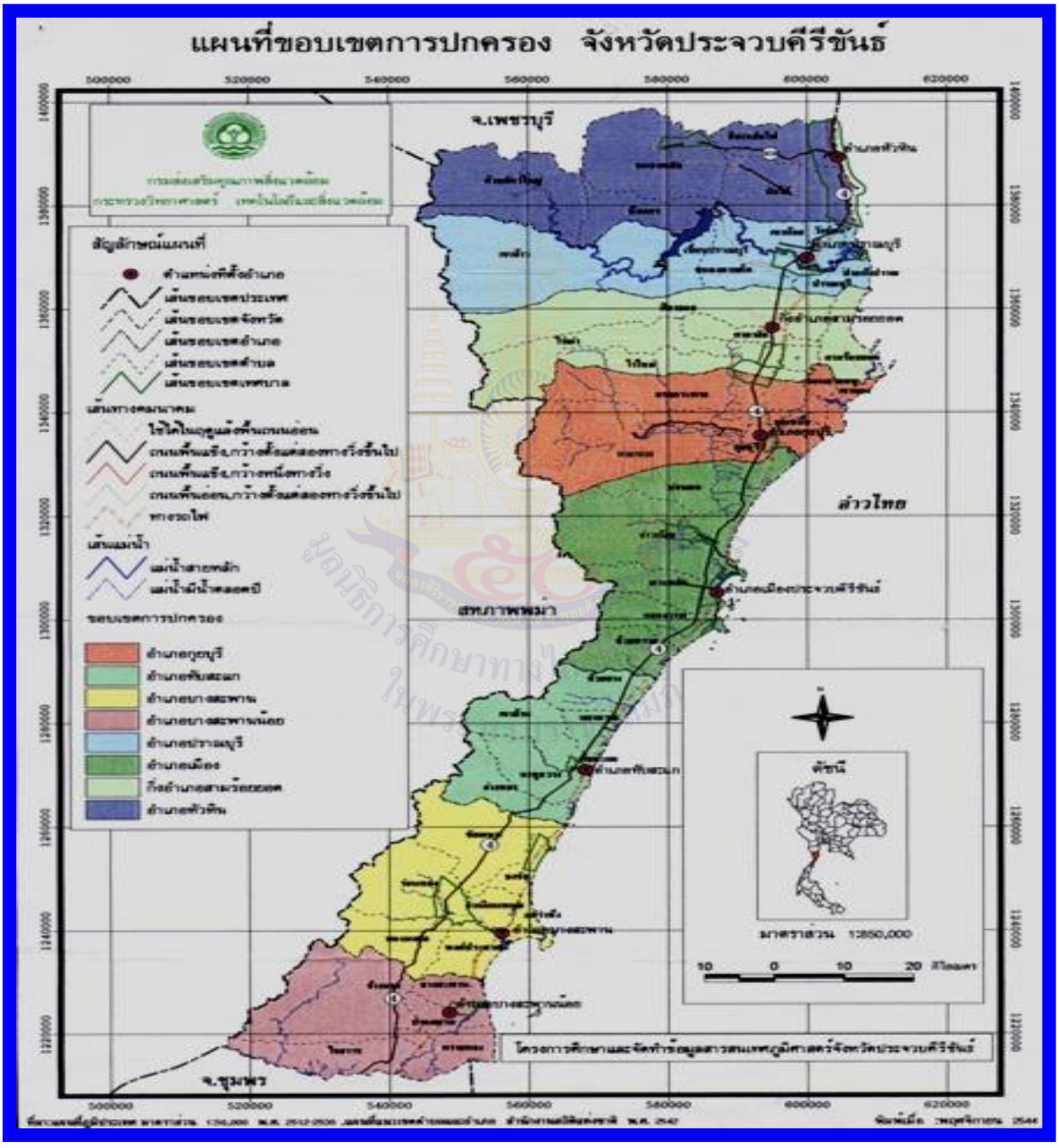

ที่มาของภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมประจวบคีรีขันธ์ วันที่สืบค้น ๑๗/๗/๒๕๖๔

๑.๑ ภาพที่เห็นคือแผนที่อะไร

.....

๑.๒ ในแผนที่มีจังหวัดอะไรที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดดังกล่าว

.....

๑.๓ ในจังหวัดดังกล่าวมีกี่อำเภอ

.....

๑.๔ อำเภอใดบ้างที่ติดกับจังหวัดที่เป็นอาณาเขตติดต่อ

.....

.....

๑.๕ การเข้าใจพื้นที่จังหวัดทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แผนที่กับจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพแผนที่และศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ และตอบคำถาม

ที่มาของภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมประจวบคีรีขันธ์ วันที่สืบค้น ๑๗/๗/๒๕๖๔

๑.๑ ภาพที่เห็นคือแผนที่อะไร

แผนที่ขอบเขตการปกครอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑.๒ ในแผนที่มีจังหวัดอะไรที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดดังกล่าว

จังหวัดเพชบุรี จังหวัดชุมพร

๑.๓ ในจังหวัดดังกล่าวมีกี่อำเภอ

มีทั้งหมด ๘ อำเภอ

๑.๔ อำเภอใดบ้างที่ติดกับจังหวัดที่เป็นอาณาเขตติดต่อ

อำเภอหัวหิน ติดกับจังหวัดเพชรบุรี

อำเภอบางสะพานน้อย ติดกับจังหวัดชุมพร

๑.๕ การเข้าใจพื้นที่จังหวัดทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร

ทำให้ทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งของอำเภอต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) รู้และเข้าใจการใช้รูปถ่ายในศึกษาแผนที่จังหวัด

๒) บอกลักษณะทางกายภาพได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้รูปถ่ายวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของประโยชน์จากการใช้รูปถ่าย

๔. สาระการเรียนรู้

- รูปถ่ายทางอากาศ ลักษณะทางกายภาพ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติว่ากำลังถ่ายภาพจากที่สูงของจังหวัดตนเองเพื่อดูทรัพยากรแม่น้ำที่อยู่ในจังหวัดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรจากปีที่แล้ว) ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนจุดประกายความคิดดังนี้ ๑) จากสถานการณ์นักเรียนคิดว่าคนในสถานการณ์จะนำรูปที่ถ่ายไปใช้ทำอะไร ๒) นักเรียนเคยดูรูปถ่ายในอดีตและนำรูปถ่ายปัจจุบันมาเปรียบเทียบกันหรือไม่	๑. นักเรียนดูครูแสดงบทบาทสมมติ ๒. นักเรียนช่วยกันตอบประเด็นคำถามจุดประกายดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (นำไปเปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพยากรแม่น้ำปีนี้และปีที่แล้ว) ๒) แนวคำตอบ เคย/ไม่เคย	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓) ครูพูดเพิ่มเติม (หากนักเรียนยังไม่เคยลองนำรูปถ่ายมาเปรียบเทียบกัน ครูจะให้นักเรียนได้ลองวิเคราะห์และเปรียบเทียบหลังจากที่นักเรียนได้เรียนในเนื้อหาวันนี้จบแล้ว)			
๒.	๑. รู้และเข้าใจการใช้รูปถ่ายในศึกษาแผนที่จังหวัด ๒. บอกลักษณะทางกายภาพได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายรูปถ่าย ดังนี้ ๑) รูปถ่ายทางอากาศ ๒) การใช้รูปถ่าย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - นักเรียนสามารถใช้รูปถ่ายทำประโยชน์อะไรได้บ้าง ๓. ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะกายภาพของจังหวัดตัวอย่าง คือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายรูปถ่าย ดังนี้ ๑) รูปถ่ายทางอากาศ ๒) การใช้รูปถ่าย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ ใช้เปรียบเทียบวิเคราะห์เหตุการณ์น้ำท่วมและหลังน้ำท่วมว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ๓. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะกายภาพของจังหวัดตัวอย่าง คือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบอกลักษณะทางกายภาพ โดยให้นักเรียนดูภาพและเลือกตอบว่าภาพใดเป็นลักษณะทางกายภาพแบบใด	๔. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดูภาพและเลือกตอบว่าภาพใดเป็นลักษณะทางกายภาพ		
๓.	๓. ใช้รูปถ่ายวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนดูภาพวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	- นักเรียนดูภาพ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกต
๔.	๔. เห็นความสำคัญของประโยชน์จากการใช้รูปถ่าย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการรูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด จากการตรวจใบงาน ๒. ครูฝากให้นักเรียนนำประโยชน์จากการใช้รูปถ่ายไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์กับตนเองมากที่สุด	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการรูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนนำประโยชน์จากการใช้รูปถ่ายไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์กับตนเองมากที่สุด	๑. เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจการใช้รูปถ่ายในศึกษาแผนที่จังหวัด - บอกลักษณะทางกายภาพได้	๑. การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้รูปถ่ายวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของประโยชน์จากการใช้รูปถ่าย	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้

ภาพที่ ๑

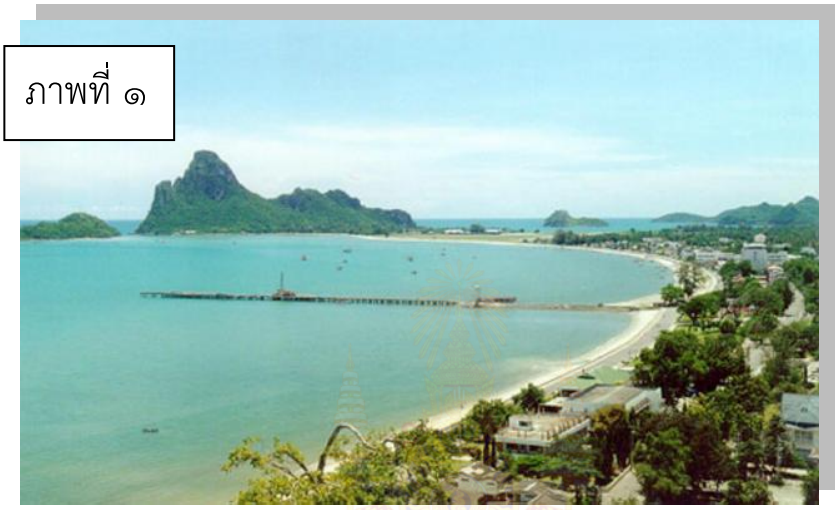

ที่มาของภาพ : https://www.gotoknow.org/posts/305141 สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗/๗/๒๕๕๔

.....

ภาพที่ ๒

ที่มาของภาพ : https://38503narapom.wordpress.com/ภูมิศาสตร์ภาคกลาง สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗/๗/๒๕๕๔

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปถ่ายกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้

ภาพที่ ๑

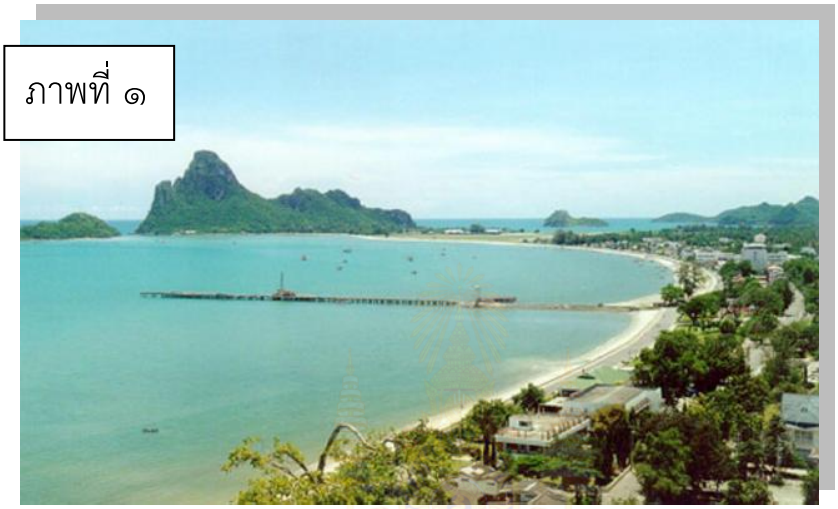

ที่มาของภาพ : https://www.gotoknow.org/posts/305141 สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗/๗/๒๕๕๔

มีเทือกเขาติดกับทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล

ภาพที่ ๒

ที่มาของภาพ : https://38503narapom.wordpress.com/ภูมิศาสตร์ภาคกลาง สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗/๗/๒๕๕๔

มีแม่น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นราบมีภูเขาอยู่ไกลจากพื้นที่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ไว้ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางวัฒนธรรม ลักษณะทางสังคม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพบ้านที่ยกพื้นสูงและบ้านที่ไม่ยกพื้นสูงมาให้นักเรียนได้ดู พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - หากนักเรียนอาศัยอยู่ในภูมิประเทศชายฝั่งทะเล นักเรียนจะสร้างบ้านแบบใด ๒. ครูนำภาพคนทำประมงน้ำเค็มมาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - จากภาพนักเรียนคิดว่าคนในภาพอยู่ในภูมิประเทศแบบใดเป็นส่วนใหญ่	๑. นักเรียนดูภาพบ้านที่ยกพื้นสูง และบ้านที่ไม่ยกพื้นสูง และตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - คำตอบ (สร้างบ้านแบบยกพื้นสูง) ๒. นักเรียนดูภาพคนทำประมงน้ำเค็ม พร้อมตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - คำตอบ (ภูมิประเทศแบบชายฝั่งทะเล)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๒. บอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด โดยมีเนื้อหาดังนี้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ดังนี้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับ	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๑) ลักษณะทางกายภาพ ๒) ลักษณะทางวัฒนธรรม ๓) ลักษณะทางสังคม ๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด โดยให้นักเรียนดูภาพและเลือกตอบว่าภาพใดบอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดแบบใด	๑) ลักษณะทางกายภาพ ๒) ลักษณะทางวัฒนธรรม ๓) ลักษณะทางสังคม ๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด โดยให้นักเรียนดูภาพและเลือกตอบว่าภาพใดบอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดแบบใด	ลักษณะของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	
๓.	๓. จำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ไว้ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนจำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ไว้ลงในกรอบข้อความ ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	- นักเรียนจำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ไว้ลงในกรอบข้อความ ลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒. การสังเกต
๔.	๔. เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดจากการตรวจใบงาน ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของ	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดจากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้	๑. เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด - นักเรียนจะทำอย่างไรเพื่อไม่ให้ลักษณะทางวัฒนธรรมด้านวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุหายไป	- แนวคำตอบ (ช่วยกันสืบสานสิ่งดีงาม เช่น อนุรักษ์ประเพณีประจำจังหวัดของตนเอง)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะจังหวัดที่กำหนดให้ไว้	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่องปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ลงในกรอบข้อความ ๓ กรอบให้ถูกต้อง

ชายฝั่งทะเล	อาชีพทำนา	อากาศร้อน
ประเพณีลอยกระทง	ภูเขาสูง	แกงฮังเล
ดินอุดมสมบูรณ์	อาชีพชาวประมง	นุ่งผ้าปาเต๊ะ
บ้านยกพื้นสูง	อาชีพทำไร่	การทำขวัญข้าว

ลักษณะทางกายภาพ
.....
.....

ลักษณะทางวัฒนธรรม

.....

.....

ลักษณะทางสังคม

.....

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ลงในกรอบข้อความ ๓ กรอบให้ถูกต้อง

ชายฝั่งทะเล	อาชีพทำนา	อากาศร้อน
ประเพณีลอยกระทง	ภูเขาสูง	แกงฮังเล
ดินอุดมสมบูรณ์	อาชีพชาวประมง	นุ่งผ้าปาเต๊ะ
บ้านยกพื้นสูง	อาชีพทำไร่	การทำขวัญข้าว

ลักษณะทางกายภาพ

ชายฝั่งทะเล อากาศร้อน ภูเขาสูง

ดินอุดมสมบูรณ์

ลักษณะทางวัฒนธรรม

แกงฮังเล นุ่งผ้าปาเต๊ะ บ้านยกพื้นสูง

ประเพณีลอยกระทง การทำขวัญข้าว

ลักษณะทางสังคม

อาชีพทำนา อาชีพชาวประมง อาชีพทำไร่

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่ประสิทธิภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- ๑. รู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
- ๒. บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายภาพ ภูเขา ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ที่ราบ ที่ลุ่ม ชายฝั่งทะเล

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพถ่ายทางอากาศที่เห็นวิวภูเขาสูงเรียงกันมาให้นักเรียนได้ดู พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - ในจังหวัดของนักเรียนมีภูเขาแบบนี้หรือไม่ เพราะอะไร ๒. ครูนำภาพคนทำนามาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - นักเรียนคิดว่าคนทำนาสามารถไปทำนาบนภูเขาได้หรือไม่	๑. นักเรียนดูภาพภาพถ่ายทางอากาศที่เห็นวิวภูเขาสูงเรียงกันและตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ในจังหวัดไม่มี เพราะมีแต่ชายฝั่งทะเล) ๒. นักเรียนดูภาพภาพคนทำนา พร้อมตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (ไม่สามารถทำได้/สามารถทำได้ เพราะสามารถปลูกข้าวแบบขั้นบันได)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. รู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด โดยมีเนื้อหา ดังนี้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดโดยมีเนื้อหา ดังนี้	๑. PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	๒. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด			๑) ภูเขา ๒) ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ๓) ที่ราบ ๔) ที่ลุ่ม ๕) ชายฝั่งทะเล ๒. ครูให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุดในหัวข้อประเด็นการอภิปราย ๓. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และตอบว่าจากสถานการณ์ใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยมีตัวเลือกตอบ ดังนี้ ๑) ภูเขา ๒) ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ๓) ที่ราบ ๔) ที่ลุ่ม ๕. ชายฝั่งทะเล	๑) ภูเขา ๒) ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ๓) ที่ราบ ๔) ที่ลุ่ม ๕) ชายฝั่งทะเล ๒. นักเรียนจดบันทึกลงสมุดในหัวข้อประเด็นการอภิปราย ๓. นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบว่าจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพแบบใด	๒. แบบสังเกต	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๓. บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนเลือกคำไปเติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กับภาพและข้อความลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	- ให้นักเรียนเลือกคำไปเติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กับภาพและข้อความลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	๑. การตรวจใบงาน ๒.การสังเกต
๔.	๔. เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดจากการตรวจใบงาน ๒. ครูฝากให้นักเรียนไปศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพว่าในจังหวัดของตนเองและเพื่อนมีสิ่งแวดล้อมอย่างไร ให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัดจากใบงานของตนเอง ๒. นักเรียนไปศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพว่าในจังหวัดของตนเองและเพื่อน	๑. เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. รู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด ๒. บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	๑. การสังเกต ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกต ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงาน ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำไปเติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กับภาพและข้อความ

ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน	ที่ลุ่ม	ที่ราบ	ชายฝั่งทะเล	ภูเขา

๑. เป็นภูมิประเทศที่มีความสูงจากพื้นที่บริเวณโดยรอบ

.....

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ภูเขา-ดวงอาทิตย์-เมฆ-จุดสูงสุด-๑๙๐๐๕๕

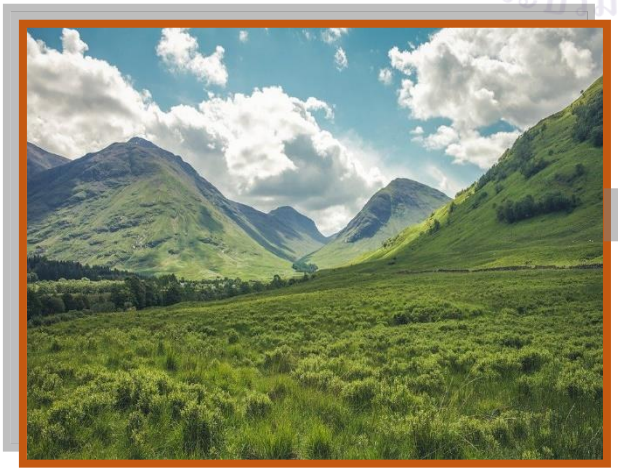

๒. เป็นพื้นที่ที่มีความลาดเอียงต่อจากภูเขา

.....

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ภูเขา-ภูมิประเทศ-ทุ่งหญ้า-ธรรมชาติ-๙๑๙๐๔๐

๓. เป็นแผ่นดินนับจากแนวชายทะเลขึ้นไปบนบก

.....

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ชายหาด-ทราย-ต้นปาล์ม-ชายหาดเขตร้อน-๒๙๓๘๒๖

๔. เป็นเขตที่อยู่ถัดจากที่ลาดเชิงและที่ดอนลงมา มีลักษณะราบเรียบมีแม่น้ำไหลผ่าน

.....

ที่มาของภาพ : https://38503naraporn.wordpress.comภูมิศาสตร์ภาคกลาง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำไปเติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กับภาพและข้อความ

ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ที่ลุ่ม ที่ราบ ชายฝั่งทะเล ภูเขา

๑. เป็นภูมิประเทศที่มีความสูงจากพื้นที่บริเวณโดยรอบ

ภูเขา

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ภูเขา-ดวงอาทิตย์-เมฆ-จุดสูงสุด-๑๙๐๐๕๕

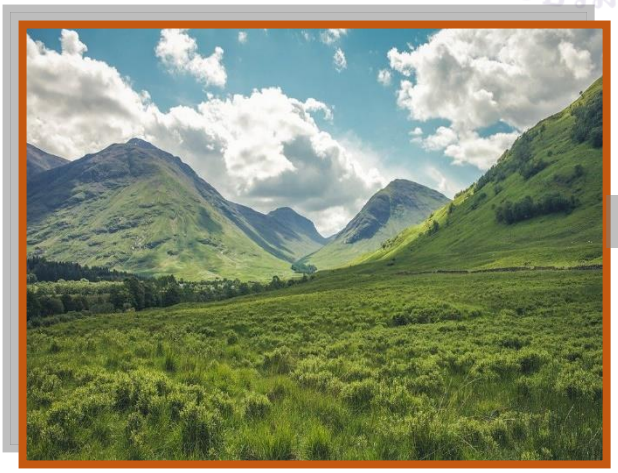

๒. เป็นพื้นที่ที่มีความลาดเอียงต่อจากภูเขา

ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ภูเขา-ภูมิประเทศ-ทุ่งหญ้า-ธรรมชาติ-๙๑๙๐๔๐

๓. เป็นแผ่นดินนับจากแนวชายทะเลขึ้นไปบนบก

ชายฝั่งทะเล

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/photos/ชายหาด-ทราย-ต้นปาล์ม-ชายหาดเขตร้อน-๒๙๓๘๒๖

๔. เป็นเขตที่อยู่ถัดจากที่ลาดเชิงและที่ดอนลงมา มีลักษณะราบเรียบมีแม่น้ำไหลผ่าน

ที่ราบ

ที่มาของภาพ : https://38503naraporn.wordpress.comภูมิศาสตร์ภาคกลาง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายภาพ ภูเขา ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ที่ราบ ที่ลุ่ม ชายฝั่งทะเล

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำคำขวัญจังหวัดมาให้นักเรียนร่วมกันอ่าน “เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าวสับปะรดสวยสดหาดเขาถ้ำ งามล้ำน้ำใจ” จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) คำขวัญจังหวัดนี้มีการปลูกผลไม้อะไรบ้าง ๒) จากคำขวัญนี้แสดงให้เห็นถึงอาชีพอะไร ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในคำตอบ เพื่อเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน	๑. นักเรียนอ่านคำขวัญและร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้วยการตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (มะพร้าว สับปะรด) ๒) อาชีพทำไร่สับปะรด ทำสวนมะพร้าว และทำการประมง ๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในคำตอบ เพื่อเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำแผนที่ประเทศไทยติด ที่บนกระดาน ให้นักเรียนร่วมกันศึกษา โดยครูอธิบาย	๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคต่าง ๆ และร่วมกัน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง วิถีชีวิต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ถึงลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม และสรุปคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพลงบนกระดาน ดังนี้ - ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง ๒. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาแผนภาพจาก PowerPoint เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์วิถีชีวิตและเลือกตอบว่าตรงกับลักษณะทางกายภาพภูมิประเทศแบบใด	แสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม และสรุปคำตอบเป็นแผนภาพลงบนกระดาน - แนวคำตอบ (ภูเขาสูงที่ราบลุ่มตอนกลาง และที่ราบสูง) ๒. นักเรียนร่วมกันศึกษาแผนภาพจาก PowerPoint เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๓. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์วิถีชีวิตและเลือกตอบว่าตรงกับลักษณะทางกายภาพภูมิประเทศแบบใด	ตามลักษณะทางกายภาพ ๒. แบบสังเกต	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูตั้งคำถามหลังทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามดังนี้ - เพราะเหตุใดจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยจึงมีลักษณะการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน	๔. นักเรียนตอบคำถามหลังจากทำกิจกรรม ดังนี้ - แนวคำตอบ (เพราะมีลักษณะทางกายภาพแตกต่าง)		
๓.	๒. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อช่วยกันทำใบงาน ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อช่วยกันทำใบงาน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพมีผลต่อการประกอบอาชีพ ๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ลักษณะทางกายภาพมีผลต่อการประกอบอาชีพของประชากรในแต่ละจังหวัดตามลักษณะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศของท้องถิ่นนั้น ๆ ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นคำถามท้าทาย ดังนี้	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ท้าทาย ดังนี้ - ในอนาคตนักเรียนอยากประกอบอาชีพอะไรในจังหวัดของตนเอง	- แนวคำตอบ (ทำบ่อเลี้ยงกุ้ง)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ

๒) ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : รูปแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพและข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

๑. การเลี้ยงโคในเขตที่ดอนและมีสภาพอากาศแห้งแล้ง จังหวัดราชบุรี

ที่มาของภาพ : https://www.thaikasetsart.com/wp-content/uploads/2011/10/kaset21.jpg

๑) กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในธรรมชาตินี้ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร

.....

.....

๒) จากภาพ สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพใดบ้าง เขียนเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้อง ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

☐ ภูมิประเทศ ☐ ภูมิอากาศ ☐ แหล่งน้ำ

☐ พืชพรรณธรรมชาติ ☐ สัตว์ป่า

๒. การตั้งถิ่นฐานในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

ที่มาของภาพ : https://blog.takemetour.com

๑) กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในธรรมชาตินี้ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร

.....

.....

๒) จากภาพ สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพใดบ้าง เขียนเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้อง ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

☐ ภูมิประเทศ ☐ ภูมิอากาศ ☐ แหล่งน้ำ

☐ พืชพรรณธรรมชาติ ☐ สัตว์ป่า

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีชีวิตตามลักษณะทางกายภาพ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพและข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

๑. การเลี้ยงโคในเขตที่ดอนและมีสภาพอากาศแห้งแล้ง จังหวัดราชบุรี

ที่มาของภาพ : https://www.thaikasetsart.com/wp-content/uploads/2011/10/kaset21.jpg

๑) กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในธรรมชาตินี้ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร

ตัวอย่างคำตอบ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกพืชไร่ ถ้าอยู่ใกล้แหล่งน้ำจะทำสวน ถ้าอยู่บริเวณทุ่งหญ้าจะทำฟาร์มปศุสัตว์

๒) จากภาพ สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพใดบ้าง เขียนเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้องตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

☑ ภูมิประเทศ ☑ ภูมิอากาศ ☑ แหล่งน้ำ

☑ พืชพรรณธรรมชาติ ☐ สัตว์ป่า

๒. การตั้งถิ่นฐานในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

ที่มาของภาพ : https://blog.takemetour.com

๑) กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในธรรมชาตินี้ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร

ตัวอย่างคำตอบ มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบาย ทำให้มีคนตั้งถิ่นฐานอยู่จำนวนมาก เกิดความเจริญในด้านต่าง ๆ

๒) จากภาพ สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพใดบ้าง เขียนเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้องตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

☑ ภูมิประเทศ ☑ ภูมิอากาศ ☑ แหล่งน้ำ

☐ พืชพรรณธรรมชาติ ☐ สัตว์ป่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่รวมเอาอำเภอตำบล หมู่บ้าน และชุมชนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีสิ่งต่าง ๆ มากมายหลากหลายอยู่ภายในจังหวัด มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกลักษณะของจังหวัดตนเองจากการดูแผนที่ได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญของการใช้แผนที่สำรวจลักษณะของจังหวัดตนเอง

๔. สาระการเรียนรู้

๑) อาณาเขตติดต่อระหว่างจังหวัด
๒) ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
๓) ลักษณะทางวัฒนธรรมของจังหวัด
๔) ลักษณะทางสังคมของจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูสำรวจนักเรียนในห้องเรียนว่าผู้ปกครองของนักเรียนมาจากจังหวัดอะไรกันบ้าง ๒. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนชื่อจังหวัดที่ผู้ปกครองของนักเรียนเคยอาศัยอยู่ ๓. ครูตั้งคำถามว่าจังหวัดที่นักเรียนอยู่มีจังหวัดใดที่อยู่ใกล้จังหวัดของเราบ้าง	๑. นักเรียนในห้องเรียนบอกผู้ปกครองของตนเองมาจากจังหวัดอะไรกันบ้าง ๒. นักเรียนที่มีผู้ปกครองมาจากจังหวัดอื่นออกมาเขียนชื่อจังหวัดนั้น ๓. นักเรียนตอบจังหวัดที่ติดต่อกับจังหวัดที่ตนเองอาศัยอยู่	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม
๒.	๑. บอกลักษณะของจังหวัดตนเองจากการดูแผนที่ได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำแผนที่ประเทศไทยแบ่งออกเป็นแบ่งออกเป็น ๖ ภูมิภาค ได้แก่ ๑. ภาคเหนือ ๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓. ภาคตะวันตก ๔. ภาคกลาง	๒. นักเรียนดูแผนที่แบ่งออกเป็นแบ่งออกเป็น ๖ ภูมิภาค	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต พฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๕. ภาคตะวันออก ๖. ภาคใต้ ในแผนที่บอกจังหวัดที่อยู่ในภูมิภาคนั้น ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค ๓. ครูนำลักษณะทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมทางสังคมของแต่ละภาคมาให้นักเรียนดู ๔. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลในแผนที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีประเด็นสำรวจ ดังนี้ - อาณาเขตติดต่อกัน - แหล่งน้ำที่สำคัญ	๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมทางสังคมของแต่ละภาค ๔. นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจข้อมูลในแผนที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการสำรวจ ดังนี้ - อาณาเขตติดต่อกัน - แหล่งน้ำที่สำคัญ		
๓.	๒. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองแล้วตอบคำถามในแบบบันทึกในใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง	- นักเรียนแต่ละคนสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองแล้วตอบคำถามในแบบบันทึกในใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่องลักษณะของจังหวัดตนเอง	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการใช้แผนที่สำรวจลักษณะของจังหวัดตนเอง	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ลักษณะของจังหวัดตนเองจากแบบบันทึกใบงานที่ ๖ ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้ - การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดก่อให้เกิดผลดีอย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ลักษณะของจังหวัดตนเองจากแบบบันทึกใบงานที่ ๖ ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นคำถามท้าทาย ดังนี้ - แนวคำตอบ (ทำให้รู้และเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง

๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะของจังหวัดตนเองจากการดูแผนที่	- การสังเกต	๑. แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่องลักษณะของจังหวัดตนเอง	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการใช้แผนที่สำรวจลักษณะของจังหวัดตนเอง	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองแล้วตอบคำถามลงในแบบบันทึก

แบบบันทึกการสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเอง

๑. จังหวัดของตนเองมีชื่อว่า.....

๒. จังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอะไรบ้าง.....

.....

๓. ลักษณะทางกายภาพเป็นอย่างไร

ภูมิประเทศ.....

ภูมิอากาศ.....

แหล่งน้ำที่สำคัญ.....

พืชพรรณธรรมชาติ.....

สัตว์ป่า.....

๔. มีลักษณะทางวัฒนธรรมและสังคมเป็นอย่างไร

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะของจังหวัดตนเอง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองแล้วตอบคำถามลงในแบบบันทึก

แบบบันทึกการสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเอง

๑. จังหวัดของตนเองมีชื่อว่า.....

๒. จังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอะไรบ้าง.....

.....

๓. ลักษณะทางกายภาพเป็นอย่างไร

ภูมิประเทศ.....

ภูมิอากาศ.....

แหล่งน้ำที่สำคัญ.....

พืชพรรณธรรมชาติ.....

สัตว์ป่า.....

๔. มีลักษณะทางวัฒนธรรมและสังคมเป็นอย่างไร

คำตอบตามดุลยพินิจของครูผู้สอนตามจังหวัดที่ตนเองอาศัยอยู่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและการดำเนินชีวิต

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตกับลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพชาวประมงมาให้นักเรียนดู จากนั้นครูตั้งคำถามดังนี้ ๑) จากภาพนักเรียนคิดว่าเขาทำอาชีพอะไร ๒) ภูมิประเทศแบบใดที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพชาวประมง ๓) นักเรียนอยากรู้ไหมว่าภูมิประเทศต่าง ๆ ในประเทศไทยนั้นสามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง	๑. นักเรียนดูภาพที่ครูนำมาให้ดู จากนั้นตอบคำถาม ดังนี้ ๑) ชาวประมง ๒) ชายฝั่งทะเล ๓) อยากรู้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอเรื่อง “ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต” โดยการอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งหัวข้อที่สอน มีดังนี้	๑. นักเรียนฟังคำอธิบายเรื่อง “ลักษณะภูมิประเทศ” ของประเทศไทย	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๑) ภูเขาและที่สูง ๒) ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ๓) ที่ราบ ๔) ที่ลุ่ม ๕) ชายฝั่งทะเล ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมคำถามชวนคิด เพื่อวัดความเข้าใจในเรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	๒. นักเรียนร่วมเล่นเกมคำถามชวนคิด โดยการเลือกตอบ	๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตกับลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	- นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	- นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต

๒) ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตกับลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน” “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมายถูกลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้อง

ที่มาของภาพ : https://cdn.igetweb.com/uploads/2862/filemanager/5892985469d9dea8cc3ff0bf61adc1ee_full.jpg

๑) ภาพนี้คือภาพอะไร

☐ การทำไร่อ้อย

☐ การปลูกข้าว

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

☐ ภูเขาสูงและที่สูง

☐ ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

☐ ที่ลุ่ม

☐ ชายฝั่งทะเล

☐ ที่ราบ

ที่มาของภาพ : https://www.sanookholidays.com/wp-content/uploads/2020/01/3-5.jpg

๑) ภาพนี้คือภาพอะไร

☐ การทำไร่ชา

☐ การทำสวนมะม่วง

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

☐ ภูเขาสูงและที่สูง

☐ ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

☐ ที่ลุ่ม

☐ ชายฝั่งทะเล

☐ ที่ราบ

ที่มาของภาพ : https://fishing-resource.com/wp-content/uploads/2017/09/resource-.jpg

๑) ภาพนี้คือภาพอะไร

☐ การทำไร่อ้อย

☐ การปลูกข้าว

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

☐ ภูเขาสูงและที่สูง

☐ ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

☐ ที่ลุ่ม

☐ ชายฝั่งทะเล

☐ ที่ราบ

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมายถูกลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้อง

ที่มาของภาพ : https://cdn.igetweb.com/uploads/2862/filemanager/5892985469d9dea8cc3ff0bf61adc1ee_full.jpg

๑) ภาพนี้คือภาพอะไร

- [x] การทำไร่อ้อย
- [ ] การปลูกข้าว

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

- [ ] ภูเขาสูงและที่สูง
- [x] ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน
- [ ] ที่ลุ่ม
- [ ] ชายฝั่งทะเล
- [ ] ที่ราบ

ที่มาของภาพ : https://www.sanookholidays.com/wp-content/uploads/2020/01/3-5.jpg

๒) ภาพนี้คือภาพอะไร

- [x] การทำไร่ชา
- [ ] การทำสวนมะม่วง

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

- [x] ภูเขาสูงและที่สูง
- [ ] ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน
- [ ] ที่ลุ่ม
- [ ] ชายฝั่งทะเล
- [ ] ที่ราบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่มาของภาพ : https://fishing-resource.com/wp-content/uploads/2017/09/resource-.jpg

๓) ภาพนี้คือภาพอะไร

- [ ] การทำสวนยางพารา
- [x] การทำประมง

ภาพที่เห็นมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศแบบใด

- [ ] ภูเขาสูงและที่สูง
- [ ] ที่ลุ่ม
- [ ] ที่ราบ
- [ ] ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน
- [x] ชายฝั่งทะเล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่รวมเอาอำเภอตำบล หมู่บ้าน และชุมชนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีสิ่งต่าง ๆ มากมายหลากหลายอยู่ภายในจังหวัด มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุและปัจจัยแก่การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญต่อลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดมาให้นักเรียนดู เช่น ภาพน้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก ภาพทะเลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนเคยไปเที่ยวน้ำตก ทะเล ถ้ำ หรือไม่ ๒) ทั้ง ๓ ภาพมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในคำตอบ เพื่อเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน	๑. นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดมาให้นักเรียนดู เช่น ภาพน้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก ภาพทะเล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยไปเที่ยวน้ำตก) ๒) แนวคำตอบ (น้ำตก/ทะเล/ถ้ำ/ภูเขา) และถ้ำจะมีลักษณะทางกายภาพแบบภูเขา	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องลักษณะทางกายภาพของจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้ ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี เชียงราย ภูเก็ต เลย และชลบุรี พร้อมทั้งยกตัวอย่างสถานที่สำคัญของแต่ละจังหวัดมาประกอบการสอน ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบ เพื่อวัดความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดต่าง ๆ	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องลักษณะทางกายภาพของจังหวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียน ๒. นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด	๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญต่อลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดที่กำหนด	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดที่กำหนด	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/ กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญต่อลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คำขวัญประจำจังหวัดต่าง ๆ แล้วตอบคำถาม

๑. คำขวัญประจำจังหวัดอำนาจเจริญ “พระมงคลมิ่งเมือง แหล่งรุ่งเรืองเจ็ดลุ่มน้ำ งามล้ำถ้ำศักดิ์สิทธิ์ เทพนิมิตพระเหลา เกาะแก่งเขาแสนสวย เลอค่าด้วยผ้าไหม ราษฎร์เลื่อมใสใฝ่ธรรม”

๑) จากคำขวัญ จังหวัดอำนาจเจริญมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร

_____

๒) นักเรียนคิดว่าคนส่วนใหญ่ในจังหวัดนี้ประกอบอาชีพอะไรบ้าง

_____

๒. คำขวัญประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน “หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า ป่าเขียวขจี ผู้คนดี ประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัวตอง”

๑) จากคำขวัญ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีภูมิอากาศเป็นอย่างไร

_____

๒) คำว่า “ป่าเขียวขจี” แสดงถึงลักษณะภูมิประเทศแบบใด

_____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คำขวัญประจำจังหวัดต่าง ๆ แล้วตอบคำถาม

๑. คำขวัญประจำจังหวัดอำนาจเจริญ “พระมงคลมิ่งเมือง แหล่งรุ่งเรืองเจ็ดลุ่มน้ำ งามล้ำถ้ำศักดิ์สิทธิ์ เทพนิมิตพระเหลา เกาะแก่งเขาแสนสวย เลอค่าด้วยผ้าไหม ราษฎร์เลื่อมใสใฝ่ธรรม”

๑) จากคำขวัญ จังหวัดอำนาจเจริญมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร

มีลุ่มน้ำเจ็ดแหล่ง และภูมิประเทศแบบภูเขาและที่ลุ่ม

๒) นักเรียนคิดว่าคนส่วนใหญ่ในจังหวัดนี้ประกอบอาชีพอะไรบ้าง

ทอผ้าไหม เลี้ยงปลา เลี้ยงตัวไหม เลี้ยงสัตว์

๒. คำขวัญประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน “หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า ป่าเขียวขจี ผู้คนดี ประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัวตอง”

๑) จากคำขวัญ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีภูมิอากาศเป็นอย่างไร

มีอากาศหนาวเย็น

๒) คำว่า “ป่าเขียวขจี” แสดงถึงลักษณะภูมิประเทศแบบใด

มีลักษณะภูมิประเทศแบบภูเขา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเป็นระบบ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ ได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- นำเสนอลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักและเห็นความสำคัญของลักษะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพเลียงผาที่กำลังยืนหน้าผาให้นักเรียนดู จากนั้นตั้งคำถาม ดังนี้ ๑) สัตว์ตัวนี้มีชื่อเรียกว่าอะไร ๒) จากภาพ นักเรียนคิดว่าเลียงผาเป็นสัตว์ที่ชอบอาศัยอยู่บริเวณใด ๓) นักเรียนรู้หรือไม่ บริเวณที่ที่จะมีหน้าผานั้นต้องเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบใด ๔) นักเรียนเรียนรู้หรือไม่ว่า ลักษณะภูมิประเทศของแต่แห่งนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพเลียงผาจากนั้นตอบคำถามครู ๑) เลียงผา ๒) บริเวณหน้าผา ๓) ลักษณะภูมิประเทศแบบภูเขา ๔) ไม่รู้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ ได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องภูมิประเทศโดยการอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบซึ่งภูมิประเทศนั้นประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้ ๑) ภูเขา ๒) ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน ๓) ที่ราบ ๔) ที่ลุ่ม ๕) ชายฝั่งทะเล ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมวิเคราะห์ภาพและตอบคำถามเกี่ยวกับภูมิประเทศ	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องภูมิประเทศ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการสอน ๒. นักเรียนเล่นเกมวิเคราะห์ภาพและตอบคำถามเกี่ยวกับภูมิประเทศ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่องภูมิประเทศ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. นำเสนอลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของ ภูมิประเทศ	- นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของลักษะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ	- นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายและสถานที่สำคัญในจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของลักษณะสำคัญของภูมิประเทศแบบต่าง ๆ	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของภูมิประเทศดังต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ภูเขาและที่สูง

๒. ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

๓. ที่ราบ

๔. ที่ลุ่ม

๕. ชายฝั่งทะเล

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลักษณะสำคัญของภูมิประเทศ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของภูมิประเทศดังต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ภูเขาและที่สูง

เป็นพื้นที่สูงที่อยู่รวมกันเป็นเทือก มีป่าไม้ปกคลุม บริเวณหุบเขามีลำห้วยเป็นทางน้ำ

๒. ที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

เป็นบริเวณพื้นที่ที่ต่อจากภูเขาลงมา มีป่าไม้ปกคลุม มีน้ำไหลผ่านส่วนใหญ่จะเป็นคลอง เป็นพื้นที่ที่มีดินตะกอนเนื้อหยาบ

๓. ที่ราบ

เป็นบริเวณที่อยู่ถัดจากที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน เป็นพื้นที่ราบเรียบ มีน้ำไหลผ่านพื้นที่นี้มีทั้งดินตะกอน ทราย ทรายแป้ง ดินร่วน

๔. ที่ลุ่ม

เป็นบริเวณที่อยู่ถัดจากที่ราบ เป็นที่ลุ่มปากแม่น้ำ พื้นที่นี้มีทั้งดินเหนียว ดินโคลน

๕. ชายฝั่งทะเล

บริเวณพื้นที่เป็นชายฝั่งทะเล มีหาดทราย สันทราย เกาะ แหลม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายลักษณะจังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของจังหวัดที่สนใจกับจังหวัดตนเอง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญต่อจังหวัดที่สนใจและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของจังหวัดที่สนใจ

๔. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายภาพ การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตนเอง และจังหวัดที่สนใจ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดมาให้นักเรียนดู เช่น ภาพน้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก ภาพทะเลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี โดยครูใช้คำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนเคยไปเที่ยวน้ำตก ทะเล ถ้ำ หรือไม่ ๒) ทั้ง ๓ ภาพมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในคำตอบ เพื่อเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน	๑. นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดมาให้นักเรียนดู เช่น ภาพน้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก ภาพทะเล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เคยไปเที่ยวน้ำตก/ทะเล/ถ้ำ) ๒) แนวคำตอบ (น้ำตก/ทะเล/ถ้ำ) และถ้ำจะมีลักษณะทางกายภาพแบบภูเขา ส่วนน้ำตกหรือที่เกิดจากลำน้ำไหลผ่านภูมิประเทศที่มีความลาดชัน มีการเปลี่ยนระดับหรือเกิดความแตกต่าง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					ของระดับธารน้ำ น้ำตกอาจไหลตกลงมาจากที่สูงลงที่ต่ำ ทะเลเป็นแหล่งน้ำเค็มขนาดใหญ่ ถ้ำ คือโพรงที่ลึกเข้าไปในภูเขา หรือเป็นช่องที่เป็นโพรงลึกเข้าไปในพื้นดินหรือภูเขา		
๒.	อธิบายลักษณะจังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำข้อมูล ๖ จังหวัดที่อยู่ในภูมิภาคทั้ง ๖ ภูมิภาค มาเป็นจังหวัดตัวอย่าง ได้แก่ ๑) จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเหนือ ๒) จังหวัดจันทบุรี ภาคตะวันออก ๓) จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคกลาง ๔) จังหวัดเพชบุรี ภาคตะวันตก ๕) จังหวัดอุดรธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคใต้	๑. นักเรียนดูข้อมมูลที่ครูนำมาให้ ดูจังหวัดที่อยู่ในภูมิภาคทั้ง ๖ ภูมิภาค ที่เป็นจังหวัดตัวอย่างที่ครูกำหนดให้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนได้ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดนั้นมาให้นักเรียนได้ศึกษาถึงความเหมือนและความแตกต่าง ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรแต่ละจังหวัดที่กำหนดให้และให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุด	๒. นักเรียนได้ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดนั้นถึงความเหมือนและความแตกต่าง ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรแต่ละจังหวัดที่กำหนดให้ และให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุด		
๓.	๒. วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของจังหวัดที่สนใจกับจังหวัดตนเอง	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างมาใช้เพื่อศึกษาในการทำใบงาน ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างมาใช้เพื่อศึกษาในการทำใบงาน ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญต่อจังหวัดที่สนใจและสิ่งแวดล้อมทาง	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ความเหมือน และความแตกต่างกันในจังหวัด	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ความเหมือน และความแตกต่างกันในจังหวัดของ	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ธรรมชาติของจังหวัดที่สนใจ			ของตนเองและจังหวัดที่ตนเองสนใจ ๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้ - แต่ละจังหวัดมีความเหมือนและความแตกต่างขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง	ตนเองและจังหวัดที่ตนเองสนใจ ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นคำถามท้าทาย ดังนี้ - แนวคำตอบ (ลักษณะของภูมิประเทศ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศ)		

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๒) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะจังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของจังหวัดที่สนใจกับจังหวัดตนเอง	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญต่อจังหวัดที่สนใจและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของจังหวัดที่สนใจ	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของจังหวัดของตนเอง และจังหวัดที่สนใจในประเด็นที่กำหนดให้ลงในผังกราฟิก

ประเด็นการวิเคราะห์

๑. ลักษณะภูมิประเทศ ๒. สภาพภูมิอากาศ

๓. แหล่งน้ำที่สำคัญ ๔. พืชพรรณที่สำคัญ

๕. การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

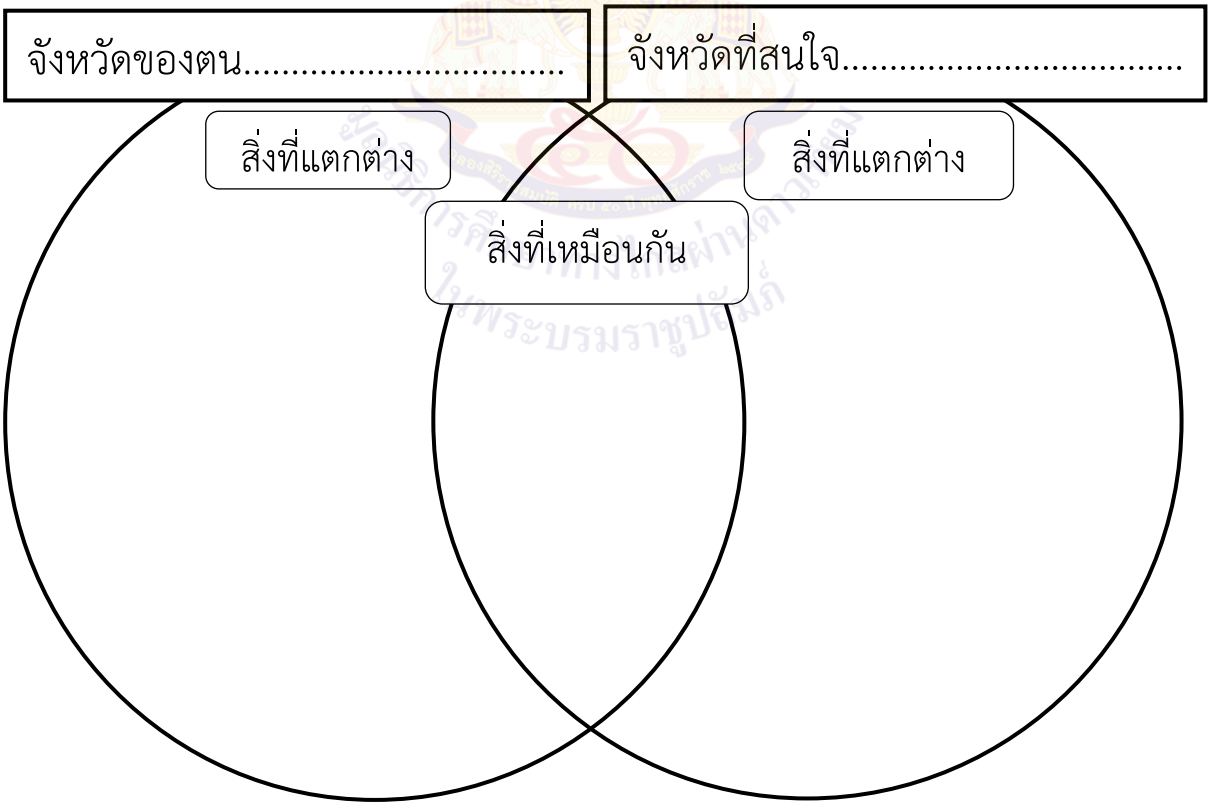

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จังหวัดที่สนใจกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของจังหวัดของตนเองและจังหวัดที่สนใจในประเด็นที่กำหนดให้ลงในผังกราฟิก

ประเด็นการวิเคราะห์

๑. ลักษณะภูมิประเทศ ๒. สภาพภูมิอากาศ

๓. แหล่งน้ำที่สำคัญ ๔. พืชพรรณที่สำคัญ

๕. การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวอย่างคำตอบของนักเรียน

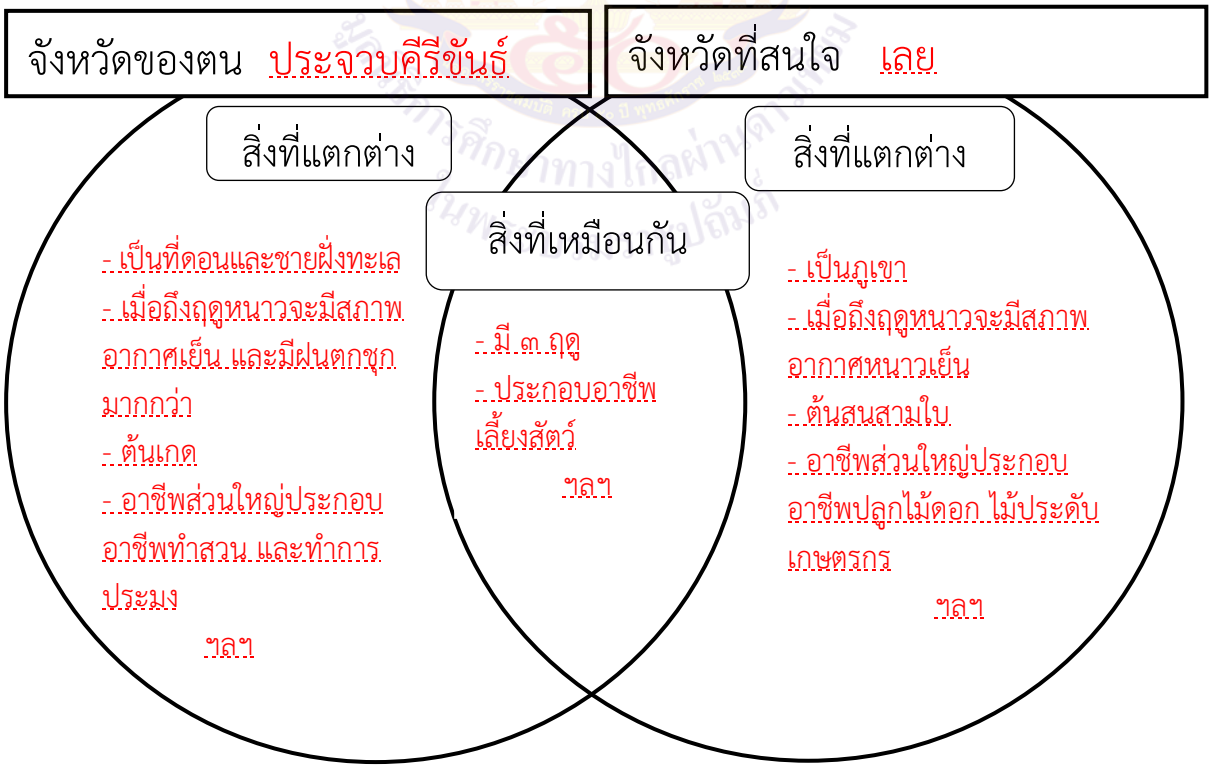

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- รู้และเข้าใจแผนที่กายภาพจังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- สืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของแผนที่กายภาพจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- แผนที่กายภาพจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพแผนที่กายภาพจังหวัดสุพรรณบุรีมาให้นักเรียนดู จากนั้นตั้งคำถามดังนี้ ๑) ภาพนี้คือภาพอะไร ๒) เป็นแผนที่ของจังหวัดอะไร ๓) นักเรียนรู้หรือไม่ว่าภาพนี้คือแผนที่ชนิดใด	๑. นักเรียนดูภาพแผนที่กายภาพจังหวัดสุพรรณบุรี จากนั้นตอบคำถามครู ๑) แผนที่ ๒) จังหวัดสุพรรณบุรี ๓) ไม่รู้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. รู้และเข้าใจแผนที่กายภาพจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องแผนที่กายภาพจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมทั้งอธิบายลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด ที่ตั้งของอำเภอ และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องแผนที่กายภาพจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียน ๒. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. สืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนสืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่ ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด	๑. นักเรียนสืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่ ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒.ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของแผนที่กายภาพจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนเฉลยใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแผนที่กายภาพจังหวัด	๑. นักเรียนเฉลยใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแผนที่กายภาพจังหวัด	- แบบสังเกต	- การสังเกต

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจแผนที่กายภาพจังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นลักษณะทางภายภาพในแผนที่	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของแผนที่กายภาพจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูแผนที่กายภาพจังหวัด แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

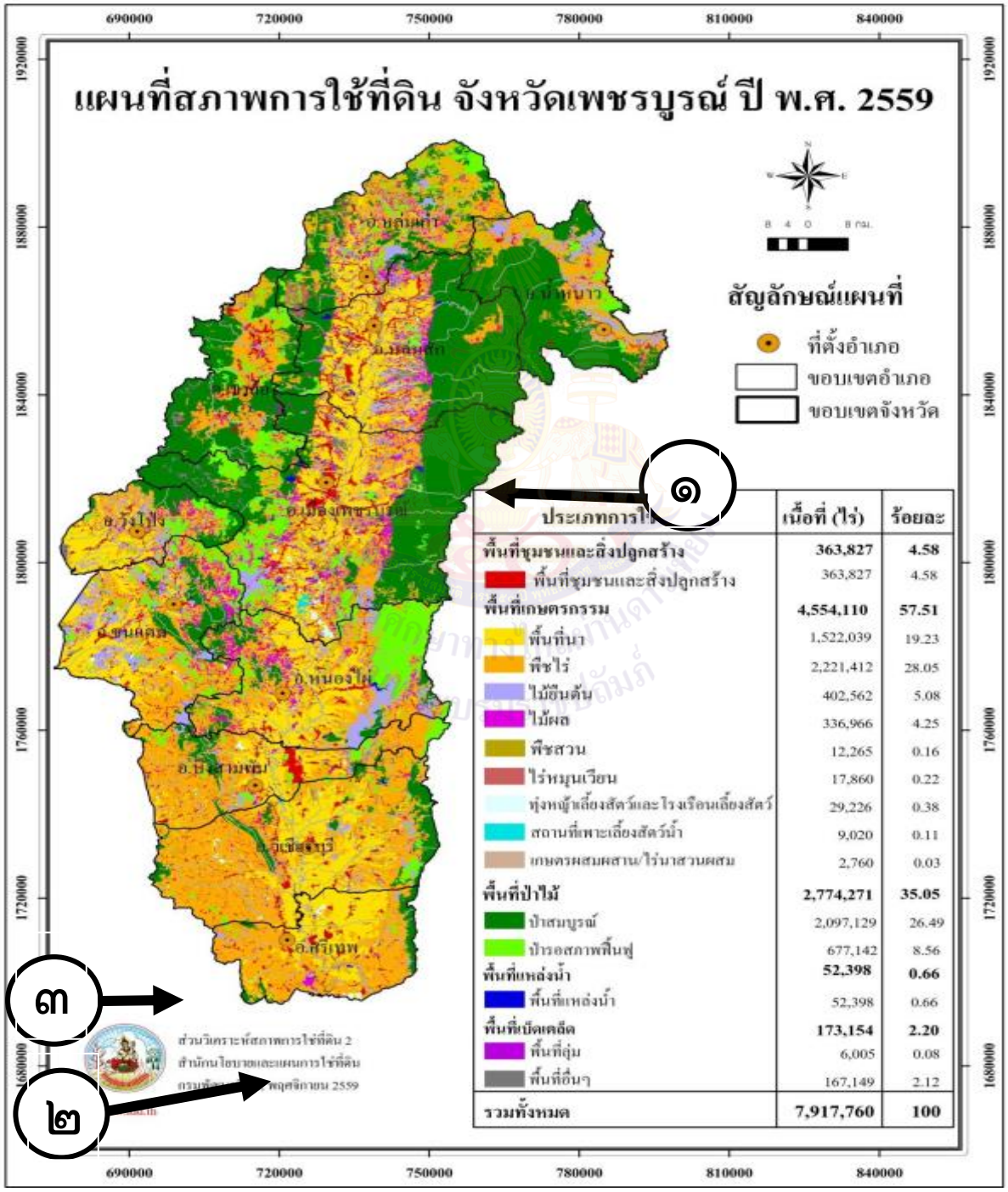

ที่มาของภาพ : http://www1.ldd.go.th/WEB_PSD/Employee%20Assessment/wean/pch/pch46/2.pdf

๑. จากภาพเป็นแผนที่ของจังหวัดใด

ตอบ _____

๒. จากภาพเป็นแผนที่เกี่ยวกับอะไร

ตอบ _____

๓. หมายเลข ๑ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ _____

๔. หมายเลข ๒ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ _____

๕. หมายเลข ๓ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ _____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง แผนที่กายภาพจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูแผนที่กายภาพจังหวัด แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

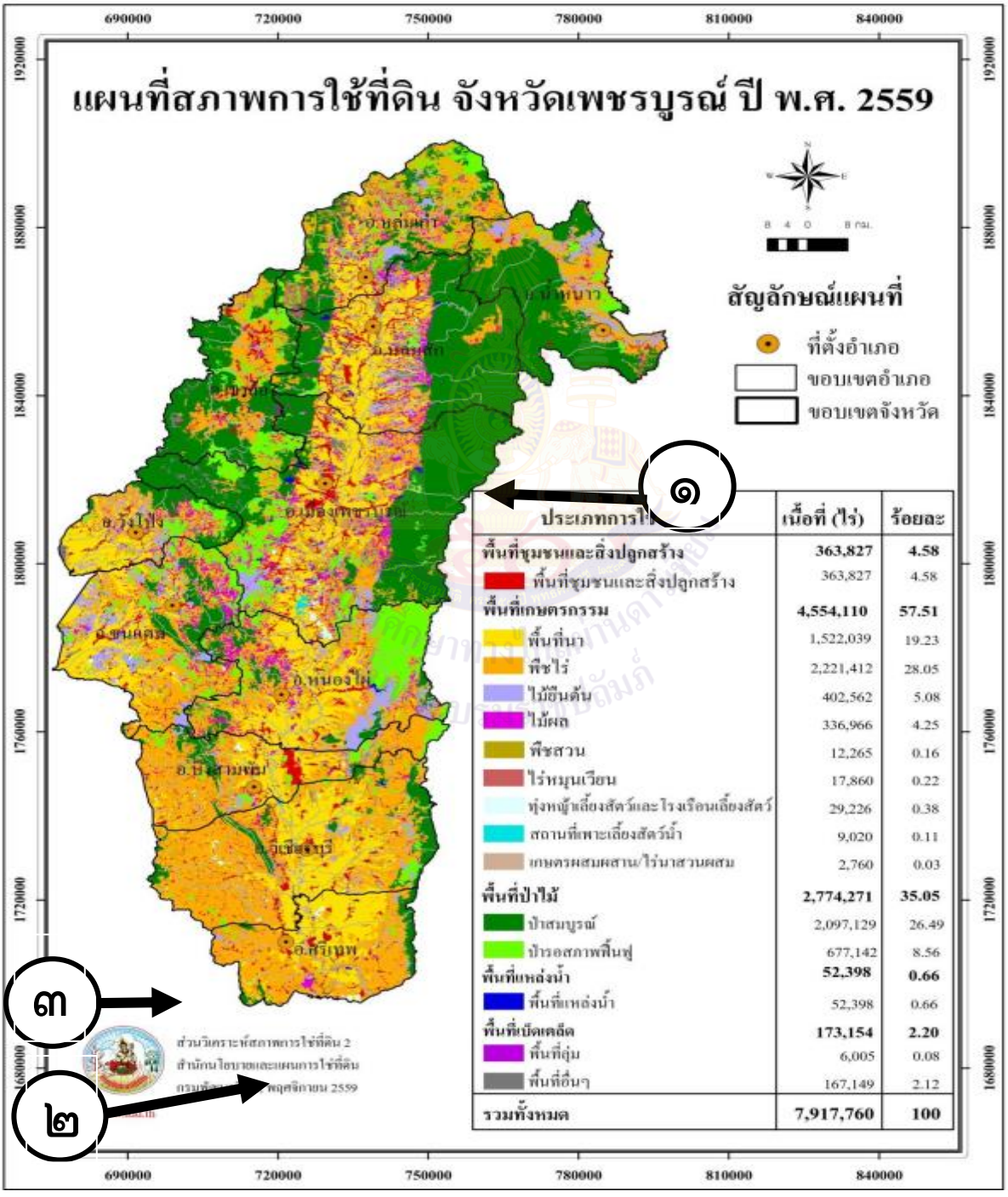

ที่มาของภาพ : http://www1.ldd.go.th/WEB_PSD/Employee%20Assessment/wean/pch/pch46/2.pdf

๑. จากภาพเป็นแผนที่ของจังหวัดใด

ตอบ จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. จากภาพเป็นแผนที่เกี่ยวกับอะไร

ตอบ แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดเพชรบูรณ์

๓. หมายเลข ๑ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ ป่าสมบูรณ์

๔. หมายเลข ๒ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ พื้นที่ลุ่ม

๕. หมายเลข ๓ คือหมายเลขของข้อมูลพื้นที่ใด

ตอบ พืชไร่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- รู้และเข้าใจแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมาให้นักเรียนดู จากนั้นตั้งคำถาม ดังนี้ ๑) ภาพนี้คือภาพอะไร ๒) สถานที่นี้ชื่ออะไร ๓) นักเรียนรู้หรือไม่ว่า “อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน” มีแหล่งทรัพยากรอะไรบ้าง	๑. นักเรียนดูภาพอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จากนั้นตอบคำถามครู ๑) ป่าไม้ เขื่อน ๒) อุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน ๓) ไม่รู้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. รู้และเข้าใจแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบการสอน ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบ โดยการวิเคราะห์จากภาพ	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ๒. นักเรียนเล่นเกม เลือกตอบโดยการวิเคราะห์จากภาพ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. สืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนสืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. นักเรียนสืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒.ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๑. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัดตนเอง

๑) ชื่อจังหวัด_____

๒) แหล่งทรัพยากร

- ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ _____
- ทรัพยากรน้ำ ได้แก่ _____

๓) สถานที่สำคัญ

๓.๑) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (บอกมา ๓ สถานที่)

๑) _____

๒) _____

๓) _____

๓.๒) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (บอกมา ๓ สถานที่)

๑) _____

๒) _____

๓) _____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัดตนเอง

๑) ชื่อจังหวัด_____

๒) แหล่งทรัพยากร

- ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ _____
- ทรัพยากรน้ำ ได้แก่ _____

๓) สถานที่สำคัญ

๓.๑) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (บอกมา ๓ สถานที่)

๑) _____

๒) _____

๓) _____

๓.๒) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (บอกมา ๓ สถานที่)

๑) _____

๒) _____

๓) _____

คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- รู้และเข้าใจภูมิลักษณ์ของจังหวัด

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิลักษณ์ของจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการตั้งคำถาม ดังนี้ ๑) “ทิศเหนือติดต่อกับประเทศพม่าและลาว ทิศใต้ติดต่อกับภาคกลาง ทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศลาว ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่า” จากคำพูดที่กล่าวมา คือภาคใดของประเทศไทย ๒) จากคำถามข้างต้น นักเรียนคิดว่าเราจะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใด	๑. นักเรียนตอบคำถามครู ๑) แนวคำตอบ (ภาคเหนือ) ๒) แนวคำตอบ (ภูมิลักษณ์ของจังหวัด)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. รู้และเข้าใจภูมิลักษณ์ของจังหวัด	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องภูมิลักษณ์ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคใต้ พร้อมทั้ง	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องภูมิลักษณ์ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคใต้	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ยกตัวอย่างประกอบการสอน ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบลักษณะภูมิลักษณ์โดยการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูนำเสนอ	๒. นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบลักษณะภูมิลักษณ์โดยการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูนำเสนอ		
๓.	๒. วิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพ	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิลักษณ์ของจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจากการเฉลยใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนคิดว่าภูมิลักษณ์ในจังหวัดของนักเรียนเด่นเรื่องอะไร	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปจากการเฉลยใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่า (รู้สึกว่าในจังหวัดมีลักษณะภูมิลักษณ์ที่ดีและโดดเด่น และคิดว่าภูมิลักษณ์ในจังหวัดของตนเองเด่นเรื่องชายฝั่งทะเลที่สวยงาม)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด

๒) ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจภูมิลักษณ์ของจังหวัด	-การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิลักษณ์ของจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพที่ครูกำหนดให้ และตอบคำถาม

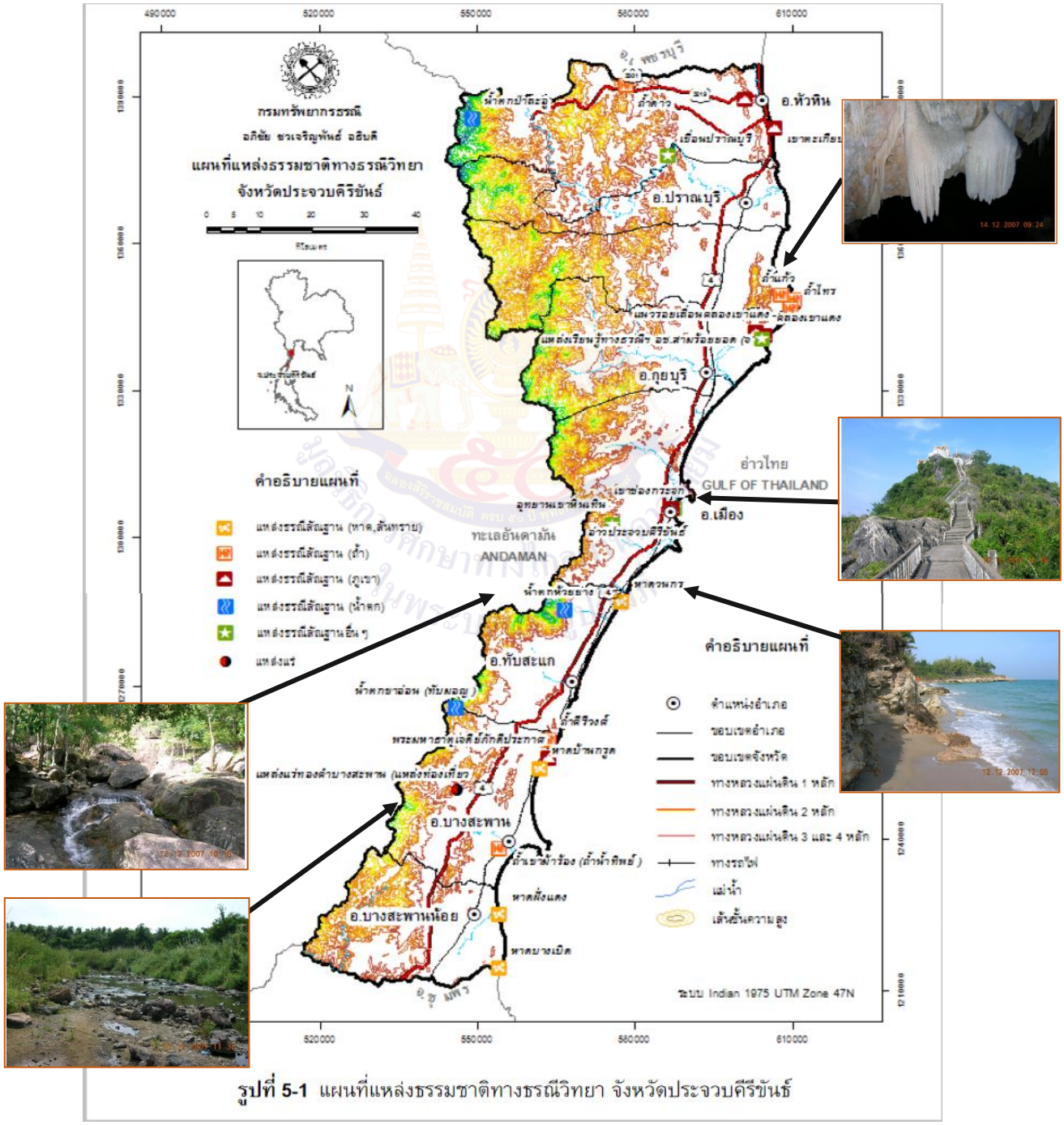

รูปที่ 5-1 แผนที่แหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มาของภาพ : http://www.dmr.go.th/download/digest/Prajuab.pdf

๑. ภูมิประเทศหลักของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอย่างไร

☐ ภูเขาและชายฝั่งทะเล ☐ ภูเขาและแอ่งที่ราบ

๒. ภูมิลักษณ์หรือลักษณะเด่นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

.....

.....

.....

๓. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตอนล่างเป็นภูมิลักษณ์แบบใด

☐ ชายฝั่งทะเล ☐ แอ่งที่ราบ

๔. ประชากรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้างจากภูมิลักษณ์ดังกล่าว

.....

.....

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของจังหวัด
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพที่ครูกำหนดให้ และตอบคำถาม

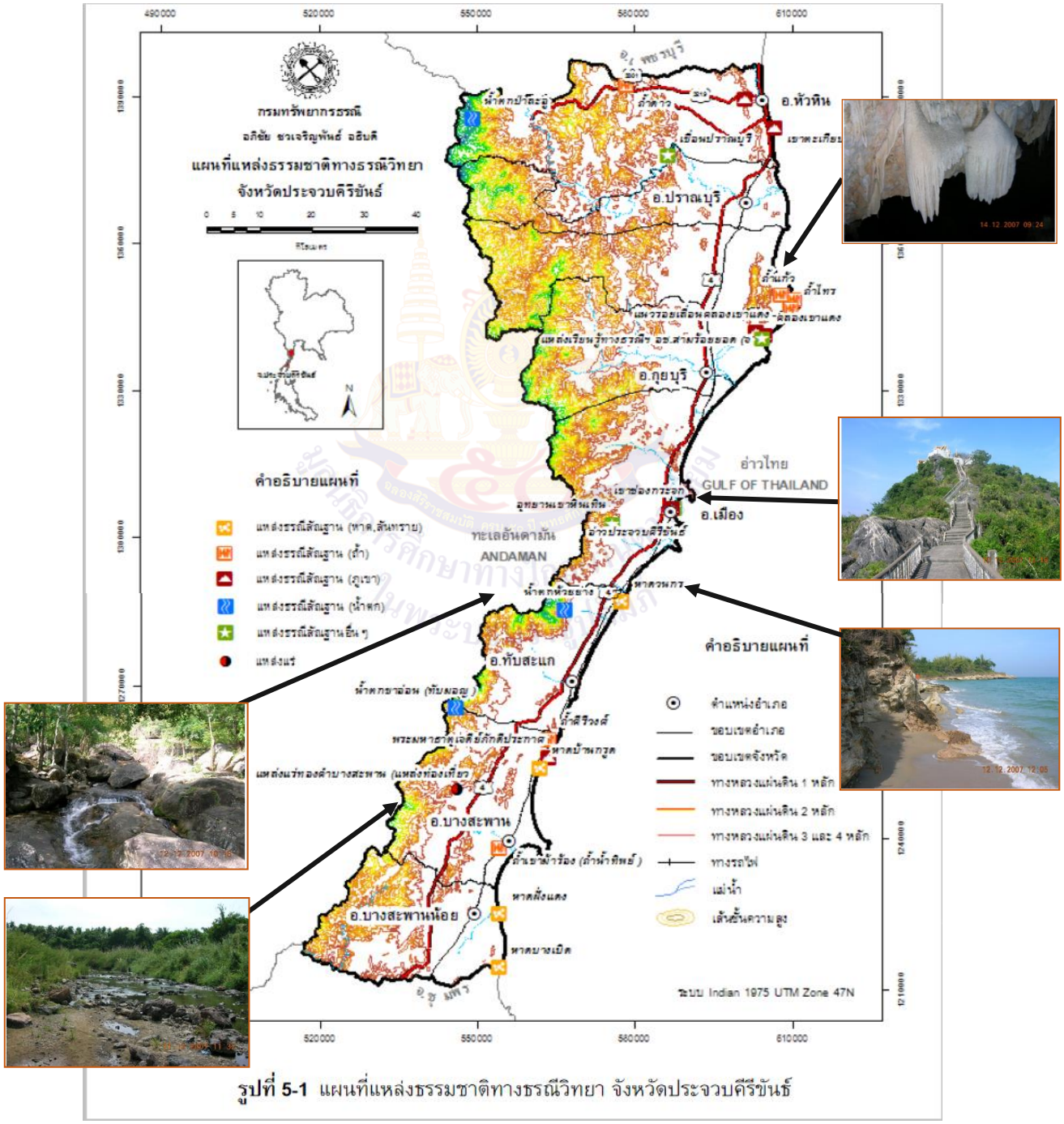

รูปที่ 5-1 แผนที่แหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มาของภาพ : http://www.dmr.go.th/download/digest/Prajuab.pdf

๑. ภูมิประเทศหลักของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอย่างไร

☑ ภูเขาและชายฝั่งทะเล ☐ ภูเขาและแอ่งที่ราบ

๒. ภูมิลักษณ์หรือลักษณะเด่นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ถ้ำ ภูเขา น้ำตก ชายหาด แหล่งแร่ทองคำ

๓. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตอนล่างเป็นภูมิลักษณ์แบบใด

☑ ชายฝั่งทะเล ☐ แอ่งที่ราบ

๔. ประชากรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สามารถประกอบอาชีพอะไร

ได้บ้างจากภูมิลักษณ์ดังกล่าว

ทำการประมง ขุดแร่ทองคำ ทำพืชไร่

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ

๔. สาระการเรียนรู้

- รูปถ่ายทางอากาศ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำรูปถ่ายทางอากาศมาให้นักเรียนดู จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ ๑) นักเรียนคิดว่าภาพนี้คือภาพอะไร ๒) นักเรียนคิดว่าภาพนี้ถ่ายโดยวิธีการใด ๓) นักเรียนรู้หรือไม่ว่าภาพนี้มีชื่อเรียกว่าอะไร ๔) นักเรียนอยากรู้หรือไม่ว่า รูปถ่ายทางอากาศมีความสำคัญอย่างไร มีประโยชน์อย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนดูรูปถ่ายทางอากาศ จากนั้นตอบคำถามครู ๑) แนวคำตอบ (ภาพเมืองของจังหวัดนครปฐม) ๒) แนวคำตอบ (ถ่ายโดยโดรน) ๓) แนวคำตอบ (รูปถ่ายทางอากาศ) ๔) แนวคำตอบ (อยากรู้)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องรูปถ่ายทางอากาศ โดยการอธิบาย พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งเรื่องรูปถ่าย	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่องรูปถ่ายทางอากาศ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ทางอากาศมีหัวข้อดังต่อไปนี้ ๑) มารู้จักรูปถ่ายทางอากาศ ๒) ประเภทของรูปถ่ายทางอากาศ ๓) ประโยชน์ของประเภทของรูปถ่ายทางอากาศ ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบจากการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูกำหนด	๒. นักเรียนเล่นเกม เลือกตอบจากการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูกำหนด		
๓.	๒. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศ ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ	๑. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศ ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับรูปถ่ายทางอากาศ	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับรูปถ่ายทางอากาศ	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ

๒) ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพรูปถ่ายทางอากาศ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของรูปถ่ายทางอากาศ	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูรูปถ่ายทางอากาศ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/

๑. ลักษณะทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น มีอะไรบ้าง

_____

_____

๒. ลักษณะทางกายภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีอะไรบ้าง

_____

_____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง รูปถ่ายทางอากาศ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูรูปถ่ายทางอากาศ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/

๑. ลักษณะทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น มีอะไรบ้าง

บ้าน ถนน ตึก วัด รถยนต์ รถมอเตอร์ไซค์

๒. ลักษณะทางกายภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีอะไรบ้าง

ต้นไม้ แม่น้ำ ดิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้จังหวัดจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ ของรูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความสำคัญของภาพจากดาวเทียม

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของภาพจากดาวเทียม

๔. สาระการเรียนรู้

- ภาพถ่ายจากดาวเทียมเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพจากดาวเทียมมาให้นักเรียนดู จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ ๑) นักเรียนคิดว่าภาพนี้คือภาพอะไร ๒) นักเรียนคิดว่าภาพนี้ถ่ายโดยวิธีการใด ๓) นักเรียนรู้หรือไม่ว่าภาพนี้มีชื่อเรียกว่าอะไร ๔) นักเรียนอยากรู้หรือไม่ว่า รูปถ่ายทางอากาศมีความสำคัญอย่างไร มีประโยชน์อย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนดูรูปถ่ายทางอากาศ จากนั้นตอบคำถามครู ๑) แนวคำตอบ (ภาพประเทศไทย) ๒) แนวคำตอบ (ถ่ายโดยดาวเทียม) ๓) แนวคำตอบ (ภาพจากดาวเทียม) ๔) แนวคำตอบ (อยากรู้)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ภาพจากดาวเทียม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกความสำคัญของภาพจากดาวเทียม	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำเสนอความรู้เรื่องภาพจากดาวเทียม โดยการอธิบาย พร้อมทั้ง	๑. นักเรียนเรียนรู้เรื่อง ภาพจากดาวเทียม พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียน	- สื่อ PowerPoint เรื่อง ภาพจาก	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งเรื่องภาพจากดาวเทียมมีหัวข้อดังต่อไปนี้ ๑) มารู้จักภาพจากดาวเทียม ๒) ชนิดของดาวเทียม ๓) ประโยชน์ของประเภทของภาพจากดาวเทียม ๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบจากการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูกำหนด	๒. นักเรียนเล่นเกมเลือกตอบจากการวิเคราะห์จากภาพและข้อความที่ครูกำหนด	ดาวเทียม	
๓.	๒. วิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม	๑. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญภาพจากดาวเทียม	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภาพจากดาวเทียม	๑. นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภาพจากดาวเทียม	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ภาพจากดาวเทียม

๒) ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของภาพจากดาวเทียม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิลักษณ์ของจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพจากดาวเทียม แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

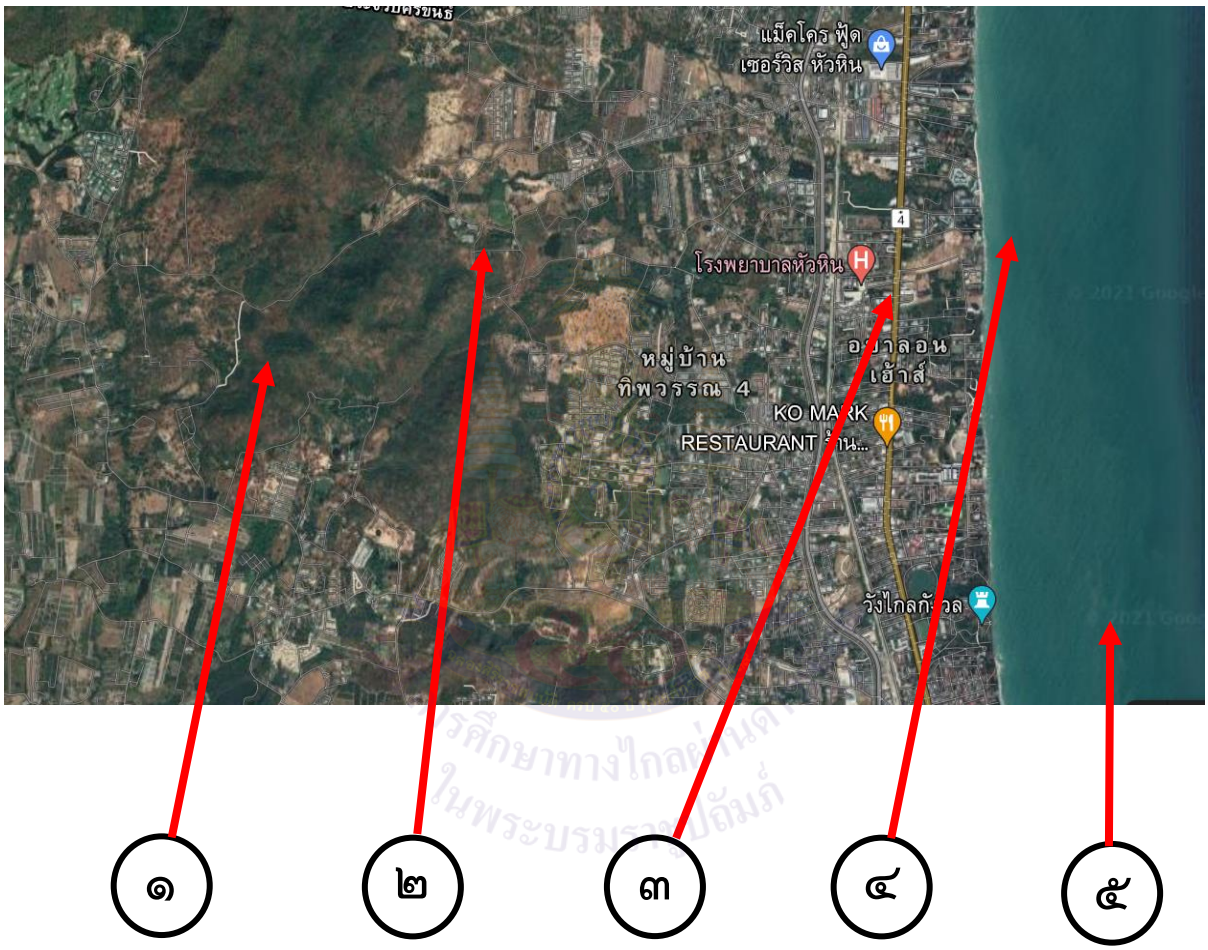

หมายเลข ๑ คือ _____

หมายเลข ๒ คือ _____

หมายเลข ๓ คือ _____

หมายเลข ๔ คือ _____

หมายเลข ๕ คือ _____

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ภาพจากดาวเทียม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพจากดาวเทียม แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

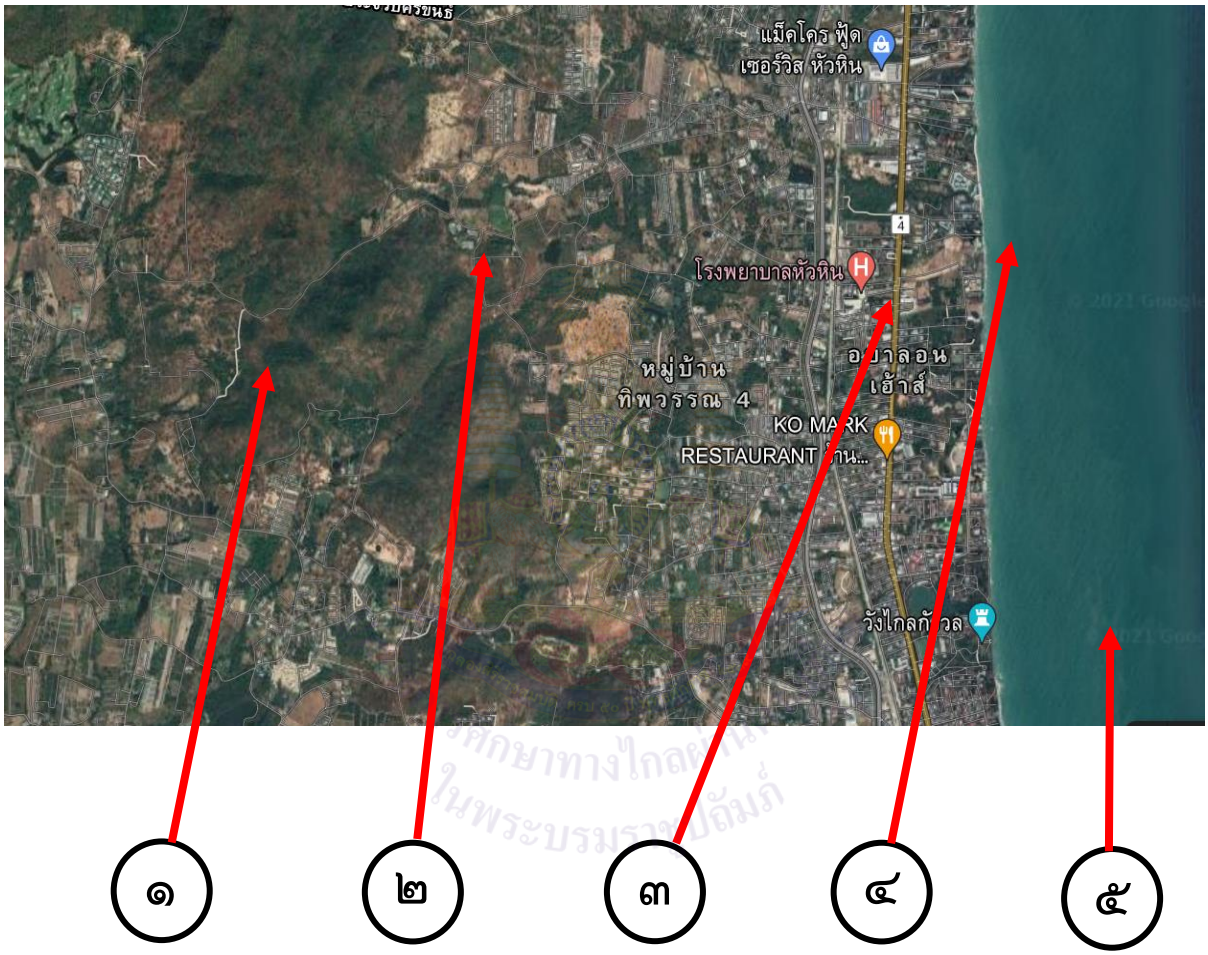

หมายเลข ๑ คือ ภูเขา

หมายเลข ๒ คือ พื้นที่เพาะปลูก

หมายเลข ๓ คือ ถนน

หมายเลข ๔ คือ ชายหาด

หมายเลข ๕ คือ ทะเล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่มีศักยภาพ ได้แก่ แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม ที่สามารถแสดงข้อมูลและสาระทางพื้นที่ของจังหวัดได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศ และประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด จำนวน ๑๖ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม Yes or No ? เพื่อทบทวนบทเรียนในชั่วโมงที่แล้ว โดยครูมีคำถาม ดังนี้ ๑) แผนที่เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ช่วยทำให้นักเรียนทราบลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่ได้ (Yes or No) ๒) รูปถ่ายบ่งบอกถึงความดีของผู้คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ (Yes or No) ๓) รูปถ่ายจะแสดงลักษณะภูมิประเทศต่าง ๆ เช่น ภูเขา น้ำตก ชายฝั่งทะเล ฯลฯ (Yes or No)	๑. นักเรียนร่วมทำกิจกรรมตามความรู้เดิม โดยมีแนวคำตอบ ดังนี้ ๑) Yes ๒) No ๓) Yes	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔) แผนที่เกิดจากการถ่ายรูปทางอากาศด้วยวิธีนำกล้องถ่ายรูปติดกับอากาศยานที่บินไปเหนือภูมิประเทศภายในจังหวัดนั้น ๆ	๔) No		
๒.	๑. บอกความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ โดยการอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้เกี่ยวกับแผนที่และรูปถ่ายในการสืบค้นข้อมูลในจังหวัด และให้นักเรียนเลือกตอบว่าเป็นแผนที่หรือรูปถ่าย ๓. ครูนำประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายมาให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อการสืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	๑. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ๒. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ โดยการอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้เกี่ยวกับแผนที่และรูปถ่ายในการสืบค้นข้อมูลในจังหวัด และเลือกตอบ ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายในการสืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. นำเสนอแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด ทำลงในใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด ทำลงในใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้แผนที่ และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอแผนผังความคิดในใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และแผนที่กับรูปถ่ายมีความสำคัญอย่างไรกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	๑. นักเรียนนำเสนอแผนผังความคิดในใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่า (รู้สึกว่าแผนที่และรูปถ่ายมีประโยชน์กว่าที่เราคิด จะนำแผนที่และรูปถ่ายไปใช้โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพยากร	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด	เพราะจะได้ทราบว่าทรัพยากรเปลี่ยนแปลงอย่างไร และจะได้หาวิธีแก้ไขหรืออนุรักษ์ทรัพยากรนั้น) ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย

๒) ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความแตกต่างของแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลจังหวัดลงในแผนภาพความคิด

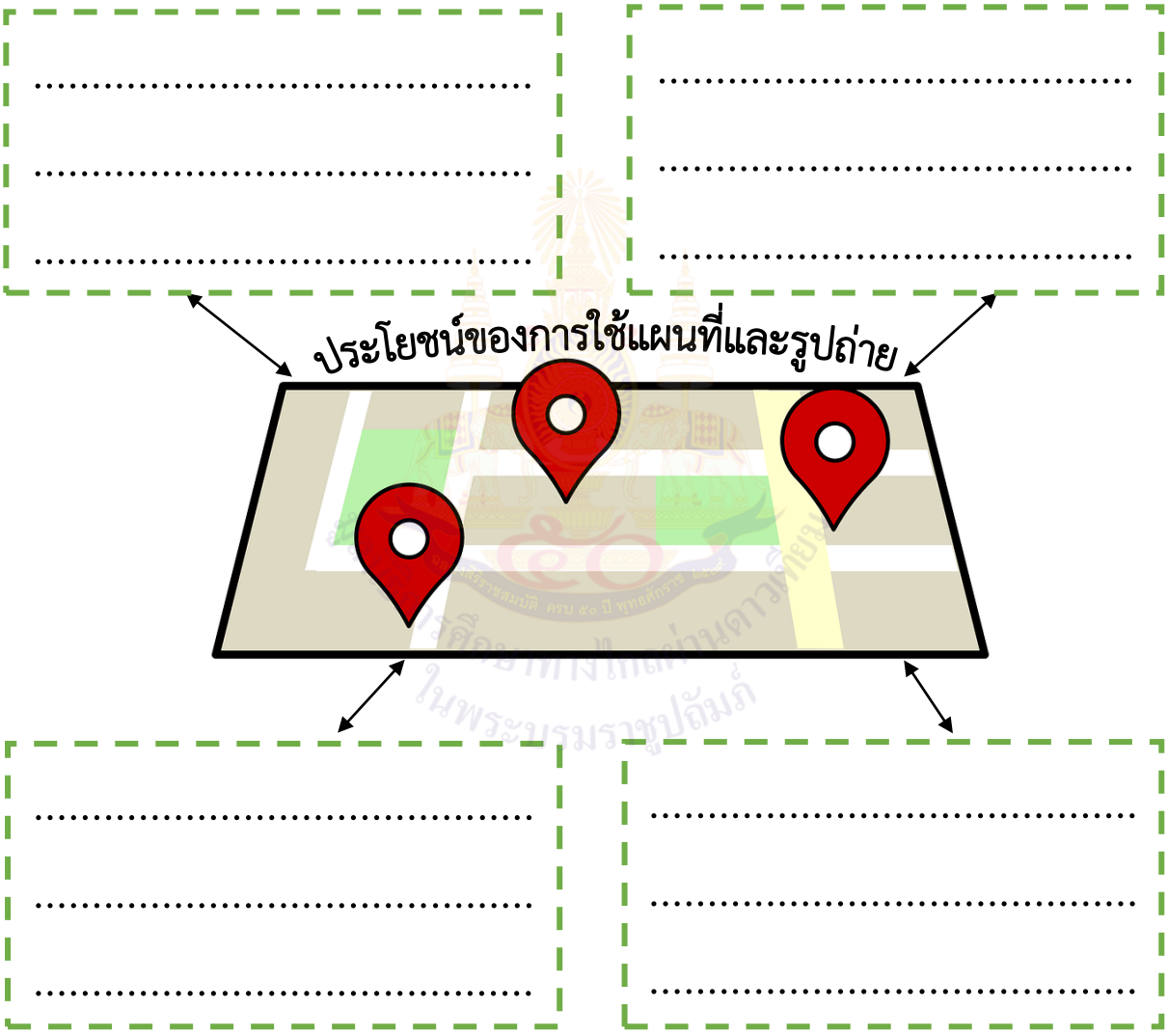

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/illustrations/แผนที่-สถานที่ตั้ง-นำทาง-สัญลักษณ์-๕๒๕๓๔๙

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๖ เรื่อง ประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง โยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่าย
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลจังหวัด ลงในแผนภาพความคิด

ให้ข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

ทำให้ได้ข้อมูลถูกต้อง และประหยัดเวลาในการสำรวจพื้นที่จริง

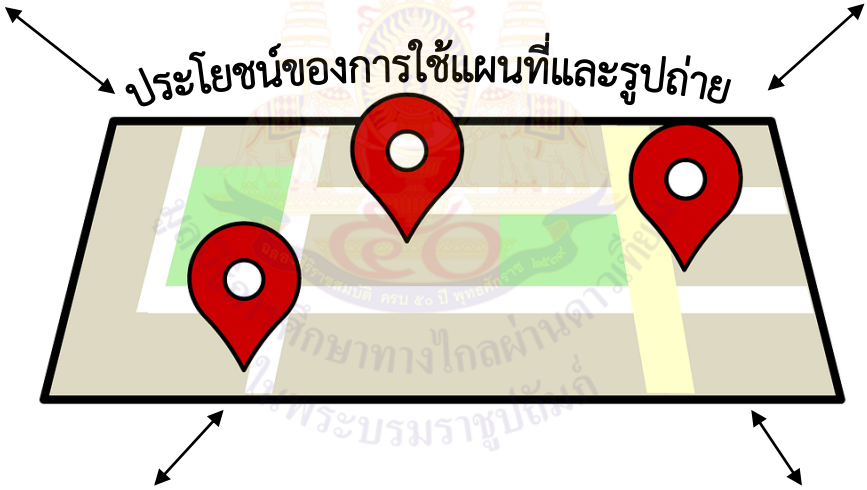

ช่วยให้ทราบถึงที่ตั้งของอำเภอ ภูเขา แม่น้ำ และสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น

ช่วยให้เข้าใจลักษณะภูมิประเทศซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/illustrations/แผนที่-สถานที่ตั้ง-นำทาง-สัญลักษณ์-๕๒๕๓๔๙

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

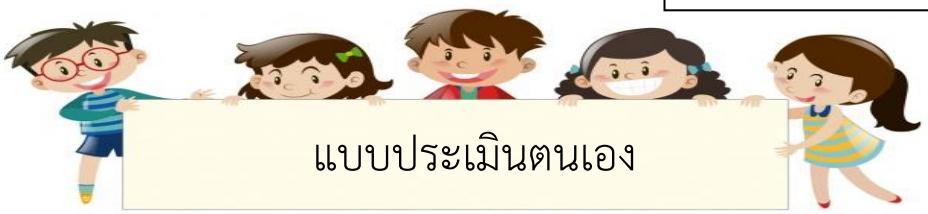

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพจังหวัด

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. ใช้แผนที่ศึกษาข้อมูลของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	☆☆☆☆☆
๒. ใช้รูปถ่ายวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	☆☆☆☆☆
๓. จำแนกปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดที่กำหนดให้ได้	☆☆☆☆☆
๔. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในจังหวัด	☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพกับอาชีพของประชากรในจังหวัด	☆☆☆☆☆
๖. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่	☆☆☆☆☆
๗. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตกับลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติได้	☆☆☆☆☆
๘. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดที่กำหนดให้	☆☆☆☆☆
๙. นำเสนอลักษณะทางกายภาพและสถานที่สำคัญในจังหวัดที่กำหนดให้	☆☆☆☆☆
๑๐. วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของจังหวัดที่สนใจกับจังหวัดตนเอง	☆☆☆☆☆
๑๑. สืบค้นลักษณะทางกายภาพในแผนที่ได้	☆☆☆☆☆
๑๒. สืบค้นแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด	☆☆☆☆☆
๑๓. วิเคราะห์ภูมิลักษณ์ของจังหวัดจากแผนที่กายภาพ	☆☆☆☆☆
๑๔. วิเคราะห์ลักษณะกายภาพรูปถ่ายทางอากาศได้	☆☆☆☆☆
๑๕. วิเคราะห์ภาพจากดาวเทียม	☆☆☆☆☆
๑๖. นำเสนอแผนผังความคิดประโยชน์ของการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน.....
☆☆ จำนวน.....
☆☆☆ จำนวน.....
☆☆☆☆ จำนวน.....
☆☆☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ
☐ มีสมาธิในการเรียน
☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด
☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔
ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑๐ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ป.๔/๓ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม
๒) สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเอง
๓) อิทธิของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม
๔) การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
๕) สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์
๖) สาเหตุของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
๗) สาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน
๘) ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเอง
๙) การจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง
๑๐) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) จำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในจังหวัด
๒) นำเสนอภาพการแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต
๓) นำเสนอสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์
๔) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน
๕) วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์
๖) นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร

๗) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน
๘) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร
๙) วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อม
๑๐) นำเสนอสิ่งแวดล้อมในฝันและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม
๒) ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต
๓) เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๔) เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน
๕) เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์
๖) เห็นความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
๗) เห็นความสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน
๘) เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร
๙) ตระหนักถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์
๑๐) ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่และทรัพยากรธรรมชาติให้เหลือใช้

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ ใฝ่เรียนรู้
๕.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร
๙) ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม
๑๐) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่อง รายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้อง ไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- จำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในจังหวัดได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

๔. สาระการเรียนรู้

- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางสังคม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๓ มีจิตสาธารณะ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยให้นักเรียนดูภาพแม่น้ำมีสะพานแล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตั้งคำถามจุดประกาย ดังนี้ ๑) ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพอะไร ๒) เป็นภาพสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ๓) สิ่งใดเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สิ่งใดที่มนุษย์สร้างขึ้น ๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมจากคำถามเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนจึงตั้งคำถาม ดังนี้ - นักเรียนทราบความหมายของสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ภาพแม่น้ำมีสะพาน และร่วมกันวิเคราะห์พร้อมตอบคำถามจุดประกาย ๑) แนวคำตอบ แม่น้ำและสะพาน ๒) แนวคำตอบ ไม่มีชีวิต ๓) แนวคำตอบ แม่น้ำเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่วนสะพานเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ๒. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมและตอบคำถาม ดังนี้ - ทราบ/ไม่ทราบ (สิ่งแวดล้อมคือสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ๒. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้าง ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกมตอบคำถาม ดูภาพและตอบว่าภาพนั้นคือสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ๒. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้าง ๓. นักเรียนเล่นเกมด้วยการดูภาพและตอบว่าภาพนั้นคือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. จำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในจังหวัดได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนจับคู่ ๒. ให้นักเรียนร่วมกันจำแนกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)	๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ๒. นักเรียนร่วมกันจำแนกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูสุ่มนักเรียนโดยใช้ธงสีออกมานำเสนอใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) หน้าชั้นเรียน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติกับสังคมไทย ๓. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะนำไปใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม	๑. นักเรียนที่ครูสุ่มโดยใช้ธงสีออกมานำเสนอ ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑) หน้าชั้นเรียน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติกับสังคมไทย ๓. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง (รู้สึกอยากจะรักษาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง) และจะนำไปใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม (ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมในจังหวัด เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)

๒) ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑ สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันจำแนกคำที่กำหนดให้ และเลือกใส่ให้ตรงกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้ถูกต้อง

ความเชื่อ	สัตว์ป่า	ท้องนา
สะพาน	ศาสนา	แร่
ประเพณี	น้ำค้าง	บ้านเรือน

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

.....

สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

.....

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๑)
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันจำแนกคำที่กำหนดให้ และเลือกใส่ให้ตรงกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้ถูกต้อง

ความเชื่อ	สัตว์ป่า	ท้องนา
สะพาน	ศาสนา	แร่
ประเพณี	น้ำค้าง	บ้านเรือน

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สัตว์ป่า แร่ น้ำค้าง

สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

ท้องนา สะพาน บ้านเรือน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเองได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอภาพการแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต

๔. สาระการเรียนรู้

- สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตที่ทำให้เกิดประเพณี ๔ ภาค

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๓ มีจิตสาธารณะ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึบซับถึงการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒) เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ มาให้นักเรียนดูและวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมดังกล่าว ๒. ครูตั้งคำถามจากการดูภาพดังนี้ ๑) ในจังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่มีประเพณีอะไรบ้าง ๒) คนในจังหวัดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไรบ้าง	๑. นักเรียนดูเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ และวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมดังกล่าว ๒. นักเรียนตอบคำถามจากการดูภาพ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประเพณีงานขึ้นเขาห่มพระ ๒) แนวคำตอบ ทำไร่ สับปะรด และทำการประมง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒) ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเองได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและประเพณี	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการความหมายของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนดูสถานการณ์จากครูแสดงบทบาทสมมติประเพณี ๔ ภาค พร้อมเสนออิทธิพลของการเกิดประเพณี ๓. ครูตั้งประเด็นคำถามจากการดูสถานการณ์ ดังนี้ - ให้นักเรียนยกตัวอย่างประเพณี พร้อมอธิบายอิทธิพลจากอะไร	๒. นักเรียนดูสถานการณ์จากครูแสดงบทบาทสมมติประเพณี ๔ ภาค และฟังอิทธิพลของการเกิดประเพณี ๓. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากการดูสถานการณ์ ดังนี้ - ประเพณีแห่นางแมวเพราะภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้งจึงส่งผลให้มีประเพณีขึ้นมาเพื่อขอฝน	๒. แบบสังเกต ๓. สถานการณ์จากครูแสดงบทบาทสมมติประเพณี ๔ ภาค	
๓.	๒. นำเสนอภาพการแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความหมาะสมของชั้นเรียน ๒. ครูให้นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเองและเขียนบรรยายภาพ แสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความหมาะสมของชั้นเรียน ๒. นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเองและเขียนบรรยายภาพ แสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตลงในใบงานที่ ๒ เรื่องสิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลให้เกิดประเพณีในจังหวัด ๓. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรให้สิ่งแวดล้อมและประเพณียังคงอยู่ต่อไป	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลให้เกิดประเพณีในจังหวัด ๓. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง (รู้สึกอยากจะรักษาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง) และอยากจะรักษาสืบสานประเพณีที่เกิดขึ้นในจังหวัดไว้ให้คงอยู่ในสังคมต่อไป)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)

๒) สถานการณ์จากครูแสดงบทบาทสมมติประเพณี ๔ ภาค

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของจังหวัดตนเอง	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอภาพการแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่องสิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกภาพที่แสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตพร้อมอธิบาย

- ติดรูปภาพจังหวัดที่นักเรียนอาศัยแล้วเขียนบรรยาย

- บรรยายลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

.....

.....

- บรรยายวิถีชีวิตที่ส่งผลมาจากลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองที่ทำให้เกิดประเพณี

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมในจังหวัด (๒)
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกภาพที่แสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต พร้อมอธิบาย

ติดรูปภาพจังหวัดที่นักเรียนอาศัยแล้วเขียนบรรยาย

ที่มาของภาพ : https://mgronline.com/local/detail/9620000089205

บรรยายลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา และชายฝั่งทะเล สภาพภูมิอากาศร้อน

บรรยายวิถีชีวิตที่ส่งผลมาจากลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองที่ทำให้เกิดประเพณี

คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำประมง จึงมีประเพณีแห่เรือ ส่งเคราะห์ลงทะเลลอยความทุกข์โศก โรคภัย และสิ่งชั่วร้ายทั้งปวงไปกับตุ๊กตาที่จะนำขึ้นเรือไปลอยทะเล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- นำเสนอสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๔. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พร้อมตั้งคำถามจุดประกาย - จากในภาพ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ?	๑. นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พร้อมตั้งคำถามจุดประกาย - แนวคำตอบ มนุษย์มีการพึ่งพาสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติ ๒. ครูนำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบมาให้นักเรียนทำ โดยให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์ว่าเป็นอิทธิพลจากธรรมชาติแบบใด	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติ ๒. นักเรียนทำร่วมด้วยช่วยตอบ โดยการอ่านสถานการณ์ว่าเป็นอิทธิพลจากธรรมชาติแบบใด	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. นำเสนอสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อช่วยกันทำใบงาน ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ นักเรียนวาดภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และระบายสี	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อช่วยกันทำใบงาน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ นักเรียนวาดภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และระบายสี	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม	๑. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๓ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และระบายสีให้สวยงาม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และระบายสีให้สวยงาม

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบันได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบันได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน

๔. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนดูภาพบ้านเรือนในอดีต และบ้านเรือนปัจจุบัน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมว่าภาพดังกล่าวมีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพบ้านเรือนในอดีต และบ้านเรือนปัจจุบัน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมว่าภาพดังกล่าวมีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างไร	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบันได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๑) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในอดีตและปัจจุบัน ๒) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบัน ๓) สิ่งแวดล้อมทางสังคมในอดีตและปัจจุบัน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๑) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในอดีตและปัจจุบัน ๒) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบัน ๓) สิ่งแวดล้อมทางสังคมในอดีตและปัจจุบัน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมดูภาพอดีตสู่ปัจจุบัน โดยให้นักเรียนตอบว่าภาพที่นักเรียนดูเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแบบใด โดยมีตัวเลือก ดังนี้ ๑) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ๓) สิ่งแวดล้อมทางสังคม	๒. นักเรียนทำกิจกรรมดูภาพอดีตสู่ปัจจุบัน และตอบว่าภาพที่นักเรียนดูเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแบบใด		
๓.	๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบันได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แตกต่างกัน ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน ทำลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑. นักเรียนรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แตกต่างกัน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เกิดประโยชน์ในสังคม (รู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากในอดีตไปมาก ต้องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

ด้าน	อดีต	ปัจจุบัน
๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	....	....
๒. สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม	....	....
๓. สิ่งแวดล้อมทางสังคม	....	....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน

ด้าน	อดีต	ปัจจุบัน
๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	- มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ไม่มีสารเคมีทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย	- น้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร และมีน้ำเน่าเสียจากการใช้สารเคมี
๒. สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม	- มีความเชื่อเรื่องประเพณีและมีการปฏิบัติกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้	- ขาดความเชื่อ ไม่ปฏิบัติตามประเพณีที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้
๓. สิ่งแวดล้อมทางสังคม	- มีการปลูกบ้านเรือนโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่เป็นไม้	- มีการใช้หิน ปูน และเหล็กปลูกบ้านเรือน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์

๔. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนดูสถานการณ์บทบาทสมมติที่ครูแสดงเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยและทิ้งขยะไม่ลงถังทำให้ขยะนั้นถูกพัดลงไปในน้ำจนทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามจากการดูสถานการณ์ ๑) หากมีคนปฏิบัติตามเหตุการณ์สถานการณ์จะส่งผลกระทบต่อใคร ๒) ในชุมชนของนักเรียนมีการกระทำแบบสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	๑. นักเรียนดูสถานการณ์บทบาทสมมติที่ครูแสดงเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยและทิ้งขยะไม่ลงถังทำให้ขยะนั้นถูกพัดลงไปในน้ำจนทำให้เกิดนำเน่าเสีย ๒. นักเรียนตอบประเด็นคำถามจากการดูสถานการณ์ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมนั้นทุกคน) ๒) แนวคำตอบ (มี/ไม่มี ไม่มีเพราะในชุมชนมีการรณรงค์ไม่ให้ทิ้งขยะในที่ห้ามทิ้ง มีรถเก็บขยะมาเก็บขยะในที่ส่วนของชุมชนตั้งไว้)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๒. บอกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมความเปลี่ยนแปลงโดยการกระทำของมนุษย์ โดยให้นักเรียนดูภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยการกระทำของมนุษย์และตอบคำถามครูว่าเป็นภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติอะไรบ้าง ๓. ครูให้นักเรียนศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของมนุษย์จากภาพที่คุณครูนำมาให้นักเรียนดู ๔. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ ๒. นักเรียนทำกิจกรรมความเปลี่ยนแปลงโดยการกระทำของมนุษย์ โดยการดูภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยการกระทำของมนุษย์และตอบคำถามครูว่าเป็นภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติอะไรบ้าง ๓. นักเรียนศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของมนุษย์จากภาพที่คุณครูนำมาให้ดู ๔. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				จากการระเบิดภูเขาหินส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและลบอย่างไร โดยให้นักเรียนออกมาเขียนแสดงความคิดเห็นบนกระดาน ๕. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในเรื่องภาวะโลกร้อน - นักเรียนรู้สึกว่าโลกร้อนขึ้นหรือไม่ ๖. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน โดยมีการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้ออกมาเขียนแสดงความคิดเห็นบนกระดาน - นักเรียนคิดว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนมีอะไรบ้าง ?	จากการระเบิดภูเขาหินส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและลบอย่างไร โดยให้นักเรียนออกมาเขียนแสดงความคิดเห็นบนกระดาน ๕. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม - แนวคำตอบ (รู้สึกว่าอากาศร้อนกว่าเมื่อก่อนในอดีต) ๖. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนโดยออกมาตอบคำถามและเขียนบนกระดาน ดังนี้ - แนวคำตอบ ตัดต้นไม้ควันจากการเผาป่า		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของชั้นเรียน ๒. ให้นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวในใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของชั้นเรียน ๒. นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวในใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ (รู้สึกมนุษย์มีความคิดต่างกัน อยากจะช่วยรณรงค์ให้มนุษย์ที่มีพฤติกรรมแบบนั้นหันมาเห็นความสำคัญ	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					ของสิ่งแวดล้อม เช่น การช่วยกันปลูกต้นไม้ทดแทน การรณรงค์การทิ้งขยะ การรณรงค์ไม่ให้เกิดการเผาป่า)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์

๒) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข่าวที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์

ที่มาของภาพ : https://www.thairath.co.th/content/124146

๑. จากข่าวมีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมแบบใด

.....

.....

๒. สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

.....

.....

๓. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง คือ

.....

.....

๔. จังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่มีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมดังภาพข่าว หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข่าวที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์

ที่มาของภาพ : https://www.thairath.co.th/content/124146

๑. จากข่าวมีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมแบบใด

มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๒. สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

เกิดจากกากระทำของมนุษย์ ในการบุกรุกตัดต้นไม้ทำลายป่า

๓. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง คือ

ทำให้เกิดอุทกภัย คนในชุมชนเดือดร้อน ที่อยู่อาศัยถูกน้ำท่วมพังเสียหาย

๔. จังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่มีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมดังภาพข่าว หรือไม่ อย่างไร

ไม่มีการเปลี่ยนแปลงดังภาพข่าว เพราะมีแหล่งทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์ และมีเขื่อนกักเก็บน้ำเพื่อระบายน้ำได้ทัน

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกสาเหตุของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

๔. สาระการเรียนรู้

- การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพการตั้งถิ่นฐานของประชากรในภาพที่ ๑ บริเวณเมือง และภาพที่ ๒ บริเวณชนบท ให้นักเรียนดู ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามจากการดูภาพ ดังนี้ ๑) ภาพบริเวณใดที่มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรอยู่อย่างหนาแน่น ทำไมประชากรจึงนิยมไปตั้งถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าว ๒) ภาพบริเวณใดที่มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรอย่างเบาบาง ทำไมประชากรจึงไม่นิยมไปตั้งถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าว	๑. นักเรียนดูภาพการตั้งถิ่นฐานของประชากรในบริเวณเมืองและชนบท ๒. นักเรียนดูภาพร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (บริเวณภาพที่ ๑ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดีทำให้สะดวกต่อการดำเนินชีวิต) ๒) แนวคำตอบ (บริเวณภาพที่ ๒ เพราะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกสาเหตุของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการการตั้งถิ่นฐานเกิดจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในด้านใดบ้าง ๒. ครูนำปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานมาให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดบันทึก ๓. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรคือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ ๔. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบเกี่ยวกับปัจจัยการตั้งถิ่นฐาน โดยการอ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ และเลือกตอบ	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการการตั้งถิ่นฐานเกิดจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม ทางสังคม ๒. นักเรียนได้เรียนรู้และจดบันทึก เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐาน ๓. นักเรียนเข้าใจว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรคือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ ๔. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบเกี่ยวกับปัจจัยการตั้งถิ่นฐาน โดยการอ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ และเลือกตอบให้ถูกต้อง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				โดยมีตัวเลือกตอบ ดังนี้ ๑) สภาพภูมิประเทศ ๒) สภาพภูมิอากาศ ๓) ทรัพยากรธรรมชาติ			
๓.	๒. นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรเป็นแผนผังความคิดลงในใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	๑. นักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรเป็นแผนผังความคิดลงในใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนมีเลือกการตั้งถิ่นฐานตาม	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				สภาพแวดล้อมอย่างไร	จากการกระทำของมนุษย์ (รู้สึกว่าการตั้งถิ่นฐานเป็นเรื่องสำคัญควรเลือกตั้งถิ่นตามสภาพแวดล้อมที่ดี)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกสาเหตุของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร ในรูปแบบแผนผังความคิด

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร ในรูปแบบแผนผังความคิด

แนวคำตอบแผนผังความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน และการดำเนินชีวิตของผู้คนในพื้นที่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน

๔. สาระการเรียนรู้

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับกำลังย้ายถิ่นฐานอพยพเข้าไปอยู่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีภูมิประเทศเป็นที่ลุ่ม สภาพอากาศแห้งแล้ง มาให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งคำถามจุดประกายจากสถานการณ์ ดังนี้ ๑) จากสถานการณ์มีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพราะเหตุใด ๒) นักเรียนเคยย้ายถิ่นฐานไปอยู่จังหวัดอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใดถึงย้ายถิ่นฐาน	๑. นักเรียนดูการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับกำลังย้ายถิ่นฐานอพยพเข้าไปอยู่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีภูมิประเทศเป็นที่ลุ่ม สภาพอากาศแห้งแล้ง ๒. นักเรียนตอบคำถามจุดประกายจากสถานการณ์ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เพราะมีสภาพภูมิอากาศแห้งแล้งทำการเกษตรไม่ได้) ๒) แนวคำตอบ (เคย/ไม่เคย เคยเพราะผู้ปกครองย้ายที่ทำงาน)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมเกิดจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในด้านใดบ้าง ๒. ครูนำปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน มาให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดบันทึก ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ ปัจจัยที่มีผลต่อการการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม โดยการอ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้และเลือกตอบ โดยมีตัวเลือกตอบ ดังนี้ ๑) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ๒) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ๓) ปัจจัยด้านความปลอดภัย	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมเกิดจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในด้านใดบ้าง ๒. นักเรียนได้เรียนรู้และจดบันทึกเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน ๓. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมด้วยช่วยตอบ ปัจจัยที่มีผลต่อการการย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม โดยการอ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้และเลือกตอบให้ถูกต้อง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.	๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน และทำใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	๑. นักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๒. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน และทำใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. เห็นความสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนมีวิธีการใดเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบจากการย้ายถิ่นฐาน	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะปฏิบัติตนอย่างไรไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ (รู้สึกว่าการย้ายถิ่นฐานเกิดจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					ด้วยการกระทำของมนุษย์วิธีการไม่ให้เกิดผลกระทบคือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

๒) ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานได้	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเลือกตอบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานแบบใด และมีผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานอย่างไร

สถานการณ์ที่ ๑

สมคิดอยู่ในชุมชนแออัดที่มีโรคระบาดโควิด ๑๙ ทำให้ตนเองและครอบครัวเสี่ยงต่อการติดเชื้อ สมคิดและครอบครัวต้องย้ายที่อยู่ไปในพื้นที่ที่ปลอดภัย

๑) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานของสมคิด คือ

.....

.....

๒) ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของสมคิด คือ

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๒

ปรีชาต้องการมีรายได้เสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว จึงตัดสินใจย้ายที่อยู่ไปยังพื้นที่เศรษฐกิจ มีผู้คนอาศัยอยู่มาก มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย การคมนาคมสะดวกสบาย เพื่อมีช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม และคุณภาพของครอบครัวดีขึ้น

๑) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานของปรีชา คือ

.....

.....

๒) ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของปรีชา คือ

.....

.....

มัลติมีเดียเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การย้ายถิ่นฐานตามสภาพแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์และเลือกตอบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานแบบใด และมีผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานอย่างไร

สถานการณ์ที่ ๑

สมคิดอยู่ในชุมชนแออัดที่มีโรคระบาดโควิด ๑๙ ทำให้ตนเองและครอบครัวเสี่ยงต่อการติดเชื้อ สมคิดและครอบครัวต้องย้ายที่อยู่ไปในพื้นที่ที่ปลอดภัย

๓) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานของสมคิด คือ

ปัจจัยด้านความปลอดภัย

๔) ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของสมคิด คือ

ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนบ้านใหม่ การวางแผนการเดินทาง

สถานการณ์ที่ ๒

ปรีชาต้องการมีรายได้เสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว จึงตัดสินใจย้ายที่อยู่ไปยังพื้นที่เศรษฐกิจ มีผู้คนอาศัยอยู่มาก มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย การคมนาคมสะดวกสบาย เพื่อมีช่องทางในการประกอบอาชีพเสริมและคุณภาพของครอบครัวดีขึ้น

๓) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานของปรีชา คือ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

๔) ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของปรีชา คือ

ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการจราจรติดขัด/ใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้น

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการดำเนินชีวิตของผู้คนในพื้นที่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเองได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร

๔. สาระการเรียนรู้

- การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูเปิดคลิปแห่กลับหลังหยุดยาวสงกรานต์ ! สีคิ้ว โคราช รถติดยาวเหยียด ๒๐ กม. ให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งคำถามจากการดูคลิปวิดีโอ ดังนี้ ๑) จากคลิปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าทำไมรถถึงติด ๒) จากคลิปดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงอะไร	๑. นักเรียนดูคลิปแห่กลับหลังหยุดยาวสงกรานต์ ! สีคิ้ว โคราช รถติดยาวเหยียด ๒๐ กม. ๒. นักเรียนคำถามจากการดูคลิปวิดีโอ ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เพราะมีจำนวนประชากรในการใช้รถมากจึงทำให้รถติด) ๒) แนวคำตอบ ประชากรหนาแน่นในช่วงวันหยุด	๑. คลิปวิดีโอ เรื่อง แห่กลับหลังหยุดยาวสงกรานต์ ! สีคิ้ว โคราช รถติดยาวเหยียด ๒๐ กม. https://www.youtube.com/watch?v=3eMCOLaJsVc ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม
๒.	๑. บอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเองได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของประชากร ๒. ครูให้นักเรียนบอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของ	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของประชากร ๒. นักเรียนบอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้าย	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ตนเอง โดยมีประเด็นคำถามดังนี้ ๑) ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร (ชุมชนเมือง/ชุมชนชนบท ๒) ชุมชนของนักเรียนมีการตั้งถิ่นฐานแบบใด (หนาแน่น/เบาบาง) ๓) ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะการย้ายถิ่นฐานแบบใด (การย้ายเข้ามา/การย้ายออกไป) ๓. ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและสรุปประเด็นคำถามว่าชุมชนของตนเองมีประชากรหนาแน่นหรือไม่ พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	ตนเอง ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ ชุมชนเมือง/ชุมชนชนบท ๒) แนวคำตอบ หนาแน่น/เบาบาง ๓) แนวคำตอบ การย้ายเข้ามา/การย้ายออกไป ๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและสรุปประเด็นคำถามว่าชุมชนของตนเองมีประชากรหนาแน่นหรือไม่ พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	ประชากร ๒. แบบสังเกต	
๓.	๒. เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของ	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของห้องเรียนและให้นักเรียนร่วมกันเสนอ	๑. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทาง	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ประชากร			แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	การแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	
๔.	๓. เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากรประโยชน์อย่างไร	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และบอกประโยชน์การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร (รู้สึกว่าการเคลื่อนย้ายของประชากรส่งผลกระทบต่อชุมชนที่มีประชากรมาก เมื่อเราทราบถึงแนวทางแก้ไขก็จะทำให้แต่ละชุมชนมีประชากร	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					ไม่มากจนเกินไป ส่งผลให้ชุมชนนั้นมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีทรัพยากรเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน)		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร

๒) คลิปวิดีโอ เรื่อง แห่กลับหลังหยุดยาวสงกรานต์ ! สีคิ้ว โคราช รถติดยาวเหยียด ๒๐ กม. ที่มา https://www.youtube.com/watch?v=3eMCOLaJsVc

๓) ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเอง	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร ในรูปแบบแผนผังความคิด

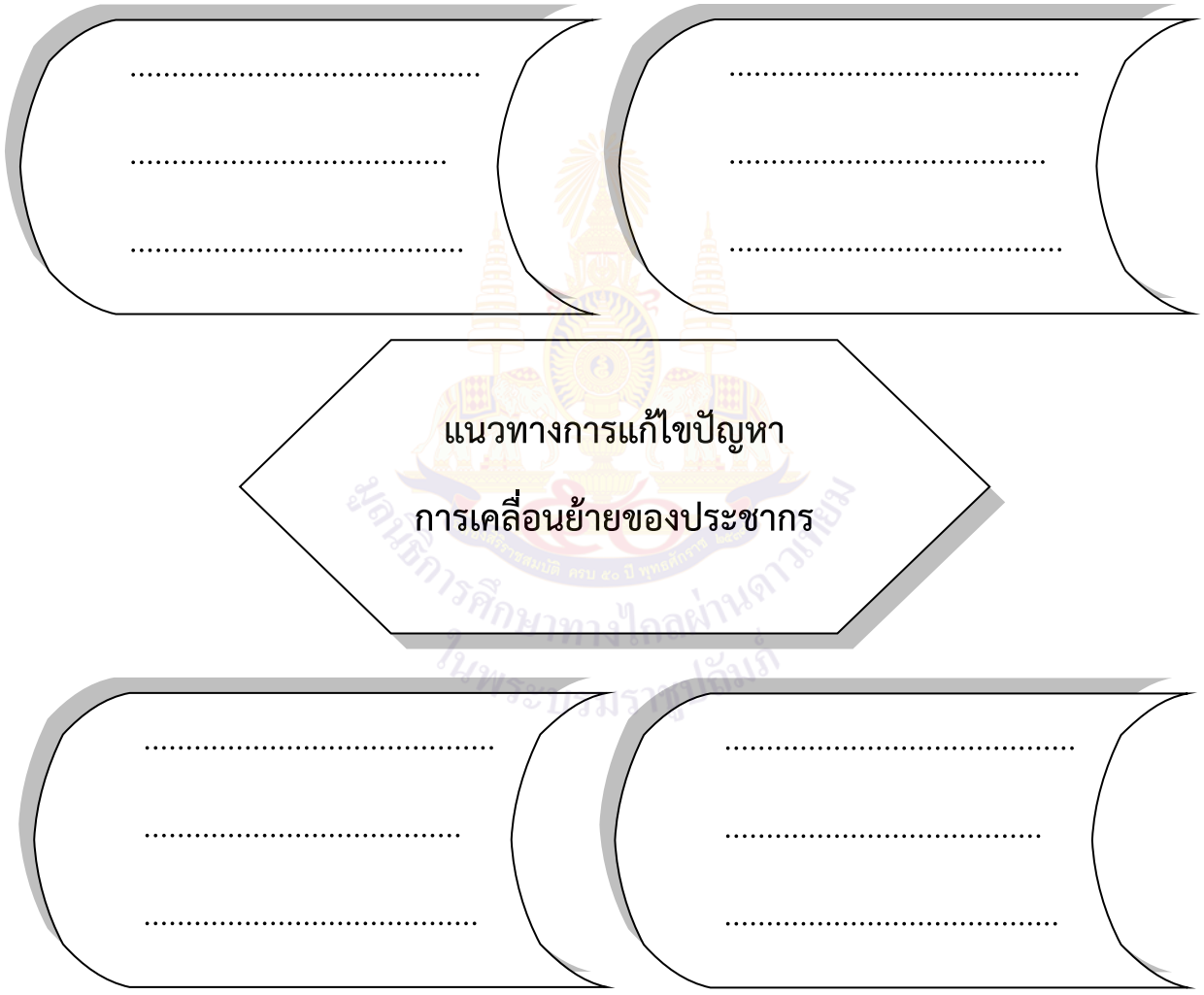

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร ในรูปแบบแผนผังความคิด

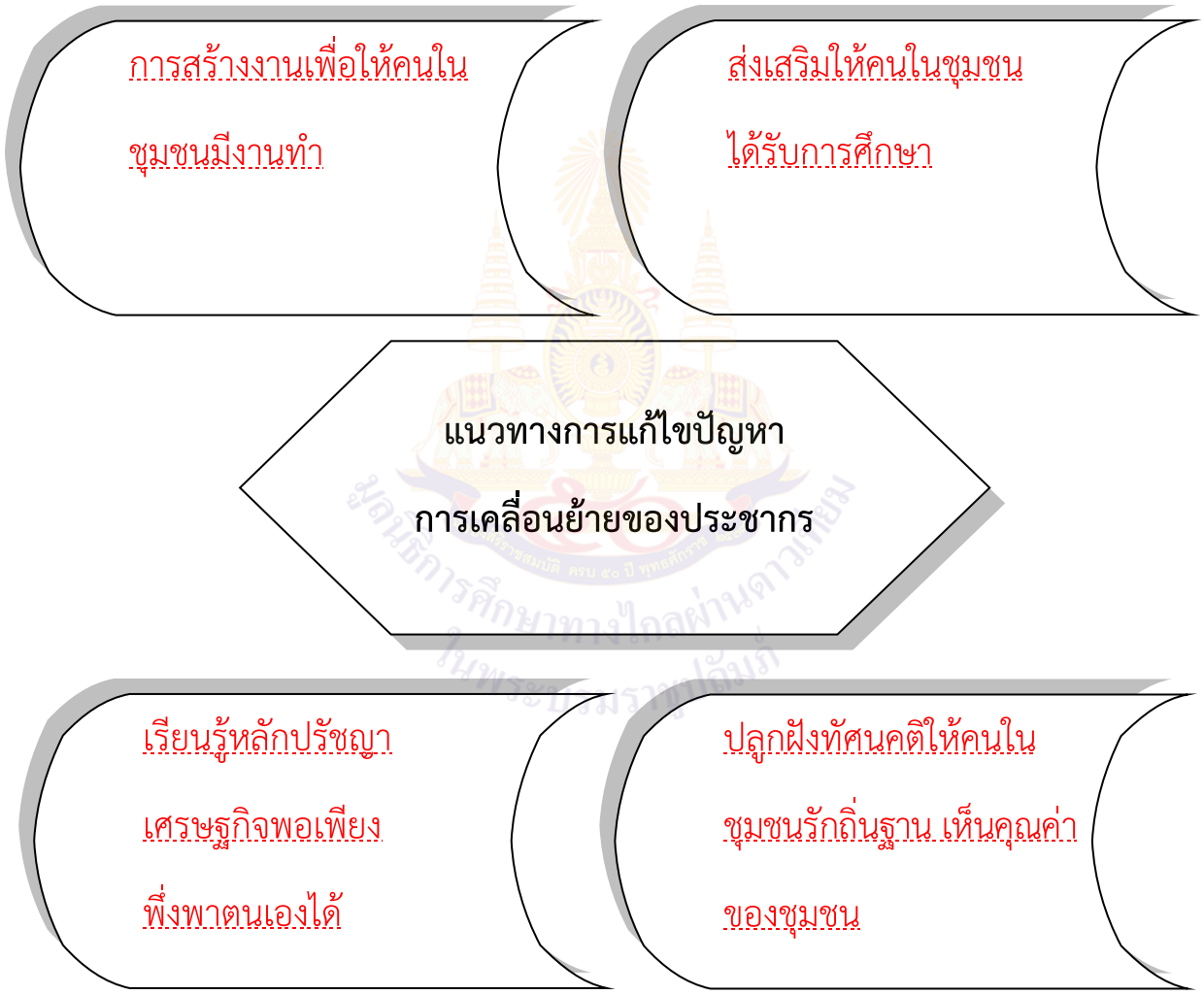

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เข้ามาอยู่ในธรรมชาติ จึงมีการใช้ทรัพยากรจนขาดความสมดุล จึงส่งผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อม

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์

๔. สาระการเรียนรู้

- การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติและเกิดจากการกระทำของมนุษย์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพป่าไม้ที่เสื่อมโทรม และภาพน้ำเน่าเสียตามลำคลอง มาให้นักเรียนดู ๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้ ๑) จากภาพนักเรียนคิดว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ๒) การที่เราไม่ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม นักเรียนคิดว่าสิ่งแวดล้อมจะเป็นอย่างไร ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเบื้องต้น เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนดูภาพป่าไม้ที่เสื่อมโทรม และภาพน้ำเน่าเสียตามลำคลอง ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (เกิดจากการกระทำของมนุษย์) ๒) แนวคำตอบ (สิ่งแวดล้อมจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ไม่น่าอยู่) ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเบื้องต้น เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. ครูให้นักเรียนเขียนวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองลงในแผ่นกระดาษ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำไปติดที่หน้ากระดานชั้นเรียน ๓. ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยเดินไปอ่านวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของเพื่อนในห้อง	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. นักเรียนเขียนวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองลงในแผ่นกระดาษ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำไปติดที่หน้ากระดานชั้นเรียน ๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยเดินไปอ่านวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของเพื่อนในห้อง	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. กระดาษ A๔ แผ่นเล็ก ๓. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อม	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของห้องเรียน ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์และทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของห้องเรียน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์และทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม	๑. แบบประเมิน ๒. ทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. ตระหนักถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และให้นักเรียนเสนอแนวการใช้ทรัพยากรอย่างไรให้คุ้มค่า	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และเสนอแนวการใช้ทรัพยากรอย่างไรให้คุ้มค่า (รู้สึกว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใกล้ตัวหากทุกคนช่วยกันจะทำให้สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าด้วยการใช้ซ้ำหรือนำกลับมาใช้ใหม่)	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม

๒) ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของการไม่ดูแลสิ่งแวดล้อม	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์

สถานการณ์ที่ ๑

ชุมชนของกานดาอยู่ในเกาะแห่งหนึ่ง วันหนึ่งมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น เช้าวันนั้นเกิดแผ่นดินไหว และมีคลื่นยักษ์สึนามิพัดถล่มเข้ามาในชุมชนของกานดาทำให้บ้านเรือนและมีคนถูกพัดหายไปกับคลื่นยักษ์ภายในพริบตา ในข่าวรายงานว่ามีการปะทุของภูเขาไฟเกิดขึ้นในมหาสมุทร ก่อนที่จะเกิดคลื่นยักษ์ในครั้งนี้

๑. สาเหตุของการเกิดคลื่นสึนามิมาจากอะไร

.....

.....

๒. ผลที่เกิดจากการโดนคลื่นยักษ์สึนามิพัดถล่ม

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๒

ชุมชนของปรีดาไม่มีการจัดสรรเรื่องการทิ้งขยะ จึงทำให้ในชุมชนเกิดขยะล้นถัง และไหลลงสู่ลำคลอง นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมใกล้ชุมชน ในทุกวันปรีดาจะได้กลิ่นน้ำเน่าเสียจากคลองใกล้โรงงาน

๑. สาเหตุของกลิ่นน้ำเน่าเสียมาจากอะไร

.....

.....

๒. ผลที่เกิดจากน้ำเน่าเสียเป็นอย่างไร

.....

.....

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์

สถานการณ์ที่ ๑

ชุมชนของกานดาอยู่ในเกาะแห่งหนึ่ง วันหนึ่งมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น เช้าวันนั้นเกิดแผ่นดินไหว และมีคลื่นยักษ์สึนามิพัดถล่มเข้ามาในชุมชนของกานดาทำให้บ้านเรือนและมีคนถูกพัดหายไปกับคลื่นยักษ์ภายในพริบตา ในข่าวรายงานว่ามีการปะทุของภูเขาไฟเกิดขึ้นในมหาสมุทร ก่อนที่จะเกิดคลื่นยักษ์ในครั้งนี้

๑. สาเหตุของการเกิดคลื่นสึนามิมาจากอะไร

แผ่นดินไหวในมหาสมุทร การปะทุของภูเขาไฟในมหาสมุทร

๒. ผลที่เกิดจากการโดนคลื่นยักษ์สึนามิพัดถล่ม

ทำให้ชุมชนนั้นมีผู้เสียชีวิตและทรัพย์สินได้รับความเสียหาย

สถานการณ์ที่ ๒

ชุมชนของปรีดาไม่มีการจัดสรรเรื่องการทิ้งขยะ จึงทำให้ในชุมชนเกิดขยะล้นถัง และไหลลงสู่ลำคลอง นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมใกล้ชุมชน ในทุกวันปรีดาจะได้กลิ่นน้ำเน่าเสียจากคลองใกล้โรงงาน

๓. สาเหตุของกลิ่นน้ำเน่าเสียมาจากอะไร

การทิ้งขยะจนล้นถังทำให้ขยะไหลลงสู่ลำคลอง

การปล่อยน้ำเสียของโรงงาน

๔. ผลที่เกิดจากน้ำเน่าเสียเป็นอย่างไร

ส่งกลิ่นเหม็น สัตว์น้ำตาย

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เข้ามาอยู่ในธรรมชาติ จึงมีการใช้ทรัพยากรจนขาดความสมดุล จึงส่งผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- รู้และเข้าใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- นำเสนอสิ่งแวดล้อมในฝันและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่และทรัพยากรธรรมชาติให้เหลือใช้

๔. สาระการเรียนรู้

- แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพกิจกรรมการปลูกป่าชายเลน และภาพเก็บขยะในแหล่งน้ำ มาให้นักเรียนดู ๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้ ๑) จากภาพดังกล่าว พวกเขากำลังทำอะไร ๒) การกระทำของคนในภาพ นักเรียนคิดว่าจะเกิดผลอย่างไรต่อชุมชน	๑. นักเรียนดูภาพกิจกรรมการปลูกป่าชายเลน และภาพเก็บขยะในแหล่งน้ำ มาให้นักเรียนดู ๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ปลูกป่าชายเลน) ๒) แนวคำตอบ (ทำให้ชุมชนนั้นมีป้องกันดินพังทลายของชายฝั่งทะเล)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกต การตอบคำถาม
๒.	๑. รู้และเข้าใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนบอกแนวทางมาคนละ ๑ ข้อ เพื่อวัดความเข้าใจ ๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วชี้นำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น ๑) มีการช่วยเหลือกัน ๒) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน ๓) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน ๔) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง	๒. นักเรียนบอกแนวทางมาคนละ ๑ ข้อ เพื่อวัดความเข้าใจ ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่มและปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ๑) มีการช่วยเหลือกัน ๒) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน ๓) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน ๔) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่องสิ่งแวดล้อม	๒. แบบสังเกต	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูให้นักเรียนนำความสำคัญของการทำงานร่วมกันไปปรับใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	๓. นักเรียนนำความสำคัญของการทำงานร่วมกันไปปรับใช้ในการอนุรักษ์		
๓.	๒. นำเสนอสิ่งแวดล้อมในฝันและแนวทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของห้องเรียน ๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของห้องเรียน ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน
๔.	๓. ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่และทรัพยากรธรรมชาติให้เหลือใช้	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และในชีวิตประจำวันนักเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอย่างไร	๑. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงาน ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนวันนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง และในชีวิตประจำวันนักเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอย่างไร (รู้สึกว่าเรา	- แบบสังเกต	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูให้นักเรียนประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง	ทุกคนควรช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเริ่มได้จากการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วยการทิ้งขยะให้ลงถัง) ๓. นักเรียนประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้

๒) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - รู้และเข้าใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอสิ่งแวดล้อมในฝันและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่และทรัพยากรธรรมชาติให้เหลือใช้	- การประเมินการตอบคำถาม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพ “สิ่งแวดล้อมในฝัน” พร้อมทั้งสรุปแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมในฝัน

แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

(ระบุมาเป็นข้อ)

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ทรัพยากรเหลือใช้
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพ “สิ่งแวดล้อมในฝัน” พร้อมทั้งสรุปแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ที่มาของภาพ : https://pixabay.com/th/images/search

แนวคำตอบ สิ่งแวดล้อมในฝัน

แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

(ระบุมาเป็นข้อ)

๑. ป้องกันไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

๒. ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกไม่จำเป็น

๓. ปลูกต้นไม้ทดแทน

๔. การคัดแยกขยะ การเก็บขยะจากแหล่งน้ำ

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

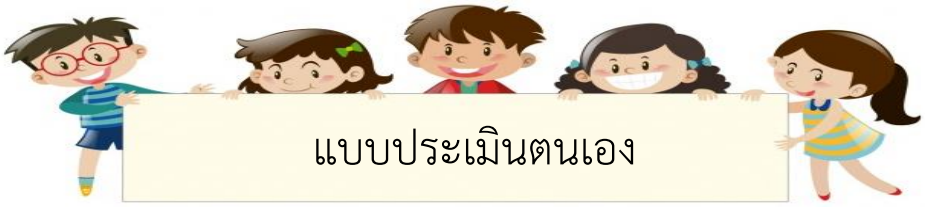

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ซึมซับการเปลี่ยนแปลง

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. จำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมในจังหวัดได้	☆☆☆☆☆
๒. นำเสนอภาพการแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต	☆☆☆☆☆
๓. นำเสนอสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์	☆☆☆☆☆
๔. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบันได้	☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ได้	☆☆☆☆☆
๖. นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร	☆☆☆☆☆
๗. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานและผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน	☆☆☆☆☆
๘. เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายของประชากร	☆☆☆☆☆
๙. วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของสิ่งแวดล้อม	☆☆☆☆☆
๑๐. นำเสนอสิ่งแวดล้อมในฝันและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕
หวงแหนสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๔ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๔/๓ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
๒) การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต
๓) ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม
๔) ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง
๒) แสดงบทบาทการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรได้
๓) จำแนกภาพผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีได้
๔) เสนอแนวทางการแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ

๓.๓ เจตคติ

๑) เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
๒) เห็นคุณค่าของประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ
๓) ตระหนักและเห็นคุณค่าผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
๔) ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะดูแลรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ ใฝ่เรียนรู้

๕.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๓) กระดาษชาร์ทสีน้ำตาล (วิธีแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ)

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
รูปแบบชิ้นงาน	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้อง น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานถูกต้องเป็นส่วนมาก น่าสนใจ ขนาดเหมาะสม สวยงาม	รูปแบบชิ้นงานไม่ถูกต้องตามที่กำหนด ผลงานไม่เรียบร้อย
ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมือสวยงาม อ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาถูกต้อง สะกดคำมีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย ลายมืออ่านง่าย	ใช้ภาษาและสะกดคำไม่ถูกต้อง ลายมืออ่านยาก ขีดฆ่า
เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตรงหัวข้อเรื่องรายละเอียดครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้องตรงหัวข้อเรื่องรายละเอียดค่อนข้างครอบคลุม	เนื้อหาถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดในบางส่วน	เนื้อหาไม่ถูกต้องไม่ครอบคลุม
เวลา	ส่งชิ้นงานก่อนเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานภายในเวลากำหนด	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานไม่ทันกำหนดตั้งแต่ ๒ วัน ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๔-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑-๑๓	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๗-๑	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

๔. สาระการเรียนรู้

- คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ หวงแหนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำคำขวัญมาให้นักเรียนอ่าน “รักษ์โลก เลิกพลาสติก” พร้อมตั้งคำถามจุดประกายดังนี้ ๑) จากคำขวัญนักเรียนคิดว่าเกิดปัญหาอะไร ๒) มีวิธีอย่างไรบ้างเพื่อลดปัญหา ๒. ครูนำภาพสิ่งแวดรอบมาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งคำถามจุดประกาย ดังนี้ ๑) สิ่งแวดล้อมคืออะไร	๑. นักเรียนอ่านคำขวัญและตอบคำถามจุดประกาย ๑) แนวคำตอบ (มีถุงพลาสติกเพิ่ม จึงอยากให้ช่วยกันลด ละ หรือเลิกใช้ถุงพลาสติก) ๒) แนวคำตอบ (ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก) ๒. นักเรียนดูภาพสิ่งแวดล้อมพร้อมตอบคำถามจุดประกาย ๑) แนวคำตอบ (สิ่งแวดล้อมคือสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒) สิ่งแวดล้อมมีกี่ประเภท ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างของประเภทสิ่งแวดล้อม	๒) คำตอบ (สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น)		
๒.	๑. บอกความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายถึงสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มีส่วนทำให้คุณภาพของมนุษย์ไปในทางที่ดีและไม่ดี ๒. ครูนำเสนอภาพข่าวในปัจจุบันให้นักเรียนดู เช่น ข่าวถุงพลาสติกภัยร้ายทำลายโลก ๓. ครูนำคลิปวิดีโอ เรื่อง คุณคิดว่าถุงพลาสติกกินได้ไหม ๔. ครูสุ่มนักเรียนบอกความรู้สึกที่ได้ดูวิดีโอ ๑) จากคลิปวิดีโอที่นักเรียนดูสะท้อนคิดให้นักเรียนรู้สึกกับสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันนี้อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมอภิปรายถึงสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มีส่วนทำให้คุณภาพของมนุษย์ไปในทางที่ดีและไม่ดี ๒. นักเรียนดู เช่น ข่าวถุงพลาสติกภัยร้ายทำลายโลก ๓. นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง คุณคิดว่าถุงพลาสติกกินได้ไหม ๔. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมาบอกความรู้สึกจากการดูคลิปวิดีโอ ๑) แนวคำตอบ (สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเกิดปัญหาในน้ำทะเล)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒) หากเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนบ้าง จะทำอย่างไร ๕. ครูและนักเรียนสรุปการดูคลิปวิดีโอร่วมกัน พร้อมทั้งให้นักเรียนมองสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวและเสนอแนวทางแก้ไขโดยการเขียนคำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อม	๒) แนวคำตอบ (ช่วยรณรงค์เพื่อไม่ให้เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นอีก) ๕. นักเรียนสรุปการดูคลิปวิดีโอร่วมกันและมองสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวและเสนอแนวทางแก้ไข โดยการเขียนคำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อม		
๓.	๒. นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละเท่า ๆ กัน ๒. ครูให้นักเรียนและสมาชิกในกลุ่มเขียนคำขวัญรณรงค์เพื่อเป็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ๒. นักเรียนและสมาชิกทำใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ๒. แบบประเมิน	๑. การตรวจกระดาษเขียนคำขวัญรณรงค์ ๒. การสังเกตพฤติกรรม
๔.	๓. เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอคำขวัญที่ร่วมกันแต่งขึ้นมาเพื่อนำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอคำขวัญที่ร่วมกันแต่งขึ้นมาเพื่อนำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	- การสังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๒. นักเรียนร่วมกันสรุป ดังนี้ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การหาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี	๒. แบบสังเกต	

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๒) คลิปวิดีโอเรื่อง คุณคิดว่าถุงพลาสติกกินได้ไหม

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=sXeJfrBsbzs

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	- ประเมินเจตคติค่านิยม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำขวัญรณรงค์นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง

คำขวัญรณรงค์นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อม

โรงเรียน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง คำขวัญรณรงค์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำขวัญรณรงค์นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง

ตัวอย่างคำขวัญรณรงค์นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

โรงเรียนน่าอยู่ จัดการสิ่งแวดล้อมดี

ลดการใช้ถุงพลาสติก จัดแยกขยะให้ลงถัง

ร่วมใจกันประหยัดทรัพยากร

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- แสดงบทบาทการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าของประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ

๔. สาระการเรียนรู้

- การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำคลิปวิดีโอมาให้นักเรียนดู “เรียนรู้รักษ์ป่าน่านน่านฟ้า” พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) จากคลิปวิดีโอที่นักเรียนดู ในคลิปวิดีโอนี้ต้องการบอกอะไรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ๒) นักเรียนรู้สึกกับการดูสิ่งแวดล้อมในคลิปวิดีโอนี้ ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปในประเด็นคำถามจากคลิปวิดีโอเพื่อเข้าสู่ความหมายของทรัพยากร	๑. นักเรียนดูคลิปวิดีโอ “เรียนรู้รักษ์ป่าน่านน่านฟ้า” พร้อมตอบประเด็นคำถามดังนี้ ๑) แนวคำตอบ (ป่าไม้คือทรัพยากรที่สำคัญกับสิ่งแวดล้อม ๒) รู้สึกภูมิใจที่เขาช่วยกันพัฒนา จึงอยากจะช่วยอนุรักษ์ป่าไม้แบบในคลิปวิดีโอบ้าง ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปในประเด็นคำถามจากคลิปวิดีโอเพื่อเข้าสู่ความหมายของทรัพยากร	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. บอกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนอภิปรายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ และในทรัพยากรธรรมชาติประกอบไปด้วยอะไรบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมเปิดป้ายทายภาพปริศนา โดยมีกติกา ดังนี้ ครูสุ่มนักเรียนที่จะได้เลือกแผ่นป้ายจากการยกธงสี กลุ่มใดยกธงสีเดียวกับครู กลุ่มนั้นจะมีสิทธิ์เปิดแผ่นป้าย และทายคำ โดยมีคำทาย ดังนี้ - ภาพนี้เป็นทรัพยากรอะไร - เราใช้ประโยชน์อะไรในทรัพยากรนี้บ้าง ๓. ครูคอยควบคุมเกม ผู้ที่เปิดแผ่นปลายและตอบคำถามถูกเป็นผู้ชนะ	๑. นักเรียนอภิปรายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ และในทรัพยากรธรรมชาติประกอบไปด้วยอะไรบ้างและมีประโยชน์อย่างไร ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมเปิดป้ายทายภาพปริศนา และเลือกแผ่นป้ายจากการยกธงสีของครู ๓. นักเรียนที่ไม่ได้ธงสีที่ถูกเลือกจะคอยช่วยครูควบคุม	๑. สื่อ PowerPoint เรื่องประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					เกม ผู้ที่เปิดแผ่นปลายและตอบคำถามถูกเป็นผู้ชนะ		
๓.	๒. แสดงบทบาทการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรได้	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม แสดงบทบาทสมมติตามภาพเหตุการณ์ ดังนี้ ๑) ภาพเหตุการณ์การใช้ประโยชน์ของดิน ๒) ภาพเหตุการณ์การใช้ประโยชน์ของน้ำ ๓) ภาพเหตุการณ์การใช้ประโยชน์ของอากาศ ๔) ภาพเหตุการณ์การใช้ประโยชน์ของป่าไม้ ๒. ครูให้เวลานักเรียนกลุ่มละ ๓ นาที ในการแสดงบทบาทสมมติตามเหตุการณ์ในภาพกลุ่มใดที่ออกมาแสดง แล้วเพื่อนทายภาพที่แสดงเหตุการณ์บทบาทสมมติได้	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม แสดงบทบาทสมมติตามภาพที่ครูกำหนดให้ ๒. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเหตุการณ์ในภาพแล้วเพื่อนทายภาพที่แสดงเหตุการณ์บทบาทสมมติ	๑. แบบประเมิน ๒. แบบประเมินบทบาทสมมติ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ประเมินการแสดงบทบาทสมมติ

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ถูกต้อง กลุ่มที่ทำการแสดงจะได้รับคะแนน			
๔.	๓. เห็นคุณค่าของประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	- ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	- นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้ สิ่งแวดล้อมในอดีตถึงปัจจุบันล้วนมีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นในโลกของเรา หากนักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในสิ่งแวดล้อม ก็จะทำให้สังคมและโลกของเราน่าอยู่	- แบบสังเกต	- การสังเกต

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๒) คลิปวิดีโอ เรื่อง เรียนรู้รักษ์ป่าน่านน่านฟ้า
เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=YAsn8YqSAKU

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - แสดงบทบาทการใช้ประโยชน์ของทรัพยากร	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. การประเมินการแสดงบทบาทสมมติ	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. แบบประเมินบทบาทสมมติ	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ประเมินเจตคติค่านิยม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- จำแนกภาพผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นคุณค่าผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

๔. สาระการเรียนรู้

- ผลของการไม่รักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนรู้
๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำคลิปวิดีโอเพลงเพื่อการศึกษา โลกสวยด้วยมือเรา มาเปิดให้นักเรียนดู ๒. ครูตั้งคำถามจากการดูคลิป ดังนี้ - จากการฟังเพลง โลกสวยด้วยมือเรานักเรียนรู้สึกอย่างไร และต้องการทำอะไรบ้าง	๑. นักเรียนดูคลิปวิดีโอเพลงเพื่อการศึกษา โลกสวยด้วยมือเรา ๒. นักเรียนตอบคำถามจากการดูคลิป ดังนี้ - แนวคำตอบ (รู้สึกอยากดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. จำแนกภาพผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูนำภาพคนปลูกต้นไม้กับการเผ่าขยะมาให้นักเรียนวิเคราะห์ พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ - ภาพที่นักเรียนเห็น ๒ ภาพมีความแตกต่างกันทางสิ่งแวดล้อมอย่างไร	๑. นักเรียนดูภาพคนปลูกต้นไม้ กับการเผ่าขยะและวิเคราะห์ พร้อมตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ - แนวคำตอบ (แตกต่างกันที่มีคนอนุรักษ์และมีคนทำลายสิ่งแวดล้อม)	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนดูภาพและจำแนกว่าภาพใดเป็นผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ภาพการปลูกป่าชายเลน การปลูกต้นไม้เพิ่ม การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก โดยดูภาพจาก PowerPoint เรื่อง ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และให้นักเรียนดูภาพคนตัดต้นไม้ ภาพคนทิ้งขยะลงในแม่น้ำ ภาพคนเผาขยะ จากนั้นสุ่มให้นักเรียนออกมาเขียนว่าส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร	๒. นักเรียนดูภาพและจำแนกว่าภาพใดเป็นผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ภาพการปลูกป่าชายเลน การปลูกต้นไม้เพิ่ม การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก โดยดูภาพจาก PowerPoint เรื่อง ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และให้นักเรียนดูภาพคนตัดต้นไม้ ภาพคนทิ้งขยะลงในแม่น้ำ ภาพคนเผาขยะ นักเรียนที่ครูสุ่มออกมาเขียนว่าส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม		
๓.	๒. บอกผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปผลการดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด บันทึกลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	- นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปผลการดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด บันทึกลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	๑. แบบประเมิน ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. ตะหนักและเห็นคุณค่าผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูสุ่มให้นักเรียนออกมานำเสนอแผนผังความคิด สรุปผลการดูแลรักษา และการทำลายสิ่งแวดล้อม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมสรุปถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อม ครูจึงฝากให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่า ดังนี้ “หากนักเรียนเริ่มรู้จักคุณค่าและร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง ด้วยการยอมเสียสละความสะดวกสบาย เราถึงจะมีความหวังว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมจะน้อยลงและได้รับการแก้ไขได้จริง”	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอแผนผังความคิด สรุปผลการดูแลรักษา และการทำลายสิ่งแวดล้อม ๒. นักเรียนร่วมสรุปถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อม และรับฟังสิ่งที่ครูฝากไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อตระหนักและเห็นคุณค่าผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม	๑. การสังเกต ๒. ตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกต ๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกภาพผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	- ประเมินเจตคติค่านิยม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษา และการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปแผนผังความคิด การทำลายสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัด มีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัดได้อย่างไร

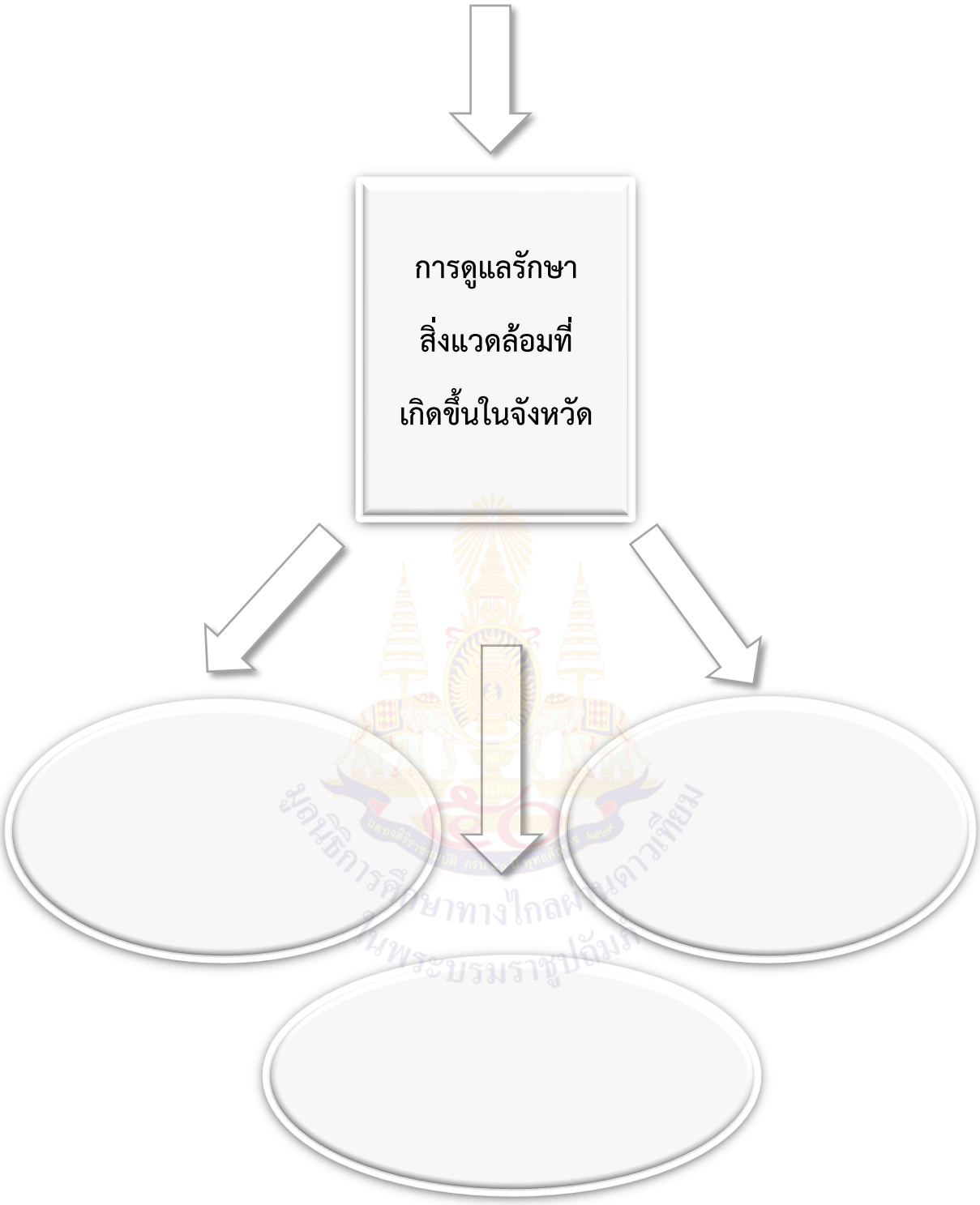

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษา และการทำลายสิ่งแวดล้อมในจังหวัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปแผนผังความคิด การทำลายสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัด มีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัดได้อย่างไร

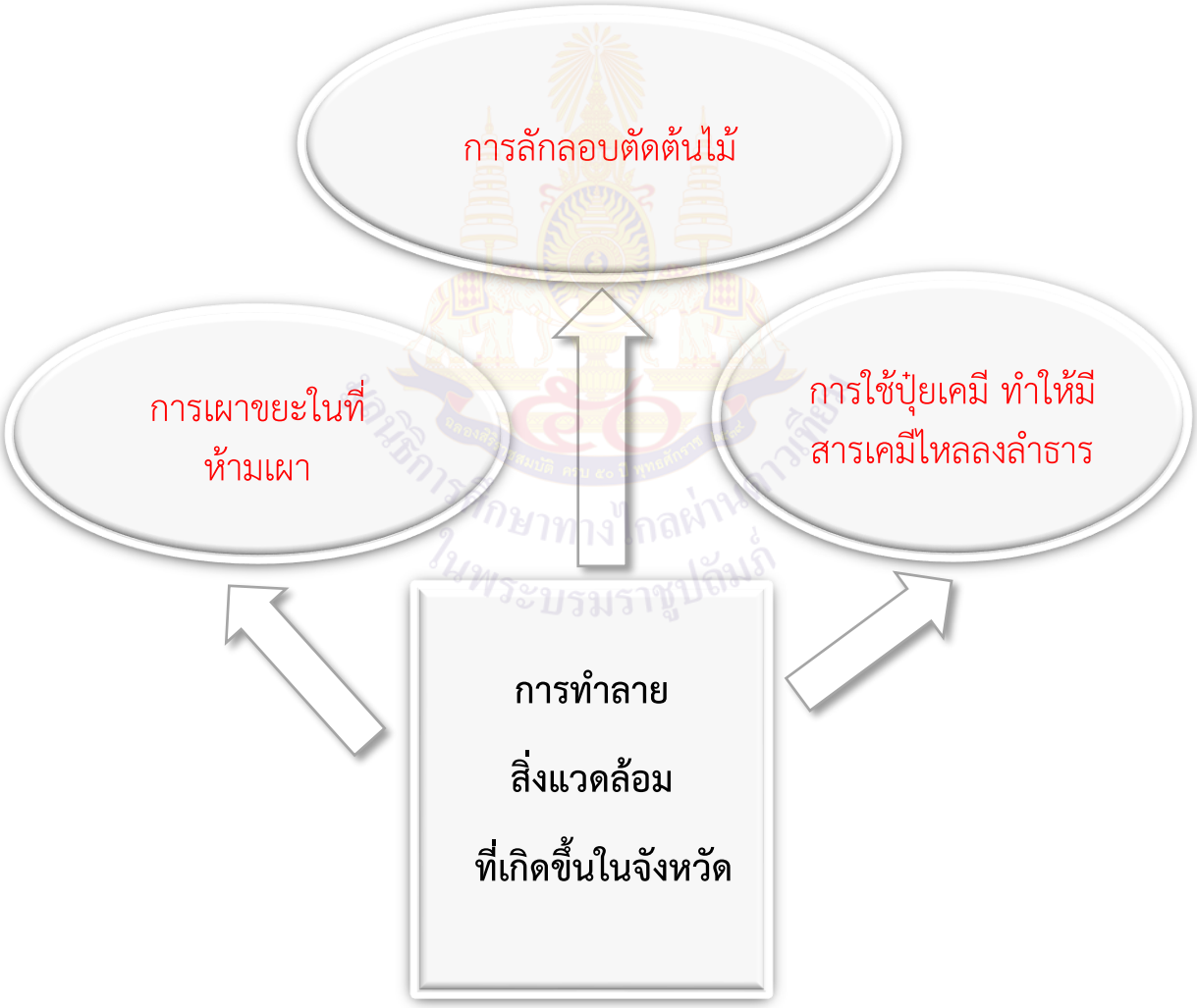

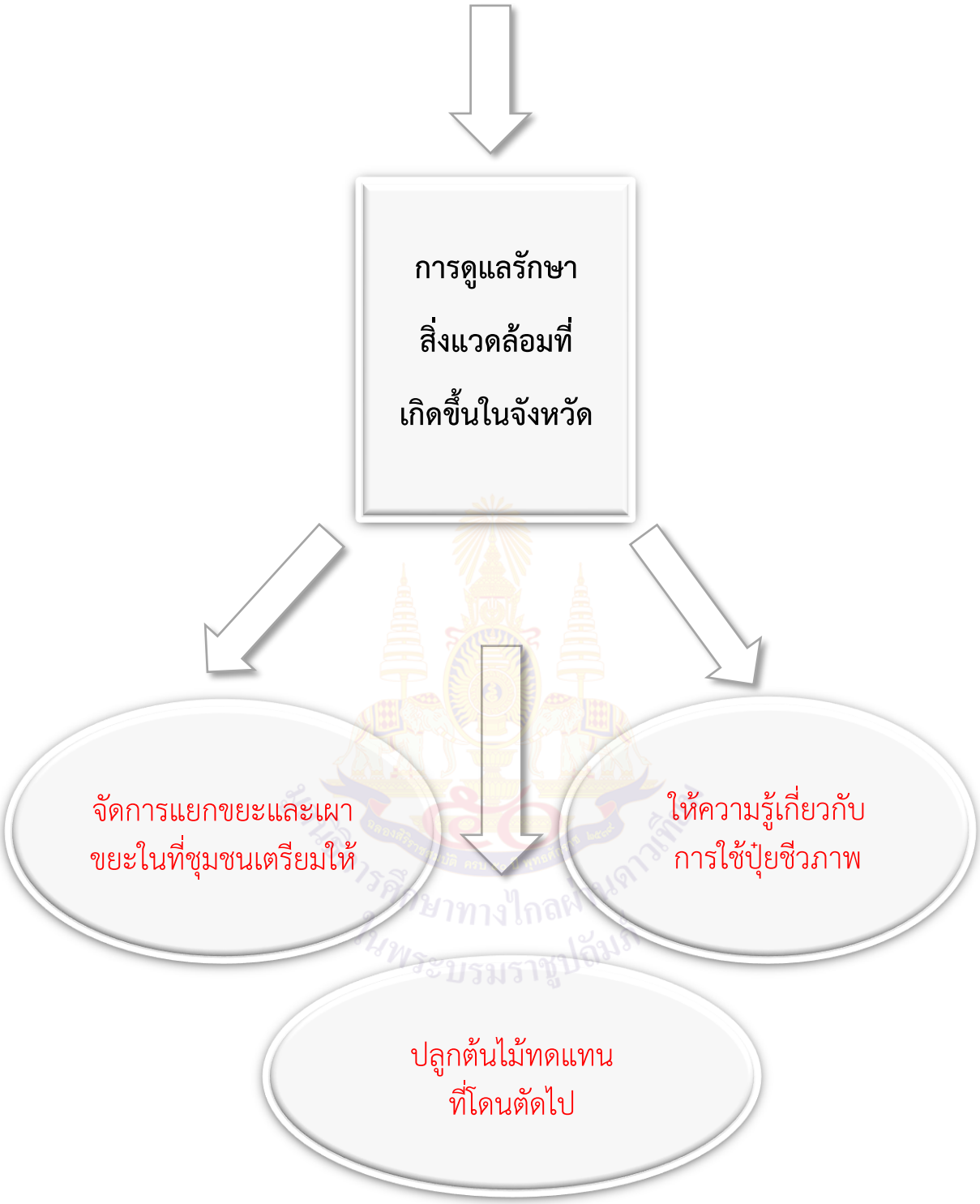
การดูแลรักษา
สิ่งแวดล้อมที่
เกิดขึ้นในจังหวัด
จัดการแยกขยะและเผา
ขยะในที่ชุมชนเตรียมให้
ให้ความรู้เกี่ยวกับ
การใช้ปุ๋ยชีวภาพ
ปลูกต้นไม้ทดแทน
ที่โดนตัดไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม

รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปี ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เสนอแนวทางการแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะดูแลรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

๔. สาระการเรียนรู้

- ปัญหาขยะมูลฝอยและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ใฝ่เรียนใฝ่รู้

๖.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ หวงแหนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ ชั่วโมง
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๔๑๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูนำภาพข่าวขยะล้นถังมาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) นักเรียนคิดอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้น ๒) จากปัญหาที่เกิดขึ้น นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนดูภาพข่าวขยะล้นถัง และตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑) แนวคำตอบ คิดที่อยากจะช่วยแก้ไขปัญหา ๒) ช่วยกันเก็บและทิ้งขยะให้ถูกที่และลงถังยะ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตการตอบคำถาม
๒.	๑. บอกปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในประเทศไทยตอนนี้ ๒. ครูเปิดคลิปวิดีโอ เรื่อง การแยกขยะ ให้นักเรียนดู	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในประเทศไทยตอนนี้ ๒. นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง การแยกขยะ	๑. สื่อ PowerPoint เรื่อง ปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ๒. แบบสังเกต	- การสังเกตพฤติกรรม
๓.	๒. เสนอแนวทางการแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละเท่า ๆ กัน พร้อมแจกกระดาษชาร์ทสีน้ำตาลให้แต่ละกลุ่ม	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน นักเรียนแต่ละกลุ่มรับกระดาษชาร์ทสีน้ำตาล	๑. แบบประเมิน ๒. กระดาษชาร์ทสีน้ำตาล	๑. การสังเกตพฤติกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนวิธีแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบลงในกระดาษชาร์ทเทา	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนวิธีแยกขยะและวาดภาพประกอบลงในกระดาษชาร์ทเทา		๒. ตรวจงานในกระดาษชาร์ทเทา
๔.	๓. ตะหนักและเห็นคุณค่าที่จะดูแลรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูสุ่มให้นักเรียนออกมานำเสนอวิธีแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ ๒. ครูและนักเรียนร่วมสรุปถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้เริ่มจากการแยกขยะในโรงเรียนก่อน ครูจึงฝากให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ๓. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม ๔. ครูให้นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ปลายภาค	๑. ตัวแทนนักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ๒. นักเรียนร่วมสรุปถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้เริ่มจากการแยกขยะในโรงเรียน และนำสิ่งที่ครูฝากไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อฝึกตนเองให้มีระเบียบวินัยในการทิ้งขยะ ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะดูแลรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ๓. นักเรียนทำแบบประเมินตนเองในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม ๔. นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ปลายภาค	- แบบสังเกต	- การสังเกต

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- PowerPoint เรื่อง ผลของสิ่งแวดล้อม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- กระดาษชาร์ทสีน้ำตาล (วิธีแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกปัญหาและแนวทางฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ	๑. การสังเกตพฤติกรรม ๒. ตรวจใบงาน	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. กระดาษชาร์ทสีน้ำตาล (วิธีแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ)	๑. ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะดูแลรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	- ประเมินเจตคติค่านิยม	- แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง หวงแหนสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ <u>เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน</u>

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. นำเสนอการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง	☆☆☆☆☆
๒. แสดงบทบาทการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรได้	☆☆☆☆☆
๓. จำแนกภาพผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีได้	☆☆☆☆☆
๔. เสนอแนวทางการแยกขยะพร้อมวาดภาพประกอบ	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง **พอใช้** **ค่อนข้างดี** **ดี** **ดีมาก**

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ ☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด ☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ชั้น ป.๔ ปลายภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

ภาพศาสดาศาสนาพุทธ, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : httpswww.freepik.comfree-vectorstatue-buddha-background_2484943.htm#page=6&query=&position=35

ภาพศาสดาศาสนาคริสต์, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : httpswww.freepik.comfree-vectorascension-resurrection-day-son-god_8232080.htm#page=2&query=&position=36

ภาพศาสดาศาสนาอิสลาม, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://omeletsuthathip.files.wordpress.com/2015/12/muhammad.jpg

ภาพพระพุทธเจ้าตรัสรู้, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : httpswww.freepik.compremium-vectorcute-buddha-meditating-lotus-happy-vesak-day-magha-puja-buddha-purnima_12707091.htm#page=1&query

ภาพพระพุทธเจ้าประกาศธรรม, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://sites.google.com/site/nrrd2538/wan-sakhay

ภาพพระพุทธเจ้านั่งตรัสรู้ใต้ต้นศรีมหาโพธิ์, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : www.naewna.com

ภาพพระพุทธเจ้าโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : www.w-nikro.com

ภาพพระพุทธเจ้าโปรดอนาถบิณฑกเศรษฐี, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://dhammaforlearner.blogspot.com

ภาพไร่อ้อย, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://cdn.igetweb.com/uploads/2862/filemaneger/

ภาพไร่ชา, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.sanookholidays.com/wp-content/uploads/2020/01/3-5.jpg

ภาพการทำประมง, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://fishingresource.com/wp-content/uploads/2017/09/resource-.jpg

ภาพแผนที่ขอบเขตการปกครอง, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.mculture.go.th/prachuapkhirikhan/main.php?filename=index

ภาพแผนที่สภาพการใช้ที่ดิน, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://www1.ldd.go.th/WEB_PSD/Employee%20Assessment/wean/pch/pch46/2.pdf

ภาพแผนที่ทรัพยากรธรณี, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://www.dmr.go.th/download/digest/Prajuab.pdf

ภาพถ่ายทางอากาศ, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://pixabay.com/th/

ภาพถ่ายจากดาวเทียม, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.google.co.th/maps/@12.604026,99.9227774,5374m/data=!3m1!1e3

ภาพแผนที่ สถานที่, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://pixabay.com/th/illustrations/แผนที่-สถานที่ตั้ง-นำทาง-สัญลักษณ์-525349

ภาพประเพณีแห่เรือส่งเคราะห์, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://mgronline.com/local/detail/9620000089205

ภาพข่าวน้ำท่วม, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.thairath.co.th/content/124146

ภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://pixabay.com/th/images/search

สื่อการเรียนรู้เรื่องคุณคิดว่าถุงพลาสติกกินได้ไหม, [วีดิทัศน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=sXeJfrBsbzs

สื่อการเรียนรู้เรื่องเรียนรู้รักษ์ป่าน่านน่านฟ้า, [วีดิทัศน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=YAsn8YqSAKU

หนังสือแบบเรียน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : หนังสือแบบเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หนังสือแบบเรียน, สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช (วพ.). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : หนังสือแบบเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (๒๕๕๑).

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาคผนวก ก
แบบประเมินรวม

- แบบประเมินใบงาน
- แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

แบบประเมินใบงาน

ชื่อใบงาน.....ชั้น ป...../.....

คำชี้แจง ให้ผู้สอนใส่หมายเลขคะแนนให้ตรงกับระดับคุณภาพของใบงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน				คะแนนรวม	คะแนนร้อยละ (คะแนนรวม x ๒๐)
		ความถูกต้อง (๕)	ความสร้างสรรค์ (๕)	คุณภาพงาน (๕)	ความรับผิดชอบ (๕)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ ๙๐-๑๐๐ ระดับ ดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐-๘๙ ระดับ ดี
คะแนนร้อยละ ๕๐-๖๙ ระดับ พอใช้
คะแนนร้อยละ ๐.๐๐-๔๙ ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนใส่หมายเลขคะแนนให้ตรงระดับทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนเป็นรายบุคคล ไว้ดังนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน				คะแนนรวม	คะแนนร้อยละ (คะแนนรวม x ๒๐)
		การวางแผน (๕)	การแก้ปัญหา (๕)	การมีส่วนร่วม (๕)	การปฏิบัติตามกติกา (๕)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ ๙๐-๑๐๐ ระดับ ดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐-๘๙ ระดับ ดี
คะแนนร้อยละ ๕๐-๖๙ ระดับ พอใช้
คะแนนร้อยละ ๐.๐๐-๔๙ ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					ระดับคะแนน		
		ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้และบอกความหมายของเพลงชาติ	ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน ให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานกับสมาชิกในห้องเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา และเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน	เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๒ ซื่อสัตย์สุจริต

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง	ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองและครู	ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๓ มีวินัย รับผิดชอบ

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวและโรงเรียน	มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						ระดับคะแนน		
		ตั้งใจเรียน	เอาใจใส่ในการเรียนและมีความพยายามในการเรียน	เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบบางสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้	แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
		มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๗ รักความเป็นไทย

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
		มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๘ มีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				ระดับคะแนน		
		รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน	อาสาทำงาน ช่วยคิดช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น	รู้จักการดูแลรักษาทรัพย์สมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนในช่องรายการประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	คะแนนเฉลี่ย
		ความสามารถในการสื่อสาร		ความสามารถในการคิด		ความสามารถในการแก้ปัญหา		ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
		๑. ใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	๒. ใช้ภาษาสื่อสารได้บรรลุเป้าหมาย	๑. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล	๒. นำข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	๑. สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	๒. สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย	๑. เรียนรู้ด้วยตนเองเหมาะสมตามวัย	๒. สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	๑. เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	๒. มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี		

เกณฑ์การให้คะแนน

๓ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ
๒ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง
๑ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง
๐ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย ๓ หมายถึง ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย ๒ หมายถึง ดี
คะแนนเฉลี่ย ๑ หมายถึง ผ่าน คะแนนเฉลี่ย ๐ หมายถึง ไม่ผ่าน

ตอนที่ ๒
วิชาประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๐
สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง
รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
๓) มีวินัย
๔) ใฝ่เรียนรู้
๕) อยู่อย่างพอเพียง
๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
๗) รักความเป็นไทย
๘) มีจิตสาธารณะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เป็นวิชาที่ประกอบด้วยหลาย

แขนงสาระ ทำให้มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ เป็นการนำวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ เป็นต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประกอบด้วย ๒ รายวิชา คือ วิชาสังคมศึกษาและวิชาประวัติศาสตร์

วิชาประวัติศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มสหวิทยาการของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม เข้าใจการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความรัก ภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก เพื่อให้เกิดค่านิยมที่เหมาะสม มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามด้านความรู้ โดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ วิชาประวัติศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นพลเมืองของประเทศ เพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นไทยและความเป็นปึกแผ่น ตลอดจนการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมของคนในชาติให้คงอยู่สืบไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องปลุกจิตสำนึกให้เยาวชนชาติไทยมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ ความเป็นมา ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยเรียนรู้จากการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาในการตัดสินใจบนพื้นฐานเหตุผลอย่างมีหลักการ เช่น การใช้ประเด็นใกล้ตัวผู้เรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียนในการสืบค้นชุมชนท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความรัก ความภาคภูมิใจในถิ่นฐานของตน

หลักการออกแบบกิจกรรมมีการบูรณาการด้านคุณลักษณะ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะการพัฒนาค่านิยมและเจตคติที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๒) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติน่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อม หรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๓) ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้นเน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผนลงมือปฏิบัติศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ และสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

(๑) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์และตัดสินใจ

(๒) เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความคิดโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจอย่างคนคิดเป็น มีความรู้และมีทักษะในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เข้าถึงความจริง

(๓) เพื่อให้เข้าใจถึงความเป็นเหตุเป็นผลในสังคมมนุษย์ว่าเหตุการณ์ในอดีตย่อมมีอิทธิพลต่อภาวะความเป็นอยู่ของสังคมในปัจจุบัน และสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็มีอิทธิพลต่ออนาคต

(๔) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติบ้านเมือง เห็นความเสียสละ ความมานะบากบั่น ความพยายาม และความสามารถ อันก่อให้เกิดความรู้สึกรักชาติบ้านเมืองของตนเอง

(๕) ช่วยให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสิ่งที่เป็นความรู้ทางประวัติศาสตร์ และเกิดความสนุกสนานสนใจในการสืบค้นเรื่องราวในอดีต

การจัดกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ รวมทั้งได้ฝึกฝนทักษะการคิดและพัฒนาเจตคติที่ถูกต้องโดยการเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อมูลที่เป็นจริงในอดีต คิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ จากการโยงเข้าหากับปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนสามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีหลากหลายวิธีที่น่าสนใจ เช่น การจัดค่ายประวัติศาสตร์ โครงงานประวัติศาสตร์ การทัศนศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ

การเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ที่แท้จริงและมีประสิทธิภาพ คือ การปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย เป็นการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเพราะการเรียนจะเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนการเรียน การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ การสรุปและการเรียบเรียงโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้เรียนจะต้องลงมือสังเกต ปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า และถกเถียงในสิ่งที่พบเห็น ทั้งนี้ ครูต้องดำเนินการจัดกิจกรรมในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถทำได้ในระบบกลุ่มหรือรายบุคคล ส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมนอกเวลาเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ และเกิดความรู้ใหม่ที่ได้จากประสบการณ์ตรง เป็นความรู้ที่ทันสมัยและใกล้ตัวซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทยและรักมาตุภูมิถิ่นฐานของตนเอง ตลอดจนการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของประเทศ

การออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อใช้ในการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดหรือมีวิธีการคิด ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายอันเป็นพื้นฐานของการเสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสบการณ์และปลูกฝังเจตคติที่ดีในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทัศนศึกษานอกสถานที่ การเรียนรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน งานวิเคราะห์จากการศึกษาภาคสนาม พิเคราะห์แหล่งข้อมูล การสอนแบบให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยอิสระจากศูนย์การเรียนรู้และการเรียนรู้ตามความสนใจ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ไม่ควรจำเจอยู่ในห้องเรียนอย่างเดียว

การเรียนรู้โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ได้แก่ เกม การศึกษาสถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ โครงงาน การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มย่อย การแก้ปัญหากลุ่ม สืบค้นความรู้ กลุ่มสัมพันธ์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การอภิปราย

การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ได้แก่ การแก้สถานการณ์ การถามตอบ การสืบสอบ ความคิดรวบยอด การพัฒนากระบวนการคิด การใช้ทักษะกระบวนการ การสอนโดยกระบวนการวิธีการทางประวัติศาสตร์ การสอนโดยใช้วิธีการตั้งประเด็นคำถามผู้เรียน การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic

Organizers) การเรียนการสอนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสอนกระบวนการคิด ๑๐ มิติ การคิดเปรียบเทียบ การคิดสังเคราะห์ การคิดประยุกต์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดกลยุทธ์ การคิดบูรณาการ การคิดมโนทัศน์ การคิดอนาคต การคิดวิพากษ์

การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอน ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ชุดการสอนประกอบคำบรรยายของครู คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการนำเสนอโดยวีดิทัศน์

นอกจากนั้น ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูต้องลดบทบาทในการสอนโดยเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นและอย่างหลากหลาย ดังนี้

๑) ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและอภิปรายผล เช่น แบ่งกลุ่มให้อภิปราย แสดงบทบาทสมมุติ จัดนิทรรศการด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา

๒) ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนและลงข้อสรุปได้โดยที่ไม่ใช้เวลานานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน

๓) เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรจะชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง

๔) การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ครูควรย้ำให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ครูควรเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือกำลังเกิดขึ้นกับสังคมมาเป็นตัวอย่างในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ นักเรียนจะได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงเหตุการณ์ของคนทั่วไปมาเกริ่นนำเพื่อโยงสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน หรือนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาอภิปราย ร่วมกันกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมเรื่องที่สอน นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือสร้างสถานการณ์จำลองให้ทดลองปฏิบัติ

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้น และช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล

๒) บัตรภาพ

๓) เกม/เพลง/นิทาน

๔) คลิป/วีดิทัศน์/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน

๕) สถานการณ์สมมติ

๖) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชน ล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่าการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลิน มุสิกุล, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงค้า, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้น ระหว่าง และสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมินให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลิน มุสิกุล, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน ๒ ประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะ โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้นสรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ประกอบการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

การประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ หรือไม่ เช่น การทำโครงงาน การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การประเมินโดยผู้เรียนแต่ละคน โดย**การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)** ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา (ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ ดูภาคผนวก ค) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตัวเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง และผู้ปกครองร่วมประเมิน

๕. คำแนะนำบทบาทครูปลายทางในการจัดการเรียนรู้

ครูปลายทางควรมีบทบาทการสอนคู่ขนานกับครูต้นทางในการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกขั้นตอนการสอน ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมตัวก่อนสอน

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผล

และประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับ/ประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นและที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน รวมถึงการวัดประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

(๔) ศึกษาคลิปบทเรียนที่มีการอัปโหลดล่วงหน้าเพื่อทำความเข้าใจการจัดกิจกรรม PowerPoint และสื่อต่าง ๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอน โดยเฉพาะแนวการจัดกิจกรรมในขั้นตอนช่วงการปฏิบัติ ทั้งด้านวิธีการ สื่อที่ใช้ และช่วงเวลาของการทำแต่ละกิจกรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางเตรียมนักเรียน/ช่วยเหลือส่งเสริม/อำนวยความสะดวกนักเรียนตามบริบทของห้องเรียนของตนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มตามศักยภาพ

(๕) เตรียมใบงาน (ที่คัดเลือกสำหรับมอบหมายให้นักเรียนได้ทำตามเห็นควรและเหมาะสม) รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ตามระบุในแผนฯ และ/หรือที่ปรากฏในคลิป (ในกรณีมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม)

(๖) ติดตามข้อมูลรายละเอียดการจัดกิจกรรมในช่วงการปฏิบัติตามกำหนดการสอนที่รายละเอียดของสื่อการสอน ใบงาน ใบความรู้ บนเว็บไซต์ www.dltv.ac.th

๒) ขั้นการจัดการเรียนรู้

(๑) สร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรม เช่น กระตุ้นให้นักเรียนคิด ตอบคำถามของครูต้นทาง ฟังเฉลยและช่วยเสริม/อธิบาย/ในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ชมเชย/ให้กำลังใจหากนักเรียนทำได้ดี

(๒) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ตามไม่ทัน เช่น อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) กำกับดูแลให้มีวินัยในการเรียน เช่น ไม่เล่นหรือพูดคุยกัน ปฏิบัติตามคำสั่งในการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๔) อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้/อุปกรณ์

(๕) สังเกตพฤติกรรมนักเรียน เช่น คุณลักษณะผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้/การปฏิบัติงาน ความรู้ในบทเรียน และบันทึกข้อมูลตามแนวทางประเมินที่แนะนำไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนานักเรียนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งชั้น/กลุ่ม/รายบุคคลตามกรณี

๓) ขั้นการปฏิบัติ

(๑) ทบทวนขั้นตอนการทำกิจกรรมตามที่ครูต้นทางแนะนำ และตามข้อแนะนำการปฏิบัติที่ระบุใน PowerPoint ตรวจสอบความเข้าใจ และเตรียมนักเรียนก่อนทำกิจกรรม (การแบ่งกลุ่ม ฯลฯ)

(๒) กำกับให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามลำดับเวลาตามแนวทางที่ระบุบน PowerPoint

(๓) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรม

(๔) เตรียมพร้อมนักเรียนสำหรับกิจกรรมในขั้นตอนสรุปการเรียน (ถ้ามี) เช่น การสรุปผลปฏิบัติงานเพื่อเทียบเคียงกับผลงานที่นักเรียนต้นทางจะนำเสนอ เป็นต้น

๔) ขั้นสรุป

(๑) กำกับนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเฉลยใบงาน/สรุปผลการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๒) ทบทวนประเด็นสำคัญที่มีการสรุปท้ายชั่วโมง และงาน/ใบงานที่ครูต้นทางมอบหมายให้ทำเป็นการบ้าน/หรือใบงานที่ครูปลายทางได้เลือกมาใช้กับชั้นเรียนของตน

(๓) จัดให้นักเรียนได้ทำแบบประเมินตามระบุในหัวข้อ *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้* (เฉพาะหลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้และครึ่ง/ปลายภาคเรียน)

๕) การบันทึกผลหลังสอน

(๑) บันทึกการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียนและแบบประเมินตนเอง บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อวิเคราะห์เทคนิค หรือวิธีการใดที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จ อุปสรรค และ/หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้น เช่น เทคนิค หรือวิธีการใด การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมอย่างไร ฯลฯ ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์ โดยใช้คำถามที่ให้ไว้ใน “คำถามบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูปลายทาง” (ดูภาคผนวก ค) เป็นแนวทางในการย้อนคิด ไตร่ตรองสิ่งที่เกิดขึ้นและนำไปบันทึกผลหลังสอนของชั่วโมงนั้น ๆ

(๓) วิเคราะห์และสรุปผลจากข้อมูลตามปัญหา/ความสำเร็จที่เกิดขึ้น และเสนอแนวทางการปรับปรุง เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ/ส่งเสริมนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นงานวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและลักษณะการใช้งานของช่วงเวลาทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ หลักเกณฑ์ในการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของไทยและของมนุษยชาติ หลักฐานชั้นต้น หลักฐานชั้นรอง และหลักฐานที่พบในท้องถิ่นอย่างง่ายซึ่งแสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนประเทศไทย การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท) โดยสังเขป ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เช่น อักษรไทย ศิลปกรรมสมัยสุโขทัย และระบบชลประทานที่ทำให้สุโขทัยได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก ความสำคัญของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยที่น่าภาคภูมิใจ

โดยการบอก อธิบาย เปรียบเทียบ วิเคราะห์ แสดง ฝึกปฏิบัติใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหาการคิด ทักษะการนำไปใช้อภิปราย และศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของตนเอง จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ซึ่งแสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนประเทศไทย

เพื่อฝึกฝนทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ สร้างความรักชาติรักแผ่นดินเกิดตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ด้วยปลูกฝังจิตสำนึกหวงแหนมรดกของท้องถิ่น สามารถนำเสนอแนวทางการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน และเกิดการตระหนักเห็นคุณค่า มีศรัทธา รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักความเป็นไทย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓
ส ๔.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒
ส ๔.๓ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

รวมทั้งหมด ๘ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป

ป.๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

ศูนย์วิทยาศาสตร์การศึกษา ในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒
รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๓	**พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย**	ส ๔.๑ ป.๔/๒ ส ๔.๑ ป.๔/๓ ส ๔.๓ ป.๔/๑ ส ๔.๓ ป.๔/๒	• ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของสุโขทัยเปรียบเทียบกับอาณาจักรเขมรโบราณ • การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร • หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ควรนำมาเน้นย้ำ • การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	๘ ชั่วโมง	๒๐
๔	**พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย**	ส ๔.๓ ป.๔/๑ ส ๔.๓ ป.๔/๒ ส ๔.๓ ป.๔/๓	อาณาจักรสุโขทัย เป็นรัฐในอดีตรัฐหนึ่ง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำยม สถาปนาขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ในฐานะสถานีการค้าของรัฐละโว้ หลังจากนั้นราวปี ๑๗๘๒ พ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมืองได้ร่วมกันกระทำการยึดอำนาจจากขอมสบาดโขลญลำพงเป็นผลสำเร็จ และได้สถาปนาเอกราช	๑๒ ชั่วโมง	๓๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ให้รัฐสุโขทัยเป็นอาณาจักรสุโขทัย และมีความเจริญรุ่งเรืองตามลำดับและเพิ่มถึงขีดสุดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ก่อนจะค่อยตกต่ำและประสบปัญหาทั้งจากปัญหาภายนอกและภายใน จนต่อมาถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาไปในที่สุด		
รวมตลอดภาคเรียน				**๒๐**	**๕๐**

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ป.๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป

ป.๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของสุโขทัยเปรียบเทียบกับอาณาจักรเขมรโบราณ การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สืบค้นเรื่องราวในอาณาจักรสุโขทัยที่มีความน่าเชื่อและการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

๒) หลักเกณฑ์ในการแบ่งยุคของสุโขทัย

๓) ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย

๔) บทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย

๕) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย

๖) ลักษณะสำคัญของสังคมสุโขทัย

๗) ประเพณีสำคัญในสุโขทัย

๘) ลักษณะเด่นของคติทางการปกครองของสุโขทัย

๙) ลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจสุโขทัย

๑๐) สินค้าสำคัญของสุโขทัย

๑๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัยได้ถูกต้อง
๒) ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
๓) วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง
๔) เปรียบเทียบลักษณะร่วมกันระหว่างอารยธรรมเขมรและอารยธรรมไทยสุโขทัย
๕) ยกตัวอย่างศิลปกรรมชิ้นสำคัญในสมัยสุโขทัย
๖) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคติการปกครองของสุโขทัยครึ่งแรกและครึ่งหลัง
๗) วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจของสุโขทัย
๘) นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

๓.๓ คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

๑) เห็นคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์
๒) ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการตั้งถิ่นฐาน)
๓) ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)
๔) เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของสุโขทัย (ด้านศิลปะ)
๕) เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครอง
๖) เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจของสุโขทัย
๗) เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของไทยในทางด้านการเมืองการปกครอง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๕.๒ มีวินัย
๕.๓ ใฝ่เรียนรู้
๕.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๕.๕ รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน
๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	**๓ (ดี)**	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
๑. เนื้อหา	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน สมบูรณ์	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. ภาษา	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์
๓. ความสะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด	ผลงานสำเร็จเป็นระเบียบ	ผลงานขาดความเป็นระเบียบสะอาด สวยงาม
๔. ความรับผิดชอบ	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๓-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๙-๑๒	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๕-๘	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑-๔	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ควรจะกล่าวถึงในการศึกษาเกี่ยวกับสุโขทัย ประกอบไปด้วยหลักฐานที่เป็นและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ จารึก พระพุทธรูป โบราณสถาน และเครื่องกระเบื้องสังคโลก ซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานชั้นต้นได้เป็นอย่างดี ในส่วนของหลักฐานชั้นรองต้องอาศัยความเห็นของนักวิชาการเป็นสำคัญ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) จำแนกลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

๒) อธิบายหลักเกณฑ์ในการแบ่งยุคของสุโขทัย

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัยได้ถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์

๔.๒ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย เช่น สมัยสุโขทัย

๔.๓ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

๔.๔ เกณฑ์การจำแนกหลักฐานที่พบในท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรองอย่างง่าย ๆ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียน

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.	๑. เห็นคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์	**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูชวนถามนักเรียนว่า **อาณาจักรแรกในประวัติศาสตร์ไทย คืออาณาจักรใด** (แนวคำตอบ : อาณาจักรสุโขทัย หรืออาณาจักรสุพรรณภูมิ อาณาจักรละโว้ก็ได้) **ครูตั้งคำถามกลับว่านักเรียนรู้ได้อย่างไร** (แนวคำตอบ : ต้องใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	๑. การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม ๒. การตอบคำถามทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องตอบถูก เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อขมวดประเด็นก่อนนำเข้าสู่บทเรียน	๑. สื่อ PowerPoint ๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				จึงจะได้ข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ) แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน			
๒.	๒. จำแนกลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ๓. อธิบายหลักเกณฑ์ในการแบ่งยุคของสุโขทัย	**ขั้นสอน**	๑๕ นาที	๑. ครูปลายทางแจกใบความรู้ให้กับนักเรียน เพื่อประกอบการอธิบายวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างสังเขปและความสำคัญของหลักฐานที่มีต่อการหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ๒. ครูอธิบายลักษณะและประเภทของหลักฐานที่พบในสมัยสุโขทัย และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยชิ้นสำคัญ โดยครูตั้งคำถามกับนักเรียนเป็นระยะ ๆ ในแต่ละภาพของหลักฐาน ๓. ครูแสดงภาพแผนที่ของอาณาจักรสุโขทัยพอสังเขป เพื่ออธิบายถึงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลักฐานสมัยสุโขทัย (ทั้งที่สร้างและ	๑. การศึกษาใบความรู้ ๒. การจดบันทึก		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ที่ไม่ได้สร้างในอาณาจักรสุโขทัย)			
๓.	๔. เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัยได้ถูกต้อง	**ขั้นปฏิบัติ**	๒๕ นาที	๑. ครูต้นทางกำหนดเวลาศึกษา ใบความรู้และใบงานที่ ๑ เป็นเวลา ๑๕ นาที พร้อมอธิบายบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียนปลายทางให้ชัดเจน ๒. ครูเฉลยความรู้จากใบงานโดยครูต้นทางสนทนากับครูช่วยสอน และชวนนักเรียนปลายทางคิดตาม ๓. ครูต้นทางแสดงภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์คละยุคสมัยที่สำคัญ ให้นักเรียนปลายทางลองเลือกว่าหลักฐานดังกล่าว เป็นหลักฐานสมัยสุโขทัย (ทั้งที่สร้างและที่ไม่ได้สร้างในอาณาจักรสุโขทัย) และไม่ใช่หลักฐานสมัยสุโขทัย โดยครูต้นทาง	๑. ศึกษาใบความรู้และใบงานที่ ๑ หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย ๒. การติดตามการเฉลยคำตอบ ๓. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ชวนคุยระหว่างการเลือกเพื่อทบทวนความรู้ไปด้วยกัน			
๔.		**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. การจดบันทึก ๒. การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม		- การสังเกต

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย
๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
๓) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง
๔) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
๕) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. จำแนกลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ๒. อธิบายหลักเกณฑ์ในการแบ่งยุคของสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ถ้าไม่มีหลักฐาน ก็จะหาข้อมูลไม่ได้

หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย มี ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร สมัยสุโขทัยมีอย่างเดียว คือ จารึก

สมัยนั้นยังไม่มีกระดาษ คนจึงต้องจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงบนแผ่นโลหะ แผ่นหิน บางทีก็เขียนบนเสา บนฝาผนัง บนฐานพระก็มีจารึกสุโขทัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับการทำบุญ จารึกส่วนน้อยเล่าเรื่องวิถีชีวิตทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จารึกกลุ่มหลังที่ควรรู้จักได้แก่

<u>จารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช</u> จารบนแผ่นหิน มี ๔ ด้าน หน้าแรกพระองค์อาจจะเล่าเอง หน้าที่หลัง ๆ คนรุ่นหลานมาเขียนเติมจนครบทุกด้าน นักประวัติศาสตร์กำหนดอายุได้ว่าเป็นจารึกที่มีอายุเก่าที่สุด

<u>จารึกหลักที่ ๒ ของพระมหาเถรศรีศรัทธา</u> จารบนแผ่นหินที่มีขนาดใหญ่กว่าจารึกหลักที่ ๑ เสียอีก ผู้เขียนเป็นเจ้านายสุโขทัยรุ่นเก่ากว่าพ่อขุนรามฯ ภายหลังออกบวช ได้เล่าเรื่องของพระองค์และบรรพบุรุษของพระองค์เอาไว้ ประวัติศาสตร์ช่วงก่อนพ่อขุนรามฯ ได้ข้อมูลจากจารึกหลักนี้

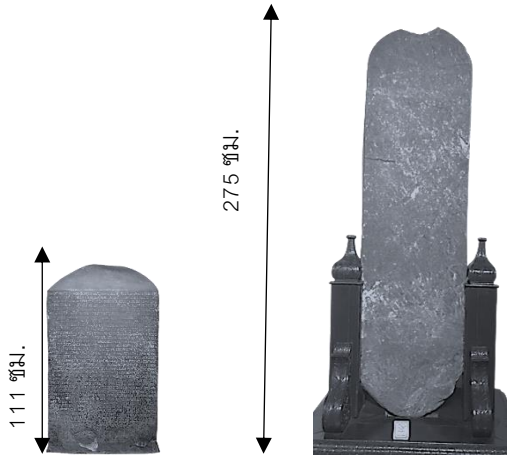

จารึกหลักที่ ๑ จารึกหลักที่ ๒

ลองเทียบขนาดดู
นักเรียนสูงกี่เซนติเมตร ?

ที่มาของภาพ : https://commons.wikimedia.org/wiki/File:จารึกพ่อขุนรามคำแหง_Ram_Khamhaeng_Inscription_01.png

ที่มาของภาพ : https://pbs.twimg.com/media/EA3-PV4U4AAH16j?format=jpg&name=large

๒. หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

<u>โบราณสถาน</u> คือ สิ่งก่อสร้างเก่าสมัยสุโขทัย มีทั้งที่เป็นเจดีย์และเป็นอาคาร แต่ส่วนที่เป็นไม้ได้ชำรุดผุผังไปจนเหลือแต่โครงสร้างที่เป็นอิฐ หิน ปูน ส่วนใหญ่จะเป็น *วัด กำแพงเมือง หรือสรีดภงษ์* (สะ-หรีด-พง)

<u>โบราณวัตถุ</u> คือ สิ่งของเก่า ๆ สมัยสุโขทัยนั่นเอง ข้าวของที่ทำจากไม้หรือใบตองย่อยสลายไปหมดแล้ว เหลือแต่กระเบื้องและโลหะ ได้แก่ พระพุทธรูป เทวรูป ตลอดจนเครื่องกระเบื้องสังคโลก

อย่าน้อยใจไป หลักฐานสมัยสุโขทัยมักจะพบในภาคกลางตอนบนเท่านั้น (ยกเว้นที่นำมาเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์) ในภาคอื่นจะเจอหลักฐานแบบอื่น ขึ้นกับว่าในสมัยสุโขทัย ในช่วงเวลาร่วมสมัยกันนั้น ท้องถิ่นของนักเรียนอยู่ในอาณาจักรใด ยังมี ***อาณาจักรล้านนา สุพรรณภูมิ ละโว้-อโยธยา ศรีโคตรบูรณ์ และตามพรลิงก์*** ให้ได้ศึกษากันต่อไปอีก

ผู้เขียน : ชัยชาญ ปรางค์ประทานพร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

สุโขทัยก่อตั้งขึ้นในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ดำรงอยู่จนถึงพุทธศตวรรษที่ ๒๑ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของสุโขทัยจำนวนมากพบในเขตภาคกลางตอนบนของไทยทั้งเมืองโบราณ ทั้งโบราณวัตถุ และโบราณสถาน

๑. ท้องถิ่นของนักเรียนคือที่ไหน

.....

๒. ท้องถิ่นของนักเรียนในพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๑ เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณอะไร

.....

.....

.....

๓. ในท้องถิ่นของนักเรียนหรือในจังหวัดใกล้เคียง มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไรที่มีอายุทันอาณาจักรสุโขทัยบ้าง

.....

.....

๔. ให้นักเรียน (วงตัวเลือก) เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทใด

ก. จารึก ข. โบราณสถาน ค. พระพุทธรูป

ง. พงศาวดาร จ. เครื่องกระเบื้อง ฉ. ศาสนสถาน

ช. อื่น ๆ ระบุ .....

๕. ให้วาดภาพ แล้วแรเงาหรือระบายสีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของอาณาจักรสุโขทัย หรือที่เป็นรุ่นราวคราวเดียวกัน

๑. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้ คือ

.....

๒. คนโบราณสร้างสิ่งนี้ไว้เพื่ออะไร

.....

๓. ปัจจุบันอยู่ที่

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

สุโขทัยก่อตั้งขึ้นในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ดำรงอยู่จนถึงพุทธศตวรรษที่ ๒๑ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของสุโขทัยจำนวนมากพบในเขตภาคกลางตอนบนของไทยทั้งเมืองโบราณ ทั้งโบราณวัตถุ และโบราณสถาน

๑. ท้องถิ่นของนักเรียนคือที่ไหน

พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

๒. ท้องถิ่นของนักเรียนในพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๑ เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณอะไร

- ในภาคใต้ รัฐตามพรลิงก์ - ในภาคกลางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา รัฐสุพรรณภูมิ
- ในภาคกลางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา รัฐละโว้-อโยธยา
- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รัฐศรีโคตรบูรณ์ - ในภาคเหนือ รัฐล้านนา
- ในภาคกลางตอนบน รัฐสุโขทัย

๓. ในท้องถิ่นของนักเรียนหรือในจังหวัดใกล้เคียง มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไรที่มีอายุทันอาณาจักรสุโขทัยบ้าง

แนวคำตอบ : สถานที่หรือวัตถุที่มีอายุเกิน ๗๐๐ ปีขึ้นไป

๔. ให้นักเรียน (วงตัวเลือก) เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทใด

ก. จารึก ข. โบราณสถาน ค. พระพุทธรูป

ง. พงศาวดาร จ. เครื่องกระเบื้อง ฉ. ศาสนสถาน

ช. อื่นๆ ระบุ ..... พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

๕. ให้วาดภาพ แล้วแรเงาหรือระบายสีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของอาณาจักรสุโขทัย หรือที่เป็นรุ่นราวคราวเดียวกัน

พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

๑. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้ คือ

.....

๒. คนโบราณสร้างสิ่งนี้ไว้เพื่ออะไร

.....

๓. ปัจจุบันอยู่ที่

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

มีอาณาจักรโบราณอื่นที่ร่วมสมัยกับสุโขทัยในดินแดนประเทศไทย คือ รัฐสุพรรณภูมิ รัฐละโว้-อโยธยา และรัฐนครศรีธรรมราช ทำเลที่ตั้งของรัฐเหล่านี้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อลักษณะการประกอบกิจกรรมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ทำให้รัฐที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติอุดมสมบูรณ์สามารถเลี้ยงดูคนได้ดีกว่ารัฐที่แห้งแล้งกว่า และรัฐที่ติดทะเลสามารถทำการค้า รวมถึงรับเทคโนโลยีจากภายนอกได้ดีกว่ารัฐที่อยู่ตอนในแผ่นดิน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
๑) อธิบายทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
๒) อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑) ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง
๒) วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการตั้งถิ่นฐาน)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวทางการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูเปิดเพลงเจงกิสข่านให้นักเรียนฟังและร่วมรับชม MV ไปด้วยกัน จากนั้นครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่ารู้จักเจงกิสข่านหรือไม่ ครูอธิบายประวัติของเจงกิสข่าน กุบไลข่าน เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๑. การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม ๒. เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อขมวดประเด็นก่อนนำเข้าสู่บทเรียน	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม
๒.	๑. ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษา	**ขั้นปฏิบัติ**	๒๐ นาที	๑. ครูอธิบายบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นนอกประเทศไทย คือ การแผ่	๑. จดบันทึก และมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวทางการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง ๓. ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)			อิทธิพลของมองโกลสมัยกุบไลข่าน ๒. ครูตั้งคำถามชวนคิดกับนักเรียนว่า “หากนักเรียนเป็นท่านข่าน นักเรียนอยากได้อะไรจากสุโขทัย” ครูซักไซ้ต่อไปว่าแล้วนักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่าสุโขทัยมีทรัพยากรอะไรบ้าง ครูนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมนักรบเจงกิสข่าน - ครูให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย ตอนที่ ๑ - นักเรียนจับกลุ่มไม่เกิน ๕ คนตามความสมัครใจ - นักเรียนวิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยจากใบความรู้จารึกหลักที่ ๑ ที่แจกให้ และเปรียบเทียบทำเลของ	๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม และทำใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๑		๓. การทำใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวทางการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				เมืองเก่าสุโขทัยกับเมืองหลวงของรัฐโบราณอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ให้ในใบงาน ในเวลา ๑๕ นาที			
๓.	๔. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอาณาจักรสุโขทัย ๕. อธิบายพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูต้นทางทำชวนครูช่วยสอนสนทนาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของเมืองใดจะเป็นทำเลที่ดีที่สุด ตามใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๑ ก่อนที่ครูจะแสดงแผนที่รัฐโบราณในดินแดนประเทศไทยให้นักเรียนกำหนดที่ตั้งของรัฐโบราณลงไปในแผนที่ในใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๒ ๒. ครูต้นทางทำการเฉลยใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๑ โดยครูนำการวิเคราะห์ตามประเด็นนี้ - จุดร่วมกันของผังเมืองแต่ละผังเมือง : มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถในการเพาะปลูกเพื่อเลี้ยงดูกำลังคน	๑. การทำใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๒ ๒. การตรวจสอบคำตอบในใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๑		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวทางการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- จุดต่างกันของผังเมืองแต่ละผังเมือง : ระยะทางจากทะเล ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถในการทำการค้าทางทะเล และการรับเทคโนโลยีจากโลกภายนอก ๓. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า “พระร่วงคือใคร” ก่อนจะทำการอธิบายเรื่องพระร่วง ประกอบการอธิบายถึงความสำคัญของพระมหากษัตริย์สุโขทัยในฐานะผู้นำ เพื่อการพัฒนาบ้านเมือง	๓. การมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม		
๔.		**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่าพระร่วงน่าจะอยู่ในจังหวัดใดในปัจจุบัน (แนวคำตอบ : สุโขทัย) ครูขมวดประเด็นถึงความสำคัญของการศึกษาบทบาทของพระร่วงใน	๑. มีส่วนร่วมในการตอบคำถาม		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวทางการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ประวัติศาสตร์ของสุโขทัยในคาบเรียนต่อไป ๒. ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในการเรียนจากแผนผัง ๓. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๒. สรุปเนื้อหา ๓. เตรียมอุปกรณ์การเรียนสำหรับคาบเรียนต่อไป		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง
๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)
๕) เพลงเจงกิสข่าน เข้าถึงได้จาก : https://youtu.be/XwUdlZNd-Yo หรือ https://youtu.be/UCpZUs-pCGE

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย - อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๒ ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย สุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้ - วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง	- ตรวจใบงานที่ ๒ ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย สุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้เปรียบเทียบจุดเด่นและจุดด้อยของเมืองโบราณต่าง ๆ

ที่	เมืองโบราณ	จุดเด่น	จุดด้อย
๑	**เชียงใหม่** **(เมืองหลวงของอาณาจักรล้านนา)** 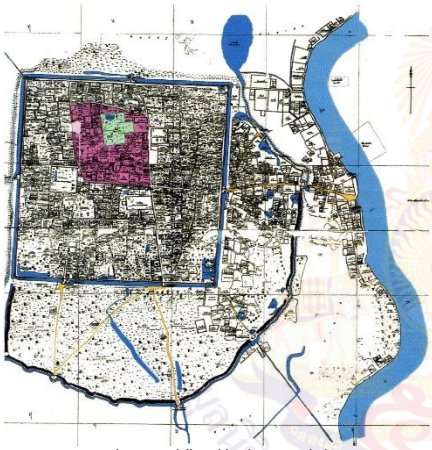 ที่มาของภาพ : http://hellokirtty.blogspot.com/2009/01/blog-post.html		
๒	**สุโขทัย** **(เมืองหลวงของอาณาจักรสุโขทัยช่วงต้น)** ที่มาของภาพ : https://so04.tci-thaijo.org		

ที่	เมืองโบราณ	จุดเด่น	จุดด้อย
๓	**พิษณุโลก** **(เมืองหลวงของอาณาจักรสุโขทัยช่วงหลัง)** 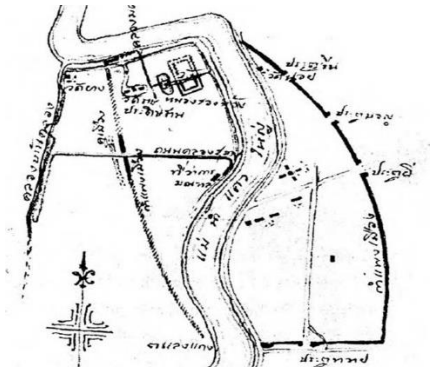 ที่มาของภาพ : http://www.naresuan.org/		
๔	**อยุธยา** **(เมืองหลวงของอาณาจักรอยุธยา)** 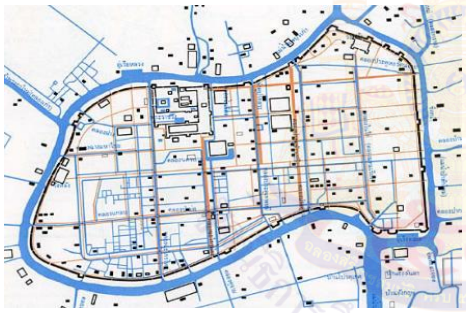		
๕	**กรุงเทพมหานคร** **(เมืองหลวงของไทยในปัจจุบัน)** 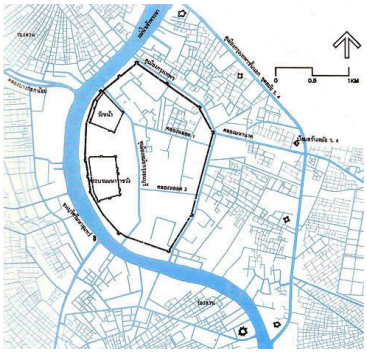 ที่มาของภาพ : http://oknation.nationtv.tv/blog/home/blog_data/425/2425/images/Bua/Map1.jpg		

กลุ่มของนักเรียนเห็นว่าเมืองใดที่มีทำเลดีที่สุด

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้ดูแผนที่และเติมชื่ออาณาจักรลงในแผนที่ให้ถูกต้อง

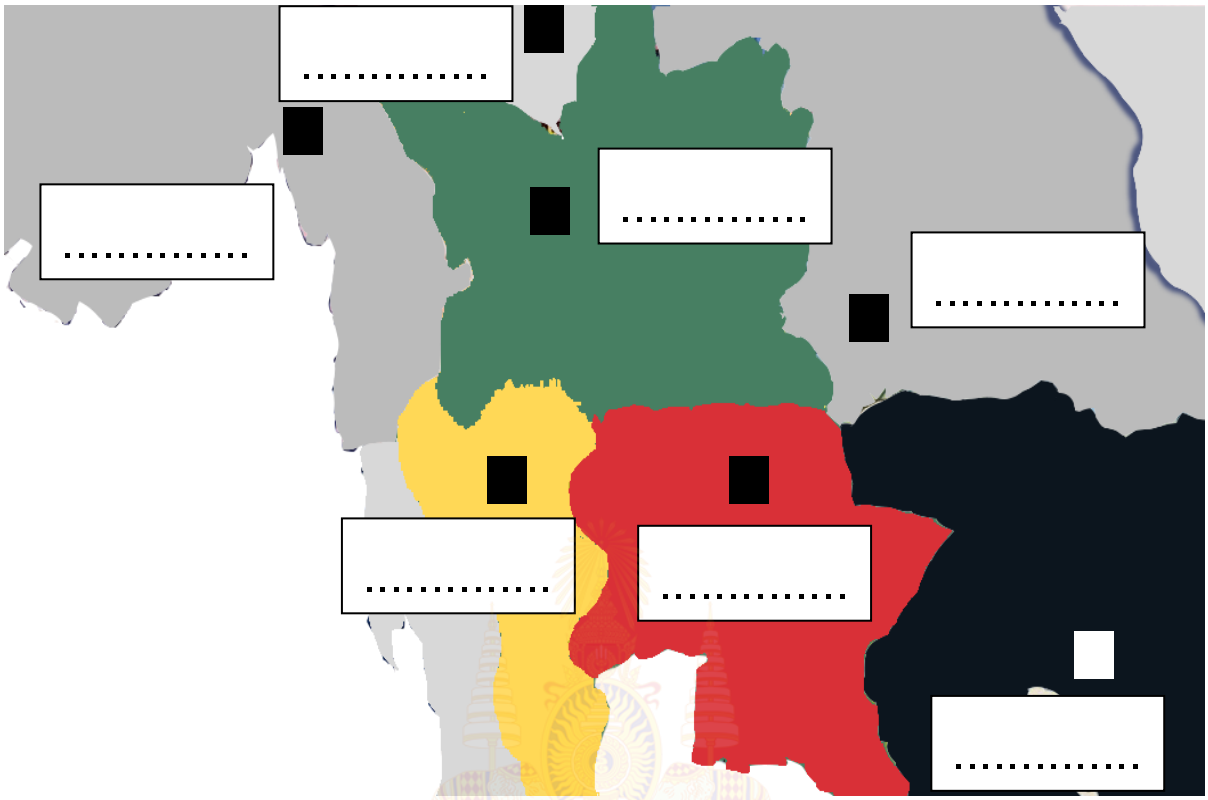

จงเติมชื่ออาณาจักรลงในแผนที่ให้ถูกต้อง

สุโขทัย	*ละโว้-อโยธยา*	*สุพรรณภูมิ*	*ล้านนา*
ศรีโคตรบูรณ์	*พระนคร*	*หงสาวดี*	

พระร่วงเป็นผู้นำในตำนานของคนไทย ชาวบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่าท่านทรงสร้างอะไรมากมายทั้งสถาปนาอาณาจักร ทั้งทำนบพระร่วง ทั้งถนนพระร่วง แต่เราจะหาพระร่วงได้ที่จังหวัดใดในปัจจุบัน ?

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้เปรียบเทียบจุดเด่นและจุดด้อยของเมืองโบราณต่าง ๆ

ที่	เมืองโบราณ	จุดเด่น	จุดด้อย
๑	**เชียงใหม่** **(เมืองหลวงของอาณาจักรล้านนา)** 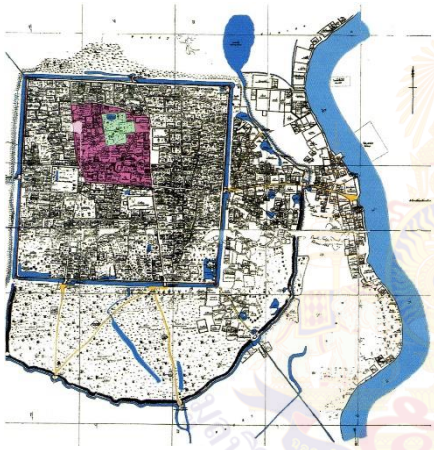 ที่มาของภาพ : http://hellokirtty.blogspot.com/2009/01/blog-post.html	ผังเมืองสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีแม่น้ำปิงไหลเลียบ เพาะปลูกและค้าขายได้ ทำเลดี ด้านตะวันตกมีดอยสุเทพ	ออกทะเลไม่ได้
๒	**สุโขทัย** **(เมืองหลวงของอาณาจักรสุโขทัยช่วงต้น)** 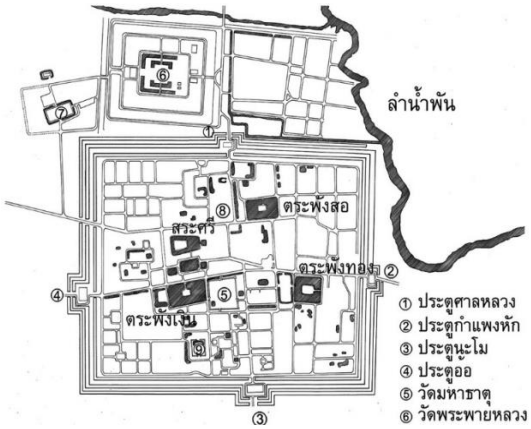 ที่มาของภาพ : https://so04.tci-thaijo.org	ผังเมืองสีเหลี่ยมมีระบบชลประทาน	ต้องพึ่งพาระบบชลประทานแหล่งน้ำธรรมชาติมีน้อย ไม่มีแม่น้ำขนาดใหญ่ เดินทางลำบาก ไม่เชื่อมต่อกับทะเล

ที่	เมืองโบราณ	จุดเด่น	จุดด้อย
๓	**พิษณุโลก** **(เมืองหลวงของอาณาจักรสุโขทัยช่วงหลัง)** 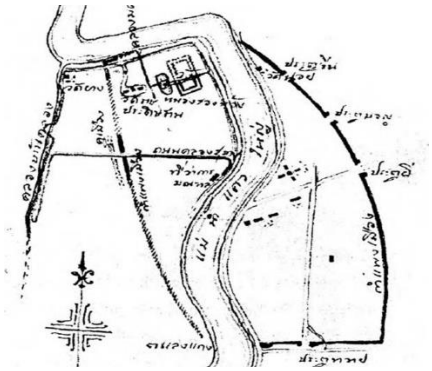 ที่มาของภาพ : http://www.naresuan.org/	ผังเมืองไม่มีทรง มีแม่น้ำปิงไหลผ่า ค้าขายและ เพาะปลูกได้	ไม่มีทางออก ทะเล
๔	**อยุธยา** **(เมืองหลวงของอาณาจักรอยุธยา)** 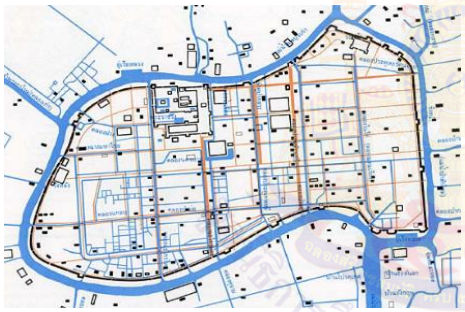	ผังเมืองทรงรี มีแม่น้ำล้อมรอบ ค้าขายและ เพาะปลูกได้ดี	น้ำท่วมทุกปี ค่อนข้างห่าง ทะเล
๕	**กรุงเทพมหานคร** **(เมืองหลวงของไทยในปัจจุบัน)** 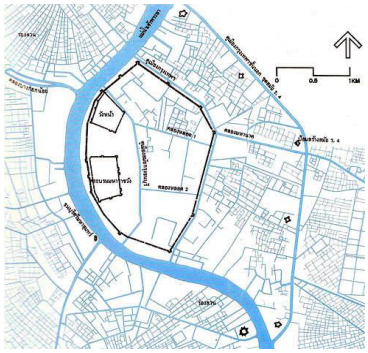 ที่มาของภาพ : http://oknation.nationtv.tv/blog/home/blog_data/425/2425/images/Bua/Map1.jpg	ผังเมืองทรงรี มีแม่น้ำ เจ้าพระยา ค้าขายและ เพาะปลูก ได้ดีไม่ไกลจาก ทะเล	ใกล้ทะเลมาก อาจน้ำท่วม เพราะภาวะโลก ร้อน

กลุ่มของนักเรียนเห็นว่าเมืองใดที่มีทำเลดีที่สุด

กรุงเทพมหานคร > อยุธยา > พิษณุโลก > สุโขทัย > เชียงใหม่

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้ดูแผนที่และเติมชื่ออาณาจักรลงในแผนที่ให้ถูกต้อง

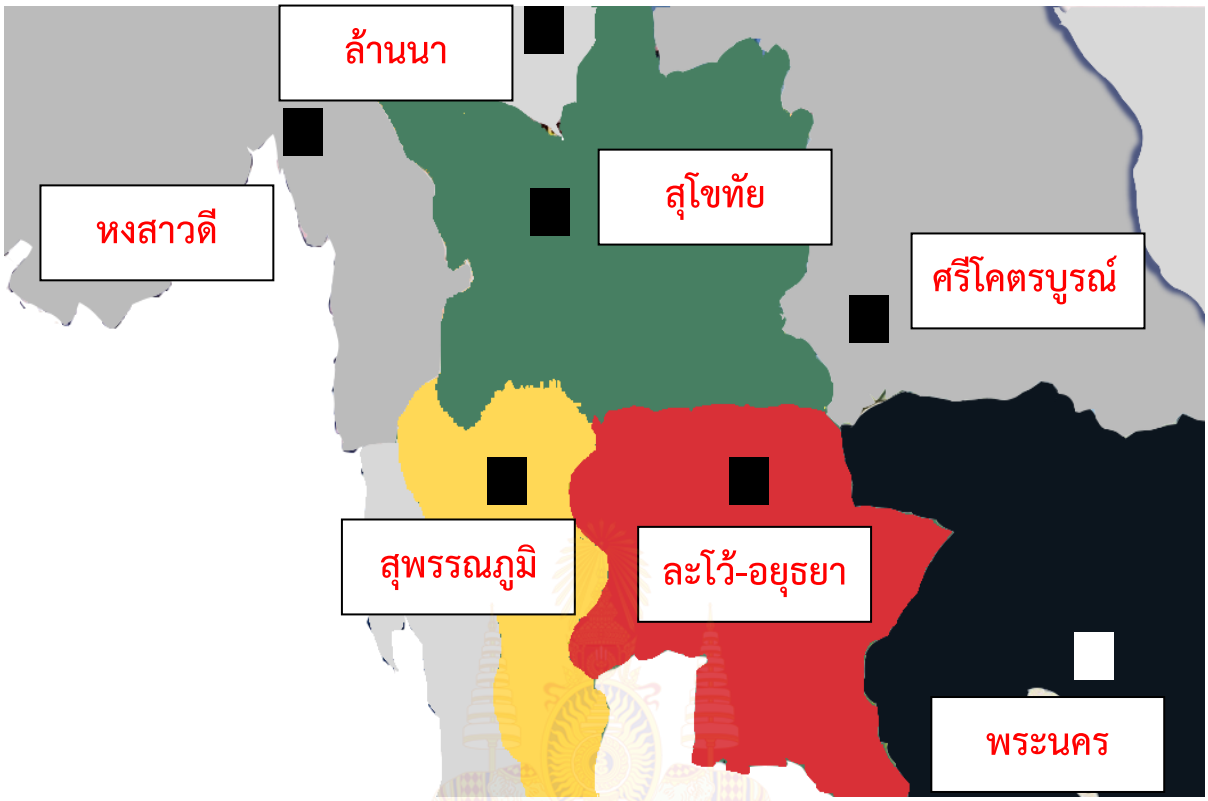

จงเติมชื่ออาณาจักรลงในแผนที่ให้ถูกต้อง

สุโขทัย	*ละโว้-อโยธยา*	*สุพรรณภูมิ*	*ล้านนา*
ศรีโคตรบูรณ์	*พระนคร*	*หงสาวดี*	

พระร่วงเป็นผู้นำในตำนานของคนไทย ชาวบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่าท่านทรงสร้างอะไรมากมายทั้งสถาปนาอาณาจักร ทั้งทำนบพระร่วง ทั้งถนนพระร่วง แต่เราจะหาพระร่วงได้ที่จังหวัดใดในปัจจุบัน ?

.....

สุโขทัย

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่สุโขทัยมีทำเลที่ตั้งอุดมสมบูรณ์น้อยกว่ารัฐอื่น ในราชธานีเองจึงต้องพยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้วยการใช้ภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำที่รับมาจากเขมร โดยบทบาทของผู้นำ คือ “พระร่วง” ในการสร้างสรีดภงส์ (ทำนบพระร่วง) และคันดินบังคับทิศทางน้ำ (ถนนพระร่วง) ทำให้เมืองสุโขทัยสามารถตั้งถิ่นฐานได้เป็นอย่างดี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
๑) อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย
๒) อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑) ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง
๒) วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.	๑. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย ๒. ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	**ขั้นนำ**	๑๐ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนที่ผ่านมา ครูแสดงแผนที่รัฐโบราณในดินแดนประเทศไทยเพื่อสรุปเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของรัฐต่าง ๆ ก่อนจะเชื่อมโยงเกี่ยวกับบทบาทของพระร่วง เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๑. เตรียมความพร้อมอุปกรณ์การเรียน ๒. ทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมา	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม
๒.	๓. ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษา	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะ	๑. นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่กำหนดให้		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ๔. วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง			ทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัยด้วยตนเอง จากข้อมูลที่ปรากฏในจารึกหลักที่ ๑ ที่กำหนดให้ เป็นเวลา ๑๕ นาที			๓. การทำกิจกรรม
๓.	๕. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย ๖. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๓ โดยการแสดงแผนที่เมืองโบราณสุโขทัยประกอบคำบรรยาย ๒. ครูบรรยายเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย ตามประเด็นนี้ - ทำเลที่ตั้ง : ภาคกลางตอนบน ในที่ราบลุ่มแม่น้ำยม เมืองเก่าห่างจากแม่น้ำยม ๑๓ กิโลเมตร ไม่มีทางออกทะเลของตนเอง - มีการก่อสร้างทำนบพระร่วงเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร	๑. จดบันทึก ๒. ตอบคำถามชวนคิด		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- มีการก่อสร้างถนนพระร่วงเพื่อบังคับทางน้ำ ๓. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่าสุโขทัยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนขนาดใหญ่หรือไม่เพราะอะไร (แนวคำตอบ : ไม่เหมาะสมเนื่องจากไม่มีน้ำสำหรับทำการเพาะปลูกตลอดจนการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ)			
๔.	๖. ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูแสดงภาพประเพณีการลอยกระทงในปัจจุบันประกอบการตั้งคำถามชวนคิดอีกครั้งว่านักเรียนจะสามารถลอยกระทงในเมืองเก่าสุโขทัยได้หรือไม่ (แนวคำตอบ : อาจจะได้ ถ้าไม่ได้ลอยกระทงในปริมาณมาก) ๒. ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในการเรียนจากแผนผัง	๑. ตอบคำถามชวนคิด ๒. สรุปเนื้อหา		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๓. เตรียมอุปกรณ์การเรียน		

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอาณาจักรสุโขทัย
๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง
๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย - อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของสุโขทัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง	- ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าพระร่วงก็คือ

กษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัยนั่นเอง

กษัตริย์สุโขทัยทุกองค์ คือ “พระร่วง “เหมือนกันหมด

<- **พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช**

ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จ.สุโขทัย

ที่มาของภาพ : https://www.เกร็ดความรู้.net/tag/อาณาจักรสุโขทัย/

เมืองสุโขทัยโบราณอยู่นอกอำเภอเมืองสุโขทัยในปัจจุบันไปทางตะวันตกประมาณ ๑๓ กิโลเมตร เมืองนี้ตั้งอยู่เชิงเขาหลวง มีแม่น้ำลำพันไหลผ่าน ที่นี่จะพบเมืองโบราณ ทำนบพระร่วง และหลักฐานทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ ของสุโขทัย

สรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง อ่างเก็บน้ำของเมืองสุโขทัย

คำชี้แจง ให้นักเรียน จงเขียนแผนภาพจำลองเมืองสุโขทัยจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๓ ที่คัดมาเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อมของเมืองสุโขทัย

เมื่อชั่ว**พ่อขุนรามคำแหง** เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ *(ภาษี)* ในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองค้า ... สร้างป่าหมากป่าพลูทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร้าวก็หลายในเมืองนี้ ป่าลางก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วงก็หลายในเมืองนี้ หมากขามก็หลายในเมืองนี้ ใครสร้างไว้ได้แก่มัน กลางเมืองสุโขทัยนี้มีน้ำตระพังโพย *(ชื่อของสระน้ำ)* สีใสกินดีดั่งกินน้ำโขงเมื่อแล้ง รอบเมืองสุโขทัยนี้ **ตรีบูร** *(กำแพงเมือง)* ได้สามพันสี่ร้อยวา...เมืองสุโขทัยนี้ มีสี่ปากประตูหลวง...คนเสียดกัน เข้ามาดูท่านเผาเทียน ท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีดั่งจักแตก..ณ เบื้องตะวันโอก เมืองสุโขทัยนี้...มีทะเลหลวง มีป่าหมากป่าพลู มีไร่ มีนา มีถิ่นถาน มีบ้านใหญ่บ้านเล็ก มีป่าขาม ดูงามดังแกล้งแต่ง เบื้องตีนนอน *(ทิศเหนือ)* เมืองสุโขทัยนี้มีตลาดปสาน *(ตลาดใหญ่)*...มีป่าหมากพร้าว ป่าหมากลาง มีไร่ มีนา มีถิ่นถาน มีบ้านใหญ่ บ้านเล็ก เบื้องหัวนอน *(ทิศใต้)* เมืองสุโขทัยนี้...มี**สรีดภงส** *(ทำนบพระร่วง)* มีป่าพร้าวป่าลาง มีป่าม่วง ป่าขาม มีน้ำโคก...

เบื้องตีนนอน (ทิศเหนือ)

เบื้องหัวนอน (ทิศใต้)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง เที่ยวเมืองพระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าพระร่วงก็คือ

กษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัยนั่นเอง

กษัตริย์สุโขทัยทุกองค์ คือ “พระร่วง “เหมือนกันหมด

<- **พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช**

ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จ.สุโขทัย

ที่มาของภาพ : https://www.เกร็ดความรู้.net/tag/อาณาจักรสุโขทัย/

เมืองสุโขทัยโบราณอยู่นอกอำเภอเมืองสุโขทัยในปัจจุบันไปทางตะวันตกประมาณ ๑๓ กิโลเมตร เมืองนี้ตั้งอยู่เชิงเขาหลวง มีแม่น้ำลำพันไหลผ่าน ที่นี่จะพบเมืองโบราณ ทำนบพระร่วง และหลักฐานทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ ของสุโขทัย

สรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง อ่างเก็บน้ำของเมืองสุโขทัย

คำชี้แจง ให้นักเรียน จงเขียนแผนภาพจำลองเมืองสุโขทัยจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๓ ที่คัดมาเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อมของเมืองสุโขทัย

เมื่อชั่ว**พ่อขุนรามคำแหง** เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ *(ภาษี)* ในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองค้า ... สร้างป่าหมากป่าพลูทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร้าวก็หลายในเมืองนี้ ป่าลางก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วงก็หลายในเมืองนี้ หมากขามก็หลายในเมืองนี้ ใครสร้างไว้ได้แก่มัน กลางเมืองสุโขทัยนี้มีน้ำตระพังโพย *(ชื่อของสระน้ำ)* สีใสกินดีดั่งกินน้ำโขงเมื่อแล้ง รอบเมืองสุโขทัยนี้ **ตรีบูร** *(กำแพงเมือง)* ได้สามพันสี่ร้อยวา...เมืองสุโขทัยนี้ มีสี่ปากประตูหลวง...คนเสียดกัน เข้ามาดูท่านเผาเทียน ท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีดั่งจักแตก..ณ เบื้องตะวันโอก เมืองสุโขทัยนี้...มีทะเลหลวง มีป่าหมากป่าพลู มีไร่ มีนา มีถิ่นถาน มีบ้านใหญ่บ้านเล็ก มีป่าขาม ดูงามดังแกล้งแต่ง เบื้องตีนนอน *(ทิศเหนือ)* เมืองสุโขทัยนี้มีตลาดปสาน *(ตลาดใหญ่)*...มีป่าหมากพร้าว ป่าหมากกลาง มีไร่ มีนา มีถิ่นถาน มีบ้านใหญ่ บ้านเล็ก เบื้องหัวนอน *(ทิศใต้)* เมืองสุโขทัยนี้...มี**สรีดภงส** *(ทำนบพระร่วง)* มีป่าพร้าวป่าลาง มีป่าม่วง ป่าขาม มีน้ำโคก...

เบื้องตีนนอน (ทิศเหนือ)

พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เบื้องหัวนอน (ทิศใต้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในอารยธรรมเขมรมีการสร้างบาราย คือ อ่างเก็บน้ำมีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมเพื่อกักเก็บน้ำ เมืองสุโขทัยโบราณตั้งอยู่ริมเขาหลวง มีลำน้ำพันเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติเพียงแหล่งเดียว ก็มีการสร้างสรีดภงส์เพื่อเป็นอ่างเก็บน้ำ รวมทั้งมีการสร้างตระพังเพื่อกักเก็บน้ำในทำนองเดียวกับบารายด้วย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
๑) อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัยได้
๒) อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑) ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง
๒) เปรียบเทียบลักษณะร่วมกันระหว่างอารยธรรมเขมรและอารยธรรมไทยสุโขทัย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.	๑. ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนที่ผ่านมา แสดงภาพทำเลสุโขทัยเทียบกับรัฐอื่น ๆ จากนั้นตั้งคำถามชวนคิดว่า กษัตริย์สุโขทัยจะต้องทำอย่างไรเพื่อให้รัฐสุโขทัยที่เสียเปรียบรัฐอื่นสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ (แนวคำตอบ : เรียงตามความสามารถที่จะทำได้ ได้แก่ ทำระบบชลประทาน	๑. เตรียมความพร้อมอุปกรณ์การเรียน ๒. ทบทวนเนื้อหาและมีส่วนร่วมการตอบคำถาม	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ให้ดี ย้ายเมืองหลวง หาทางออกทะเล ตามลำดับ)			
๒.	๒. ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ๓. เปรียบเทียบลักษณะร่วมกันระหว่างอารยธรรมเขมรและอารยธรรมไทยสุโขทัย	**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูต้นนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมถกเขมร โดยอธิบายบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนปลายทาง ๒. ครูต้นทางอธิบายครูปลายทางแจกใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร ให้กับนักเรียน มีกำหนดเวลาทำด้วยตนเอง ๑๕ นาที	๑. นักเรียนฟังคำชี้แจง ๒. นักเรียนทำกิจกรรม		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม
๓.	๔. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัยได้ ๕. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๔ โดยการแสดงภาพผังเมืองพระนคร เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกับผังเมืองสุโขทัย ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ - ทำเล (แนวคำตอบ : ใกล้ภูเขา แต่เว้นระยะจากแม่น้ำใหญ่)	๑. นักเรียนตรวจสอบคำตอบและสรุปประเด็นจากกิจกรรม		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- รูปทรงของเมือง (แนวคำตอบ) : สี่เหลี่ยมผืนผ้า ค่อนไปทางจัตุรัส) - ลักษณะของอ่างเก็บน้ำ (แนวคำตอบ : ของเขมรเป็นทรงสี่เหลี่ยม เป็นอ่างบนพื้นราบ เรียกว่าบาราย ของไทยไม่มีรูปทรงกำกับ เป็นอ่างเก็บน้ำในช่องเขาคือ สรีดภงส์) ๒) ครูตั้งคำถามชวนคิด “ทำไมผู้นำของคนไทย จึงต้องสร้างระบบบริหารจัดการน้ำจากเขมร” (แนวคำตอบ : เพราะเพิ่งสถาปนาอาณาจักรยังย้ายเมืองหลวงไม่ได้ การสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำคือสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่พระร่วงจะทรงทำได้ในสถานการณ์เช่นนั้น) และจากเรื่องดังกล่าว คุณลักษณะที่ดีของผู้นำคืออะไร (แนวคำตอบ :	๒. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				สติปัญญา การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ความรักบ้านเมือง ฯลฯ)			
๔.	- ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. บันทึกสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียน ๒. เตรียมอุปกรณ์การเรียน		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร
๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง
๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณสุโขทัย ๒. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑. ระบุหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จำเป็นในการศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ๒. เปรียบเทียบลักษณะร่วมกันระหว่างอารยธรรมเขมรและอารยธรรมไทยสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย (ด้านการชลประทาน)	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

*ต้นแม่น้ำเสียมเรียบไหลอยู่ที่เขาพนมกุเลน ซึ่งห่างไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๖ กิโลเมตร

*จากนครวัด แม่น้ำเสียมเรียบจะไหลไปออกทะเลสาบเขมรทางทิศใต้ ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

คำถามชวนคิด : จงหาสถานที่ที่อยู่ห่างจากโรงเรียนของนักเรียน ตามระยะทางที่กำหนด

๑ กม.		๓ กม.		๑๕ กม.	
๒ กม.		๖ กม.		๒๕ กม.	

ผังเมืองโบราณสุโขทัย

นักเรียนลองเปรียบเทียบดูว่าเมืองโบราณพระนคร กับเมืองโบราณสุโขทัยเหมือนหรือต่างกันตรงไหนบ้าง จากประเด็นที่กำหนดให้

	พระนคร	สุโขทัย
อาณาจักร		
ทำเล		
รูปทรงของเมือง		
อ่างเก็บน้ำ		

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาจากเขมร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทานจากอารยธรรมเขมร
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

*ต้นแม่น้ำเสียมเรียบไหลอยู่ที่เขาพนมกุเลน ซึ่งห่างไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๖ กิโลเมตร

*จากนครวัด แม่น้ำเสียมเรียบจะไหลไปออกทะเลสาบเขมรทางทิศใต้ ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

คำถามชวนคิด : จงหาสถานที่ที่อยู่ห่างจากโรงเรียนของนักเรียน ตามระยะทางที่กำหนด

๑ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น	๓ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น	๑๕ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น
๒ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น	๖ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น	๒๕ กม.	ตามสภาพในท้องถิ่น

ผังเมืองโบราณสุโขทัย

นักเรียนลองเปรียบเทียบดูว่าเมืองโบราณพระนคร กับเมืองโบราณสุโขทัยเหมือนหรือต่างกันตรงไหนบ้าง จากประเด็นที่กำหนดให้

	พระนคร	สุโขทัย
อาณาจักร	เขมร/กัมพูชา	สุโขทัย
ทำเล	ใกล้ภูเขา แต่เว้นระยะจากแม่น้ำใหญ่	ใกล้ภูเขา แต่เว้นระยะจากแม่น้ำใหญ่
รูปทรงของเมือง	สี่เหลี่ยมผืนผ้า	สี่เหลี่ยมผืนผ้า
อ่างเก็บน้ำ	บาราย	สรีดภงส์/ทำนบพระร่วง/ตระพัง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สังคมสุโขทัยในระยะต้นเป็นสังคมที่ความสัมพันธ์ของผู้นำและพลเมืองมีลักษณะใกล้ชิด ต่างจากอาณาจักรเขมรและละโว้ ชาวสุโขทัยนับถือศาสนาพุทธลัทธิเถรวาทและมีประเพณีทางศาสนาที่สำคัญ ทั้งการฟังธรรมและการทอดกฐิน ซึ่งได้รับมาจากนครศรีธรรมราช รวมทั้งมีการสร้างงานพุทธศิลป์ขึ้นจากความศรัทธา ทั้งเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เจดีย์ทรงลังกา ตลอดจนพระพุทธรูปโลหะขนาดใหญ่สมัยสุโขทัยที่สำคัญ เช่น พระศรีศากยมุนี พระพุทธชินราช

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) อธิบายลักษณะสำคัญของสังคมสุโขทัย

๒) ยกตัวอย่างประเพณีสำคัญในสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๑) ยกตัวอย่างศิลปกรรมชิ้นสำคัญในสมัยสุโขทัย

๒) เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยได้อย่างถูกต้อง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของสุโขทัย (ด้านศิลปะ)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป

๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนที่ผ่านมา แสดงภาพแผนที่และเมืองโบราณสุโขทัย ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า “หากย้อนเวลากลับไปได้ เราจะคุยกับคนในสมัยสุโขทัยรู้เรื่อง เหมือนที่ดูในละครหรือไม่ ?” (แนวคำตอบ : อาจจะคุยไม่รู้เรื่อง ทั้งในการสื่อสารและในวิถีชีวิต	๑. เตรียมความพร้อมอุปกรณ์การเรียน ๒. ทบทวนเนื้อหาและมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				จะเข้าใจสุโขทัยได้ต้องรู้จักเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมของสุโขทัยก่อน) แล้วนำเข้าสู่บทเรียน			
๒.	๑. อธิบายลักษณะสำคัญของสังคมสุโขทัย ๒. ยกตัวอย่างประเพณีสำคัญในสุโขทัยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า “แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนสุโขทัยมีวิถีชีวิตอย่างไร” (แนวคำตอบ : ต้องอาศัยหลักฐานที่สำคัญ คือ จารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๒. ครูปลายทางแจกใบงานที่ ๕ เรื่อง สุโขทัยที่ไม่เคยรู้จัก ครูต้นทางทำการอธิบายเนื้อหาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ นักเรียนค่อย ๆ ทำใบงานไปพร้อม ๆ กัน ครูต้นทางทำการสรุปลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของสุโขทัย ๓. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า “นอกจากจารึกแล้ว ยังมี	๑. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด ๒. นักเรียนฟังคำชี้แจงและทำใบงานที่ ๕ ๓. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด	๑. สื่อ PowerPoint ๒. ใบงานที่ ๕	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				หลักฐานสมัยสุโขทัยอะไรอีกบ้างที่จะทำให้เราเข้าใจความเป็นสุโขทัยดีขึ้น” (แนวคำตอบ : หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ พระพุทธรูป และโบราณสถานวัดต่าง ๆ)			
๓.	๓. ยกตัวอย่างศิลปกรรมชิ้นสำคัญในสมัยสุโขทัย ๔. เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยได้อย่างถูกต้อง	**ขั้นปฏิบัติ**	๒๐ นาที	๑. ครูต้นทางนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมสุโขทัยที่ไม่เคยรู้จักโดยอธิบายบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนปลายทาง ๒. ครูต้นทางทำกิจกรรมเกมโดยแสดงภาพพระพุทธรูปต่างยุคต่างสมัยกัน ให้นักเรียนเลือกหาพระพุทธรูปแบบที่น่าจะเป็นพระพุทธรูปสำคัญสมัยสุโขทัย ๔ องค์ให้ถูกต้องดังนี้ - พระศรีศากยมุนี - พระพุทธสุวรรณปฏิมากร - พระพุทธชินราช	๑. นักเรียนฟังคำชี้แจง ๒. นักเรียนทำกิจกรรม	๑. สื่อ PowerPoint ๒. ใบงานที่ ๕	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- พระพุทธชินสีห์ ๓. ครูต้นทางตั้งสนทนากับนักเรียนถึงการสร้างพระพุทธรูปและการทอดกฐินในปัจจุบัน จากนั้นครูอธิบายลักษณะร่วมกันทางวัฒนธรรมของรัฐสุโขทัยกับคนไทยในปัจจุบัน คือ อักษรไทย โดยครูเปิดแอนิเมชันประกอบ (ประมาณ ๕ นาที)	๓. นักเรียนตรวจสอบคำตอบ รับชมแอนิเมชันและสรุปประเด็นจากกิจกรรม		
๔.	๕. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของสุโขทัย	**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. บันทึกสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียน ๒. เตรียมอุปกรณ์การเรียน		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย
๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง
๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. อธิบายลักษณะสำคัญของสังคมสุโขทัย ๒. ยกตัวอย่างประเพณีสำคัญในสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑. ยกตัวอย่างศิลปกรรมชิ้นสำคัญในสมัยสุโขทัย ๒. เลือกใช้หลักฐานในการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของสุโขทัย (ด้านศิลปะ)	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงตอบคำถามจากข้อความในจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๒

พนมเบี้ย พนมหมากจำลอง
จากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

คนในเมืองสุโขทัยนี้...มักทรงศีล มักโอยทาน *(ให้ทาน)* พ่อขุนรามคำแหง**เจ้าเมืองสุโขทัย**นี้ ... **ลูกเจ้าลูกขุน** ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้ง**ผู้ชายผู้หญิง** ...มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อโอก *(ออก)* พรรษากรานกฐิน *(ทอดกฐิน)* เดือนหนึ่งจึงแล้ว เมื่อกรานกฐิน **มีพนมเบี้ย พนมหมาก มีพนมดอกไม้** มีหมอนนั่ง หมอนนอน บริพารกฐินโอยทานแล่ปีแล้ญิบล้าน *(ปีละสองล้าน)*... ด้วยเสียงพาดเสียงพิณเสียงเลื้อน *(เสียงเอื้อน)* เสียงขับ ใครจักมักเล่น ใครจักมักหัว *(เราะ)* หัว *(เราะ)* ... เมืองสุโขทัยนี้มีสี่ปากประตูหลวงเที้ยรย่อมคนเสียดกันเข้ามาดูท่านเผาเทียนท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีดั่งจักแตก กลางเมืองสุโขทัยนี้มีพิหาร มีพระพุทธรูปทอง...มีพระพุทธรูปอันใหญ่.....มี**เถร มีมหาเถร...สังฆราช**... ทุกคนลุกแต่เมืองศรีธรรมราชมา

๑. ข้อความในจารึกบอกเล่ากิจกรรมอะไรของชาวสุโขทัยสมัยนั้น

.....

.....

๒. พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ในเมืองสุโขทัยมาจากไหน

.....

๓. มีคนกลุ่มใดบ้างที่ถูกกล่าวถึงในจารึกหลักที่ ๑

.....

.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงเขียนกลุ่มคนในสมัยสุโขทัยลงบนพีระมิดสังคมให้ถูกต้องตามลำดับ

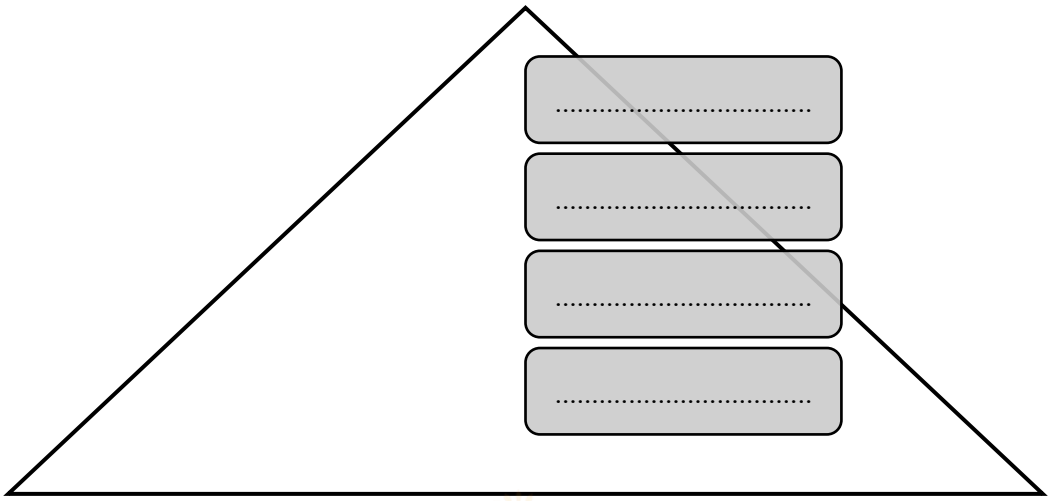

ตอน ก. : สำหรับเกมสุโขทัยที่ไม่รู้จัก

จงระบุชื่อพระพุทธรูปสำคัญสมัยสุโขทัยและตำแหน่งที่ประดิษฐานลงในตารางที่กำหนดให้

รายชื่อพระพุทธรูปสำคัญสมัยสุโขทัย	ประดิษฐานอยู่ที่

จงเขียนวาดภาพพระศรีศากยมุนีเป็นลายเส้นเพื่อกะขนาด

เมื่อกำหนดให้อาคารเรียน ๓ ชั้นสูง ๑๕ เมตร และนักเรียนแต่ละคนสูงประมาณ ๑๔๐ เซนติเมตร

เด็ก ๆ

พระศรีศากยมุนีสูง ๘ เมตร (๔ วา)

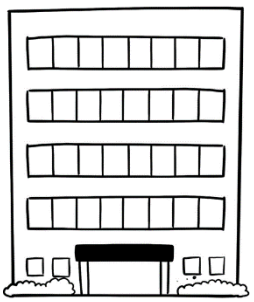

ตึกเรียนสูง ๑๕ เมตร

<u>รู้หรือไม่</u> พระพุทธรูปที่สร้างโดยรัฐต่าง ๆ ที่ร่วมสมัยกับสุโขทัยมีลักษณะไม่เหมือนกันเลย

พระพุทธรูปล้านนา

พระพุทธรูปสุโขทัย

พระพุทธรูปสุพรรณภูมิ (บ้างเรียก “พระอู่ทอง”)

พระพุทธรูปละโว้-อโยธยา

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง พัฒนาการของอาณาสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงตอบคำถามจากข้อความในจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๒

พนมเบี้ย พนมหมากจำลอง
จากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

คนในเมืองสุโขทัยนี้...มักทรงศีล มักโอยทาน *(ให้ทาน)* พ่อขุนรามคำแหง**เจ้าเมืองสุโขทัย**นี้ ... **ลูกเจ้าลูกขุน** ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้ง**ผู้ชายผู้หญิง** ...มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อโอก *(ออก)* พรรษากรานกฐิน *(ทอดกฐิน)* เดือนหนึ่งจึงแล้ว เมื่อกรานกฐิน **มีพนมเบี้ย พนมหมาก มีพนมดอกไม้** มีหมอนนั่ง หมอนนอน บริพารกฐินโอยทานแล่ปีแล้ญิบล้าน *(ปีละสองล้าน)*... ด้วยเสียงพาดเสียงพิณเสียงเลื้อน *(เสียงเอื้อน)* เสียงขับ ใครจักมักเล่น ใครจักมักหัว *(เราะ)* หัว *(เราะ)* ... เมืองสุโขทัยนี้มีสี่ปากประตูหลวงเที้ยรย่อมคนเสียดกันเข้ามาดูท่านเผาเทียนท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีดั่งจักแตก กลางเมืองสุโขทัยนี้มีพิหาร มีพระพุทธรูปทอง...มีพระพุทธรูปอันใหญ่.....มี**เถร มีมหาเถร...สังฆราช**... ทุกคนลุกแต่เมืองศรีธรรมราชมา

๑. ข้อความในจารึกบอกเล่ากิจกรรมอะไรของชาวสุโขทัยสมัยนั้น

ความใจบุญสุนทานของคนสุโขทัย และการถือศีลระหว่างเข้าพรรษา เมื่อออกพรรษาแล้ว ทอดกฐิน มีการแห่แหนกฐินใหญ่โต มีการละเล่นดนตรี มีการเผาเทียนเล่นไฟ มีการสร้างพระพุทธรูป มีการนิมนต์พระสงฆ์มาสั่งสอนธรรมะ

๒. พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ในเมืองสุโขทัยมาจากไหน

เมืองนครศรีธรรมราช

๓. มีคนกลุ่มใดบ้างที่ถูกกล่าวถึงในจารึกหลักที่ ๑

มี ๔ กลุ่ม ได้แก่ เจ้าเมือง (กษัตริย์) ลูกเจ้าลูกขุน (ชนชั้นสูง) ผู้ชายผู้หญิง (สามัญชน) และเถรมหาเถร (พระสงฆ์)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงเขียนกลุ่มคนในสมัยสุโขทัยลงบนพีระมิดสังคมให้ถูกต้องตามลำดับ

จงเขียนกลุ่มคนในสมัยสุโขทัย
ลงบนพีระมิดสังคม
ให้ถูกต้องตามลำดับ

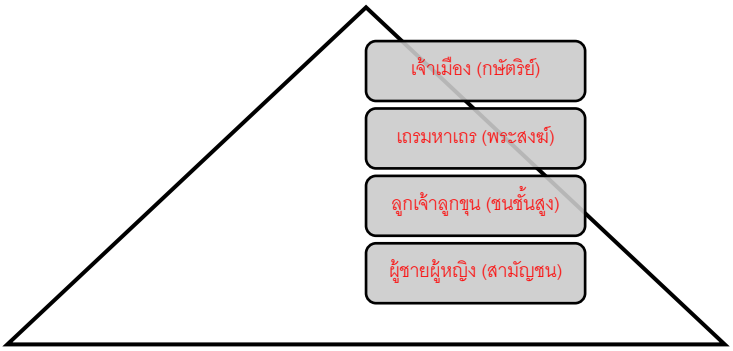

ตอน ก. : สำหรับเกมสุโขทัยที่ไม่รู้จัก
จงระบุชื่อพระพุทธรูปสำคัญสมัยสุโขทัยและตำแหน่งที่ประดิษฐานลงในตารางที่กำหนดให้

รายชื่อพระพุทธรูปสำคัญสมัยสุโขทัย	ประดิษฐานอยู่ที่
พระศรีศากยมุนี	วัดสุทัศน์เทพวราราม กทม.
พระพุทธสุวรรณปฏิมากร	วัดไตรมิตรวิทยาราม กทม.
พระพุทธชินราช	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จ.พิษณุโลก
พระพุทธชินสีห์	วัดบวรนิเวศวิหาร กทม.

จงเขียนวาดภาพพระศรีศากยมุนีเป็นลายเส้นเพื่อกะขนาด
เมื่อกำหนดให้อาคารเรียน ๓ ชั้นสูง ๑๕ เมตร และนักเรียนแต่ละคนสูงประมาณ ๑๔๐ เซนติเมตร

เด็ก ๆ

พระศรีศากยมุนีสูง ๘ เมตร (๔ วา)

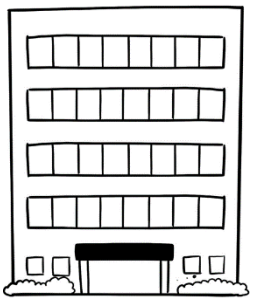
ตึกเรียนสูง ๑๕ เมตร

<u>รู้หรือไม่</u> พระพุทธรูปที่สร้างโดยรัฐต่าง ๆ ที่ร่วมสมัยกับสุโขทัยมีลักษณะไม่เหมือนกันเลย

พระพุทธรูปล้านนา

พระพุทธรูปสุโขทัย

พระพุทธรูปสุพรรณภูมิ
(บ้างเรียก “พระอู่ทอง”)

พระพุทธรูปละโว้-อโยธยา

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุโขทัยในระยะเริ่มแรกมีรูปแบบการปกครองที่เรียกกันในภายหลังว่า “พ่อปกครองลูก” กล่าวคือ ผู้นำมีความใกล้ชิดกับพลเมืองมากเหมือนอย่างความสัมพันธ์พ่อ-ลูก ในระยะหลังเมื่ออาณาจักรมีความซับซ้อนมากขึ้น ได้ผันมาใช้คติมหาธรรมราชาและคติเขมรบางประการ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับ พลเมืองมีความเป็นทางการมากขึ้น สังเกตได้จากพระนามของกษัตริย์สุโขทัยในช่วงต้นเป็นพ่อขุน-. และช่วงหลังไปจะเป็นสมเด็จพระมหาธรรมราชา หรือพญา (ไม่ใช่พระยา) แต่ไม่ว่าในยุคสมัยใด พระพุทธศาสนามีบทบาทอยู่เสมอในการสั่งสอนธรรมะที่เกี่ยวกับการปกครอง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายลักษณะเด่นของคติทางการปกครองของสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคติการปกครองของสุโขทัยครึ่งแรกและครึ่งหลัง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครอง

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.	๑. เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครอง	**ขั้นนำ**	๑๐ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนที่ผ่านมา แสดงแผนผังพีระมิดสังคมสุโขทัย ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า “ผู้นำของสุโขทัยคือใคร มีลักษณะอย่างไร เหมือนหรือต่างจากผู้นำในปัจจุบันอย่างไร” (แนวคำตอบ : ผู้นำประเทศในปัจจุบันต่างจากในอดีต ผู้นำในอดีตคือกษัตริย์	๑. เตรียมความพร้อมอุปกรณ์การเรียน ๒. ทบทวนเนื้อหาและมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				กษัตริย์สุโขทัยมีลักษณะเด่นมากในด้านการเข้าถึงง่ายและมีคุณธรรม) แล้วนำเข้าสู่บทเรียน			
๒.	๒. อธิบายลักษณะเด่นของคติทางการปกครองของสุโขทัยได้ ๓. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคติการปกครองของสุโขทัยครึ่งแรกและครึ่งหลัง	**ขั้นสอน**	๑๕ นาที	๑. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า “แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้นำสมัยสุโขทัยต่างจากผู้ปกครองสมัยอื่นอย่างไรบ้าง” (แนวคำตอบ : ต้องอาศัยหลักฐานที่สำคัญ คือ จารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สำหรับการศึกษาสุโขทัยในช่วงต้นอาณาจักร และจารึกวัดป่ามะม่วงสำหรับการศึกษาสุโขทัยในช่วงครึ่งหลัง) ๒. ครูปลายทางแจกใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม โดยอธิบายบทบาทและหน้าที่ของ	๑. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด ๒. นักเรียนฟังคำชี้แจงและทำใบงานที่ ๖		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				โรงเรียนปลายทาง ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองภายในเวลา ๑๐ นาที			
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๓๐ นาที	๑. ครูต้นทางเฉลยใบงาน โดยทำการอธิบายเนื้อหาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๒ เทียบกับจารึกวัดป่ามะม่วง (ภาษาเขมร) หลักที่ ๑ นักเรียนค่อย ๆ ตรวจสอบคำตอบไปพร้อม ๆ กัน ครูต้นทางทำการสรุปลักษณะทางการเมืองการปกครองของสุโขทัยในประเด็นดังต่อไปนี้ - ลักษณะของการปกครองแบบพ่อปกครองลูก-ช่วงครึ่งต้นของสุโขทัย - ลักษณะของการปกครองแบบมหาธรรมราชา-ช่วงครึ่งหลังของสุโขทัย ๒. ครูต้นทางคำถามชวนคิดว่าการยกอำนาจให้บุคคลที่ไม่	๑. นักเรียนตรวจสอบคำตอบในใบงานไปพร้อม ๆ กับครูต้นทาง ๒. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				มีปัญญาและคุณธรรมจะส่งผลต่อบ้านเมืองอย่างไร (แนวคำตอบ : ส่งผลในทางลบ)			
๔.		**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. บันทึกสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียน ๒. เตรียมอุปกรณ์การเรียน		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย

๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง

๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะเด่นของคติทางการปกครองของสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคติการปกครองของสุโขทัยครึ่งแรกและครึ่งหลัง	- ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครอง	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงอ่านข้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๒ และตอบคำถาม ดังนี้

จารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๒

*เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี...**ปากประตูมีกระดิ่งอันหนึ่งแขวนไว้นั้น** ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มันจักกล่าวถึงเจ้าถึงขุนบ่ไร้ ไปลั่นกระดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยินเรียกไปถามสวนความแก่มันด้วยซื่อ ไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึ่งชม*

จารึกวัดป่ามะม่วง (ภาษาเขมร) ด้านที่ ๑

*๑๒๖๙ ศก ปีกุน **พระบาทกมรเดงอัญฤาไทยราช** ...เสด็จนำพล...ทั้งหลายออกมาจากเมืองศรีสัชนาลัยมา ... เสด็จพระราชดำเนินเข้าเสวยราชย์...ในเมืองสุโขทัยนี้... นำมงกุฎพระแสงขรรค์ชัยศรี และเศวตฉัตร มาอภิเษกแล้วถวายพระนามว่า**พระบาทกมรเดงอัญศรีสุริยพงศรามมหาธรรมราชาธิราช***

จากข้อความในจารึก หากนักเรียนหรือครอบครัวของนักเรียนเป็นชาวสุโขทัยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เมื่อมีปัญหาเดือดร้อนที่แก้ไขไม่ได้ นักเรียนต้องทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่ากษัตริย์สุโขทัยในจารึกแบบใดที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายกว่ากัน

☐ พ่อขุนรามคำแหง ☐ พระบาทกมรเดงอัญฤๅไทยราช

นักเรียนคิดว่าผู้นำสุโขทัยคนใดที่มีอำนาจเด็ดขาดมากกว่ากัน

☐ พ่อขุนรามคำแหง ☐ พระบาทกมรเดงอัญฤๅไทยราช

ระบบการปกครองสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเรียกว่า

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงตอบคำถามที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

จะเกิดอะไรขึ้นหากเราให้อำนาจมาก ๆ แก่คนไม่เก่งและไม่มีคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง ปกครองอย่างสุโขทัย ปกครองอย่างเป็นธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงอ่านข้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๒ และตอบคำถาม ดังนี้

จารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑-๒

*เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี...**ปากประตูมีกระดิ่งอันหนึ่งแขวนไว้นั้น** ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มันจักกล่าวถึงเจ้าถึงขุนบ่ไร้ ไปลั่นกระดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยินเรียกไปถามสวนความแก่มันด้วยซื่อ ไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึ่งชม*

จารึกวัดป่ามะม่วง (ภาษาเขมร) ด้านที่ ๑

*๑๒๖๙ ศก ปีกุน **พระบาทกมรเดงอัญฤๅไทยราช** ...เสด็จนำพล...ทั้งหลายออกมาจากเมืองศรีสัชนาลัยมา ... เสด็จพระราชดำเนินเข้าเสวยราชย์...ในเมืองสุโขทัยนี้... นำมงกุฎพระแสงขรรค์ชัยศรี และเศวตฉัตร มาอภิเษกแล้วถวายพระนามว่า**พระบาทกมรเดงอัญศรีสุริยพงศรามมหาธรรมราชาธิราช***

จากข้อความในจารึก หากนักเรียนหรือครอบครัวของนักเรียนเป็นชาวสุโขทัยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เมื่อมีปัญหาเดือดร้อนที่แก้ไขไม่ได้ นักเรียนต้องทำอย่างไร

.....

สั่นกระดิ่งที่หน้าประตูวังของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชหรือของเจ้าเมืององค์ต่อมา

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่ากษัตริย์สุโขทัยในจารึกแบบใดที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายกว่ากัน

☑ พ่อขุนรามคำแหง ☐ พระบาทกมรเดงอัญฤาไทยราช

นักเรียนคิดว่าผู้นำสุโขทัยคนใดที่มีอำนาจเด็ดขาดมากกว่ากัน

☐ พ่อขุนรามคำแหง ☑ พระบาทกมรเดงอัญฤาไทยราช

ระบบการปกครองสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเรียกว่า

.....

พ่อปกครองลูก

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงตอบคำถามที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

จะเกิดอะไรขึ้นหากเราให้อำนาจมาก ๆ แก่คนไม่เก่งและไม่มีคุณธรรม

.....

ผู้นำใช้อำนาจไม่มีขอบจำกัด เป็นการทำลายบ้านเมืองให้เสื่อมถอย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เศรษฐกิจของสุโขทัยในช่วงต้น ประกอบไปด้วยการเกษตรกรรม และการค้าทางบก โดยเฉพาะการค้าแร่โลหะ ภาครัฐมีบทบาทนำในระบบเศรษฐกิจ นับตั้งแต่การพัฒนาระบบชลประทาน การจัดตั้งตลาดปสาน และการพยายามควบคุมเมืองฉอด แต่ไม่เก็บภาษีค่าผ่านทาง (จังกอบ) เศรษฐกิจสุโขทัยในช่วงหลังพึ่งพาการค้ามากขึ้นจนถึงกับการย้ายเมืองหลวงมายังพิษณุโลกในสมัยพญาลิไท และช่วงที่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอยุธยาแล้ว มีอุตสาหกรรมการทำเครื่องสังคโลกเป็นสินค้าขึ้นชื่อของสุโขทัย การค้าโลหะยังทำให้สุโขทัยเป็นแหล่งผลิตพระพุทธรูปโลหะชั้นเยี่ยมอีกด้วย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
๑) อธิบายลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจสุโขทัยได้
๒) ยกตัวอย่างสินค้าสำคัญของสุโขทัย
๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจของสุโขทัยได้
๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจของสุโขทัย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนเรื่องสภาพทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัยและสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย โดยเปรียบเทียบกับเมืองพิษณุโลก เพื่อเชื่อมโยงกับความรู้เดิมก่อนจะนำเข้าสู่บทเรียน	๑. เตรียมความพร้อมอุปกรณ์การเรียน ๒. ทบทวนเนื้อหาและมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจสุโขทัยได้ ๒. ยกตัวอย่างสินค้าสำคัญของสุโขทัย ๓. วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจของสุโขทัยได้ ๔. เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจของสุโขทัย	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูต้นทางทั้ง ๒ คน สนทนากันถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จากนั้นตั้งคำถามชวนคิดว่า “เราจะรู้สภาพเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย (ซึ่งผ่านมาถึง ๗๐๐ ปีแล้ว) ได้อย่างไร” (แนวคำตอบ : ต้องอาศัยหลักฐานที่สำคัญ คือ จารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๒. ครูปลายทางแจกใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย ไพร่ฟ้าหน้าใส ครูต้นทางแสดงเนื้อหาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ นักเรียนค่อย ๆ ทำใบงานไปพร้อม ๆ กัน โดยพิจารณาข้อความในจารึกร่วมกันทีละส่วน ครูต้นทางเฉลยทีละข้อ ๓. ครูต้นทางทำการอธิบายลักษณะเศรษฐกิจของสุโขทัยในประเด็นดังต่อไปนี้	๑. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด ๒. นักเรียนฟังคำอธิบายและร่วมกันพิจารณาข้อคำถามไปพร้อม ๆ กัน ๓. นักเรียนจดบันทึกเพิ่มเติม		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				- เศรษฐกิจสุโขทัยในยุคต้น อธิบายจากจารึกหลักที่ ๑ - เศรษฐกิจสุโขทัยในยุคหลังพญาลิไทเป็นต้นไป อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเกิดขึ้นของอยุธยา ๔. ครูแสดงภาพจำหลักจากฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ ตั้งคำถามชวนคิดว่าภาพดังกล่าวน่าจะจำลองมาจากข้อความใดในจารึก (แนวคำตอบ : เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า ไพร่ฟ้าหน้าใส)	๔. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๒๐ นาที	๑. ครูต้นทางนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมก้างปลาพระร่วง โดยอธิบายบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนปลายทาง พร้อมอธิบายวิธีการทำแผนผังก้างปลา	๑. นักเรียนฟังคำชี้แจง		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนสรุปปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อความเสื่อมทางเศรษฐกิจของสุโขทัยภายใน ๑๕ นาที ๓. ครูต้นทางแสดงแผนภาพเฉลย ก่อนเชื่อมโยงเข้าสู่ขั้นสรุป	๒. นักเรียนทำกิจกรรม ๓. นักเรียนตรวจสอบคำตอบ		
๔.		**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. บันทึกสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียน ๒. เตรียมอุปกรณ์การเรียน		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย

๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง

๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. กิจกรรม “ก้างปลาพระร่วง”

๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. อธิบายลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจสุโขทัย ๒. ยกตัวอย่างสินค้าสำคัญของสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจของสุโขทัยได้	- ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจของสุโขทัย	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง วิเคราะห์ข้อมูลที่กำหนดและตอบคำถามให้ถูกต้อง

<u>ตอน ก.</u> : จงอ่านเนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑

เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ *(ภาษีผ่านทาง)* ในไพร่ลู่ทาง *(ถนน)* เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า ไพร่ฟ้าหน้าใส ... ลูกเจ้าลูกขุน *(ขุนนาง)* ... สวนดูแท้แล จึ่งแล่งความแก่เขาด้วยซื่อ *(สืบสวนดูจนมั่นใจแล้วจึงตัดสินคดีความอย่างเป็นธรรม)* บ่เข้าผู้ลักมักผู้ซ่อน *(ไม่เข้าข้างคนผิด)* ... คนใดขี่ช้างมาหาพาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเฟื้อกู้ มันบ่มีช้างบ่มีม้า... บ่มีเงิน บ่มีทอง ให้แก่มัน ช่วยมันตั้งเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าศึก... หัวพุ่งหัวรบก็ดี บ่ฆ่าบ่ตี *(จับเชลยศึกได้มาก็ไม่ฆ่าไม่ทำร้าย)*

นโยบายเศรษฐกิจของรัฐสุโขทัยสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชจากจารึก

- รัฐสุโขทัยเก็บภาษีค่าผ่านทางหรือไม่ ? .....
- ไพร่สมัยสุโขทัยเลือกอาชีพอย่างไร ? .....
- ข้าราชการสมัยสุโขทัยตัดสินคดีความอย่างไร ? .....
  .....
- รัฐสุโขทัยทำอย่างไรกับคนที่มาขอความช่วยเหลือด้านการเงิน ?.....
  .....
- รัฐสุโขทัยจัดการเชลยศึกอย่างไร ? .....
- สินค้าที่ถูกกล่าวถึงในจารึกมีอะไรบ้าง ? .....
  .....

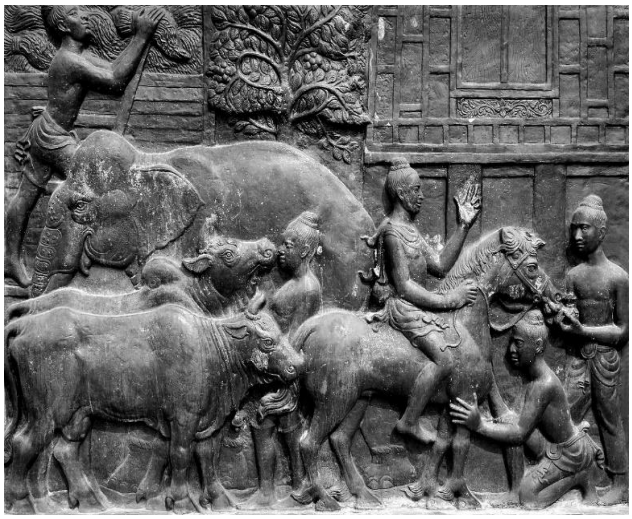

ที่มาของภาพ : https://th.wikipedia.org/wiki/พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ภาพจำหลักที่ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพนี้น่าจะจำลองจากข้อความในจารึกหลักที่ ๑ ข้อความใด

.....

.....

.....

.....

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

<u>ตอน ข</u> : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเสื่อมของสุโขทัย

ในรัชกาลพญาลิไท รัฐสุพรรณภูมิและรัฐละโว้ รวมกันเป็นหนึ่ง สถาปนาอยุธยาเป็นเมืองหลวงใหม่ และได้รุกรานสุโขทัยหลายครั้งจนรัชกาลต่อ ๆ มาต้องยอมอ่อนน้อมต่อกษัตริย์อยุธยา

กษัตริย์อยุธยาได้ริเริ่มทำเตาเผาเครื่องกระเบื้องในสุโขทัยไปขายเมืองจีนเพราะว่าดินดีกว่าที่อื่น เรียกว่า **เครื่องกระเบื้องสังคโลก**

พาน จาน คนโท โครงสร้างหน้าจั่วหลังคา ท่อน้ำ

****

จงสรุปปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

หลังรัชกาลพญาลิไท ด้วยแผนผังก้างปลาอย่างง่าย ๆ

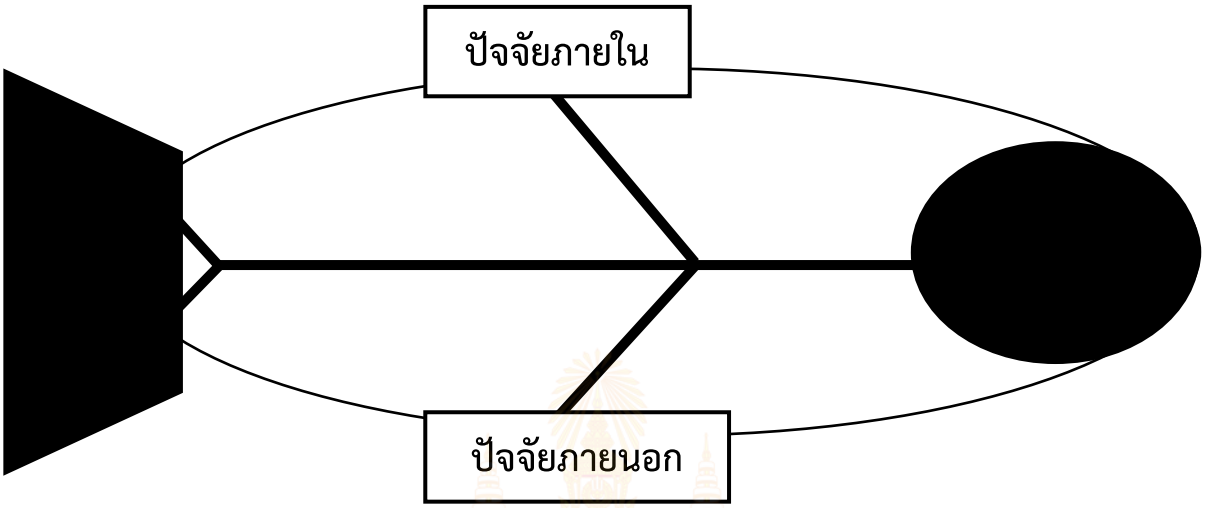

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจในอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เศรษฐกิจสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง วิเคราะห์ข้อมูลที่กำหนดและตอบคำถามให้ถูกต้อง

ตอน ก. : จงอ่านเนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑

เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ *(ภาษีผ่านทาง)* ในไพร่ลู่ทาง *(ถนน)* เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า ไพร่ฟ้าหน้าใส ... ลูกเจ้าลูกขุน *(ขุนนาง)* ... สวนดูแท้แลจึ่งแล่งความแก่เขาด้วยซื่อ *(สืบสวนดูจนมั่นใจแล้วจึงตัดสินคดีความอย่างเป็นธรรม)* บ่เข้าผู้ลักมักผู้ซ่อน *(ไม่เข้าข้างคนผิด)* ... คนใดขี่ช้างมาหาพาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเฟื้อกู้ มันบ่มีช้างบ่มีม้า... บ่มีเงิน บ่มีทอง ให้แก่มัน ช่วยมันตั้งเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าศึก...หัวพุ่งหัวรบก็ดีบ่ฆ่าบ่ตี *(จับเชลยศึกได้มาก็ไม่ฆ่าไม่ทำร้าย)*

นโยบายเศรษฐกิจของรัฐสุโขทัยสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชจากจารึก

- รัฐสุโขทัยเก็บภาษีค่าผ่านทางหรือไม่ ? .....ไม่เก็บ.....
- ไพร่สมัยสุโขทัยเลือกอาชีพอย่างไร ? .....ยังไงก็ได้ ตามอำเภอใจ .....
- ข้าราชการสมัยสุโขทัยตัดสินคดีความอย่างไร ? .....อย่างเป็นธรรมและรอบคอบ.....
- รัฐสุโขทัยทำอย่างไรกับคนที่มาขอความช่วยเหลือด้านการเงิน ?..ให้ความช่วยเหลือ...
- รัฐสุโขทัยจัดการเชลยศึกอย่างไร ? .....ไม่ทำร้ายกัน.....
- สินค้าที่ถูกกล่าวถึงในจารึก มีอะไรบ้าง ? .....วัว ควาย เงิน ทอง .....

ที่มาของภาพ : https://th.wikipedia.org/wiki/พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ภาพจำหลักที่ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพนี้น่าจะจำลองจากข้อความในจารึกหลักที่ ๑ ข้อความใด

เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใคร่จักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้าไพร่ฟ้าหน้าใส

ตอน ข : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเสื่อมของสุโขทัย

ในรัชกาลพญาลิไท รัฐสุพรรณภูมิและรัฐละโว้ รวมกันเป็นหนึ่ง สถาปนาอยุธยาเป็นเมืองหลวงใหม่ และได้รุกรานสุโขทัยหลายครั้งจนรัชกาลต่อ ๆ มาต้องยอมอ่อนน้อมต่อกษัตริย์อยุธยา

กษัตริย์อยุธยาได้ริเริ่มทำเตาเผาเครื่องกระเบื้องในสุโขทัยไปขายเมืองจีน เพราะว่าดินดีกว่าที่อื่น เรียกว่า **เครื่องกระเบื้องสังคโลก**

พาน จาน คนโท โครงสร้างหน้าจั่วหลังคา ท่อน้ำ

จงสรุปปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย หลังรัชกาลพญาลิไท ด้วยแผนผังก้างปลาอย่างง่าย ๆ

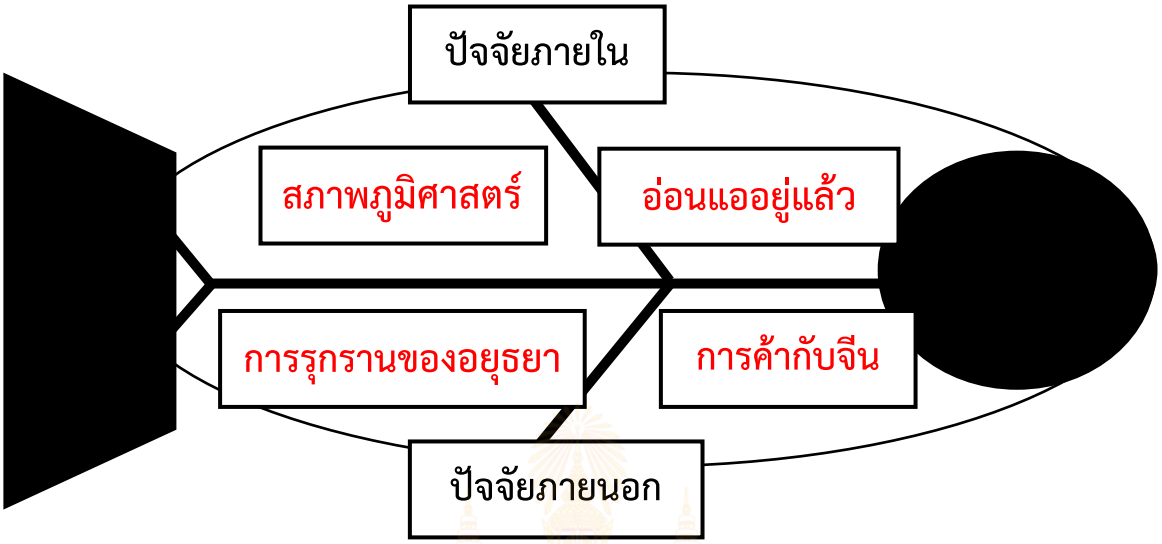

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ปัจจัยที่กำหนดความเสื่อมถอยของสุโขทัย คือ สภาพภูมิศาสตร์ และภัยคุกคามจากรัฐรอบข้าง โดยเฉพาะอยุธยา ปัจจัยที่กำหนดความเจริญของสุโขทัย คือ การรับสืบทอดภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ และภาวะผู้นำในการปรับตัวอาณาจักรเพื่อความอยู่รอด ขณะที่อาณาจักรคู่แข่ง คือ อยุธยา มีปัจจัยที่กำหนดความเจริญซึ่งซ้ำเติมปัจจัยความเสื่อมของสุโขทัยทุกประการ ได้แก่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของไทยในทางด้านการเมืองการปกครอง

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป
๔.๒ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๘ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูทบทวนเนื้อหาจากคาบเรียนที่ผ่านมา แล้วนำเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนตรวจสอบอุปกรณ์การเรียนที่ต้องใช้ ๒. นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาการเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมา	- สื่อ PowerPoint	๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม
๒.	๑. ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยได้ ๒. นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของ	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูแสดงภาพหลวงพ่อชำปอกงวัดพนัญเชิงที่มีพุทธศาสนิกชนอยู่ในภาพนั้น ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า “นักเรียนคิดว่าชุมชนที่สามารถสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ขนาดนั้นน่าจะมี	๑. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	อาณาจักรสุโขทัยได้ ๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของไทยในทางด้านการเมืองการปกครอง			ฐานะเป็นอย่างไร” (แนวคำตอบ : เจริญรุ่งเรืองมาก) ครูเฉลยว่ารำรวยมาก ก่อนจะอธิบายเชื่อมโยงกับเรื่องการสถาปนากรุงศรีอยุธยาในทางที่ร่วมสมัยกับสุโขทัยรัชกาลพญาลิไท ๒. ครูอธิบายเกี่ยวกับการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเจริญรุ่งเรืองของทำเลที่ตั้งอยุธยา ๓. ครูอธิบายทบทวนเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัยและสภาพภูมิศาสตร์ของราชธานีเก่า คือ สุโขทัย และราชธานีใหม่ คือ พิษณุโลก โดยเน้นไปที่ด้านปัจจัยลบ พร้อมแสดงแผนที่เปรียบเทียบปัจจัยทางภูมิศาสตร์ระหว่างกัน	๒. นักเรียนจดบันทึก ๓. นักเรียนตอบคำถามชวนคิด		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจว่า “ทำเลที่ตั้งของราชธานีใดดีที่สุด และราชธานีใดที่น่าจะมีพลังเข้มแข็งมากที่สุด” (แนวคำตอบ : อยุธยา > พิษณุโลก > สุโขทัย) และเพื่อนำเข้าสู่ขั้นปฏิบัติ			
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๒๐ นาที	๑. ครูต้นทางนำนักเรียนเข้าสู่ขั้นปฏิบัติ โดยอธิบายลักษณะการเขียนแผนผังก้างปลา แล้วชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนปลายทาง นักเรียนทำใบงานให้เสร็จภายในเวลา ๑๕ นาที ๒. ครูต้นทางเฉลยคำตอบเป็นการทบทวนเนื้อหาการเรียน	๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงในกิจกรรมและทำกิจกรรม ๒. นักเรียนตรวจสอบคำตอบ		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม ๓. การทำกิจกรรม
๔.		**ขั้นสรุป**	๕ นาที	๑. ครูต้นทางทำการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาการเรียน ๒. ครูต้นทางแจ้งรายการเอกสารและสื่อที่ต้องตระเตรียมในคาบเรียนต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ๒. นักเรียนบันทึกกำหนดการการบ้าน และอุปกรณ์การเรียนที่ต้องตระเตรียมในคาบต่อไป		๑. การสังเกต ๒. การมีส่วนร่วม

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

๒) โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่นของนักเรียนปลายทาง

๓) นิทรรศการนครรัฐของสุวรรณภูมิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

๔) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง

แบบวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง	- ใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง	- ใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของไทยในทางด้านการเมืองการปกครอง	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผานเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง จงสรุปปัจจัยทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่ส่งผลต่อความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ด้วยแผนผังก้างปลาอย่างง่าย ๆ

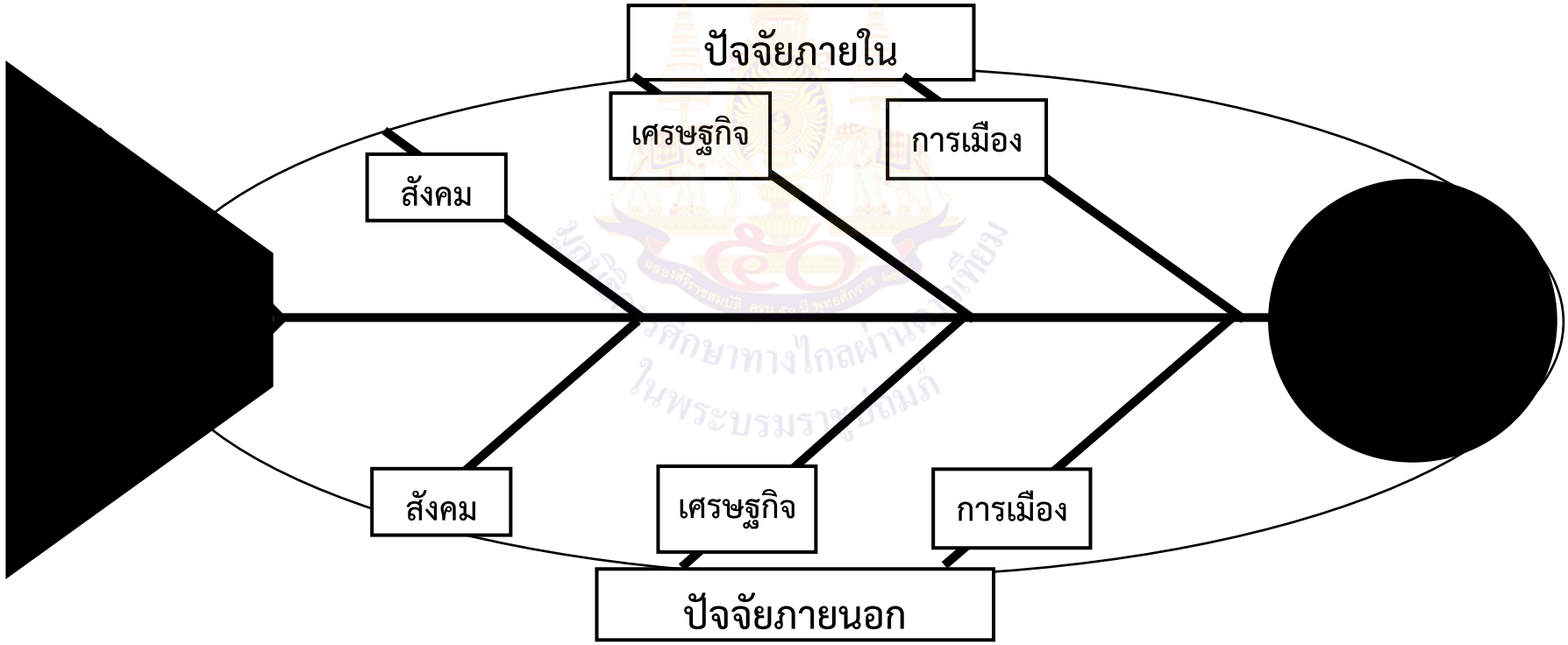

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง เมื่อสุโขทัยดับแสง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง จงสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อเจริญของอยุธยา และความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ด้วยแผนผังก้างปลา

***ถ้าไม่มีข้อมูล ระบุว่าไม่มีข้อมูล**

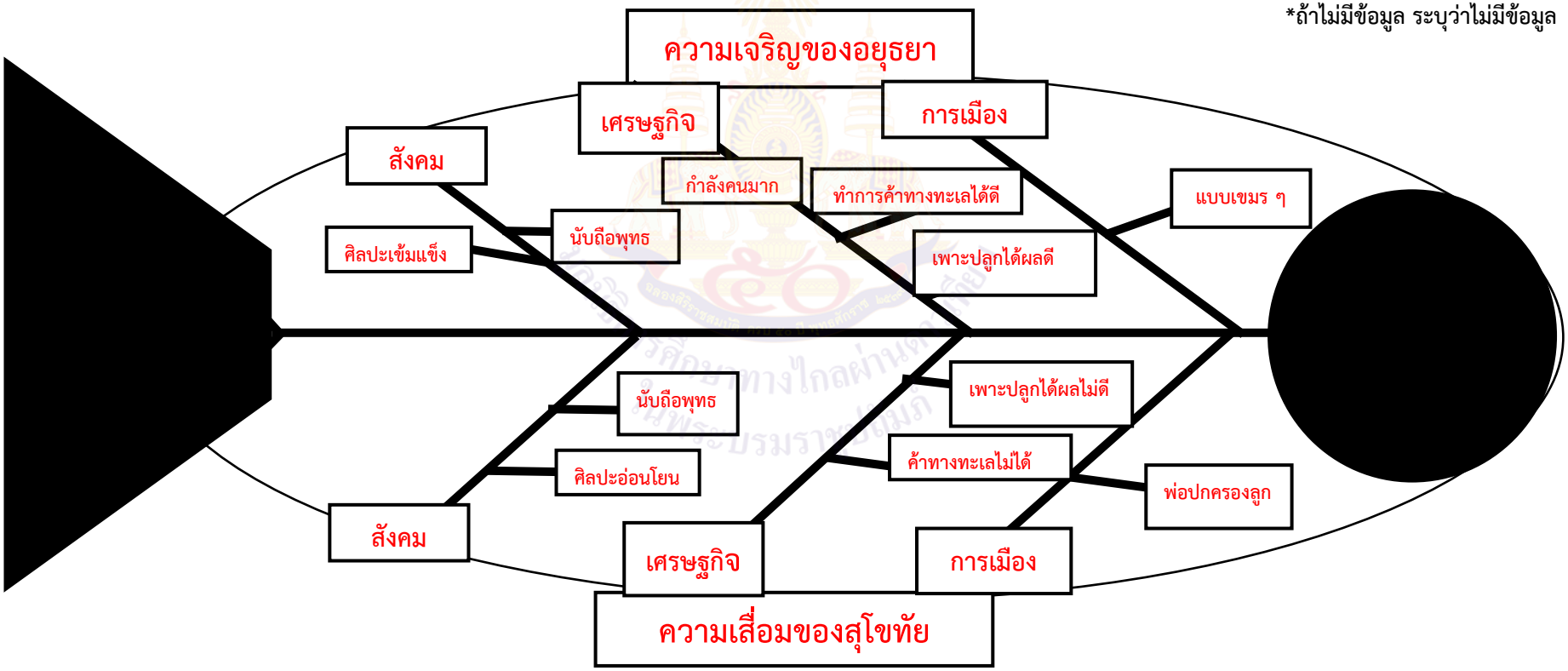

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

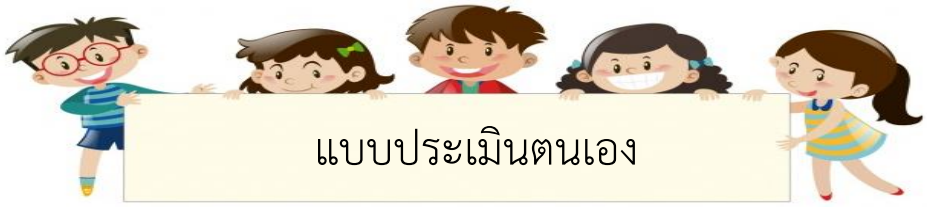

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ <u>เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน</u>

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์อาณาจักรสุโขทัย	☆☆☆☆☆
๒. ภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย	☆☆☆☆☆
๓. การรับสืบทอดภูมิปัญญาด้านการชลประทาน	☆☆☆☆☆
๔. สังคมและวัฒนธรรมในอาณาจักรสุโขทัย	☆☆☆☆☆
๕. ความเจริญและความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม ☐ ค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักร

☐ ศึกษาสังคมและวัฒนธรรมอาณาจักรสุโขทัย ☐ ค้นคว้าสาเหตุการเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

ชั้น ป. ๔ กลางภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔
พระมหากษัตริย์และ
ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พระมหากษัตริย์ละภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑๒ ชั่วโมง

.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป
ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย
ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาณาจักรสุโขทัย เป็นรัฐในอดีตรัฐหนึ่ง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำยม สถาปนาขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ในฐานะสถานีการค้าของรัฐละโว้ หลังจากนั้นราวปี ๑๗๘๒ พ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมืองได้ร่วมกันกระทำการยึดอำนาจจากขอมสบาดโขลญลำพงเป็นผลสำเร็จ และได้สถาปนาเอกราชให้รัฐสุโขทัยเป็นอาณาจักรสุโขทัย และมีความเจริญรุ่งเรืองตามลำดับ และเพิ่มถึงขีดสุดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ก่อนจะค่อย ๆ ตกต่ำ และประสบปัญหาทั้งจากปัญหาภายนอกและภายใน จนต่อมาถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาไปในที่สุด

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) พระราชกรณียกิจสำคัญของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์
๒) พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๓) พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๔) ลักษณะความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัย
๕) ลักษณะเด่นภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย
๖) ลักษณะเด่นของการปกครองแบบธรรมราชา
๗) ลักษณะเด่นของศิลปกรรมสมัยสุโขทัยพอสังเขป
๘) ขอบเขตของอาณาจักรสุโขทัยพอสังเขป
๙) ความสัมพันธ์ของสุโขทัยกับรัฐอื่น ๆ
๑๐) เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงถึงแก่ความเสื่อม
๑๑) ความสำคัญของการค้าและอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง
๑๒) ชื่อโบราณสถานสำคัญในสมัยสุโขทัย

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

๑) วิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่ส่งผลก่อกำเนิดราชวงศ์พระร่วง
๒) วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๓) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการเลือกรับนับถือศาสนา
๔) ยกตัวอย่างหลักฐานด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยพอสังเขป
๕) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบพ่อปกครองลูกและระบบธรรมราชา
๖) จำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยพอสังเขป
๗) ประเมินน้ำหนักหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการขยายอำนาจของสุโขทัยพอสังเขป
๘) วิเคราะห์ความสำคัญของกิจกรรมทางการทูตของรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
๙) วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงเสื่อมอำนาจ
๑๐) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกำหนดความเจริญทางการค้าและอุตสาหกรรมของสุโขทัย
๑๑) นำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุ โบราณสถานต่อการท่องเที่ยว

๓.๓ คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

๑) เห็นความสำคัญของพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของสังคม
๒) เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง
๓) เห็นความสำคัญในความเชื่อและศาสนาที่ส่งผลต่อคนไทยในปัจจุบัน
๔) เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย
๕) อนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศาสนาพุทธของอาณาจักรสุโขทัย
๖) เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมของสุโขทัย
๗) เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย
๘) เห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อสันติภาพ
๙) เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย
๑๐) เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย คือเครื่องกระเบื้องสังคโลก
๑๑) เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณวัตถุสถานในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๔.๒ ความสามารถในการคิด
๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๕.๒ มีวินัย
๕.๓ ใฝ่เรียนรู้
๕.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๕.๕ รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า
๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา
๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง
๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย
๙) ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย
๑๐) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย
๑๑) ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
๑๒) ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	**๓ (ดี)**	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
๑. เนื้อหา	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน สมบูรณ์	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. ภาษา	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	สะกดคำถูกต้องโดยไม่มีฉีกคำ มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์
๓. ความสะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาดสวยงาม	ผลงานสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด	ผลงานสำเร็จเป็นระเบียบ	ผลงานขาดความเป็นระเบียบสะอาด สวยงาม
๔. ความรับผิดชอบ	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จสมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๓-๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๙-๑๒	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๕-๘	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑-๔	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุโขทัยเป็นเมืองที่ก่อตั้งขึ้นในวัฒนธรรมเขมร ต่อมาพ่อขุนศรีนาวนำถุมได้สถาปนาสุโขทัยให้เป็นอาณาจักรของคนไทย เมื่อเสด็จสวรรคต ขอมสบาดโขลญลำพงจึงทำการยึดสุโขทัยให้กลับมาเป็นเมืองในวัฒนธรรมเขมรอีก ดังนั้น พ่อขุนผาเมืองทรงร่วมมือกับพ่อขุนบางกลางหาว พระราชโอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถุม ยึดสุโขทัยได้สำเร็จ พ่อขุนผาเมืองยกให้พ่อขุนบางกลางหาวขึ้นเป็นกษัตริย์เสวยราชย์เป็นกษัตริย์วงศ์พระร่วงปกครองสุโขทัยสืบมา

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายพระราชกรณียกิจสำคัญของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่ส่งผลก่อกำเนิดราชวงศ์พระร่วงได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของสังคม

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๔.๒ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์) จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูแสดงบทบาทสมมติการลอยกระทง จากนั้นครูตั้งคำถามว่าเคยเข้าร่วมกิจกรรมนี้หรือไม่ “<u>การลอยกระทงมาจากไหน</u>” มีที่มาสำคัญอย่างไร ครูอธิบายแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับที่มาของประเพณีนี้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม	๑. สมุด ๒. การสังเกต	
๒.	๑. อธิบายพระราชประวัติและพระราช	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง เพื่ออธิบายพระราชประวัติและ	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด และตอบ	๑. สื่อ PowerPoint	๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบ

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	กรณียกิจของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้ ๒. วิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่ส่งผลก่อกำเนิดราชวงศ์พระร่วงได้ ๓. เห็นความสำคัญของพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของสังคม			พระราชกรณียกิจของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้ ครูตั้งคำถามชวนคิดว่าเราจะรู้เรื่องราวของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ได้อย่างไร ๒. ครูพูดคุยร่วมกับนักเรียนในพระราชประวัติของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับขอมตามหลักฐานจารึกวัดศรีชุม ๓. ครูจัดกิจกรรมย้อนเวลาหาอดีต โดยนำวีดิทัศน์แผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราชให้นักเรียนดู เพื่อเชื่อมโยงว่าสมัยสุโขทัยมีความรุ่งเรืองการค้าขายมั่งคั่ง ประชาชนอยู่ดีมีสุข ๔. กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียงลำดับเหตุการณ์ (Timeline Activity) พระราชประวัติและ	คำถาม (แนวคำตอบ : จากหลักฐานคือจารึกวัดศรีชุม) ๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๓. นักเรียนชมวีดิทัศน์แผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ๔. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม (แนวคำตอบ)	๒. วีดิทัศน์แผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	คำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				พระราชกรณียกิจพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ แทรกถามนักเรียนเป็นระยะ ดังนี้ - พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นกษัตริย์ของสุโขทัยเป็นองค์แรกใช่หรือไม่ - การขับไล่ขอมสบาดโขลญลำพง มีผลต่ออาณาจักรสุโขทัยอย่างไร - เพราะเหตุใด พ่อขุนศรีอินทราทิตย์จึงสามารถขับไล่ขอมสบาดโขลญลำพงสำเร็จ - ทำไมพ่อขุนผาเมืองถึงต้องให้ทั้งชื่อและขรรค์ชัยศรี - พ่อขุนผาเมืองไปไหน	- ไม่ใช่ ตามหลักฐานยังมีพ่อขุนศรีนาวนำถุมอีกที่ไม่มีไม่รู้ - อาณาจักรสุโขทัยเป็นเอกราชไม่ขึ้นต่อขอมอีกต่อไป - เพราะมีความสามารถความกล้าหาญ และมีมิตร คือพ่อขุนผาเมืองที่คอยช่วยเหลือ - เพื่อแสดงความเป็นผู้มีบารมี สถาปนากษัตริย์ได้ - กลับไปเมืองของท่าน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- สังเกต
๔.		**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง เฉพาะตอนที่ ๑	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน เฉพาะตอนที่ ๑	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- การตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๒ ตอนที่ ๒ ในรูปแบบผังความคิด ๓. ครูตั้งคำถามเพื่อนำการสรุปบทเรียน ๓.๑ นักเรียนคิดอย่างไรต่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ๓.๒ นักเรียนคิดว่าพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เก่งในเรื่องอะไรมากที่สุด ๓.๓ เราเอาพระองค์ท่านเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง ๔. ครูแสดงแผนผังสรุปเนื้อหาในรูปแบบ Graphic Organizer	๒. ดูแนวคำตอบในเฉลยใบงานที่ ๑ ๓. ดูแนวคำตอบในเฉลยใบงานที่ ๑ ๔. นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนและจดบันทึก		

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์)

๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๓) วีดิทัศน์แผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายพระราชกรณียกิจสำคัญของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่ส่งผลก่อกำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของสังคม	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์มีพระราชกรณียกิจอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๒.ชาวสุโขทัยได้รับประโยชน์จากพระราชกรณียกิจของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. เรารู้จักเรื่องราวของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้จากหลักฐานประวัติศาสตร์ชิ้นใด

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้เขียนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาราชวงศ์พระร่วง

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) นักเรียนคิดอย่างไรต่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์	C - (Connect) นักเรียนคิดว่าพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เก่งในเรื่องอะไรมากที่สุด	A - (Applied) เราเอาพระองค์ท่านเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์มีพระราชกรณียกิจอะไรบ้าง

ทรงก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยให้เป็นอิสระจากเขมร

ทรงพยายามสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจด้วยการตีเมืองฉอด

๒.ชาวสุโขทัยได้รับประโยชน์จากพระราชกรณียกิจของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์อย่างไรบ้าง

ได้อิสระจากเขมร

ได้โอกาสทางเศรษฐกิจจากการควบคุมเส้นทางการค้าเมืองฉอด

๓. เรารู้จักเรื่องราวของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้จากหลักฐานประวัติศาสตร์ชิ้นใด

จารึกหลักที่ ๒ วัดศรีชุมโดยพระมหาเถรศรีศรัทธา

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้เขียนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาราชวงศ์พระร่วง

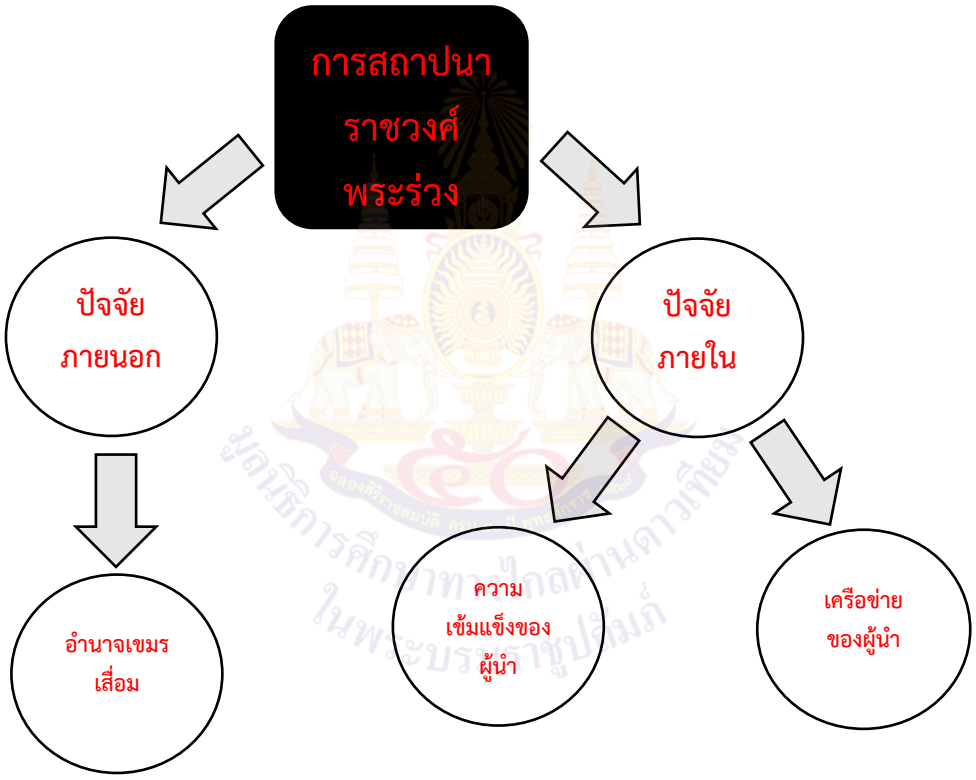

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) นักเรียนคิดอย่างไรต่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์	C - (Connect) นักเรียนคิดว่าพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เก่งในเรื่องอะไรมากที่สุด	A - (Applied) เราเอาพระองค์ท่านเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง
แล้วแต่ดุลยพินิจของครูผู้สอน	- เป็นผู้นำที่ต่อสู้เข้มแข็ง - เป็นผู้นำในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ - เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน - เป็นผู้นำที่มีสัมพันธไมตรีที่ดีกับบ้านเมืองอื่น ๆ	- เราต้องเข้มแข็งถึงจะช่วยเหลือตัวเองและสังคมได้ - เราต้องช่วยเหลือคนอื่นโดยเฉพาะผู้ติดตามของเรา - เราต้องมีวิสัยทัศน์ เราต้องคบเพื่อนดี เราจึงจะนำพาชีวิตไปในทางที่ดีได้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย
ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป
ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จารึกหลักที่ ๑ บอกเล่าเรื่องราวในรัชกาลพ่อขุนรามคำแหงมหาราช แห่งราชวงศ์พระร่วง กษัตริย์แห่งสุโขทัย เป็นผู้นำของคนไทย สุโขทัยมีระบบการปกครองที่สงบสุขร่มเย็น ไพร่ฟ้าประชาชนอยู่ดีกินดี พระมหากษัตริย์เปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ ปกครองพลเมืองเสมือนลูกหลาน ถ้าลูกหลานทะเลาะวิวาทกัน ก็ทรงตัดสินคดีด้วยความเป็นธรรม โดยนักวิชาการเรียกว่า “ระบบพ่อปกครองลูก”

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง

๔. สาระการเรียนรู้

- ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒ ครูนำภาพพระบรมราชานุ-สาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มาสอบถามนักเรียนเพื่อเชื่อมเข้าสู่บทเรียน - นักเรียนรู้จักสถานที่ดังกล่าวหรือไม่ - อนุสาวรีย์ดังกล่าวเป็นของใคร - มีหน่วยงานใดในประเทศไทยที่ตั้งชื่อตามพระองค์ท่านหรือไม่	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ ใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีที่สุโขทัยและมีที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก - มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	- การตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ ๒. วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ ๓. เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูตั้งคำถาม “ไพร่ฟ้าหน้าใส” ในชื่อบทเรียนหมายความว่าอย่างไร ๒. ครูพูดคุยร่วมกับนักเรียนในพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับขอมตามหลักฐานจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ด้านที่ ๑ ๓. ครูตั้งคำถามชวนคิดกับนักเรียนว่า จากจารึกดังกล่าวแสดงถึงอะไร ๔. ครูจัดกิจกรรมย้อนเวลาหาอดีต นำเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โดยนำวีดิทัศน์ ไพร่ฟ้าหน้าใสในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ให้นักเรียนรับชมเพื่อเชื่อมโยงแสดงให้เห็นว่าสุโขทัยมีพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งและเป็นหลักชัยของแผ่นดิน	๑. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ : ประชาชนที่มีความสบายใจ) ๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๓. แนวคำตอบ แสดงถึงความกตัญญูและความรักครอบครัว ๔. นักเรียนชมวีดิทัศน์ ไพร่ฟ้าหน้าใสในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	๑. วีดิทัศน์ไพร่ฟ้าหน้าใสในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	๑. สังเกต ๒. ประเมินการจากตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๕. ตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น - เหตุการณ์ครั้งใดที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงแสดงพระปรีชาสามารถตอนพระชนมายุยังน้อย - ภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ที่สำคัญในด้านชลประทานของสุโขทัยคืออะไร มีไว้เพื่อสาเหตุใด ๖. ครูนำภาพการสั่นกระดิ่งที่หน้าประตูวังมีพ่อขุนรามคำแหงเสด็จออกตัดสินด้วยพระองค์เองและถามคำถามนักเรียนดังนี้ - จากภาพมีบุคคลทำอะไรอย่างไร - ให้นักเรียนสรุประหว่างพระมหากษัตริย์กับประชาชนให้สั้นที่สุด	๕. นักเรียนร่วมตอบคำถาม - ทำสงครามกับเจ้าเมืองฉอดและทรงชนช้างชนะขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด ขณะมีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา - สรีดภงส์ คือ ทำนบกั้นน้ำตระพัง คือ สระน้ำเพื่อกักไว้ใช้ยามหน้าแล้ง เนื่องจากสุโขทัยตั้งอยู่ไกลจากแม่น้ำยม ๑๑ กิโลเมตร ๖. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม (แนวคำตอบ) - พ่อขุนรามคำแหง ฟังเรื่องราวจากราษฎรที่มาสั่นกระดิ่งร้องทุกข์ - มีความใกล้ชิด เสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ปกครองลูกหลาน		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	- การสังเกต
๔.		**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) รูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามนำพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร (คุณธรรม) ๔. นักเรียนชอบอะไรมากที่สุดจากเรื่องนี้	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) รูปแบบ Graphic Organizers ๓. สติปัญญา ความกล้าหาญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ (ดูแนวคำตอบในเฉลยใบงานที่ ๒) ๔. นักเรียนตอบตามความชอบ เช่น มีสติปัญญา มีความกล้าหาญ มีความรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฯลฯ	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)

๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๓) พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (เข้าถึงได้จาก : https://th.wikipedia.org/wiki)

๔) วีดิทัศน์ไพร่ฟ้าหน้าใสในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)

แบบวัดผลและประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	- ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านและวิเคราะห์ข้อความจากจารึกพ่อขุนรามคำแหงดังต่อไปนี้

“เมื่อชั่วพ่อกู กูบำเรอแก่พ่อกู กูบำเรอแก่แม่กู กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากส้มหมากหวาน อันใดกินอร่อยดี กูเอามาแก่พ่อกู กูไปตีหนังวังช้างได้ กูเอามาแก่พ่อกู กูไปท่บ้านท่เมือง ได้ช้างได้งวง ได้ปั่วได้นาง ได้เงินได้ทอง กูเอามาเวนแก่พ่อกู พ่อกูตาย ยังพี่กู กูพร่ำบำเรอแก่พี่กู ดังบำเรอแก่พ่อกู .....”

เนื้อความดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึง

.....

.....

.....

.....

.....

“...ในปากประตูมีกะดิ่งอันณึ่งแขวนไว้หั้น ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มักจักกล่างเถิงเจ้าเถิงขุนบ่ไว้ ไปลั่นกะดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยินเรียกเมือถาม สวนความแก่มันด้วยซื่อไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึ่งชม”

เนื้อความดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) นักเรียนคิดว่าท่านเป็นคนอย่างไร	C - (Connect) พ่อขุนรามคำแหง ท่านมีความสามารถอะไรบ้าง	A - (Applied) เราจะเอาแบบอย่างท่านได้อย่างไรบ้าง
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านและวิเคราะห์ข้อความจากจารึกพ่อขุนรามคำแหง ดังต่อไปนี้

“เมื่อชั่วพ่อกู กูบำเรอแก่พ่อกู กูบำเรอแก่แม่กู กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากส้มหมากหวาน อันใดกินอร่อยดี กูเอามาแก่พ่อกู กูไปตีหนังวังช้างได้ กูเอามาแก่พ่อกู กูไปท่บ้านท่เมือง ได้ช้างได้งวง ได้ปั่วได้นาง ได้เงินได้ทอง กูเอามาเวนแก่พ่อกู พ่อกูตาย ยังพี่กู กูพร่ำบำเรอแก่พี่กู ดังบำเรอแก่พ่อกู .....”

เนื้อความดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึง

- ความกตัญญูของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- การสืบราชสมบัติจากพ่อสู่ลูก

“...ในปากประตูมีกะดิ่งอันณึ่งแขวนไว้หั้น ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มักจักกล่างเถิงเจ้าเถิงขุนบ่ไว้ ไปลั่นกะดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยินเรียกเมือถาม สวนความแก่มันด้วยซื่อ ไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึ่งชม”

เนื้อความดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึง

- การแขวนกระดิ่งไว้ที่ปากประตู (วัง)

- การสอบสวนของพ่อขุนรามใช้การซักถามอย่างตรงไปตรงมา

“ไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึ่งชม”

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ประเด็นต่อไปนี้

R - (Reflexion) นักเรียนคิดว่าท่านเป็นคนอย่างไร	C - (Connect) พ่อขุนรามคำแหงท่านมีความสามารถอะไรบ้าง	A - (Applied) เราจะเอาแบบอย่างท่านได้อย่างไรบ้าง
- มีความกตัญญู - เป็นคนรักครอบครัว - เป็นผู้นำที่ดี - มีสติปัญญามาก - มีความเป็นห่วงผู้อื่น - มีความยุติธรรม - ไม่ถือตัว เข้าถึงง่าย ฯลฯ	- มีความสามารถในการสู้รบและมีความกล้าหาญ - มีคุณธรรม - มีความคิดริเริ่มสร้างสรีดภงส์ - มีความยุติธรรม มีความสามารถในการพิพากษาคดีความ (และหรือแก้ไขความขัดแย้ง ประนีประนอม ฯลฯ)	- มีความกล้าหาญ - ตั้งใจเรียน พัฒนาสติปัญญา คุณธรรม และความสามารถของตนเอง - มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีไหวพริบ เพื่อสามารถช่วยแก้ไขความขัดแย้งได้ - มีใจเป็นธรรม เป็นคนไม่ถือตัว เข้าถึงง่าย สบาย ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จารึกหลักที่ ๑ บอกเล่าเรื่องราวในรัชกาลพ่อขุนรามคำแหงมหาราช แห่งราชวงศ์พระร่วง กษัตริย์แห่งสุโขทัย เป็นผู้นำของคนไทย สุโขทัยมีระบบการปกครองที่สงบสุขร่มเย็น เรียกว่า “ระบบพ่อปกครองลูก” พระมหากษัตริย์ทรงมีบทบาทในส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร ทำให้บ้านเมืองมีความเจริญมั่งคั่ง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง

๔. สาระการเรียนรู้

- ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒ ครูทบทวนเนื้อหาเก่าโดยเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยภูมิปัญญาด้านการชลประทาน ข้อความในจารึกส่วนที่พรรณนาถึงสภาพของเมืองสุโขทัย ครูตั้งคำถามนำว่า “จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจสุโขทัยเป็นอย่างไร” เพื่อครูสนทนาเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ : สุโขทัย มีความอุดมสมบูรณ์ มีการค้าขายอย่างเสรี เจ้าเมืองไม่เก็บภาษี ประชาชนมีแต่ความสุข)	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ ๒. วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ ๓. เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง)	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูจัดกิจกรรมย้อนเวลาหาอดีต นำเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมาบอกเล่าเป็น Timeline ให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้นในปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ตามลำดับ ได้แก่ - พ่อขุนรามคำแหงมีบทบาทนำการปรับปรุงทำเล สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมของเมืองสุโขทัยอย่างไร - พ่อขุนรามคำแหงมีหลักฐานว่ามีบทบาทในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจอย่างไร - ระบบเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยในปัจจุบันเรียกว่าอะไร - จังกอบคืออะไร - สุโขทัยน่าจะเป็นศูนย์กลางทางการค้าในลักษณะใด	๑. นักเรียนร่วมตอบคำถาม - สร้างทำนบพระร่วง เพื่อให้ทำการเพาะปลูกเลี้ยงผู้คนในเมืองได้ และทำสงครามเพื่อควบคุมเส้นทางไปเมืองฉอด - กำหนดระบบการค้าเสรีขึ้น ให้เหมาะสมกับการค้าคาราวาน - ระบบการค้าเสรี - ภาษีค่าผ่านทาง - ศูนย์กลางการค้าทางบก (ไม่เหมือนอยุธยา) โดยเน้นสินค้าแร่โลหะ		๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	- นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	- สังเกต
๔.		**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า ๒. ครูตั้งคำถามเพื่อสรุปประเด็นและเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์ของนักเรียนดังนี้ ๒.๑ พ่อขุนรามคำแหงท่านมีความสามารถอะไรบ้าง ๒.๒ หากนักเรียนย้อนเวลากลับไป นักเรียนจะมีโอกาสร่ำรวยหรือไม่ ๒.๓ เราจะเอาแบบอย่างท่านในบทบาททางเศรษฐกิจได้อย่างไรบ้าง ? ๓. ครูแสดงแผนผังสรุปเนื้อหาในรูปแบบ Graphic Organizer	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนตรวจสอบคำตอบและร่วมกันเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การนำไปใช้ (ดูแนวคำตอบในเฉลยใบงานที่ ๓) ๓. นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนและจดบันทึก	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า

๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	- ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	- ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์พระราชอัธยาศัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญและเอาพระราชจริยาวัตรที่ดีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบอย่าง	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านเนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ แล้วจึงตอบคำถามดังต่อไปนี้

เนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑

เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ (ภาษีผ่านทาง) ในไพร่ลู่ทาง (ถนน) เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า ไพร่ฟ้าหน้าใส ... ลูกเจ้าลูกขุน (ขุนนาง) ... สวนดูแท้แล จึ่งแล่งความแก่เขาด้วยซื่อ (สืบสวนดูจนมั่นใจแล้วจึงตัดสินคดีความอย่างเป็นธรรม) บ่เข้าผู้ลักมักผู้ซ่อน (ไม่เข้าข้างคนผิด) ... คนใดขี่ช้างมาหาพาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเฟื้อกู้ มันบ่มีช้างบ่มีม้า... บ่มีเงิน บ่มีทอง ให้แก่มัน ช่วยมันตั้งเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าศึก ...หัวพุ่งหัวรบก็ดี บ่ฆ่าบ่ตี (จับเชลยศึกได้มากก็ไม่ฆ่าไม่ทำร้าย)

ที่มาของภาพ : https://www.baanjomyut.com/library_2/king_ramkhamhaeng_inscription/

เศรษฐกิจของรัฐสุโขทัย

สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชจากจารึก

๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงจึงไม่เก็บภาษีผ่านทาง

.....

.....

.....

๒. ระบบเศรษฐกิจที่กล่าวถึงในจารึก คือ *“ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า”* ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร

.....

.....

.....

๓. พ่อขุนรามคำแหงทำอย่างไรกับคนที่มาขอความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ

.....

.....

๔. จารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กล่าวถึงสินค้าในสุโขทัย อะไรบ้าง

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) พ่อขุนรามคำแหง ท่านมีความสามารถอะไรบ้าง	C - (Connect) หากนักเรียนย้อนเวลากลับไป นักเรียนจะมีโอกาสร่ำรวยหรือไม่	A - (Applied) เราจะเอาแบบอย่างท่านในบทบาททางเศรษฐกิจได้อย่างไรบ้าง
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใครจะใคร่ค้าช้างค้า
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านเนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ แล้วจึงตอบคำถามดังต่อไปนี้

เนื้อความจากจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๑

เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบ (ภาษีผ่านทาง) ในไพร่ลู่ทาง (ถนน) เพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า ไพร่ฟ้าหน้าใส ... ลูกเจ้าลูกขุน (ขุนนาง) ... สวนดูแท้แลจึ่งแล่งความแก่เขาด้วยซื่อ (สืบสวนดูจนมั่นใจแล้วจึงตัดสินคดีความอย่างเป็นธรรม) บ่เข้าผู้ลักมักผู้ซ่อน (ไม่เข้าข้างคนผิด) ... คนใดขี่ช้างมาหาพาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเฟื้อกู้ มันบ่มีช้างบ่มีม้า... บ่มีเงิน บ่มีทอง ให้แก่มัน ช่วยมันตั้งเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าศึก ...หัวพุ่งหัวรบก็ดี บ่ฆ่าบ่ตี (จับเชลยศึกได้มาก็ไม่ฆ่าไม่ทำร้าย)

ที่มาของภาพ : https://www.baanjomyut.com/library_2/king_ramkhamhaeng_inscription/

เศรษฐกิจของรัฐสุโขทัย

สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชจากจารึก

๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงจึงไม่เก็บภาษีผ่านทาง

.....

เพื่อจูงใจพ่อค้าแม่ขายให้เข้ามาทำการค้าที่สุโขทัย เพราะไม่มีภาษี

.....

๒. ระบบเศรษฐกิจที่กล่าวถึงในจารึก คือ *“ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าเงือนค้าทองค้า”* ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร

.....

ระบบการค้าเสรี

.....

๓. พ่อขุนรามคำแหงทำอย่างไรกับคนที่มาขอความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ

.....

ให้ความช่วยเหลือ ไม่ทำร้ายกัน

.....

๔. จารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กล่าวถึงสินค้าในสุโขทัย อะไรบ้าง

ที่ไม่มีการค้า = ข้าวและปลา

.....

ที่มีการค้าขาย ได้แก่ แร่โลหะ (เงินและทอง), ปศุสัตว์ (ช้าง วัว ม้า)

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ประเด็นต่อไปนี้

R - (Reflexion)	C - (Connect)	A - (Applied)
พ่อขุนรามคำแหงท่านมีความสามารถอะไรบ้าง	หากนักเรียนย้อนเวลากลับไป นักเรียนจะมีโอกาสร่ำรวยหรือไม่	เราจะเอาแบบอย่างท่านในบทบาททางเศรษฐกิจได้อย่างไรบ้าง
- เป็นคนใจดี มีเมตตา (ให้ความช่วยเหลือคนที่ไม่มีเงิน) - มีวิสัยทัศน์ ทำระบบการค้าเสรี ที่ปัจจุบันก็ยังใช้ - มีความยุติธรรม ทำให้การค้าขาย การทำมาหากินไม่มีการคดโกงกัน	- ได้ เพราะเจ้าเมืองมีวิสัยทัศน์ มีความเมตตากรุณาแก่คนยากคนจน และบ้านเมืองมีความยุติธรรม	- มีความเมตตาแก่คนยากคนจน ให้โอกาสคนอื่น

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงความเชื่อของชาวสุโขทัยในระยะเริ่มแรก คือ จารึกหลักที่ ๑ และจารึกปู่ขุนจิดขุนจอด - จารึกคำปู่สบถหลาน พบว่ามีความเชื่อเรื่อง “ผี” เป็นความเชื่อดั้งเดิมก่อนการรับศาสนาอื่น ๆ เข้ามา โดยเฉพาะพระขพุงผีและผีบรรพบุรุษ ซึ่งมีความเชื่อว่าผีเหล่านี้ให้คุณให้โทษแก่คนทั้งเมืองก็ได้ ต่อมาชาวสุโขทัยได้มีการนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งได้รับวัฒนธรรมจากเขมรโบราณ มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น ที่ศาลตาผาแดง เทวลัยมหาเกษตร ศาสนาที่เข้ามามีอิทธิพลต่อชาวสุโขทัยต่อมาคือศาสนาพุทธ นับถือทั้ง ๓ ความเชื่อผสานกัน นักวิชาการเรียกว่า “พลังคน-อำนาจผี-บารมีพระ”

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายลักษณะความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการเลือกรับนับถือศาสนาได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นความสำคัญในความเชื่อและศาสนาที่ส่งผลต่อคนไทยในปัจจุบัน

๔. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เช่น ความเชื่อและศาสนา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒ ครูนำภาพการทำกิจกรรมทางศาสนาและความเชื่อต่าง ๆ ที่แสดงลักษณะพหุความเชื่อในสังคมไทย โดยครูตั้งคำถามนำว่า ๒.๑ นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่ ๒.๒ นักเรียนเข้าใจว่าศาสนาต่าง ๆ และความเชื่อเหล่านี้มาจากไหน	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม ๒.๑ เคย/เคยเห็น/ไม่เคย ๒.๒ ศาสนาผีมีอยู่ก่อนศาสนาพุทธ/พราหมณ์มาจากอินเดียผ่านเขมร	๑. สมุด ๒. การสังเกต ๓. ภาพการทำกิจกรรมทางศาสนาในวัด	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๒.๓ นักเรียนเข้าใจว่าศาสนาเหล่านี้เข้ามาในไทยตั้งแต่เมื่อไหร่ ๓. จากนั้นครูขมวดประเด็นเกี่ยวกับศาสนาพุทธยุคแรกเริ่มของคนไทย เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องความเชื่อและศาสนาในสมัยสุโขทัย	คริสต์/อิสลามมาจากตะวันออกกลาง ๒.๓ พุทธ/พราหมณ์ ตั้งแต่ก่อนสุโขทัยขึ้นไปอีก คริสต์/อิสลาม สมัยอยุธยา		
๒.	๑. อธิบายลักษณะความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัยได้ ๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการเลือกรับนับถือศาสนาได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูร่วมพูดคุยกับนักเรียนถึงความหมายของคำว่า ศาสนา ครูนำข้อความจากจารึกพ่อขุนรามคำแหงที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีให้นักเรียนอ่าน และตั้งคำถามกับนักเรียน ดังนี้ ๑.๑ จากข้อความกล่าวถึงอะไร ๑.๒ พระขพุงผี คืออะไร	๑. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๑.๑ ความเชื่อเรื่องผี ๑.๒ เป็นผีทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองเมืองสุโขทัย โดยต้องมีการบูชาแสดง	๑. สื่อ PowerPoint	๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
					ความเคารพต่อผีเพื่อให้บ้านเมืองร่มเย็น		
				๑.๓ ความเชื่อเรื่องผีส่งผลดีต่ออาณาจักรสุโขทัยอย่างไร	๑.๓ ทำให้ชาวสุโขทัยปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม เพราะเกรงจะถูกลงโทษจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์		
				๒. ครูพูดคุยร่วมกับนักเรียนในศาสนาที่เข้ามามีบทบาทในสุโขทัยนั้นก็คือ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดยนำภาพหอเทวาลัยเกษตรพิมานมาให้นักเรียนประกอบ	๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม		
				๓. ตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	๓. นักเรียนร่วมตอบคำถาม		
				๓.๑ สุโขทัยรับศาสนาศาสนาพราหมณ์-ฮินดูมาจากที่ใด	๓.๑ เขมรโบราณ		
				๓.๒ หอเทวาลัยเกษตรพิมานมีความสำคัญอย่างไร (แสดงภาพเทวสถานโบสถ์พราหมณ์สำหรับพระนครประกอบ)	๓.๒ เป็นสถานที่พราหมณ์ในราชสำนักใช้ประกอบพิธีกรรม เช่น พระราชพิธีบรมราชาภิเษก		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย “วัดศรีสวาย” จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาในอาณาจักรสุโขทัย และตั้งคำถาม “ก่อนศาสนพุทธจะเข้ามาวัดศรีสวายถือว่าศาสนสถานของศาสนาใดมาก่อน” ๕. ครูแสดงข้อความในจารึกหลักที่ ๑ เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ โดยใช้คำถามชวนคิดประกอบการอธิบายข้อความในจารึกดังนี้ ๕.๑ พระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่มีต่อศาสนาพุทธเป็นอย่างไรบ้าง ๕.๒ การเข้ามาของศาสนาพุทธส่งผลต่องานศิลปกรรมอย่างไร	๔. นักเรียนรับชมวีดิทัศน์ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย “วัดศรีสวาย” และตอบคำถาม (แนวคำตอบ : ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู แล้วถูกแปลงเป็นศาสนาพุทธที่เข้ามามีอิทธิพลต่อสุโขทัยในช่วงเวลาต่อมา) ๕. นักเรียนจดบันทึกและร่วมกันสังเกตและตอบคำถาม ๕.๑ ส่งพระภิกษุจากสุโขทัยเดินทางไปศึกษาและจาริกแสวงบุญที่ลังกา ๕.๒ พระพระพุทธรูป เจดีย์ วิหาร โบสถ์	๒. วีดิทัศน์ “วัดศรีสวาย”	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	- นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	- สังเกต
๔.	๓. เห็นความสำคัญในความเชื่อและศาสนาที่ส่งผลต่อคนไทยในปัจจุบัน	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา ๒. ครูตั้งคำถามเชื่อมโยงถึงลักษณะความเชื่อของคนสมัยสุโขทัยและคนในปัจจุบันว่าเหมือนกันหรือไม่ ทำไม และส่งผลอย่างไร ๓. ครูแสดงแผนผังสรุปเนื้อหาในรูปแบบ Graphic Organizer	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. คล้ายคลึง แต่คนในปัจจุบันมีความเชื่อหลากหลายกว่า เพราะการติดต่อกับผู้คนจากภายนอกมากกว่า เรียกว่า “สังคมพหุวัฒนธรรม” ส่งผลให้มีความเชื่อหลากหลาย เรียกว่า “พหุความเชื่อ” คนทุกหมู่เหล่าสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ๓. นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนและจดบันทึก	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา

๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๓) ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย “วัดศรีสวาย” (เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=v0MnU4fPgWU)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	- ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการเลือกรับนับถือศาสนา	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญในความเชื่อและศาสนาที่ส่งผลต่อคนไทยในปัจจุบัน	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัยแล้วแยกประเภทลงในตารางที่กำหนดให้

เทวาลัยมหาเกษตรพิมาน	เจดีย์ทรงลังกา	คณะสงฆ์ลังกาวงศ์
พระพุทธรูป	พระขพุงผี	ผีบรรพบุรุษ
รับมาจากเขมร	เจ้าป่าเจ้าเขา	ตุ๊กตาเสียกบาล
ผีบ้านผีเรือน	ศาลตาผาแดง	รับมาจากนครศรีธรรมราช

ความเชื่อเรื่องผี	ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	ศาสนาพุทธ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) ลักษณะความเชื่อและศาสนาของไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร	C - (Connect) นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางความเชื่ออะไรบ้างที่สอดคล้องกับสมัยสุโขทัย	A - (Applied) เมื่อนักเรียนมีเรื่องทุกข์ใจที่แก้ไขไม่ได้ ต่อไปนักเรียนจะ.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเชื่อและศรัทธา (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาของอาณาจักรสุโขทัยแล้วแยกประเภทลงในตารางที่กำหนดให้

เทวาลัยมหาเกษตรพิมาน	เจดีย์ทรงลังกา	คณะสงฆ์ลังกาวงศ์
พระพุทธรูป	พระขพุงผี	ผีบรรพบุรุษ
รับมาจากเขมร	เจ้าป่าเจ้าเขา	ตุ๊กตาเสียกบาล
ผีบ้านผีเรือน	ศาลตาผาแดง	รับมาจากนครศรีธรรมราช

ความเชื่อเรื่องผี	ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	ศาสนาพุทธ
• พระขพุงผี • ผีบรรพบุรุษ • เจ้าป่าเจ้าเขา • ผีบ้านผีเรือน • ตุ๊กตาเสียกบาล	• เทวาลัยมหาเกษตร • รับมาจากเขมร • ศาลตาผาแดง	• เจดีย์ทรงลังกา • คณะสงฆ์ลังกาวงศ์ • พระพุทธรูป • รับมาจากนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) ลักษณะความเชื่อและศาสนาของไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร	C - (Connect) นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางความเชื่ออะไรบ้างที่สอดคล้องกับสมัยสุโขทัย	A - (Applied) เมื่อนักเรียนมีเรื่องทุกข์ใจที่แก้ไขไม่ได้ ต่อไปนักเรียนจะ.....
• ผี • พราหมณ์ • พุทธ	• ผสมผสานทั้งความเชื่อผี พราหมณ์ และพุทธ แต่ก็มีการนับถือศาสนาสากลด้วย เช่น คริสต์ อิสลาม และความเชื่อแบบจีน เป็นต้น	• ทำบุญ • ทอดกฐิน • สร้าง เช่า หรือไหว้พระพุทธรูป/เจดีย์ • การบวงสรวงเทพ • สะเดาะเคราะห์ • การเซ่นผี • การบนบาน

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

จารึกหลักที่ ๑ ให้ข้อมูลว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชคือการประดิษฐ์ “ลายสือไทย” หรืออักษรไทยขึ้นใน พ.ศ. ๑๘๒๖ ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร อธิบายว่า ตัวหนังสือของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีลักษณะพิเศษกว่าตัวหนังสือของชาติอื่นซึ่งขอยืมตัวหนังสือของอินเดียมาใช้ คือพระองค์ได้ประดิษฐ์พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์เพิ่มขึ้นให้สามารถเขียนแทนเสียงพูดของคำภาษาไทยได้ทุกคำ และนำสระและพยัญชนะมาอยู่ในบรรทัดเดียวกันโดยไม่ต้องใช้พยัญชนะซ้อน ทำให้เขียนและอ่านง่ายสะดวกขึ้นมาก ถึงแม้ว่าในเวลาต่อมาจะเกิดสระลอยและสระจมก็ตาม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายลักษณะเด่นภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)

- ยกตัวอย่างหลักฐานด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย

๔. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาและวรรณกรรม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช) จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนากันถึงความยากลำบากของการเขียนอ่านและเรียนหนังสือ จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับอักษรในประเทศต่าง ๆ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม	๑. สมุด ๒. การสังเกต	
๒.	๑. อธิบายลักษณะเด่นภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. ครูแสดงภาพหลักศิลาจารึก จากนั้นสนทนาตั้งคำถามให้นักเรียน ดังนี้ ๑.๑ ภาพดังกล่าวคือภาพใด	๑. นักเรียนสังเกตและจดบันทึก ๑.๑ ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง	๑. สื่อ PowerPoint	๑. สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	๒. ยกตัวอย่างหลักฐานด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป			๑.๒ ภาพดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์แรกเริ่มอักษรไทย จากนั้นพูดคุยถึงที่มาของอักษรไทย และตั้งคำถามดังต่อไปนี้ ๒.๑ พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ประดิษฐ์ลายสือไท ๒.๒ ที่มาของอักษรไทยมาจากที่ใด ๒.๓ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการประดิษฐ์ตัวอักษรไทยสมัยสุโขทัย ๓. ครูแนะนำหลักฐานจารึกภาพชาดกวัดศรีชุม และแสดงภาพเรื่องอารามทูสกชาดก จากนั้นนักเรียนศึกษาเกี่ยวกับเรื่องย่อของอารามทูสกชาดก และสรุปข้อคิด ครูเชื่อมโยงเข้าสู่ความสำคัญของการประดิษฐ์อักษร	๑.๒ เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพียงชิ้นเดียวในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ๒. นักเรียนรับชมวีดิทัศน์แรกเริ่มอักษรไทย และตอบคำถาม ๒.๑ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒.๒ ยืมตัวหนังสือของอินเดีย ๒.๓ เพื่อจารึกเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ใช้แทนเสียงภาษาพูดได้ ๓. นักเรียนจดบันทึก	๒. ภาพจิตรกรรมเกี่ยวกับไตรภูมิพระร่วง	๒. ประเมินจากการตอบคำถาม ๓. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๔. ครูแสดงภาพศิลาจารึกหลักอื่น ๆ ของสุโขทัย ภาพอักษรฝักขามของล้านนา ภาพอักษรธรรมอีสาน นักเรียนสังเกตลักษณะร่วมกัน ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับผลของการประดิษฐ์อักษร ๕. ครูเปิดแอนิเมชัน ตอน พระพุทธศาสนารุ่งเรือง จากนั้นตั้งคำถามเพื่อนำการสรุปแอนิเมชัน ๕.๑ ไตรภูมิพระร่วงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า ๕.๒ ไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงเรื่องอะไร ๕.๓ มีความสำคัญอย่างไรต่อชาวสุโขทัยและคนในไทยในปัจจุบัน	๔. นักเรียนตอบคำถาม (ดูแนวคำตอบเพิ่มเติมในเฉลยใบงานที่ ๕) ๕. นักเรียนรับชมแอนิเมชันและร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๕.๑ เตภูมิกถา ๕.๒ หน้าที่ บุญ บาป สวรรค์ นรกภูมิ ๕.๓ มีอิทธิพลอย่างมากต่อชาวสุโขทัยช่วงปลายและคนไทยในปัจจุบันเป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรมของสังคมและวิถีชีวิตของชาวไทย	๓. แอนิเมชัน โดยมูลนิธิ ตอนที่ ๖ พระพุทธศาสนารุ่งเรือง	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	- นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	- สังเกต
๔.	๓. เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง ๒. ครูถามนักเรียนว่าจากนี้ไปจะมองการเรียนภาษาไทยอย่างไร ๓. สิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดในชั่วโมงนี้	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. จะต้องตั้งใจเรียนภาษาไทยเพื่อให้เรียนและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. บอก ๒ สิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดในชั่วโมงนี้	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	- การตรวจใบงาน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง (พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)
๓) แอนิเมชัน เดอะ ไดอารี ตอนที่ ๖ พระพุทธศาสนารุ่งเรือง
๔) วีดิทัศน์ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย “แรกเริ่มอักษรไทย”

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
- ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะเด่นภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	- ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ยกตัวอย่างหลักฐานด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง
(พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงสืบค้นว่าประเทศใดต่อไปนี้ ที่ไม่มีอักษรประจำชาติเป็นของตนเอง โดยใส่เครื่องหมายถูกหรือกากบาท ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

มี	ไม่มี	ประเทศ	มี	ไม่มี	ประเทศ
☐	☐	จีน	☐	☐	เกาหลี
☐	☐	รัสเซีย	☐	☐	ไทย
☐	☐	ญี่ปุ่น	☐	☐	กัมพูชา
☐	☐	อังกฤษ	☐	☐	อินเดีย

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงอ่านเรื่องย่อของ อารามทูสกชาดก

- ชาวสวนจะไปเที่ยว จึงฝากสวนไว้ให้ฝูงลิงช่วยรดน้ำต้นไม้
- ลิงอยากประหยัดน้ำ จึงถอนต้นไม้ออกมาดูว่ารากสั้นหรือยาว
- ถ้าต้นไม้มีรากยาว ก็รดน้ำมาก
- ถ้าต้นไม้มีรากสั้น ก็รดน้ำน้อย

นักเรียนคิดว่าชาวสุโขทัยได้เรียนรู้อะไรจากการอ่านชาดกเรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าไตรภูมิพระร่วง ส่งผลต่อสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) อะไรคือประโยชน์ของการมีตัวอักษรใช้	C - (Connect) นักเรียนรู้จักและสามารถใช้งานตัวอักษรได้กี่ชนิด	A - (Applied) นักเรียนรู้สึกว่าวิชาภาษาไทยไม่จำเป็น จึงไม่เรียนวิชาภาษาไทย ความรู้สึกเช่นนี้ดีหรือไม่
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง
(พ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ จงสืบค้นว่าประเทศใดต่อไปนี้ ที่ไม่มีอักษรประจำชาติเป็นของตนเอง โดยใส่เครื่องหมายถูกหรือกากบาท ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

มี	ไม่มี	ประเทศ	มี	ไม่มี	ประเทศ
☑	☐	จีน	☑	☐	เกาหลี
☑	☐	รัสเซีย	☑	☐	ไทย
☑	☐	ญี่ปุ่น	☑	☐	กัมพูชา
☑	☐	อังกฤษ	☑	☐	อินเดีย

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ จงอ่านเรื่องย่อของ อารามทูสกชาดก

- ชาวสวนจะไปเที่ยว จึงฝากสวนไว้ให้ฝูงลิงช่วยรดน้ำต้นไม้
- ลิงอยากประหยัดน้ำ จึงถอนต้นไม้ออกมาดูว่ารากสั้นหรือยาว
- ถ้าต้นไม้มีรากยาว ก็รดน้ำมาก
- ถ้าต้นไม้มีรากสั้น ก็รดน้ำน้อย

นักเรียนคิดว่าชาวสุโขทัยได้เรียนรู้อะไรจากการอ่านชาดกเรื่องนี้

.....

.....

.....

จะทำงานการสิ่งใด ควรใช้สติปัญญา

คนไม่มีสติปัญญา ทำงานไม่สำเร็จและสร้างปัญหาให้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าไตรภูมิพระร่วง ส่งผลต่อสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

ทำให้คนไทยกลัวสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะลงโทษ กลัวบาปกรรมจะตามสนอง

ตนเอง และหมั่นทำความดีเพื่อไปสวรรค์

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) อะไรคือประโยชน์ของการมีตัวอักษรใช้	C - (Connect) นักเรียนรู้จักและสามารถใช้งานตัวอักษรได้กี่ชนิด	A - (Applied) นักเรียนรู้สึกว่าวิชาภาษาไทยไม่จำเป็น จึงไม่เรียนวิชาภาษาไทย ความรู้สึกเช่นนี้ดีหรือไม่
• จดบันทึกข้อมูล • สื่อสารข้อมูลให้คนอื่นได้	• ไทย • ลาติน (ใช้ในภาษาอังกฤษ) • ฯลฯ ตามบริบทนักเรียน	หากนักเรียนไม่เรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนจะอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จะสื่อสารได้ไม่ดี ส่งผลในการทำงาน การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พญาลิไท) ทรงปรับปรุงระบบการปกครองของสุโขทัย จากระบบพ่อปกครองลูกมาเป็นระบบธรรมราชา โดยกำหนดให้หลักธรรมเป็นกรอบของการใช้พระราชอำนาจทางการเมือง จึงต้องทรงอุปถัมภ์ศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง มีร่องรอยคือกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่ถูกกล่าวถึงในจารึกและข้อธรรมะสำหรับพระมหากษัตริย์ไทย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายลักษณะเด่นของการปกครองแบบธรรมราชาได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบพ่อปกครองลูกและระบบธรรมราชาได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- อนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศาสนาพุทธของอาณาจักรสุโขทัยได้

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พญาลิไท)

๔.๒ ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เช่น ศาสนา พุทธศิลป์ เป็นต้น

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาเรื่องการปกครองแบบพ่อปกครองลูก จากนั้นสนทนาพร้อมตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ดังนี้ - นักเรียนคิดว่าในสมัยสุโขทัยมีระบบการเมืองการปกครองอย่างไร - ยังมีระบบอื่นอีกหรือไม่	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - ปกครองแบบพ่อปกครองลูก กษัตริย์มีความใกล้ชิดกับประชาชน - มี นั้นคือ ธรรมราชา	๑. สมุด ๒. การสังเกต	
๒.	๑. อธิบายลักษณะเด่นของการปกครองแบบธรรมราชาได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่องการปกครองแบบธรรมราชาและศาสนาพุทธในสุโขทัย เพื่อ	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด		๑. สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	๒. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบพ่อปกครองลูกและระบบธรรมราชา			อธิบายการปกครองแบบธรรมราชาและศาสนาพุทธในสุโขทัยได้ ๒. นักเรียนสังเกตพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ ๙ จากนั้นสนทนาตั้งคำถามให้นักเรียน ดังนี้ ๒.๑ การปกครองแบบธรรมราชา เป็นการปกครองที่มีลักษณะอย่างไร ๒.๒ ทศพิธราชธรรมคืออะไร ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ๓. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หยั่งรากพระพุทธศาสนา จากนั้นพูดคุยถึงแนวทางหลักในการปกครองบ้านเมืองของพญาลิไทและตั้งคำถามดังต่อไปนี้	๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๒.๑ เป็นการปกครองด้วยหลักธรรม คือ กษัตริย์ปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างของสังคม โดยใช้หลักธรรมของผู้ปกครอง ๒.๒ ทาน/ศีล/ปริจจาค/อาชชวะ/มัททวะ/ตปะ/อักโกธะ/อวิหิงสา/ขันติ/อวิโรธนะ ๓. นักเรียนรับชมวีดิทัศน์หยั่งรากพระพุทธศาสนา และตอบคำถาม	๒. วีดิทัศน์หยั่งรากพระพุทธศาสนา	๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓.๑ กษัตริย์สุโขทัยองค์ใดที่ใช้พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการปกครอง ๓.๒ พระนามที่ว่า “พระมหาธรรมราชา” มีความสำคัญอย่างไร ๓.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์และประชาชนสุโขทัยเป็นอย่างไร ๔. ครูอธิบายถึงการดำเนินทางการเมืองโดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอาณาจักรสุโขทัยของพญาลิไท จากนั้นซักถามนักเรียน ๔.๑ ศาสนาพุทธที่เข้ามายังสุโขทัยในช่วงพญาลิไทมีลักษณะเป็นอย่างไร ๔.๒ ศาสนาพุทธในช่วงสมัยของพญาลิไท	๓.๑ สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท) ๓.๒ ยืมคำจากพระไตรปิฎกมา แสดงว่าศาสนากับการเมืองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและอิงทศพิธราชธรรม ๓.๓ พระมหากษัตริย์ไม่ได้ใกล้ชิดประชาชนเหมือนเดิม แม้มีอำนาจมาก แต่ทรงมีธรรมะกำกับ ๔. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๔.๑ นำเข้ามายังสุโขทัยผ่านนครพัน (ใกล้เมืองเมาะตะมะ) ๔.๒ มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านพระธรรมวินัยและมี		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๕. การเข้ามาของศาสนาพุทธส่งผลอย่างไรต่อชาวเมืองสุโขทัย	การอุปถัมภ์บำรุงจากรัฐอย่างจริงจัง ๕. ศาสนาพุทธเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่ทุกคนเกี่ยวข้องตั้งแต่เกิดจนถึงตาย		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา	- นักเรียนทำใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา	- สังเกต
๔.	๓. อนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศาสนาพุทธของอาณาจักรสุโขทัยได้	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปกครองแบบธรรมราชาและศาสนาพุทธในสุโขทัยเป็นรูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามนักเรียนว่าสามารถอนุรักษ์ศาสนาพุทธได้อย่างไรบ้าง ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสามารถไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปการปกครองแบบธรรมราชาและศาสนาพุทธในสุโขทัยรูปแบบ Graphic Organizers ๓. เข้าร่วมพิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนาเผยแพร่วัฒนธรรมดีงาม ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสามารถไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา

๒) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๓) วีดิทัศน์ หยั่งรากพระพุทธศาสนา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะเด่นของการปกครองแบบธรรมราชา	- ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งราก พระพุทธศาสนา	- ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งราก พระพุทธศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบพ่อปกครองลูกและระบบธรรมราชา	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - อนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศาสนาพุทธของอาณาจักรสุโขทัยได้	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการปกครองแบบธรรมราชา โดยใช้แผนภาพความคิด แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

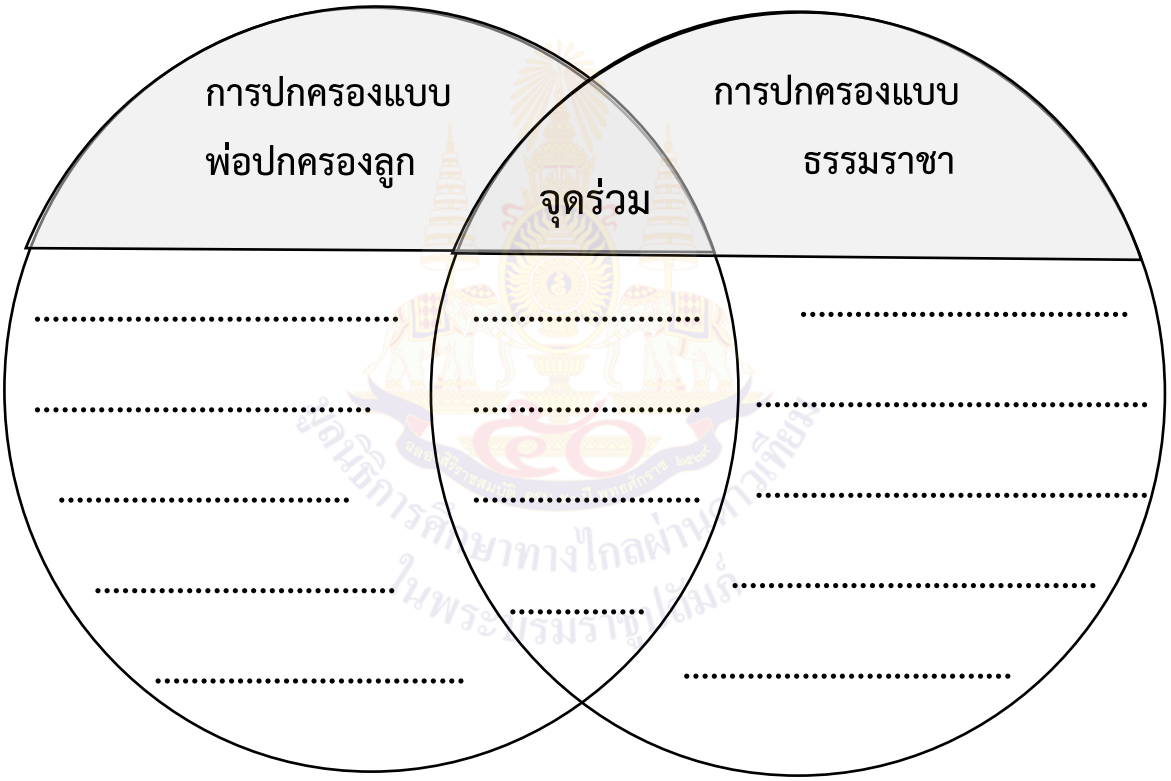

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านจารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ แล้วตอบคำถามดังนี้

“เมื่อแล้วออกพรรษาจึงกระทำมหาทานฉลองพระสัมฤทธิ์...อันประดิษฐานกลางเมืองสุโขทัย...ฉลองสดับธรรมทุกวันถ้วนร้อยวันแล้วกระยาทาน คาบนั้นทองหมื่นหนึ่ง เงินหมื่นหนึ่ง เบี้ยสิบล้าน หมากสิบล้าน ผ้าจีวรสี่ร้อย บาตรสี่ร้อย ... แต่อันฝูงลูกบ้านมาช่วยจักนับแลมิได้”

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) ทำไมคนสุโขทัยชอบทำบุญมากถึงขนาดนั้น	C - (Connect) นักเรียนหรือครอบครัวเคยทำบุญหรือไม่ ยกตัวอย่างมา	A - (Applied) สมัยนี้แล้ว เราจะทำบุญกันยังไงดี
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการปกครองแบบธรรมราชา โดยใช้แผนภาพความคิด แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

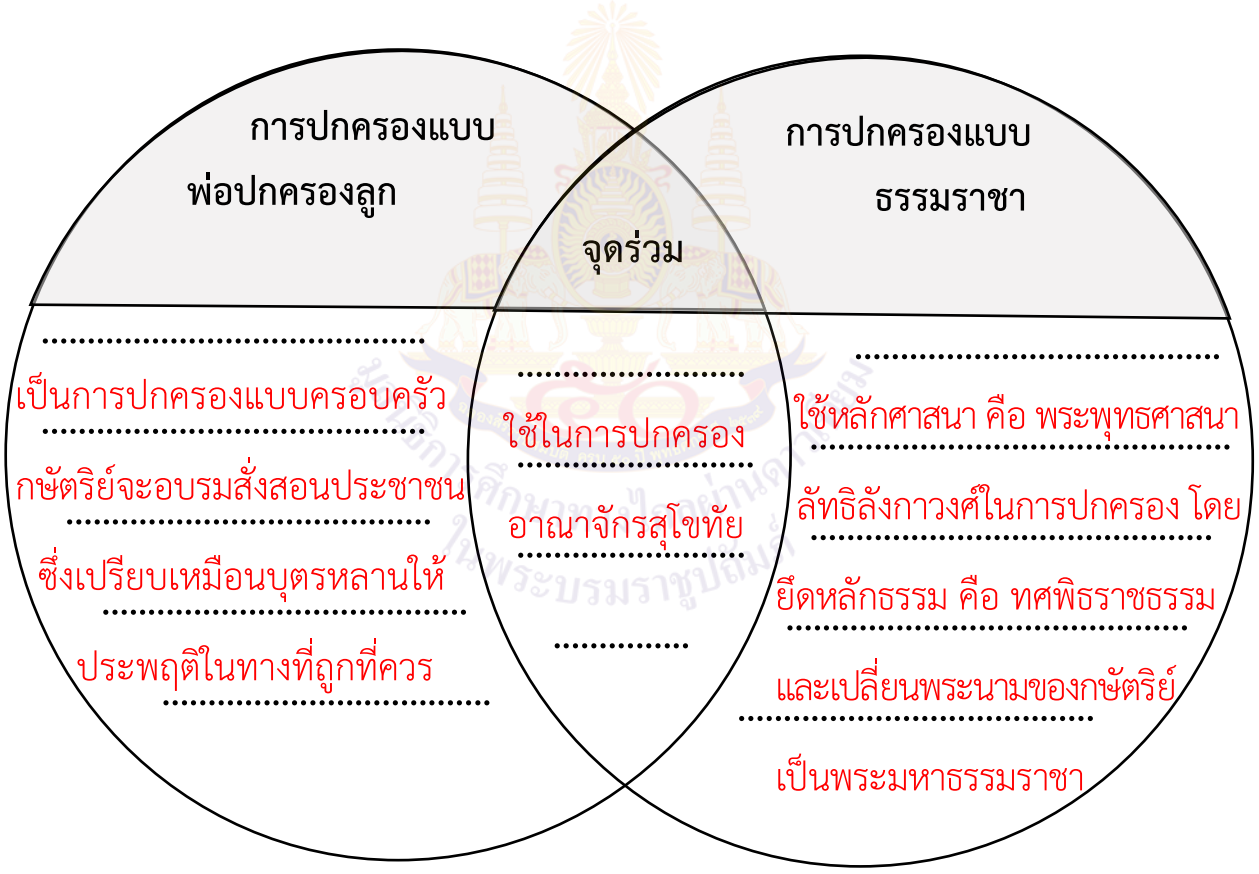

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านจารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ แล้วตอบคำถามดังนี้

“เมื่อแล้วออกพรรษาจึงกระทำมหาทานฉลองพระสัมฤทธิ์...อันประดิษฐานกลางเมืองสุโขทัย...ฉลองสดับธรรมทุกวันถ้วนร้อยวันแล้วกระยาทาน คาบนั้นทองหมื่นหนึ่ง เงินหมื่นหนึ่ง เบี้ยสิบล้าน หมากสิบล้าน ผ้าจีวรสี่ร้อย บาตรสี่ร้อย ... แต่อันฝูงลูกบ้านมาช่วยจักนับแลมิได้”

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธเป็นอย่างไร

.....

ชาวสุโขทัยในทุกระดับชนชั้นจะมีการถือศีล ฟังเทศน์ ฟังธรรม และทำบุญ มีการ

.....

สร้างพระพุทธรูป และมีงานบุญฉลองพระ แล้วจะมีคนมาช่วยงานบุญเยอะมาก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion)	C - (Connect)	A - (Applied)
ทำไมคนสุโขทัยชอบทำบุญมากถึงขนาดนั้น	นักเรียนหรือครอบครัวเคยทำบุญหรือไม่ ยกตัวอย่างมา	สมัยนี้แล้ว เราจะทำบุญกันยังไงดี
เพราะได้รับอิทธิพลจากไตรภูมิพระร่วง และระบอบการปกครองแบบธรรมราชา	แล้วแต่ดุลยพินิจ	

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเข้ามาตั้งมั่นของพระพุทธศาสนาในสุโขทัยก่อให้เกิดงานศิลปกรรมเนื่องในพระพุทธศาสนาขึ้น คือ พระพุทธรูป เจดีย์ วิหาร อุโบสถ เป็นต้นพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย มีเอกลักษณ์โดดเด่นคือ มีความงดงามอ่อนช้อย เส้นพระวรกายเป็นโค้ง พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโก่ง สังฆาฏิยาว ปลายแตกเป็นเขี้ยวตะขาบ ส่วนสถาปัตยกรรม เช่น เจดีย์ในศิลปะสุโขทัย ได้รับอิทธิพลทางศิลปะลังกา ขอม และพม่า แต่เจดีย์ที่มีความเด่นชัดที่สุดของสุโขทัยคือเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (เจดีย์ทรงดอกบัวตูม) และด้วยเอกลักษณ์เช่นนี้ สันนิษฐานได้ว่าหากมีเจดีย์ทรงนี้ตั้งอยู่ที่ใด แสดงว่าที่นั่นได้รับอิทธิพลศิลปะแบบสุโขทัย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายลักษณะเด่นของศิลปกรรมสมัยสุโขทัยได้พอสังเขป

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)

- จำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยได้พอสังเขป

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมของสุโขทัย

๔. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เช่น ศิลปกรรม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาพูดคุย โดยการนำภาพเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์มาให้นักเรียนดู จากนั้นสนทนาพร้อมตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ดังนี้ - เจดีย์ดังกล่าวสามารถพบเจอได้ที่ใดบ้าง	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - เป็นเจดีย์ศิลปะสุโขทัยพบเจอได้บริเวณภาคกลางตอนบนของประเทศไทย	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	
๒.	๑. อธิบายลักษณะเด่นของศิลปกรรม	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่องศิลปกรรมของสุโขทัย เพื่อ	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด		๑. สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	สมัยสุโขทัยได้พอสังเขป ๒. จำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยได้พอสังเขป			อธิบายและจำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยพอสังเขปได้ ๒. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับศิลปกรรม ดังนี้ ๒.๑ งานศิลปกรรมคืออะไร ๒.๒ งานศิลปกรรมประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ๒.๓ เมื่อนึกถึงงานศิลปกรรมของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนรู้จักงานศิลปกรรมอะไรบ้าง ๓. ครูให้นักเรียนดูภาพพระอัฏฐารส จากนั้นสนทนาถึงประติมากรรมศิลปะสุโขทัย ๓.๑ งานประติกรรมในสมัยสุโขทัยมีลักษณะอย่างไร	๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๒.๑ งานศิลปะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ โดยฝีมือของมนุษย์ โดยเน้นความสวยงาม ๒.๒ ประติมากรรม, สถาปัตยกรรม,จิตรกรรม ๒.๓ พระอัฏฐารส, เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์, เจดีย์ทรงลังกา ๓. นักเรียนดูภาพพระอัฏฐารส และตอบคำถาม ๓.๑ เกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งพระพุทธศาสนา และการรับอิทธิพลมาจากเขมร		๒. ประเมินจากการตอบคำถาม ๓. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓.๒ ลักษณะเด่นของพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยมีเอกลักษณ์เด่นอย่างไร ๔. ครูอธิบายพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ๔ หมวดพอสังเขป จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย และศิลปะอื่น ๆ ๕. ครูอธิบายสถาปัตยกรรมจากนั้นสนทนาถึงเจดีย์ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของสุโขทัย ใช้ภาพอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยประกอบและตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ๕.๑ นักเรียนเคยไปเที่ยวหรือทัศนศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยหรือไม่ สังเกตเห็นศิลปะที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของสุโขทัย	๓.๒ ความงดงามอ่อนช้อยเส้นพระวรกายเป็นโค้ง พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโก่งสังฆาฏิยาว ปลายแตกเป็นเขี้ยวตะขาบ ๔. นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยและศิลปะอื่น ๆ ๕. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๕.๑ เคยไป/ไม่เคยไปเจดีย์ที่เป็นศิลปะโดดเด่นของสุโขทัยคือ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ มีลักษณะองค์เจดีย์อยู่		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				หรือไม่ เป็นอย่างไร ๕.๒ หากนักเรียนอยู่ในยุคสมัยสุโขทัย นักเรียนจะสร้างเจดีย์ทรงอย่างไรให้เหมาะสมกับความเป็นสุโขทัย	ในผังย่อมุม ส่วนยอดด้านบนมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูม ๕.๒ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้ อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	- นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	- สังเกต
๔.	๓. เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมของสุโขทัย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปศิลปกรรมของสุโขทัยเป็นรูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามนักเรียนว่าสามารถอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมของสุโขทัยอย่างไรบ้าง ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปศิลปกรรมของสุโขทัย รูปแบบ Graphic Organizers ๓. เผยแพร่ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จัก ศึกษาค้นคว้าและจัดแหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะเด่นของศิลปกรรมสมัยสุโขทัยได้พอสังเขป	- ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	- ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - จำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยได้พอสังเขป	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมของสุโขทัย	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ศิลปกรรมสมัยสุโขทัยและบันทึกลงในตารางที่กำหนด

ชื่อ .....

ลักษณะเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ .....

ลักษณะเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R (Reflexion) สะท้อนคิด	C (Connect) ความสัมพันธ์ต่อนักเรียน	A (Applied) นำไปปรับใช้
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ศิลปกรรมสมัยสุโขทัยและบันทึกลงในตารางที่กำหนด

ชื่อ พระอัฏฐารส

ลักษณะเด่น

พระรัศมีทรงเปลวเพลิง

พระพักตร์สงบนิ่ง

ชื่อ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

ลักษณะเด่น

ลักษณะองค์เจดีย์อยู่ในผังย่อมุม ส่วนยอดด้านบนมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูม

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R (Reflexion) สะท้อนคิด	C (Connect) ความสัมพันธ์ต่อนักเรียน	A (Applied) นำไปปรับใช้
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การขยายอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย ได้ขยายอำนาจออกไปยังดินแดนต่าง ๆ นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อครอบครองแหล่งทรัพยากรและเพื่อควบคุมเส้นทางการค้า ตลอดจนสร้างความมั่นคงให้กับเมืองหลวงของอาณาจักร ซึ่งในสมัยสุโขทัยใช้ระบบเมืองหลวงคู่ ในครึ่งแรก ได้แก่ ศรีสัชนาลัย - สุโขทัย ในรัชกาลพญาลิไทได้ย้ายเมืองหลวงไปเป็น พิษณุโลก - กำแพงเพชร ซึ่งเป็นผลให้อาณาจักรมีสถานะทางความมั่นคงและทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- กำหนดขอบเขตของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- ประเมินน้ำหนักหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการขยายอำนาจของสุโขทัยได้พอสังเขป

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย

๔. สาระการเรียนรู้

- พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการปกครองและเศรษฐกิจโดยสังเขป

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาพูดคุย โดยการนำภาพแผนที่อาณาจักรสุโขทัย พร้อมพูดคุยถึงชื่อเมืองในอดีตที่ปรากฏบนแผนที่ จากนั้นตั้งคำถาม - แผนที่นี้มีความน่าเชื่อหรือไม่เพราะเหตุใด	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - หากจะเชื่อได้ต้องมีหลักฐานมายืนยันประกอบ	- สมุด	
๒.	๑. กำหนดขอบเขตของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง ขยายอำนาจของสุโขทัย เพื่ออธิบาย	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด	- สื่อ PowerPoint	๑. สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	๒. ประเมินน้ำหนักหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการขยายอำนาจของสุโขทัยได้พอสังเขป			ขยายอำนาจของสุโขทัยพอสังเขปได้ ๒. ครูนำแผนที่อาณาจักรสุโขทัยมาให้ดูอีกครั้ง พร้อมนำภาพการสั่นกระดิ่งร้องทุกข์อาณาประชาราษฎร์สมัยพ่อขุนรามคำแหง ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ ดังนี้ ๒.๑ ให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพทั้งสอง ๒.๒ แผนที่ที่ปรากฏนั้นมีอาณาเขตกว้างใหญ่มาก แต่เมื่อเทียบลักษณะการปกครองแบบพ่อปกครองลูกนักเรียนมีความคิดว่าอย่างไร ๓. ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๔ จากนั้นสนทนาถึงอาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัย	๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม ๒.๑ น่าเชื่อหรือไม่ ๒.๒ อาณาเขตของสุโขทัยไม่มีความเชื่อมโยงกัน สันนิษฐานว่าสุโขทัยในอดีตน่าจะเป็นเพียงลักษณะเมืองขนาดเล็ก มีหัวหน้าคอยดูแลลูกบ้าน รับร้องเรื่องทุกข์ใจของชาวบ้าน ๓. นักเรียนดูภาพและตอบคำถาม		๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓.๑ เมืองเชลียงปัจจุบันคือเมืองอะไร ๓.๒ เมืองชวา นักเรียนคิดว่าอยู่บริเวณใดในปัจจุบัน ๓.๓ สมุทรห้าแดนอยู่ที่ใด ๓.๔ นักเรียนคิดว่า จารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๔ เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อหรือไม่ ๓.๕ หลักฐานที่สามารถใช้อ้างอิงถึงอาณาเขตของสุโขทัยมีอะไรบ้าง ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงอาณาจักรโบราณอื่นที่ร่วมสมัยกับสุโขทัย และความเป็นไปได้ที่รัฐเหล่านั้นจะให้การนับถือสุโขทัย	๓.๑ เมืองศรีสัชนาลัย ๓.๒ หลวงพระบางประเทศลาวในปัจจุบัน ๓.๓ อ่าวเบงกอล ประเทศเมียนมาในปัจจุบัน ๓.๔ น่าเชื่อถือ/ไม่น่าเชื่อถือ ๓.๕ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ พระพุทธรูปใช้ไม่ได้เพราะว่าเคลื่อนย้ายได้		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	- นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	- ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	- สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางด้านการเมือง การปกครองและภาวะผู้นำของไทย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการขยายอำนาจของสุโขทัย เป็นรูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามกิจกรรมที่เราทำไปคือ การประเมินน้ำหนักของหลักฐานจะมีประโยชน์อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปการขยายอำนาจของสุโขทัย รูปแบบ Graphic Organizers ๓. พลเมืองที่ดีของชาติจะต้องมีวิจารณญาณรอบคอบเพื่อเป็นพลังคุณภาพในการสร้างชาติต่อไป	- ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	- การตรวจใบงาน

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล

๒) แผนที่อาณาจักรสุโขทัย (ดู พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. **สุโขทัยกับอาเซียน : มองปัจจุบันผ่านอดีตจากมิติประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘)

๓) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย

แบบวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - กำหนดขอบเขตของอาณาจักรสุโขทัยได้พอสังเขป	- ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	- ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ประเมินน้ำหนักหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการขยายอำนาจของสุโขทัยได้พอสังเขป	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่าน จารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๔ แล้วจึงเขียนแรเงาอาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัย

ปี ๑๒๐๕ ศก ปีมะแม พ่อขุนรามคำแหงหาใคร่ใจในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้ ลายสือไทยนี้จึงมีเพื่อขุนผู้นั้นใส่ไว้ พ่อขุนพระรามคำแหงนั้นหาเป็นท้าวพระยาแก่ไทยทั้งหลาย หาเป็นครูอาจารย์สั่งสอนไทยทั้งหลายให้รู้บุญรู้ธรรมแท้ แต่คนอันมีในเมืองไทยด้วยรู้... ด้วยแกล้วด้วยหาญ ...หาคนจักเสมอมิได้ อาจปราบฝูงข้าเสิก *(ข้าศึก)* มีเมืองกว้างช้างหลาย ปราบเบื้องตะวันออกรอด**สรลวง สองแคว ลุมบาจาย สคา** เท้าฝั่งของ *(โขง)* เถิง**เวียงจันทน์ เวียงคำ**เป็นที่แล้ว เบื้องหัวนอน *(ทิศใต้)* รอด**คนที พระบาง แพรก สุพรรณภูมิ มีราชบุรี เพชรบุรี ศรีธรรมราช** ฝั่งทะเลสมุทเป็นที่แล้ว เบื้องตะวันตกรอด**เมืองฉอด...หงสาวดี** สมุทรหาเป็นแดน เบื้องตีนนอน *(ทิศเหนือ)* รอด**เมืองแพร่ เมืองม่าน...เมืองพลัว** พ้นฝั่งของ *(โขง)* เมืองชวาเป็นที่แล้ว

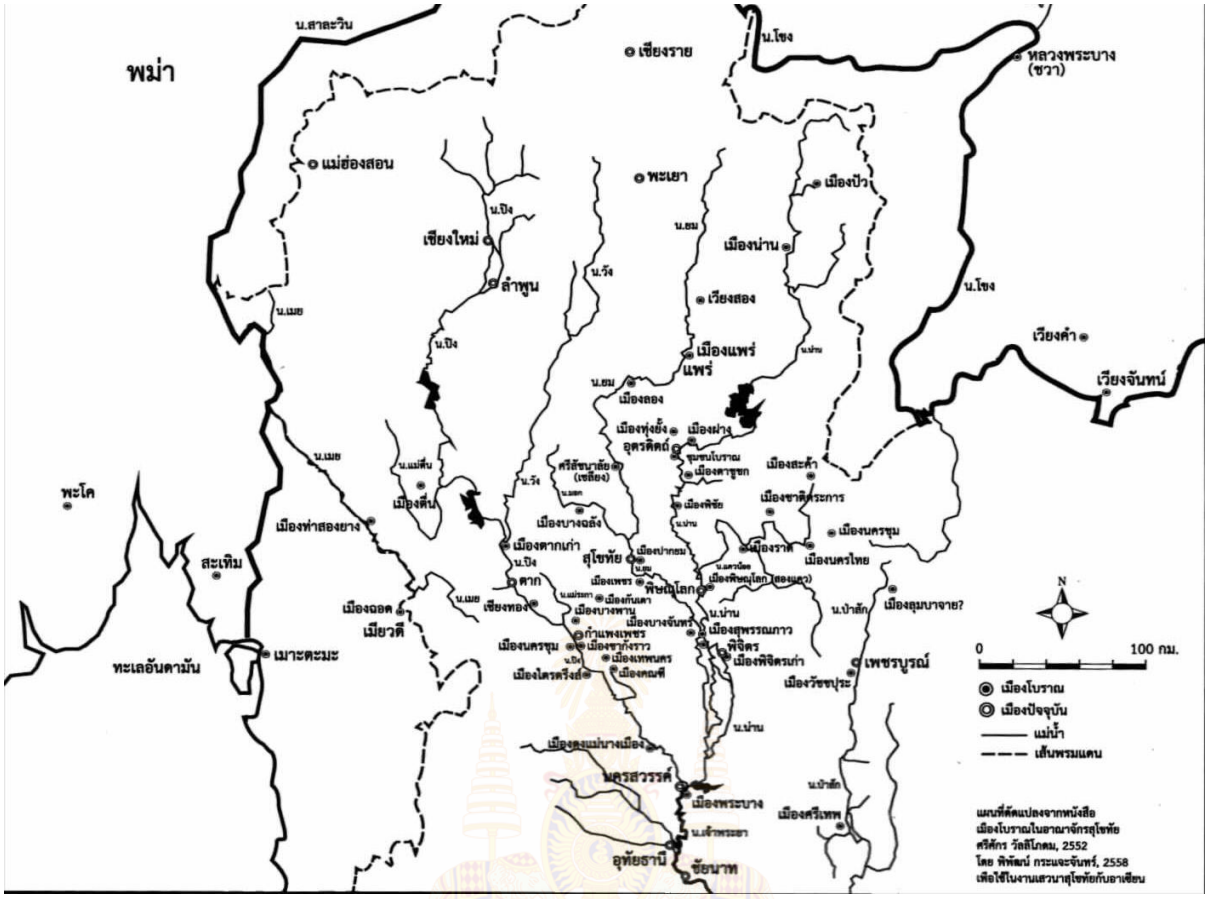

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) มีอาณาจักรโบราณอื่นที่ร่วมสมัย กับสุโขทัยหรือไม่	C - (Connect) ในท้องถิ่นของนักเรียนมีร่องรอย โบราณวัตถุหรือโบราณสถาน สมัยสุโขทัยบ้างหรือไม่
....	....
A - (Applied) เราจะรู้อาณาเขตของสุโขทัยที่แท้จริงได้อย่างไร	
....	

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การขยายอำนาจของสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่าน จารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๔ แล้วจึงเขียนแรเงาอาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัย

ปี ๑๒๐๕ ศก ปีมะแม พ่อขุนรามคำแหงหาใคร่ใจในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้ ลายสือไทยนี้จึงมีเพื่อขุนผู้นั้นใส่ไว้ พ่อขุนพระรามคำแหงนั้นหาเป็นท้าวพระยาแก่ไทยทั้งหลาย หาเป็นครูอาจารย์สั่งสอนไทยทั้งหลายให้รู้บุญรู้ธรรมแท้ แต่คนอันมีในเมืองไทยด้วยรู้... ด้วยแกล้วด้วยหาญ ...หาคนจักเสมอมิได้ อาจปราบฝูงข้าเสิก *(ข้าศึก)* มีเมืองกว้างช้างหลาย ปราบเบื้องตะวันออกรอด**สรลวง สองแคว ลุมบาจาย สคา** เท้าฝั่งของ *(โขง)* เถิง**เวียงจันทน์ เวียงคำ**เป็นที่แล้ว เบื้องหัวนอน *(ทิศใต้)* รอด**คนที พระบาง แพรก สุพรรณภูมิ มีราชบุรี เพชรบุรี ศรีธรรมราช** ฝั่งทะเลสมุทเป็นที่แล้ว เบื้องตะวันตกรอด**เมืองฉอด...หงสาวดี** สมุทรหาเป็นแดน เบื้องตีนนอน *(ทิศเหนือ)* รอด**เมืองแพร่ เมืองม่าน...เมืองพลัว** พ้นฝั่งของ *(โขง)* เมืองชวาเป็นที่แล้ว

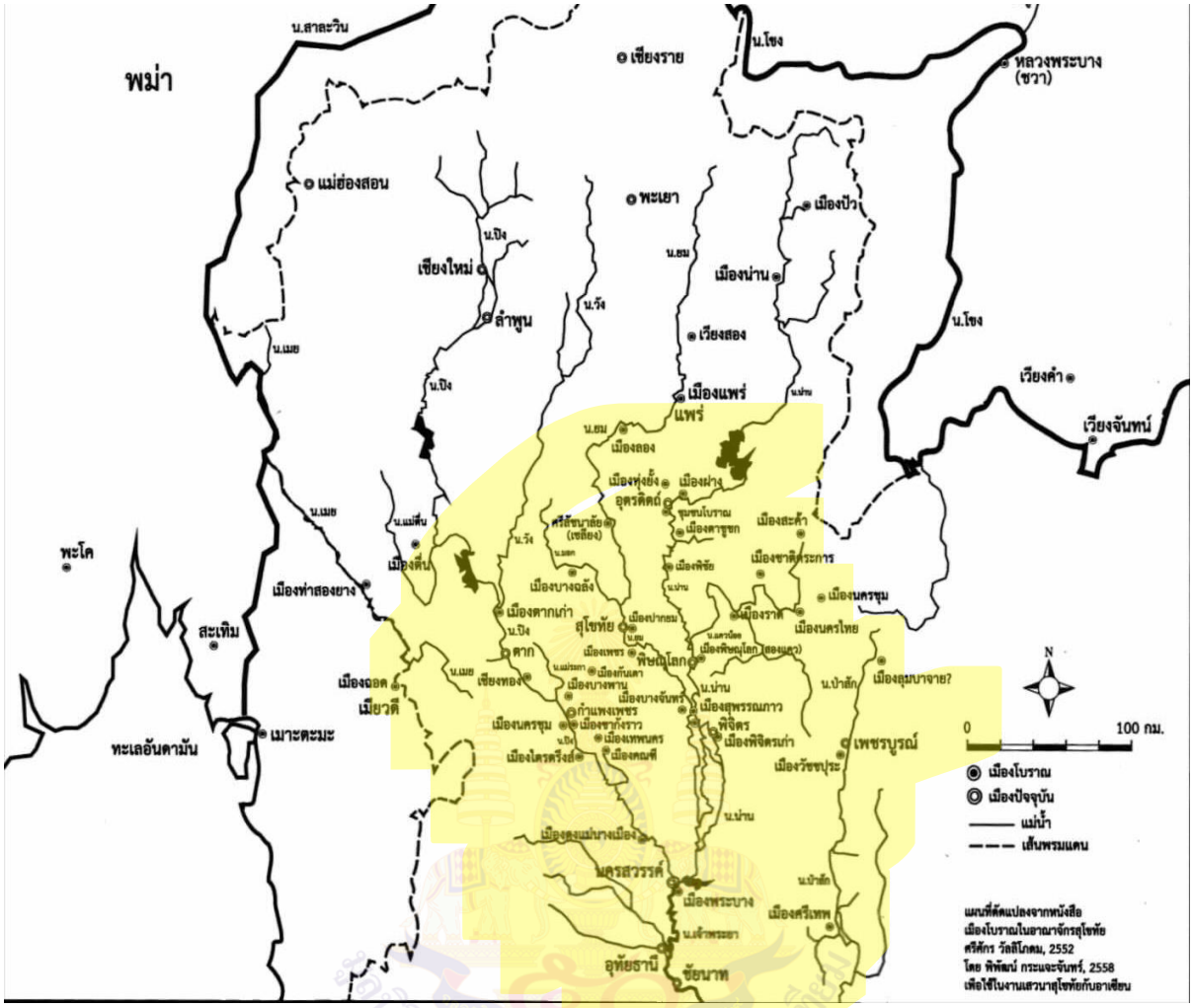

สื่อสิทธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) มีอาณาจักรโบราณอื่นที่ร่วมสมัย กับสุโขทัยหรือไม่	C - (Connect) ในท้องถิ่นของนักเรียนมีร่องรอย โบราณวัตถุหรือโบราณสถาน สมัยสุโขทัยบ้างหรือไม่
ในภาคกลางจะมีอาณาจักรอู่ทอง/สุพรรณภูมิ ในภาคเหนือมีอาณาจักรล้านนา ในภาคใต้มีอาณาจักรนครศรีธรรมราช ในภาคอีสานมีอาณาจักรศรีโคตรบูรณ์ แต่ละพื้นที่จะมีโบราณวัตถุ โบราณสถานที่มีลักษณะเฉพาะ และอาจจะไม่มีลักษณะร่วมกับสุโขทัยแต่อย่างใด	
A - (Applied) เราจะรู้อาณาเขตของสุโขทัยที่แท้จริงได้อย่างไร	
จากหลักฐานสุโขทัยในท้องถิ่น ซึ่งทำให้กำหนดได้ว่ามีอาณาเขตเฉพาะในภาคกลาง ตอนบนของไทยเท่านั้น	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทั้งที่เป็นตำนานและที่เป็นจารึก บ่งชี้ว่าสุโขทัยมีสัมพันธไมตรีกับอาณาจักรอื่น ๆ ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ตามระบบเครือญาติผ่านการแต่งงาน เช่น พระเจ้าฟ้ารั่ว แห่งเมืองเมาะตะมะ (นครพัน) เป็นพระราชบุตรเขยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หรือกษัตริย์เมืองน่านมีศักดิ์เป็นปู่ของพระมหาธรรมราชาไสลือไทยแห่งสุโขทัย นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์ในด้านศาสนากับรัฐล้านนาและนครศรีธรรมราช แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับอยุธยา

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายความสัมพันธ์ของสุโขทัยกับรัฐอื่น ๆ ได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ความสำคัญของกิจกรรมทางการทูตของรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อสันติภาพ

๔. สาระการเรียนรู้

- พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยด้านความสัมพันธ์กับต่างชาติ (ด้านการทูต)

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๖.๒ มีวินัย

๖.๓ ใฝ่เรียนรู้

๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาพูดคุย โดยเชื่อมโยงกับบทเรียนก่อน และแสดงแผนที่อาณาจักรสุโขทัย พร้อมพูดคุยถึงชื่อเมืองโบราณปรากฏบนแผนที่ จากนั้นตั้งคำถามถึงอาณาจักรโบราณอื่น ๆ ที่ร่วมสมัยในพื้นที่ต่าง ๆ ออกไป เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของอาณาจักรโบราณต่าง ๆ จากแผนที่	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายความสัมพันธ์ของสุโขทัยกับรัฐอื่น ๆ ได้ ๒. วิเคราะห์ความสำคัญของกิจกรรมทางการทูตของรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง การทูตสุโขทัยของสุโขทัยในด้านต่าง ๆ เพื่อความสัมพันธ์กับต่างชาติของสุโขทัยในด้านต่าง ๆ ได้ ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการทูตสุโขทัยโดยใช้คำถาม ๒.๑ เพราะเหตุใดอาณาจักรสุโขทัยจึงมีการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างเมือง ๒.๒ มีรัฐใดบ้างที่อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญสัมพันธ-ไมตรีด้วย ๒.๓ มีรัฐใดบ้างที่ความสัมพันธ์ขัดแย้งกัน ๓. ครูให้นักเรียนดูภาพตระพัง, สรีดภงส์ จากนั้นอธิบายความสัมพันธ์กับเขมร ๓.๑ ชลประทาน เช่น	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด ๒. นักเรียนดูและตอบคำถาม ๒.๑ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองและเพื่อความอยู่รอดของบ้านเมือง ๒.๒ หงสาวดี ล้านนา พะเยา น่าน นครศรีธรรมราช ๒.๓ อาณาจักรอยุธยา ๓. นักเรียนดูภาพตระพัง, สรีดภงส์ และตอบคำถาม ๓.๑ ภูมิปัญญาชลประทาน		๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				สรีดภงส์ ตระพัง เป็นภูมิปัญญาที่สุโขทัยรับมาจากที่ใด ๓.๒ หากตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์สุโขทัยและขอมมีความขัดแย้งหรือไม่ ๔. ครูและนักเรียนวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสุโขทัยกับรัฐอื่น เช่น มอญ ล้านนา พะเยา น่าน นครศรีธรรมราช จากนั้นถามนักเรียนว่าความสัมพันธ์กับรัฐใดที่เกื้อหนุนการค้ากับสุโขทัยมากที่สุด	ของเขมรโบราณ ๓.๒ ขัดแย้งกัน เพราะสุโขทัยปลดแอกจากเขมรโบราณ ๔. นักเรียนร่วมกันตอบคำตอบ (แนวคำตอบ : สุโขทัยมีทางออกสู่ทะเลเพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจให้กับสุโขทัย		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	- นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	- ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	- สังเกต
๔.	๓. เห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อสันติภาพ	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสัมพันธ์กับต่างชาติของสุโขทัยในด้านต่าง ๆ เป็น	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความสัมพันธ์กับต่างชาติของสุโขทัยในด้านต่าง ๆ รูปแบบ	- ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	- การตรวจใบงาน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				รูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามสรุปประเด็น “ทำไมอาณาจักรถึงต้องมีพันธมิตร” และทำไมเราจึงต้องมีมิตร ๔. ครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่จะนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง คนละ ๑ ข้อ	Graphic Organizers ๓. นักเรียนตอบคำถาม (แนวคำตอบ : เพื่อความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ให้เกิดพัฒนาการในชีวิต ทั้งของรัฐและของบุคคล) ๔. นักเรียนระดมความคิดและบอกความรู้ที่จะนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง คนละ ๑ ข้อ		

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง การทูตสุโขทัย

๒) แผนที่อาณาจักรสุโขทัย (ดู พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. **สุโขทัยกับอาเซียน : มองปัจจุบันผ่านอดีตจากมิติประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘)

๓) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย

แบบวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความสัมพันธ์ของสุโขทัยกับรัฐอื่น ๆ ได้	- ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	- ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ความสำคัญของกิจกรรมทางการทูตของรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อสันติภาพ	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนนำชื่อรัฐที่กำหนดให้ไปใส่ลงในตารางให้ถูกต้อง ตามที่มีหลักฐานว่ารัฐเหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างไรกับสุโขทัย

น่าน	**ล้านนา**	**อยุธยา**	**หงสาวดี**
จีน	**เขมร**	**หลวงพระบาง**	**ชวา (อินโดนีเซีย)**
นครศรีธรรมราช	**เวียดนาม**	**ศรีโคตรบูรณ์**	**มองโกล**

สัมพันธ์กันโดยตรง		
เป็นศัตรู	**เป็นมิตร**	**เป็นพันธมิตร**
ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าสัมพันธ์กันอย่างไร		

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) ทำไมอาณาจักรถึงต้องมี “เพื่อน”	C - (Connect) นักเรียนคิดว่าตอนนี้ ความสัมพันธ์ของตนเอง กับเพื่อน ๆ เป็นอย่างไร	A - (Applied) นักเรียนจะพัฒนา ความสัมพันธ์กับเพื่อนให้ดี ขึ้นได้อย่างไร
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การทูตสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนนำชื่อรัฐที่กำหนดให้ไปใส่ลงในตารางให้ถูกต้อง ตามที่มีหลักฐานว่ารัฐเหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างไรกับสุโขทัย

น่าน	**ล้านนา**	**อยุธยา**	**หงสาวดี**
จีน	**เขมร**	**หลวงพระบาง**	**ชวา (อินโดนีเซีย)**
นครศรีธรรมราช	**เวียดนาม**	**ศรีโคตรบูรณ์**	**มองโกล**

สัมพันธ์กันโดยตรง		
เป็นศัตรู	**เป็นมิตร**	**เป็นพันธมิตร**
อยุธยา เขมร	หงสาวดี นครศรีธรรมราช	ล้านนา พะเยา น่าน
ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าสัมพันธ์กันอย่างไร		
จีน/เวียดนาม/ชวา (อินโดนีเซีย)/หลวงพระบาง/ศรีโคตรบูรณ์		

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) ทำไมอาณาจักรถึงต้องมี “เพื่อน”	C - (Connect) นักเรียนคิดว่าตอนนี้ ความสัมพันธ์ของตนเอง กับเพื่อน ๆ เป็นอย่างไร	A - (Applied) นักเรียนจะพัฒนา ความสัมพันธ์กับเพื่อนให้ดี ขึ้นได้อย่างไร
หากการทูตของอาณาจักรดีก็จะทำให้ประชาชนได้รับผลดีไปด้วย เช่น ช่วยเหลือกันในยามสงคราม เกิดการถ่ายทอดความรู้ หรือการค้าเจริญรุ่งเรือง เป็นต้น โดยเฉพาะในกรณีของหงสาวดีกับสุโขทัย หงสาวดีเป็นทางออกทะเลให้สุโขทัย	แล้วแต่ดุลยพินิจของครูปลายทาง	

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๑๙ ศูนย์วิทยทรัพยากร ศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย
ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในช่วงครึ่งหลังของราชวงศ์พระร่วงนั้นอาณาจักรถูกอยุธยาคุกคาม พญาลิไทต้องเสด็จไปประทับที่พิษณุโลกเพื่อประคับประคองอาณาจักรไว้ แต่หลังรัชกาลพญาลิไทกลับเป็นประเทศราชของอยุธยา และตกอยู่ในภาวะเสถียรภาพทางการเมืองอ่อนแอ เนื่องจากถูกนโยบายแบ่งแยกแล้วปกครอง จนกระทั่งถูกผนวกเข้ากับอยุธยาอย่างเบ็ดเสร็จในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- ระบุเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงถึงแก่ความเสื่อม

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงเสื่อมอำนาจ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย

๔. สาระการเรียนรู้

- พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยด้านการเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทาง ตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาพูดคุยว่าพระมหากษัตริย์สุโขทัยองค์ใดที่ยิ่งใหญ่ น่าประทับใจที่สุด จากนั้นครูเชื่อมโยงอธิบายความยิ่งใหญ่ของสุโขทัยในทางวัฒนธรรม	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - พ่อขุนรามคำแหง เนื่องจากการประดิษฐ์ลายสือไทยส่งผลให้มีอักษรไทยได้ใช้จนทุกวันนี้	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	
๒.	๑. ระบุเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงถึงแก่ความเสื่อม	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง ความเสื่อมของสุโขทัย เพื่ออธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความเสื่อมของสุโขทัยได้	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด		๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงเสื่อมอำนาจ			๒. ครูให้นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดอาณาจักรสุโขทัยถึงได้เสื่อมถอยลง โดยมีครูอธิบาย ๒ ปัจจัยหลักในการเสื่อมอำนาจ คือปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ๒.๑ สภาพภูมิประเทศมีผลต่อความเสื่อมของสุโขทัยหรือไม่ ๒.๒ ความเสื่อมในด้านการเมืองการปกครองเป็นอย่างไร ๒.๓ ปัจจัยภายนอกคืออะไร ๒.๔ สุโขทัยปรับตัวอย่างไร	๒. ตอบคำถาม ๒.๑ ทำเลไม่เอื้ออำนวยกับการค้าและการเพาะปลูก ๒.๒ ความแตกแยกในราชวงศ์ ๒.๓ การสถาปนากรุงศรีอยุธยา ที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีความสามารถในการรบ ส่งผลให้สุโขทัยเสื่อมลง ๒.๔ ปรับระบบเป็นธรรมราชา, ย้ายเมืองหลวงมาที่พิษณุโลก, สร้างพันธมิตรกับ		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสุโขทัยและอยุธยา จากนั้นตั้งคำถาม ๓.๑ อาณาจักรอยุธยามีความเกี่ยวพันอย่างไรกับอาณาจักรสุโขทัย ๓.๒ หากนักเรียนเป็นผู้นำอยุธยา นักเรียนอยากจะทำสงครามกับสุโขทัยหรือผูกมิตรไมตรี เพราะเหตุใด	เมืองน่าน (แสดงจารึกปู่สบถหลาน) ๓. นักเรียนดูและตอบคำถาม ๓.๑ อยุธยานำเมืองสุโขทัยเข้ารวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา ความเกี่ยวพันกันทางด้านความสัมพันธ์ทางสายเลือด (แต่งงาน) ๓.๒ พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน		
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย และการทำแผนผังก้างปลา	- นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย และการทำแผนผังก้างปลา	- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย	- สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเสื่อมของสุโขทัยเป็นรูปแบบผังก้างปลา ๓. ครูถามการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยมีความสำคัญอย่างไรต่อตัวนักเรียน (คุณธรรม) ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความเสื่อมของสุโขทัยรูปแบบผังก้างปลา ๓. เรียนรู้อดีตเพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดในปัจจุบันและในอนาคต ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย	- การตรวจใบงาน

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย

๒) แผนที่อาณาจักรสุโขทัย (ดู พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. **สุโขทัยกับอาเซียน : มองปัจจุบันผ่านอดีตจากมิติประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘)

๓) ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย

แบบวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงถึงแก่ความเสื่อม	- ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย	- ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ราชวงศ์พระร่วงเสื่อมอำนาจ	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านการเมืองการปกครองและภาวะผู้นำของไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

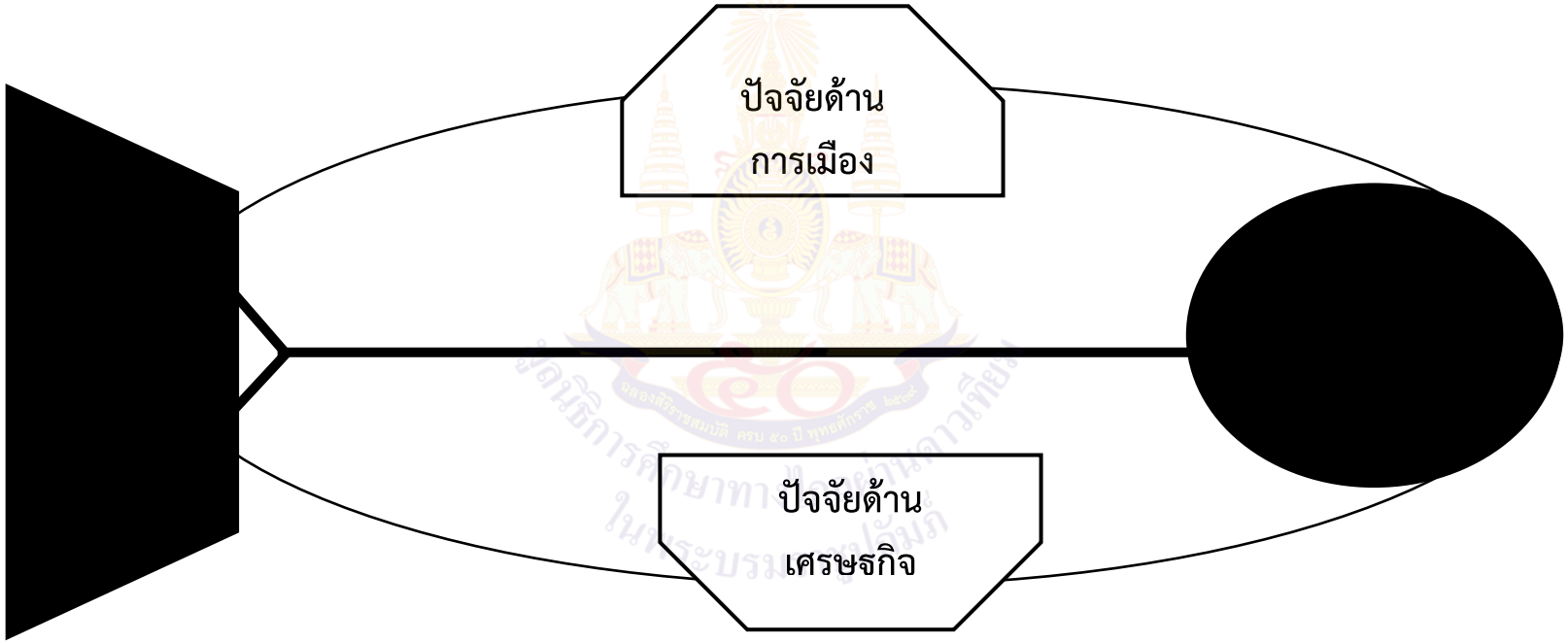

เราจะป้องกันประเทศไทยไม่ให้เผชิญกับความเสื่อมได้อย่างไร.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อวสานกรุงสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

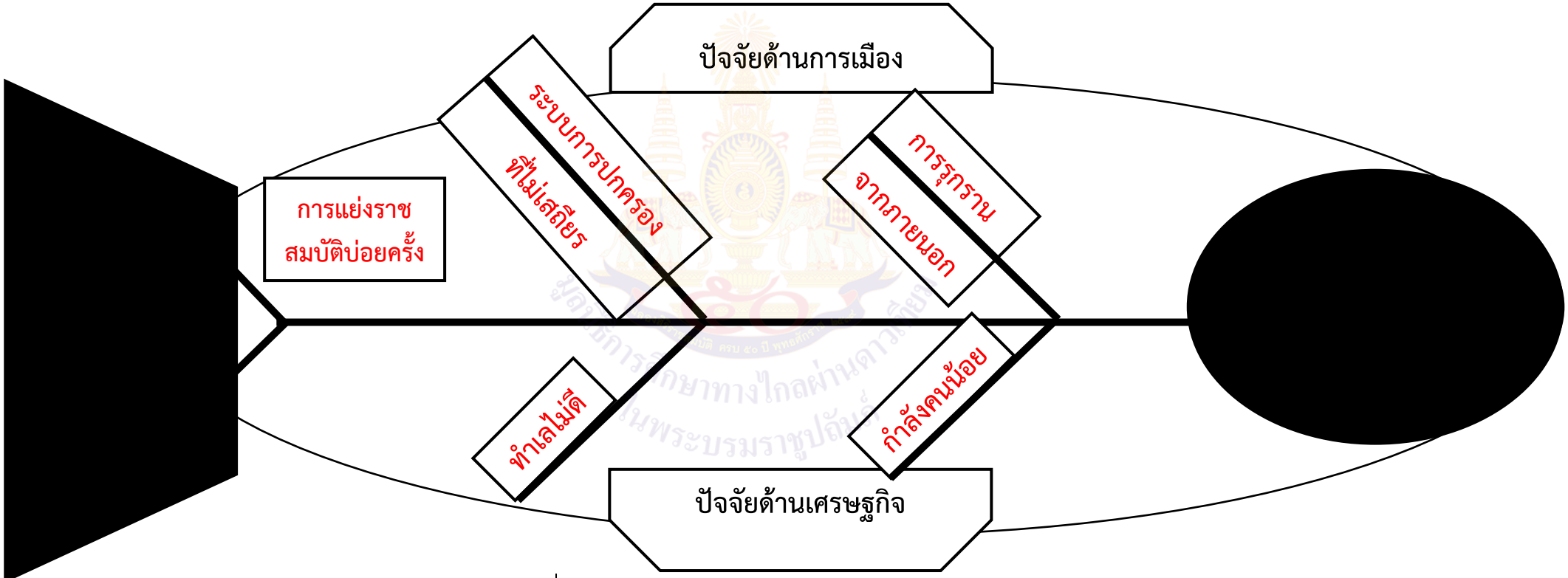

เราจะป้องกันประเทศไทยไม่ให้เผชิญกับความเสื่อมได้อย่างไร

หาระบอบการปกครองที่มีเสถียรภาพ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีความเจริญรุ่งเรือง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภายใต้การปกครองของอยุธยา สุโขทัยมีการจัดตั้งอุตสาหกรรมสังคโลก เพื่อส่งออกไปเมืองจีน มีโบราณสถานเตาเผาเครื่องสังคโลกทั้งในสุโขทัยและศรีสัชนาลัย โดยส่งออกสินค้าผ่านอยุธยาเข้าสู่การค้าขายทางทะเล

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายความสำคัญของการค้าและอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกำหนดความเจริญทางการค้าและอุตสาหกรรมของสุโขทัยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย คือเครื่องกระเบื้องสังคโลก

๔. สาระการเรียนรู้

- พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยด้านเศรษฐกิจในการค้าเครื่องสังคโลกของอาณาจักรสุโขทัย

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูสนทนาพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจในช่วงต้นสุโขทัย โดยใช้คำถาม - เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวในจารึกว่าการไม่เก็บภาษีเมื่อเข้ามาทำการค้าในสุโขทัย เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องเครื่องสังคโลก ซึ่งเป็นประเด็นเศรษฐกิจสุโขทัยตอนปลาย	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - เพื่อเป็นการเชื้อเชิญผู้คนเข้ามาอยู่ในสุโขทัย เข้ามาค้าขายเนื่องจากสุโขทัยมีคนน้อย ที่ตั้งอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ	๑. สมุด ๒. การสังเกต ๓. สื่อ PowerPoint	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๒.	๑. อธิบายความสำคัญของการค้าและอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง ๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกำหนดความเจริญทางการค้าและอุตสาหกรรมของสุโขทัยได้	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง ความเจริญด้านเศรษฐกิจในการค้าเครื่องสังคโลกของสุโขทัยเพื่อวิเคราะห์ความเจริญด้านเศรษฐกิจในการค้าเครื่องสังคโลกของสุโขทัยได้ ๒. ครูและนักเรียนดูภาพตัวอย่างจานสังคโลกและเตาทุเรียง จากนั้นสอบถามนักเรียนดังต่อไปนี้ ๒.๑ นักเรียนคิดว่าภาพดังกล่าวคืออะไร ๒.๒ เกี่ยวข้องและสำคัญอย่างไรกับสุโขทัย ๒.๓ สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยอย่างไร	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด ๒. นักเรียนตอบคำถาม ๒.๑ จานสังคโลกและเตาทุเรียง ๒.๒ เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าสุโขทัยมีการทำเครื่องสังคโลกและเป็นสินค้าสำคัญในสมัยสุโขทัย ๒.๓ สุโขทัยมีการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และมี “แบรนด์” คือ ปลา	๑. สื่อ PowerPoint	๑. สังเกต ๒. ประเมินจากการตอบคำถาม

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				๓. ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องสังคโลกในสมัยสุโขทัย พูดคุยเกี่ยวกับเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัยอีกครั้งเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่สินค้าเครื่องสังคโลก ๓.๑ ในสมัยสุโขทัยส่วนใหญ่แล้วทำการค้ากับใคร ๓.๒ สินค้าส่วนใหญ่ที่ค้าขายกันภายในและภายนอกประเทศเป็นอะไร ๓.๓ เครื่องสังคโลกเป็นภูมิปัญญาและวัฒนธรรมประเภทใด และมีคุณค่าต่อชาติไทยอย่างไร ๔. ครูอธิบายถึงการค้าแบบจิ้มก้อง การส่งเครื่องราชบรรณาการ และแสดงภาพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า	๓. ตอบคำถาม ๓.๑ ค้าขายภายในเนื่องจากไม่มีทางออกทะเล แต่ภายใต้การปกครองกับอยุธยา จึงค้าขายกับจีนได้ ๓.๒ จารึกกล่าวว่า ของขายคือ แร่โลหะและสัตว์ใหญ่ ส่วนภายนอกประเทศมีการขายของหลากหลาย ๓.๓ เป็นภูมิปัญญาที่ได้รับมาจากจีน (ผ่านอยุธยา) แสดงการรู้จักประยุกต์ใช้ของคนไทยในอดีต ๔. ครูกับนักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน		

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
				ทรงรับเครื่องรัฐมิตราภรณ์จากจีน			
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	- ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	- นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	- ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	- สังเกต
๔.	๓. เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย คือ เครื่องกระเบื้องสังคโลก	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเจริญด้านเศรษฐกิจในการค้าเครื่องสังคโลกของสุโขทัยเป็นรูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูถามถึงผลประกอบการของการขายสินค้าอุตสาหกรรมกับการขายสินค้าเกษตร และชื่นชมเครื่องสังคโลกในฐานะสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นแรก ๆ ของไทย ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความเจริญด้านเศรษฐกิจในการค้าเครื่องสังคโลกของสุโขทัยรูปแบบ Graphic Organizers ๓. นักเรียนภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและความอุตสาหะของบรรพบุรุษไทย และจำเป็นจะต้องอนุรักษ์เครื่องสังคโลกไว้ให้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ๔. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	- ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- สื่อ PowerPoint เรื่อง เครื่องสังคโลก

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก

แบบวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความสำคัญของการค้าและอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง	- ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	- ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกำหนดความเจริญทางการค้าและอุตสาหกรรมของสุโขทัย	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย คือเครื่องกระเบื้องสังคโลก	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในตารางโดยสังเขป

(๑)

(๒)

ภาพที่ (๑) คืออะไร

.....

.....

ภาพที่ (๒) คืออะไร

.....

.....

เราสามารถพบภาพที่ (๒) ได้ที่ไหนบ้าง

.....

.....

.....

ทำไมจึงพบภาพที่ (๑) ในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์

.....

.....

.....

มีความสำคัญอย่างไรต่อสุโขทัย

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion) อะไรทำกำไรดีกว่ากัน ระหว่างการขายสินค้า อุตสาหกรรมกับการขาย สินค้าเกษตร	C - (Connect) เตาเผากระเบื้อง สามารถ ผลิตอะไรได้บ้าง	A - (Applied) นักเรียนอยากประกอบ อาชีพอะไรในอนาคต
....	....	....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลยใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เครื่องสังคโลก
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในตารางโดยสังเขป

(๑)

(๒)

ภาพที่ (๑) คืออะไร

.....

จานสังคโลก

.....

ภาพที่ (๒) คืออะไร

.....

ซากเตาเผาเครื่องกระเบื้อง

.....

เราสามารถพบภาพที่ (๒) ได้ที่ไหนบ้าง

เมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัย (สวรรคโลก) ปัจจุบันคือ จังหวัดสุโขทัย

.....

แต่ในจังหวัดอื่นอาจมีเตาเผาเครื่องกระเบื้องเหมือนกัน เช่น เตาเวียงกาหลง

.....

เตาด่านเกวียน โดยที่ไม่จำเป็นต้องทำในสมัยสุโขทัย

.....

ทำไมจึงพบภาพที่ (๑) ในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์

.....

มีผู้สั่งซื้อ เพราะจีนหยุดการผลิต เนื่องจากมีสงคราม

.....

.....

มีความสำคัญอย่างไรต่อสุโขทัย

.....

เป็นแหล่งรายได้สำคัญของสุโขทัย แต่เป็นสุโขทัยในยุคที่อยู่ภายใต้อยุธยาแล้ว

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion)	C - (Connect)	A - (Applied)
อะไรทำกำไรดีกว่ากัน ระหว่างการขายสินค้าอุตสาหกรรมกับการขายสินค้าเกษตร	เตาเผากระเบื้อง สามารถผลิตอะไรได้บ้าง	นักเรียนอยากประกอบอาชีพอะไรในอนาคต
สินค้าอุตสาหกรรม สามารถทำกำไรได้ดีกว่า	จาน ชาม หม้อ ไห เครื่องหลังคา ตุ๊กตาเสียกบาล ฯลฯ	ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย เป็นอดีตราชธานีของราชวงศ์พระร่วง จึงได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกทางวัฒนธรรม ชมบรรยากาศของสุโขทัยเมืองเก่า ไหว้พระให้สุขใจก็เป็นโปรแกรมความสุขครบเครื่อง ที่ให้ทั้งความสุขตาและสุขใจในหนึ่งวัน และยังปรากฏร่องรอยของโบราณวัตถุ โบราณสถานสมัยสุโขทัยอีกที่เมืองพิษณุโลก - กำแพงเพชร

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- ระบุชื่อโบราณสถานสำคัญในสมัยสุโขทัยได้

๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)
- นำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุ โบราณสถานต่อการท่องเที่ยวได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณวัตถุ โบราณสถานในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

๔. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
๕.๒ ความสามารถในการคิด
๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๖.๒ มีวินัย
๖.๓ ใฝ่เรียนรู้
๖.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
๖.๕ รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย จำนวน ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๑.		**ขั้นนำ**	๕ นาที	๑. ครูแนะนำภาพรวมของการเรียนการสอน จุดประสงค์รายวิชา แล้วร่วมกันกับนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ใบความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน ๒. ครูนำคำขวัญประจำจังหวัดสุโขทัยให้นักเรียนอ่าน มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ สักการะแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข	๑. ครูและนักเรียนปลายทางตรวจสอบความพร้อมของใบงาน ๒. นักเรียนตอบคำถาม - นักเรียนร่วมกันตอบอ่านคำขวัญประจำจังหวัดสุโขทัย	๑. สมุด ๒. สื่อ PowerPoint	
๒.	๑. ระบุชื่อโบราณสถานสำคัญ	**ขั้นสอน**	๒๐ นาที	๑. เราจะเรียนเรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในสมัยสุโขทัย	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด		๑. สังเกต ๒. ประเมิน

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
	ในสมัยสุโขทัยได้ ๒. นำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุโบราณสถานต่อการท่องเที่ยวได้			เพื่อบอกสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในสมัยสุโขทัยได้ ๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำขวัญประจำจังหวัดสุโขทัย โดยใช้ภาพในการแปลความหมาย ๓. ครูร่วมพูดคุยถึงวิธีการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย ๔. ครูใช้ฉากเขียวแสดงการจำลองการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งอธิบายความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ เช่น - วัดมหาธาตุ - วัดศรีชุม - วัดตระพังเงิน - วัดสรศักดิ์ - วัดพระพายหลวง	๒. นักเรียนคู่ตนเองร่วมกันตอบคำถาม (แนวคำตอบ) ๓. – ๔. นักเรียนจับคู่เพื่อช่วยกันแบ่งปันความคิด		จากการตอบคำถาม
๓.		**ขั้นปฏิบัติ**	๑๕ นาที	๑. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย	๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย	- ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย	- สังเกต

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้	แนวการจัดการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้	การประเมินการเรียนรู้
				กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน		
๔.	เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณวัตถุโบราณสถานในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้	**ขั้นสรุป**	๑๐ นาที	๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปท่องเที่ยวสุโขทัยเมืองเก่ารูปแบบ Graphic Organizers ๓. ครูตั้งคำถาม “อะไรคือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และอะไรคืออุทยานประวัติศาสตร์” เพื่ออธิบายบทบาทของภาครัฐที่มีต่อการอนุรักษ์มรดกของชาติ ๔. ครูถาม นักเรียนสามารถบอกแนวทางการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในสมัยสุโขทัย (คุณธรรม) ๕. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	๑. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปท่องเที่ยวสุโขทัยเมืองเก่ารูปแบบ Graphic Organizers ๓. นักเรียนเรียนรู้บทบาทของภาครัฐที่มีต่อการอนุรักษ์โบราณวัตถุสถานที่ทรงคุณค่า ๔. มีส่วนร่วมในการศึกษาเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์โดยต้องไม่ทำลายหรือแปลงสภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้เสียหาย ๕. บอก ๑ สิ่งที่นักเรียนสงสัย	- ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย	- การตรวจใบงาน

๘. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- สื่อ PowerPoint เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	*เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุชื่อโบราณสถานสำคัญในสมัยสุโขทัย	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุสถานต่อการท่องเที่ยว	- การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณวัตถุสถานในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์	- การสังเกตพฤติกรรม	๑. แบบสังเกตพฤติกรรม ๒. คำถาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	- การสังเกตการทำงานกลุ่ม การตอบคำถามชวนคิด การคิดวิเคราะห์	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ “ผ่าน”

* หมายเหตุ : ดูแบบประเมินในภาคผนวก ก

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้วาดภาพสถานที่สำคัญของสุโขทัย ๑ สถานที่ พร้อมตอบคำถามดังต่อไปนี้

สถานที่นี้คือ .....

๑. ในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

สถานที่แห่งนี้ถือเป็นหลักฐานประเภทใด

☐ หลักฐานชั้นต้น ☐ หลักฐานชั้นรอง

๒. บอกความสำคัญของสถานที่นี้

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion)	C - (Connect)	A - (Applied)
เหตุใดสุโขทัยจึงเป็นเมืองร้าง ทั้งที่เป็นราชธานีแรกและเป็นเมืองที่มีระบบชลประทาน	ในท้องถิ่นของนักเรียนมีเมืองโบราณรุ่นเดียวกันกับเมืองสุโขทัยบ้างหรือไม่	นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณวัตถุโบราณสถานที่ทรงคุณค่าในท้องถิ่นของตนได้อย่างไร
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้วาดภาพสถานที่สำคัญของสุโขทัย ๑ สถานที่ พร้อมตอบคำถามดังต่อไปนี้

สถานที่นี้คือ .....

๑. ในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

สถานที่แห่งนี้ถือเป็นหลักฐานประเภทใด

☐ หลักฐานชั้นต้น ☐ หลักฐานชั้นรอง

๒. บอกความสำคัญของสถานที่นี้

สร้างในสมัยสุโขทัย มีความสวยงามเป็นศาสนสถาน ฯลฯ แล้วแต่ดุลยพินิจครูผู้สอน ตรวจสอบจาก http://gis.finearts.go.th/fineart/ หากสร้างหลังพ่อขุนรามคำแหง เป็นหลักฐานชั้นรอง

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R - (Reflexion)	C - (Connect)	A - (Applied)
เหตุใดสุโขทัยจึงเป็นเมืองร้าง ทั้งที่เป็นราชธานีแรกและเป็นเมืองที่มีระบบชลประทาน	ในท้องถิ่นของนักเรียนมีเมืองโบราณรุ่นเดียวกันกับเมืองสุโขทัยบ้างหรือไม่	นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณวัตถุโบราณสถานที่ทรงคุณค่าในท้องถิ่นของตนได้อย่างไร
เนื่องจากมีเมืองอื่นที่ทำเลดีกว่าและเศรษฐกิจดีกว่า คนจึงอพยพย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น แม้แต่ชาวบ้านสุโขทัยเองยังย้ายไปอยู่ในอำเภอเมืองปัจจุบัน (ห่างไปทางตะวันออกจากเมืองโบราณราว ๑๑-๑๓ กิโลเมตร)	• ในภาคกลางจะมีอาณาจักรอู่ทอง/สุพรรณภูมิ • ในภาคเหนือมีอาณาจักรล้านนา • ในภาคใต้มีอาณาจักรนครศรีธรรมราช • ในภาคอีสานมีอาณาจักรศรีโคตรบูรณ์ แต่ละพื้นที่จะมีโบราณวัตถุโบราณสถานที่มีลักษณะเฉพาะ	แล้วแต่ดุลยพินิจครูผู้สอน

.

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____สกุล :_____ชั้น_____เลขที่_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. กำเนิดราชวงศ์พระร่วง	☆☆☆☆☆
๒. ไพร่ฟ้าหน้าใสแผ่นดินพระร่วง	☆☆☆☆☆
๓. เริ่มแรกอักษรไทย วรรณกรรมรุ่งเรือง	☆☆☆☆☆
๔. การขยายอำนาจของสุโขทัย	☆☆☆☆☆
๕. ท่องเที่ยวกรุงสุโขทัย	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม ☐ สืบค้นพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหง

☐ ศึกษาสังคมและวัฒนธรรมอาณาจักรสุโขทัย ☐ ค้นคว้าการขยายอำนาจของสุโขทัย

ชั้น ป.๔ ปลายภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

ฐานข้อมูลจารึก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://db.sac.or.th/inscriptions/

ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย "วัดศรีสวาย" (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://youtu.be/XwUdIZNd-Y0

แผนที่กรุงเทพมหานคร, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://oknation.nationtv.tv/blog/home/blog_data/425/2425/images/Bua/Map1.jpg

แผนที่เชียงใหม่, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://hellokirtty.blogspot.com/2009/01/blog-post.html

แผนที่พิษณุโลก, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : http://www.naresuan.org/

แผนที่สุโขทัย, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://so04.tci-thaijo.org

แผนที่อาณาจักรสุโขทัย (ดู พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. สุโขทัยกับอาเซียน : มองปัจจุบันผ่านอดีตจากมิติประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘)

พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://th.wikipedia.org/wiki/

เพลงเจงกิสข่าน, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://youtu.be/XwUdIZNd-Y0

วีดิทัศน์ปริทัศน์สถาปัตยกรรมไทย "แรกเริ่มอักษรไทย" (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://youtu.be/XwUdIZNd-Y0

สื่อการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสถาบันพระมหากษัตริย์. **ไพร่ฟ้าหน้าใสในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช** (๒๕๖๔). [วีดิทัศน์]. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์.

อนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก : https://www.เกร็ดความรู้.net/tag/อาณาจักรสุโขทัย/

ภาคผนวก ก
แบบประเมินรวม (ประวัติศาสตร์)

- แบบประเมินใบงาน
- แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

แบบประเมินใบงาน

ชื่อใบงาน.....ชั้น ป...../.....

คำชี้แจง ให้ผู้สอนใส่หมายเลขคะแนนให้ตรงกับระดับคุณภาพของใบงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน				คะแนนรวม	คะแนนร้อยละ (คะแนนรวม x ๒๐)
		ความถูกต้อง (๕)	ความสร้างสรรค์ (๕)	คุณภาพงาน (๕)	ความรับผิดชอบ (๕)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ ๙๐-๑๐๐ ระดับ ดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐-๘๙ ระดับ ดี
คะแนนร้อยละ ๕๐-๖๙ ระดับ พอใช้
คะแนนร้อยละ ๐.๐๐-๔๙ ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง ให้ผู้สอนใส่หมายเลขคะแนนให้ตรงระดับทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนเป็นรายบุคคล ไว้ดังนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน				คะแนนรวม	คะแนนร้อยละ (คะแนนรวม x ๒๐)
		การวางแผน (๕)	การแก้ปัญหา (๕)	การมีส่วนร่วม (๕)	การปฏิบัติตามกติกา (๕)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ ๙๐-๑๐๐ ระดับ ดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐-๘๙ ระดับ ดี
คะแนนร้อยละ ๕๐-๖๙ ระดับ พอใช้
คะแนนร้อยละ ๐.๐๐-๔๙ ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					ระดับคะแนน		
		ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้และบอกความหมายของเพลงชาติ	ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน ให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานกับสมาชิกในห้องเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา และเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน	เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๒ ซื่อสัตย์สุจริต

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง	ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองและครู	ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๓ มีวินัย รับผิดชอบ

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวและโรงเรียน	มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการ ทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						ระดับคะแนน		
		ตั้งใจเรียน	เอาใจใส่ในการเรียนและมีความพยายามในการเรียน	เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบบางสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้	แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน		
		ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
		มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๗ รักความเป็นไทย

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
		มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ข้อที่ ๘ มีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วให้คะแนนในช่องทำรายการทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				ระดับคะแนน		
		รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน	อาสาทำงาน ช่วยคิดช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น	รู้จักการดูแลรักษาทรัพย์สมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน	๓	๒	๑

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ระดับ ๓

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ระดับ ๒

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ระดับ ๑

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชื่อผู้ประเมิน.....โรงเรียน.....ชั้น.....หน่วยที่.....แผนที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนในช่องรายการประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	คะแนนเฉลี่ย
		ความสามารถในการสื่อสาร		ความสามารถในการคิด		ความสามารถในการแก้ปัญหา		ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
		๑. ใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	๒. ใช้ภาษาสื่อสารได้บรรลุเป้าหมาย	๑. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล	๒. นำข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	๑. สามารถใช้เทคนิคในการแก้ปัญหา	๒. สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย	๑. เรียนรู้ด้วยตนเองเหมาะสมตามวัย	๒. สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	๑. เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	๒. มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี		

เกณฑ์การให้คะแนน

๓ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ
๒ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง
๑ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง
๐ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย ๓ หมายถึง ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย ๒ หมายถึง ดี
คะแนนเฉลี่ย ๑ หมายถึง ผ่าน คะแนนเฉลี่ย ๐ หมายถึง ไม่ผ่าน

ภาคผนวก ข
ผังกราฟิก
(Graphic Organizers)

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผังกราฟิก

(Graphic Organizers)

๑. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ (Concept Development Organizers)

★ ผังความคิด (Mind Map)

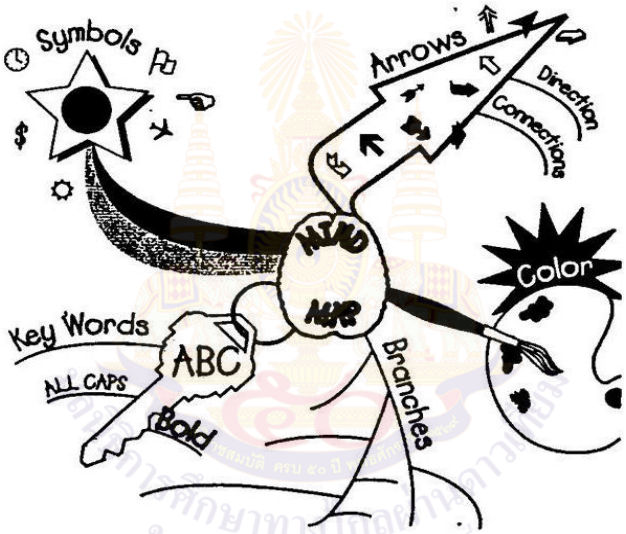

★ ผัง Word Web

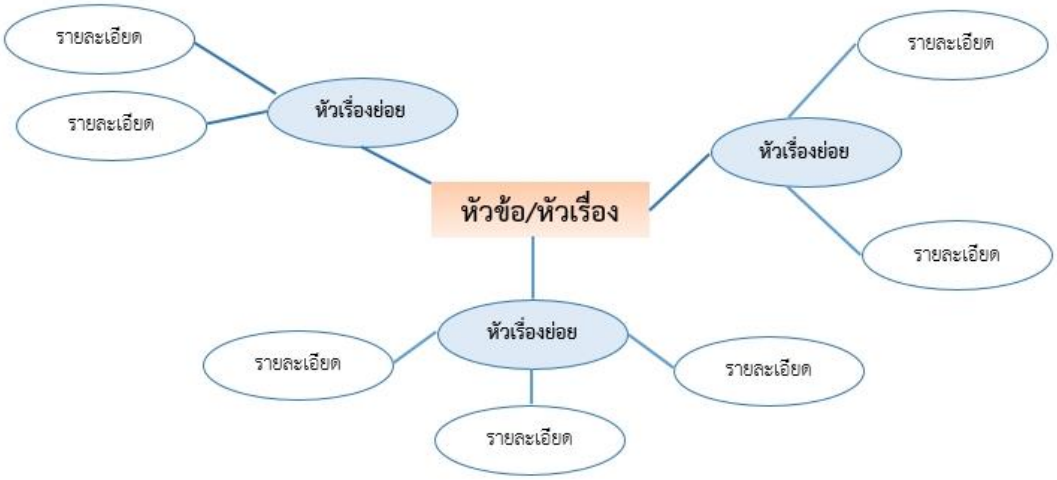

ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

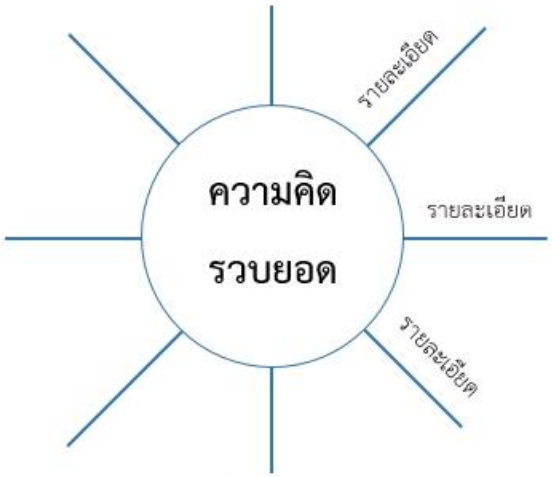

ตารางมโนทัศน์ (Concept Charts)

ใคร - Who
อะไร - What
ที่ไหน - Where
เมื่อไร - When
ทำไม - Why

5W Chart

รูป/เห็น - Looks
รสชาติ - Tastes
กลิ่น - Smells
เสียง - Sounds
สัมผัส - Feels

Senses Chart

รู้แล้ว Know	อยากรู้ Wonder	เรียนรู้ Learned

KWL (Know – Wonder – Learned Chart)

๒. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบ (Compare/Contrast

เวนน์ไดอะแกรม (Venn Diagrams)

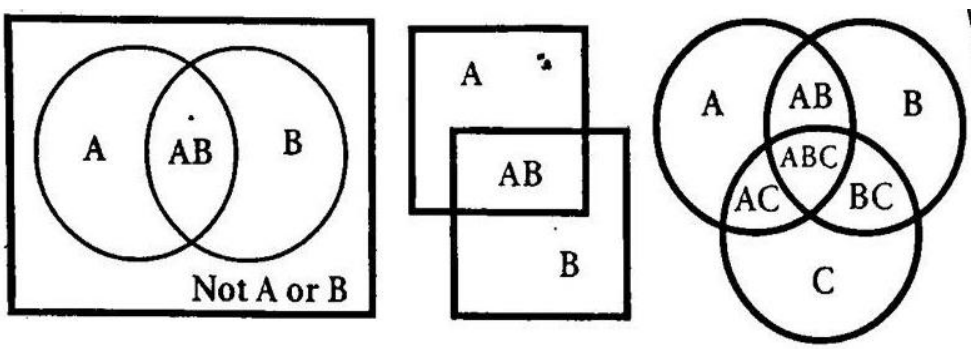

★ ตารางเปรียบเทียบ (Comparison charts)

T-Chart

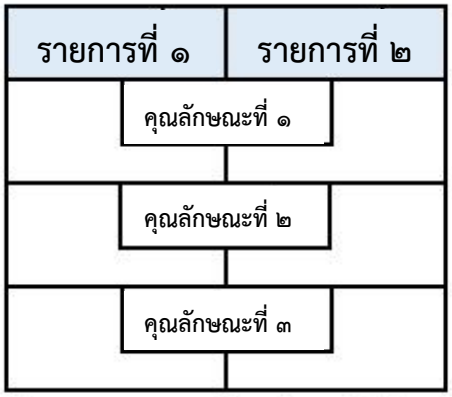

Compare or Contrast Chart

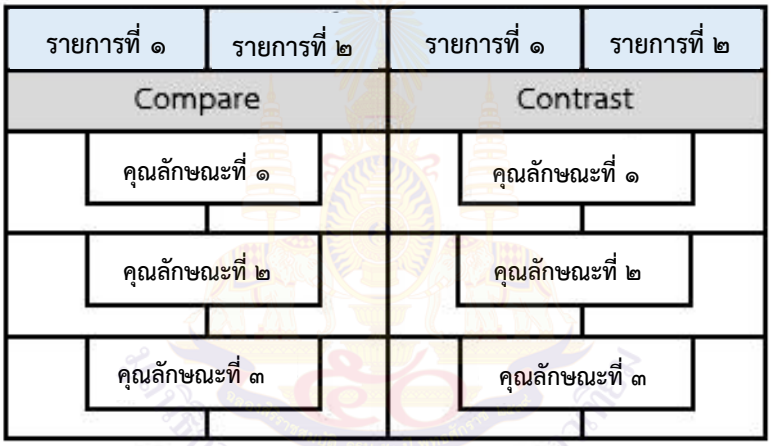

Compare & Contrast Chart

๓. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล (Relational Organizers)

★ ผังก้างปลา (Fish Bone)

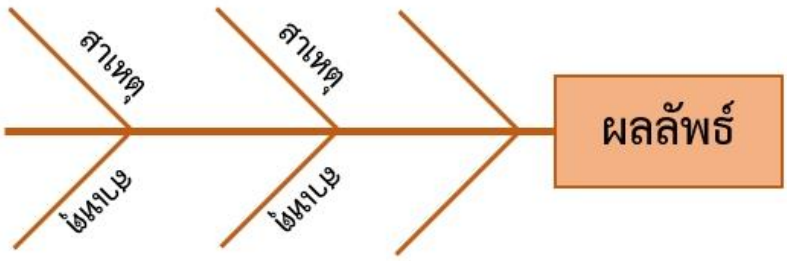

★ แผนภูมิรูปพาย (Pie Chart)

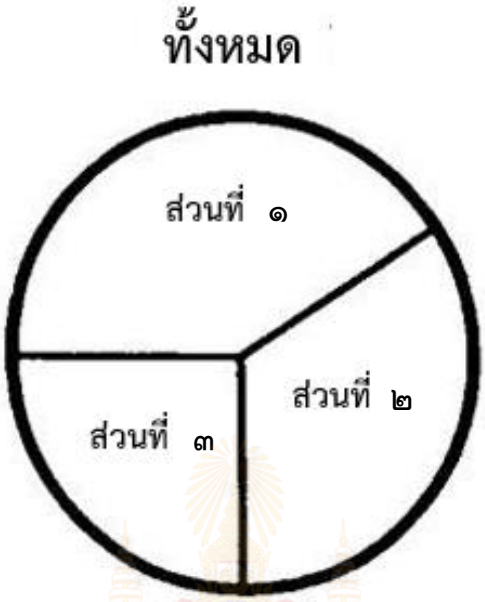

๔. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์/ขั้นตอน (Sequence Organizers)

★ ผังลูกโซ่ (Chains)

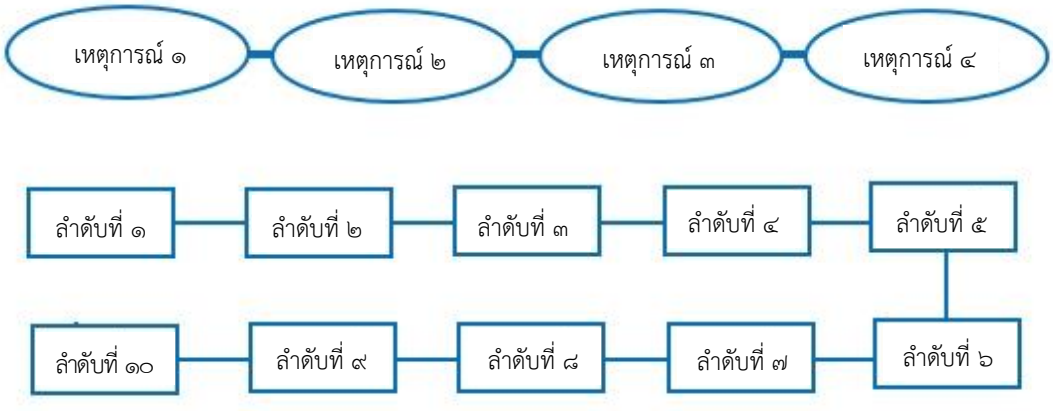

ผังขั้นบันได (Ladder)

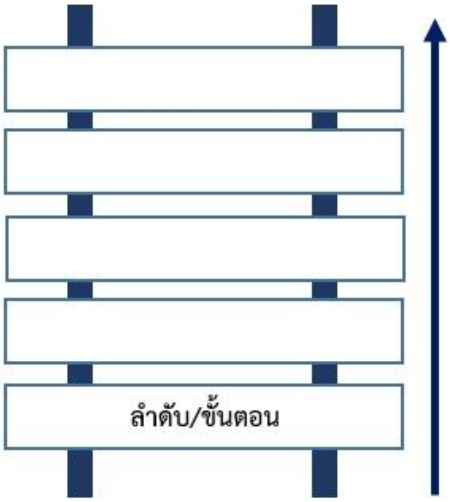

ผังวัฏจักร (Cycle Graphs)

ผังกราฟเส้น (Line Graphs)

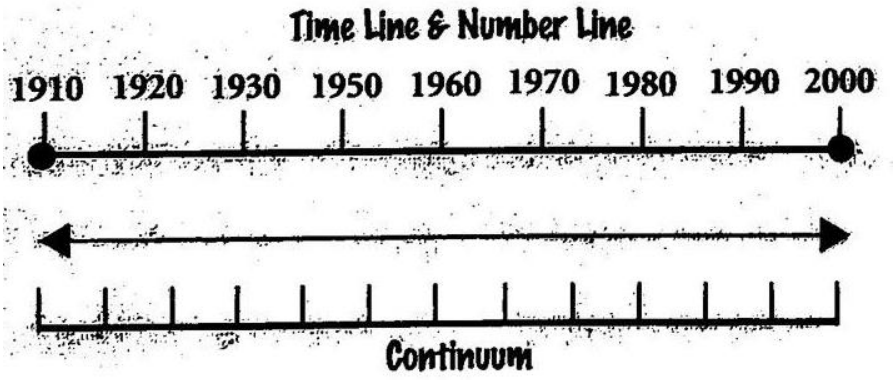

★ ตารางขั้นบันได (Step Chart)

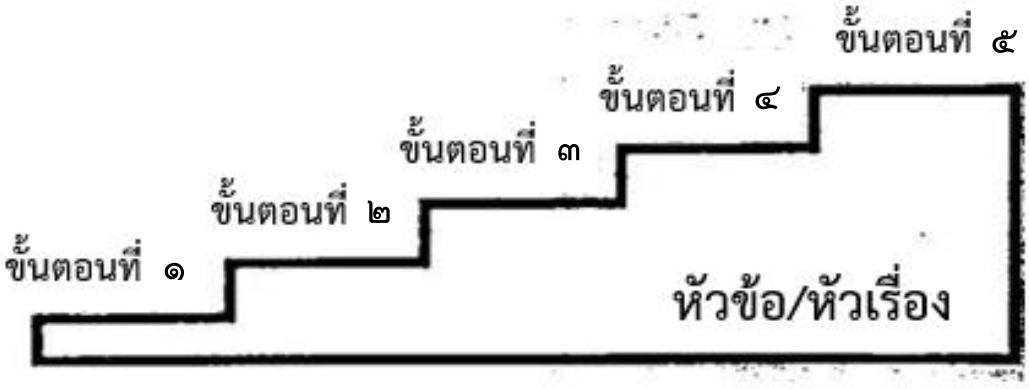

★ ผังแผ่นภาพ/การ์ตูน (Cartoon & Picture Strips)

ภาพที่ ๑	ภาพที่ ๒	ภาพที่ ๓	ภาพที่ ๔	ภาพที่ ๕

๕. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการจัดหมวดหมู่/การแบ่งประเภท (Categorize/Classify Organizers)

★ ผังต้นไม้ (Tree)

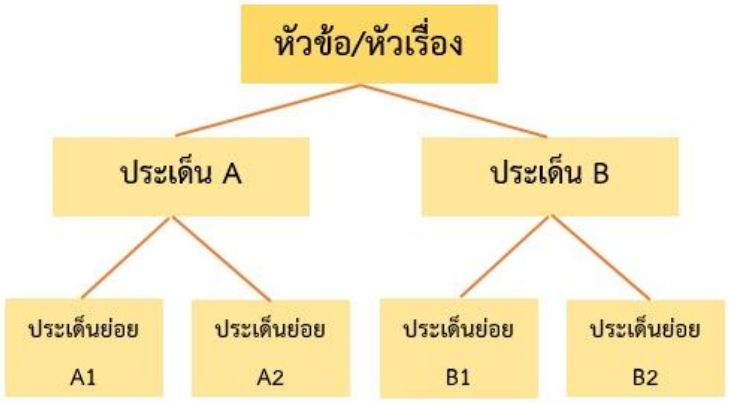

★ ผังประเภท/หมวดหมู่ (Categories)

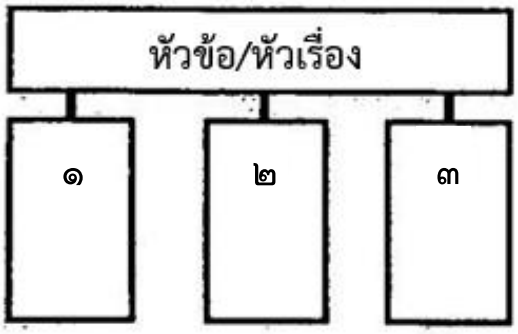

★ ผังพีระมิด (Pyramid)

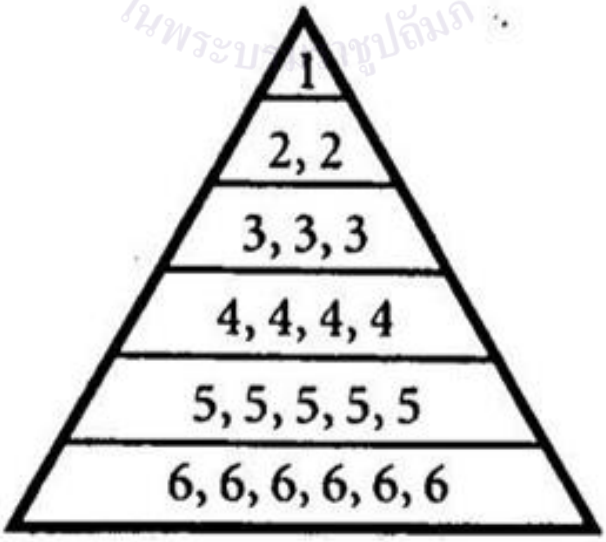

จัดลำดับตามความสำคัญ

ผังเมทริกซ์ (Matrix)

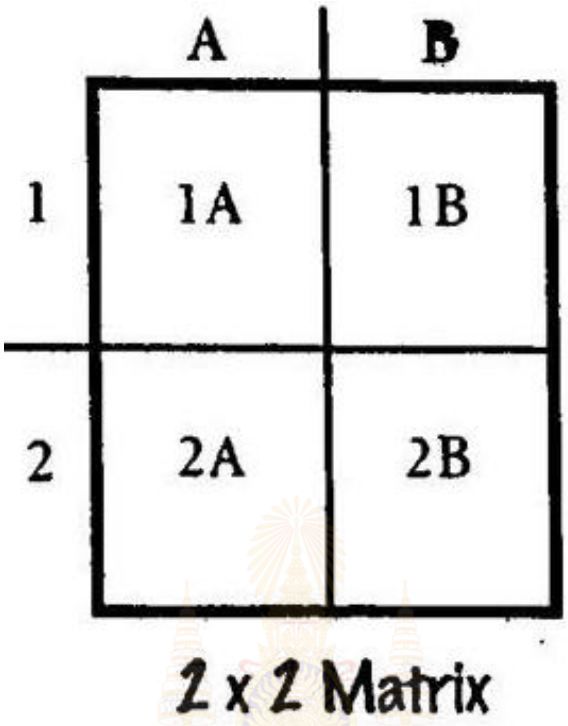

2 x 2 Matrix

๖. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการประเมินผล (Evaluation Organizers)

Evaluation Charts

- PMI Chart

P	M	I
สิ่งที่ดี (Plus)	สิ่งที่ไม่ดี (Minus)	สิ่งที่น่าสนใจ (Interesting)

PMI Chart

- Plus/Minus Chart

+	-
บวก หรือ ชอบ หรือ เห็นด้วย	ลบ หรือ ไม่ชอบ หรือ ไม่เห็นด้วย

Plus/Minus T-Chart

Scales

- Agreement Scales

- Evaluation Scales

แหล่งอ้างอิง : ปรับจาก https://www.kaganonline.com/catalog/smartcards.php

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินตนเอง
  (Self Reflection Forms)
- แบบบันทึกการเรียนรู้
  (Learning Log)
- แนวคำถามบันทึกผลหลังสอน
  สำหรับครู (Reflection Questions)

การประเมินตนเอง (Self Reflection) และการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เป็นการประเมินตนเอง/บันทึกสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากเนื้อหา บทเรียน หรือวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ของตน การประเมินตนเอง/บันทึกการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สะท้อนการเรียนของผู้เรียนและการค้นพบปัญหาการเรียนรู้ รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์เดิม

แนวทางการใช้แบบประเมินตนเอง (Self Reflection Form)/แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ก่อนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ลักษณะของการบันทึกประโยชน์ ความยาวของการบันทึกการเรียนรู้ที่เขียนในแต่ละครั้ง เกณฑ์การเขียน การกำหนดเวลาส่งบันทึกการเรียนรู้ การยกตัวอย่างของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ของตนเองได้ ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรให้เวลากับการทำแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนโดยทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการประเมิน/การบันทึกแบบสะท้อนคิด

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ในระยะเริ่มต้น ควรให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน เพราะสามารถเขียนได้ง่ายกว่า จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการบันทึกการเรียนรู้

การให้ผลสะท้อนกลับของครูต่อนักเรียนควรทำด้วยความเต็มใจ ครูอ่านบันทึกการเรียนรู้แล้วพูดหรือเขียนตอบกลับไปในบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนในทันที สิ่งที่ครูตอบกลับควรเป็นการแนะนำแนวทาง การให้ความคิดเห็น การให้กำลังใจ การชมเชย หรือตอบกลับปัญหาที่นักเรียนถาม รวมไปถึงการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีการคิดและตอบกลับมายังครูผู้สอน หากครูมีเวลาควรอ่านบันทึกการเรียนรู้และตอบกลับในชั้นเรียน และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ ข้อเสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์

การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน โดย**การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้** เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา นักเรียนทำแบบประเมินตนเองหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ย่อย และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน/หลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยประเมินตนเองตามประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หรือหัวเรื่องของแต่ละวิชา และเพื่อให้ครูได้นำข้อมูลจากแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนไปพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

ชั้น ป.๔ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ชั้น_____เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่___หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่___เรื่อง_____

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑.	☆☆☆☆☆
๒.	☆☆☆☆☆
๓.	☆☆☆☆☆
๔.	☆☆☆☆☆
๕.	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ _____ ☐ _____

☐ _____ ☐ _____

ชั้น ป.๔ กลางภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

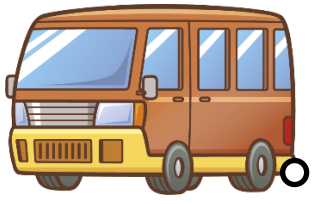

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

ชั้น ป.๔ ปลายภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งที่ฉันชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบในการเรียนวิชานี้ คือ

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ

.....

.....

.....

.....

แนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครู (Reflection Questions)

****

๑. การเข้าสู่บทเรียนช่วยให้นักเรียนของฉันกระตือรือร้นกับบทเรียนที่จะเรียนต่อไปหรือไม่ เพียงใด ฉันมีบทบาทในการช่วยให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงกับบทเรียนหรือไม่ อย่างไร

๒. วันนี้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ในบทเรียนต่อไปฉันควรจะทำอย่างไร เพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น

๓. การจัดกิจกรรมในวันนี้ราบรื่นดีหรือไม่ ฉันพอใจกับการจัดกลุ่มของนักเรียนในระดับใด เพราะเหตุใด มีสิ่งใด/เทคนิคใดที่ควรปรับให้การจัดการราบรื่น/ดีขึ้นกว่าเดิม

๔. วันนี้ฉันดูแลนักเรียนทั่วถึงและเป็นไปตามความแตกต่างของนักเรียนในชั้นหรือไม่ อย่างไร

๕. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่น่าสนใจหรือแตกต่างในระหว่างการเรียนจากที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร

๖. ในวันนี้ฉันมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนของฉันในรูปแบบใดบ้าง (เช่น ให้กำลังใจ กล่าวชมเชย ให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ)

๗. วันนี้ฉันมีปัญหาในการกำกับชั้นเรียนหรือไม่ หากมี ฉันใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหา

๘. ในชั่วโมงนี้มีส่วนดี ๆ อะไรบ้างที่เกิดขึ้น และมีเรื่องใดที่ฉันรู้สึกว่าเป็นไปตามความคาดหวัง

๙. สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ในวันนี้

๑๐. ตามความรู้สึกของฉัน นักเรียนชอบอะไรมากที่สุดในการเรียนวันนี้ และสิ่งใดที่นักเรียนยังตอบสนองไม่ดีพอ

ปรับจาก Richards, J. C. 1988. *Beyond Training*. NewYork: Cambridge University Press, pp. 169-170.

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะผู้จัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา

คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ (ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑)
ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

นายสมเกียรติ ชอบผล	ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายณรงค์ แผ้วพลสง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสุกัญญา งามบรรจง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายอัมพร พินะสา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสนิท แย้มเกษร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการ

นายอรรถสิทธิ์ รัตนแคล้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
นายเทวรัฐ โตไทยะ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๑
นายจุฬา ชิณวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๓
นายสมัย ธนะศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต ๒
นายโกวิท เพลินจิตต์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล ตู้จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้	
นางฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง	ข้าราชการบำนาญ สพป.พังงา	
๑. นางฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง	ข้าราชการบำนาญ	ประธาน
๒. นายปรีชา เดือนนิล	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๓. นางสาวจงรักษ์ รัตนวิฑูรย์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๔. นางอุไร เปียงใจ	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๕. นางประภัสสร โกศัลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๑
๖. นางยุวดี ชุมปัญญา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๗. นางนิติพร ศรีโนนยาง	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๘. นายศักดิ์พงษ์ วรรณวาส	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๙. นายปริญญา อุปลา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๐. นางสาวพลอยนภัส ทัศนพงษ์	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๑. นางสาวสุรัชดา ภูรับพา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุทธรักษา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๒. นางรัตนาภรณ์ คำผุย	ครูโรงเรียนนาจานกล้วยน้อย	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๓. นางสาวปาริชาต บุษบงค์	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๔. นางสาวยุวะธิดา ไตรธรรม	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๕. นางวานิตย์ ธานี	ครูโรงเรียนบ้านหนองฮีหนองแคน	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๖. นางสาวนันทพัชร์ ศุภธีรารักษ์	ครูโรงเรียนบ้านโนนบ่อหวายดินดำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๗. นางสาวเรือนเพ็ชร กิตติพิมานชัย	ครูโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๘. นายศิริ ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนแสนทองวิทยา	สพป.น่าน เขต ๒
๑๙. นางจินตนา ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนบ้านปางปุก	สพป.น่าน เขต ๒
๒๐. นางสาวพรพิมล ยอดแก้ว	ครูโรงเรียนบ้านปางกอม	สพป.น่าน เขต ๒
๒๑. นายจำลอง ไชยยา	ศึกษานิเทศก์	สพป.น่าน เขต ๒
๒๒. นางเพียงจิต สุวรรณพงศ์	ครูโรงเรียนบ้านหัวคำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๒๓. นางวิภาพร แก่นอ้วน	ครูโรงเรียนอุบลวิทยาคม	สพป.อุบลราชธานี เขต ๒
๒๔. นางวิภาดา ขุนนิตย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกัน	สพป.พังงา
๒๕. นางสาวมณีรัตน์ บุญเต็ม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำทองหลาง	สพป.พังงา
๒๖. นางสาวอุทัยวรรณ ทับทิมทองสุข	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธาราม	สพป.พังงา
๒๗. นางสาวปัญจณี อุ้ยเฉ้ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธคุณากร	สพป.พังงา
๒๘. นางสาววนิดา หินน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่านสะบ้า	สพป.พังงา
๒๙. นางสาววินัสรา ณ ตะกั่วทุ่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางจัน	สพป.พังงา

๓๐. นางลัดดา สุขศรี	ครูโรงเรียนบ้านโคกเจริญ	สพป.พังงา
๓๑. นายสมชาย นาวีว่อง	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๒. นายอิสรานันท์ ชนะภัย	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๓. นายภูริทัต ลิ่มจู้หม้อ	ครูโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์	สพป.พังงา
๓๔. นางสาวเสาวนีย์ โบบทอง	ครูโรงเรียนอนุบาลพังงา	สพป.พังงา
๓๕. นายเบญจพล ติ๊บขัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำหิน	สพป.น่าน เขต ๒
๓๖. นางสายรุ้ง ติ๊บขัน	ครูโรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร)	สพป.น่าน เขต ๒
๓๗. นายสมศักดิ์ สุทธการ	ครูโรงเรียนชุมชนรัชดาภิเษกที่ ๑๑๕	สพป.น่าน เขต ๒
๓๘. นางเทียมจิต หาญยุทธ	ครูโรงเรียนชุมชนศิลาเพชร	สพป.น่าน เขต ๒
๓๙. นายนันตชัย แอบู	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๔๐. นางฉัตรชนก พึ่งถิ่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำจืด	สพป.พังงา
๔๑. นายอนันต์ หาญจิตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่าหมี	สพป.พังงา
๔๒. นายเจษฎา อนันตศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเขา	สพป.พังงา
๔๓. นายไกรศร ไชยเทพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปกปุย	สพป.พังงา
๔๔. นางสาวสุทิศา พู่พัฒนศิลป์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามช่อง	สพป.พังงา
๔๕. นายนพรัตน์ ทองอยู่	ครูโรงเรียนบ้านคลองบอน	สพป.พังงา
๔๖. นางอรุณี นพฤทธิ์	ครูโรงเรียนกะปง	สพป.พังงา
๔๗. นางสาวจิราภรณ์ เพชรเรือง	ครูโรงเรียนบ้านอ่าวมะม่วง	สพป.พังงา
๔๘. นายสุนทร หนูอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอวัฒนา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๔๙. นางนาตญา สัตถาผล	ครูโรงเรียนบ้านหลุบเลา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๐. นางวารุณีย์ กุลธรวิโรจน์	ครูโรงเรียนอนุบาลสกลนคร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๑. นางสาวดารุณี มุงคุณ	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๒. นายพิพัฒน์ สอนสมนึก	ครูโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๓. นางจินดา ก่อบุญ	ครูโรงเรียนบ้านบะนกทา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๔. นางสาววราภรณ์ เขตโสภา	ครูโรงเรียนบ้านกุดเรือคำ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๕. นางทิพย์สุดา ธิศรี	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๖. นางปิยาภรณ์ พละศักดิ์	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๗. นายวิสูตร สวนไผ่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๘. นางสุจินต์ สวนไผ่	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๙. นายเกียรติภูมิ มะแสงสม	ครูโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์ดำรงวิทย์	สพป.สกลนคร เขต ๑

๖๐. นายอดุลศักดิ์ ศรีวิชัย	ศึกษานิเทศก์ สพป.อุบลราชธานี เขต ๑	เลขานุการ
๖๑. นายบรรพต แสนสุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สพป.สกลนคร เขต ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖๒. นางสาวสุพรรณิการ์ สุทธหลวง	ศึกษานิเทศก์ สพป.น่าน เขต ๒	ผู้ช่วยเลขานุการ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓)

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล	คณะกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายอัมพร พินะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายกวินทร์เกียรติ นนธ์พละ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวรัตนา แสงบัวเผื่อน	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางผาณิต ทวีศักดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล ประธานคณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ รองประธานคณะกรรมการ
ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางสาวกุศลิน มุสิกุล คณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

รองศาสตราจารย์สนธิดา เกยูรวงศ์ คณะกรรมการ
เจ้าหน้าที่สมทบ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางราตรี ศรีไพรวรรณ คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางวิภา แจ่มฤทธิ์ คณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ฝ่ายประถมศึกษา โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางวิภา ตัณฑุลพงษ์ คณะกรรมการและเลขานุการ
รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะทำงานปรับปรุงคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ๖๐ พรรษา และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

๑. นางพรทิพา คำแหง	ข้าราชการบำนาญ	สพป.กทม.
๒. นายประพนธ์ สะสมทรัพย์	ศึกษานิเทศก์	สพป.นครปฐม เขต ๑
๓. นางปานทิพย์ ดอนขันไพร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสระสี่มุม	สพป.นครปฐม เขต ๑
๔. นางสาวอริษา แก้วไทรหงวน	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๕. นางสาวสุดารัตน์ จันทะแจ่ม	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๖. นางสาวฐิติรัตน์ ดิษฐ์วงค์	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๗. นายภากร อุปการแก้ว	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๘. นางสาววรพรรณ์ ศรีอรุณ	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๙. นางสาวสกุณา นกเทียน	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๑๐. นางสาวนจรักษ์ สุขเจริญ	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๑๑. นางพจนีย์ รักษาราษฎร์	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๑๒. นายอาทิตย์ ศรีรุ้ง	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	

คณะทำงานตรวจและแก้ไขคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ๖๐ พรรษา และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

๑. นายศิวัช สุดาเดช	นักวิจัยศูนย์พหุวัฒนธรรมศึกษาและนวัตกรรมทางสังคม	
๒. นายวริทธ์ แจ่มใส	นักวิจัยศูนย์พหุวัฒนธรรมศึกษาและนวัตกรรมทางสังคม	
๓. นางสาวพรพนา รัตนพงษ์ไชย	ครูชำนาญการ รร.ปัญญาวรคุณ	สพม.กทม.เขต ๑
๔. นายกฤตธี โอบอ้อม	ครูโรงเรียนพรหมานุสรณ์	สพม.เพชรบุรี
๕. นายชัยชาญ ปรางค์ประทานพร	ครูโรงเรียนพรหมานุสรณ์	สพม.เพชรบุรี
๖. นายนิธิวัชร์ ทรัพย์เพ็ญภพ	ครูโรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์)	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๗. นายณัฏฐกรกฤศ วิเศษปัดสา	ครูโรงเรียนบ้านสวนผึ้ง	สพป.กาฬสินธุ์เขต ๓
๘. นางสาววัลยา แซ่จิว	ครูชำนาญการ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา	สพม.นครปฐม

๙. นางสาวอริษา แก้วไทรหงวน	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๐. นางสาวสุดารัตน์ จันทะแจ่ม	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๑. นางสาวฐิติรัตน์ ดิษฐ์วงค์	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๒. นายภากร อุปการแก้ว	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๓. นางสาววรพรรณ์ ศรีอรุณ	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๔. นางสาวนจรักษ์ สุขเจริญ	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๕. นายอาทิตย์ ศรีรุ้ง	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๖. นางสาวสกุณา นกเทียน	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะทำงานตรวจ/บรรณาธิการกิจคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ๖๐ พรรษา และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

๑. นางพจนีย์ รักษาราษฎร์	ครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒. นางวิภา ตัณฑุลพงษ์	รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓. นางศิริรัตน์ มูลไชยศรี	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔. นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษา	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๕. นางสาววรรณวิษา ภูพานทอง	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๖. นางสาวณัฐพร เผือดจันทึก	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

